

Victor HRIHORCIUC

**CU UCRAINENII
ÎNSPRE ȘI DINSPRE
IAȘI**

*** Publicistică: 2011-2021 ***

Cuvânt înainte
de Ioan HERBIL

Editura RCR EDITORIAL
București - 2021

Redactor: **Ioan HERBIL**

Coperta: **Iryna MOISEI**

Tehnoredactare: **Ștefania PIETREANU**

Referenți: **Corneliu IROD**

Ștefania PIETREANU

Ioan HERBIL

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HRIHORCIUC, VICTOR

Cu ucrainenii înspre și dinspre Iași : publicistică :
2011-2021 / Victor Hrihorciuc ; cuv. înainte de Ioan
Herbil. - București : R.C.R. Editorial, 2021
ISBN 978-606-745-103-0

I. Herbil, Ioan (pref.)

070

Carte finanțată de
UNIUNEA UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

Victor HRIHORCIUC

**CU UCRAINENII
ÎNSPRE ȘI DINSPRE
IAȘI**

*** Publicistică: 2011-2021 ***

Cuvânt înainte

Președintele Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România și vicepreședintele UUR, colonelul în rezervă Victor Hrihorciuc, își prelungește activitatea de excelent organizator al evenimentelor din sânul comunității ucrainenilor ieșeni, pe care o păstorește din 2007, prin realizarea reportajelor dedicate acțiunilor desfășurate în orașul celor șapte coline și în împrejurimile sale, în centrul cărora se află etnicii ucraineni. Crescut în leagănul civilizației ucrainene din Bucovina de Sud, satul Negostina, și dobândind, de-a lungul timpului, în calitate de militar, o bogată și diversificată experiență în a întocmi lucrări de specialitate și documente din domeniul frontierelor de stat, publicistul Hrihorciuc se adaptează nevoilor și vremurilor și, pe lângă articole bine documentate, ne propune și două interviuri (mai multe interviuri ale Domniei Sale fiind publicate în celelalte periodice ale Uniunii Ucrainenilor din România).

Prezentul volum de publicistică cuprinde articolele publicate, în perioada 2011-2021, în „Curierul ucrainean”, revistă care apare, lunar, sub patronajul Uniunii Ucrainenilor din România. Acestea sunt aranjate în ordine cronologică tocmai pentru a se constitui într-un fragment al istoriei Filialei Iași a UUR și, implicit, a ucrainismului din România.

Din punct de vedere arhitectonic, volumul este încadrat de articolele „Ucrainenii se implică în viața cultural-

spirituală a Iaşului” (primul articol al volumului), ca o predestinare a conţinutului testamentar al celor care-i urmează, şi „Iaşi – Multiculturalitatea – acte şi documente” (ultimul articol din volum), iar cheia în realizarea celor prezentate în celelalte articole ne-o dă chiar autorul cărţii, prin titlul celui de-al doilea articol: „Perseverenţa aduce roade”. Dacă nu credeţi, încercaţi!

Probabil mulţi dintre cititorii acestui volum de publicistică se vor întreba de ce redactorul lui a introdus în structura acestuia titluri asemănătoare, articole care descriu acţiuni cu temă identică ori similară, mai multe ediţii ale aceluiaşi festival etc.

Drept argument în sprijinul celor săvârşite, vom lua ca exemplu articolele care descriu acţiunile dedicate Zilelor Taras Şevcenko, celebrate, anual, pe parcursul lunii martie sau chiar al întregului an, în toate filialele Uniunii Ucrainenilor din România şi în foarte multe organizaţii locale. Descrierea evenimentelor dedicate Marelui Cobzar, geniul şi prorocul poporului ucrainean, desfăşurate în ultimii 10 ani (şi nu numai) la Iaşi, sunt, înainte de toate, nişte letopiseţe pe care cronicarul vremurilor noastre Victor Hrihorciuc le lasă urmaşilor, fie că aceştia provin din rândul ucrainenilor, fie din cel al populaţiei majoritare a Iaşului, românilor.

Importanţa înveşnicirii acestora, prin aşternerea în paginile revistei, iar, ulterior, prin includerea în volum, este cu atât mai mare cu cât, pe de o parte, cu fiecare acţiune desfăşurată la Iaşi, Taras Şevcenko a fost redescoperit fie ca poet, gânditor ori filosof, fie ca artist, iar, pe de alta, nicio acţiune nu este identică cu cealaltă atât în ceea ce priveşte invitaţii de la alte filiale ale UUR sau din rândul altor comunităţi etnice ieşene, oaspeţii din Ucrai-

na (după cum le spune autorul), ansamblurile participante la spectacolul artistic, cât și programul de desfășurare a evenimentelor în sine. Inspirația stă la baza tuturor celor întreprinse (în calitate de organizator) și a celor observate și așternute pe hârtie (în calitate de publicist). Cu siguranță, la mijloc se află și acel spirit al lui Șevcenko care-i adună pe toți ucrainenii laolaltă, indiferent unde s-ar afla, pentru a-l celebra. Dovadă în acest sens stă și articolul „Spiritul lui Șevcenko a reunit Tulcea, Iașul, Botoșaniul, Suceava și Kanivul”.

Și exemple de acțiuni și evenimente reluate an de an continuă cu articolele de tipul: „Festivalul Interetnic «Confluente»”, „Ziua Minorităților Naționale”, „Ziua Internațională a Limbii Materne”, „Festivalul Internațional de Literatură și Traducere”, „Ziua Limbii Ucrainene”, „Comemorarea victimelor Holodomorului din Ucraina”, „Ziua Internațională a Muzeelor” și altele.

Cu excepția câtorva dintre articole, în care sunt prezentate acțiunile culturale desfășurate în cadrul altor filiale ale UUR precum Botoșani, Suceava sau București (Negostina, Plosci, Rogojești etc.) sau în afara granițelor României (Cernăuți, Vinnyțea, Kiev, Kaniv etc.), celelalte descriu evenimentele, fie realizate de Filiala Iași a UUR, fie acelea la care aceasta a avut calitatea de coorganizator sau invitat.

O serie dintre materiale sunt dedicate colaborărilor dintre Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România și autoritățile locale, aceasta implicându-se în diverse evenimente organizate de Prefectura Iași, Consiliul Județean și Primăria municipiului Iași atât pe teritoriul orașului, prin participarea la diferite acțiuni cultural-sportive, cât și în afara țării, vizite de lucru la Ivano-Frankivsk, Vinny-

țea, Cernăuți etc., consacrate mai multor domenii: economic, cultural, sportiv și educațional.

Semnarea protocoalelor de colaborare este și ea descrisă în articolele volumului. Filiala Iași a UUR a avut o contribuție semnificativă în semnarea Acordului de înfrățire a municipiului Iași cu orașul Cernăuți. În prezent, pe plan local, UUR Iași are semnate protocoale de colaborare cu Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” și cu Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Multe dintre articolele lui Victor Hrihorciuc se încheie cu speranța lărgirii evenimentelor desfășurate la Iași, mai ales prin mărirea numărului participanților și al filialelor UUR prezente. Nu sunt date uitării nici protocoalele de colaborare cu diferite instituții și comunități etnice care, din varii motive, nu au fost încă semnate.

Cooperarea Filialei Iași cu instituțiile și organizațiile nonguvernamentale din afara granițelor sunt bine relevate, ca, de exemplu, cu primăriile orașelor Cernăuți și Vinnyțea, cu Centrul Cultural Român „Eudoxiu Hurmuza-chi” din Cernăuți, cu Centrul Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești din Cernăuți, cu Școala de Artă pentru Copii „Vyshenka” din Vinnyțea.

Relații bune are Filiala Iași a UUR cu Uniunea Ucrainenilor din Moldova, cu Școala de Artă din Kolomyia, nutrind speranța că într-o zi vor fi încheiate acorduri de colaborare și cu acestea.

Punctul forte al componentei artistice a Filialei Iași a UUR îl reprezintă ansamblul de dansuri naționale ucrainene „Veselka”, sub conducerea coregrafului prof. Rodica Fălișteanu, a cărui muncă a fost răsplătită, de-a lungul timpului, în țară și în afara hotarelor ei, cu îndelungi și

binemeritate aplauze din partea publicului spectator și cu felicitări din partea organizatorilor. Acestui ansamblu, ulterior, i s-au alăturat grupul vocal-instrumental „Bukovyinka”, coordonat de prof. Ilie Gorovei, și trupa de dans „Sadok”, sub îndrumarea educ. Angelica Serdenciuc și a înv. Axenia Hudac.

Ca o consecință a celor expuse până acum putem afirma că acest volum de publicistică se constituie, mai întâi, într-un document probator inestimabil, pe care autorul îl lasă atât viitoarelor generații ale etnicilor ucraineni din Iași, cât și Iașului, în general, iar, mai apoi, reprezintă un exemplu demn de urmat de celelalte filiale ale Uniunii Ucrainenilor din România, prin care, fapt evidențiat în paginile volumului, pot fi relevate acțiunile culturale, sportive, științifice, colaborările, parteneriatele și alte evenimente care au avut loc în mijlocul comunităților de ucraineni sau la care organizația participase.

Constituenții acestui document, și cred că autorul cărții va fi de acord cu mine, sunt membrii filialei și cei ai Comitetului acesteia, „locțiitorii”, după cum însuși președintele ei s-a exprimat de câteva ori, Daniel Serdenciuc – prim-vicepreședinte, Sorin Scalschi – vicepreședinte, Timofte Macovei – secretar și Ioan Leiba – membru.

Onestitatea așternerii pe hârtie a evenimentelor, acțiunilor, faptelor, momentelor și a clipelor trăite nu poate fi pusă la îndoială. Și am amintit acest lucru de dragul evenimentului petrecut în timpul călătoriei spre Plosci, acolo unde are loc binecunoscutul festival ucrainean, când, în timpul unui popas de câteva minute, un individ fără mijloc de transport îi roagă pe cei care se deplasau spre Plosci să binevoiască a-l lua și pe dânsul cu ei în microbuz. După o oarecare rețineră, membrii „delegației

oficiale” sunt de acord să li se alăture pasagerul „străin”, dar nu înainte de a fi auzit măcar câteva cuvinte în limba ucraineană, ba mai mult, aflaseră că acesta era membru al Organizației locale Lupcina a UUR de ceva vreme.

În multe dintre articolele sale, ca, de pildă, în cele care descriu acțiunile dedicate gastronomiei ucrainene tradiționale, prin care este promovată bucătăria ucrainenilor de la noi și din patria-mamă, Victor Hrihorciuc îndeamnă și invită ca printre participanți și organizatori să se numere atât celelalte minorități din Iași, cât și filialele UUR, pentru a transforma în felul acesta festivalul din unul de nivel local într-un eveniment „interjudețean sau chiar național”. Și de aici rezultă, dacă mai era cazul, spiritul de bun organizator și cel de competitor al președintelui Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România.

Nu lipsesc articolele ce ni-l relevă pe autor ca fiind un publicist temeinic informat, care, de cele mai multe ori, transformă reportajul într-un articol de tip anchetă istorică ori sociologică. Pentru a vă convinge, rog să lecturați impresionantul și indeniabilul articol „Unde sunt profesorii de altădată?”. Veți rămâne cel puțin surprinși. Dar cu folos... mare...!

În concluzie, acest volum reprezintă, fără îndoială, un crâmpeli remarcabil din istoria ucrainenilor și a ucrainismului din România, ale căror origini se întind până în negura timpului milenar, dar care au rămas vii și nealterate în pofida numeroaselor vicisitudini ce s-au dovedit vremelnice în fața voinței nesecate și a spiritului animat de dreptate și de dorința de libertate a acestora.

Multă inspirație, în continuare, domnule Hrihorciuc!

Ioan HERBIL

UCRAINENII SE IMPLICĂ ÎN VIAȚA CULTURAL-SPIRITUALĂ A IAȘULUI

În acest an, Sărbătorile Iașului s-au aflat la cea de a XX-a ediție, prilejuind acțiuni pe cât de variate, pe atât de atractive, acestea desfășurându-se pe parcursul a douăzeci de zile, în perioada 1-20 octombrie. Primăria ieșeană a pregătit o serie de manifestări, menite să aducă orașului cuvenita atmosferă sărbătorească.

Evenimentele organizate de Primăria municipiului Iași s-au desfășurat în perioada 10-16 octombrie, în cadrul lor fiind incluse: Festivalul folcloric „Trandafir de la Moldova” și Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii și Tineret. Astfel, între 6 și 12 octombrie, la Teatrul „Luceafărul”, au fost prezentate spectacole aparținând unor trupe din România, Franța (Compania Louis Broi-lard din Paris), Olanda (Teatrul Magisch și Compania Ananda Puyk), Austria (Teatrul Asou din Graz), Italia (Teatro Verde), Polonia (Teatrul Pinokio din Łódź), Marea Britanie (Teatrul Garlic), Germania (Teatrul Național Mannheim – Schnawwl).

Din programul Sărbătorilor Iașului, nu au lipsit concertele organizate în cartiere și diferite lăcașuri de cultură din municipiul Iași, iar, la 14 octombrie, în Sala de Consiliu a Primăriei Iași, s-a desfășurat Seara Valorilor, în cadrul căreia municipalitatea și-a propus să premieze persoanele care, prin activitatea lor, aduc onoare Iașului.

În aceeași zi, a avut loc un concert în fața Palatului Culturii, urmat de un spectacol de artificii care a durat 20 de minute. Din program, nu au lipsit tradiționalele cearuri servite pelerinilor, cât și masa la care au fost invitați, după săvârșirea slujbei de pomenire a Sfintei Cuvioase Parascheva, toți participanții la slujbă. An de an, sute de mii de credincioși vin la Iași cu chipurile senine, cu dorința puternică de a simți roadele rugăciunilor aduse ocrotitoarei Moldovei. I-am văzut pe străzile Iașului închinându-se, cântând bucuria acestei zile unice pentru spiritualitatea românească alături de locuitorii Iașului. Acești oameni au venit din cele mai îndepărtate zone ale țării, unii chiar din străinătate. Ei sosesc în Iași cu credință și speranță în suflet. Administrația locală a venit în întâmpinarea acestei revărsări de bunătate și tihnă sufletească prin organizarea Sărbătorilor Iașului. Programul de sărbători a devenit, de la an la an, tot mai bogat, mai cuprinzător, încercând să satisfacă dorințele celor care vizitează în aceste zile speciale Iașul, când orașul celor șapte coline devine cu adevărat capitala spirituală a României.

Astăzi, poate mai mult ca niciodată, avem nevoie de credință, avem nevoie de speranță, ca să depășim momentele dificile prin care trec cetățenii acestui oraș, acestei regiuni, acestei țări. Tuturor ne este greu astăzi, tuturor ne trebuie forță și energie pentru a merge mai departe, iar acestea ne vin din credință și speranță.

Acum aproape patru veacuri, binecuvântatele moaște ale Sfintei Parascheva au ajuns în Moldova. Nu există alt eveniment care să fi avut urmări mai mari pentru viața cetății decât aducerea, în anul 1641, de către domnitorul Vasile Lupu, a sfintelor moaște ale Cuvioasei Parascheva.

În tot acest timp, cetatea Iașului a cunoscut atât clipe de bucurie, cât și momente de încercare, iar ieșenii, moldovenii, în general, și nu numai ei, nu au avut un alt reazem, un alt stâlp de rezistență în clipele de cumpănă sau un izvor mai bogat de fericire, în momentele de pace și liniște, decât moaștele Sfintei Parascheva.

Adevărul este că urmările acelei decizii au fost și sunt de o uimitoare importanță pentru viața cetății. Iașul a devenit altceva din acel moment. Iașul a dobândit calitatea unui centru cultural și de educație și, pentru o perioadă de timp, cea de capitală duhovnicească a României.

În acest context, la solicitarea Primăriei municipiului Iași și ca urmare a unei rodnice colaborări cu Galeria Anticariat Grumăzescu din Iași, în persoana domnului profesor Grumăzescu, Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a avut privilegiul să prezinte un program specific ucrainean, chiar în centrul orașului.

Deși temperatura de afară era cam scăzută și, la un moment dat, a început să plouă, programul a fost urmărit din stradă și chiar de la ferestrele blocurilor de o mulțime de oameni. Dacă cu alte ocazii, au fost reproșuri din partea locatarilor față de cei care prezentau programul, de data aceasta, astfel de învinuiri nu au existat, chiar mai mult, o parte dintre aceștia s-au interesat de protagoniștii programului și au avut cuvinte de laudă față de nivelul artistic la care s-au ridicat tinerii interpreți. Pe această cale, aducem mulțumirile noastre directorului Școlii Generale din comuna Bălcăuți, domnului Iulian Chideșa, instructorul grupului artistic „Negostineanca” din satul Negostina, județul Suceava, domnului coregraf Valentin Vlâgea, membrilor ansamblului și celorlalți participanți la program.

Menționăm că grupul artistic „Negostineanca” a fost înființat în luna iulie a acestui an, la inițiativa UUR și în colaborare cu Școala Gimnazială cu clasele I-VIII din Negostina, acesta numărând aproximativ 40 de persoane.

Pentru componenții formației, elevi ai școlii negostinene, membrii filialei s-au străduit și au organizat un program instructiv-educativ și de cunoaștere a monumentelor din Iași. Astfel, copiii au avut posibilitatea să viziteze Grădina Botanică din Iași, Parcul Copou cu Teiul lui Eminescu, Bojdeuca lui Ion Creangă, Palatul Culturii, Palatul Roznovanu (sediul Primăriei Iași) și alte edificii culturale importante din Iași. Pe chipurile celor mici, am avut ocazia să vedem o bucurie nemărginită pentru acest „cadou” oferit acum, la sfârșit de an. Discuțiile și întrebările pe marginea celor văzute și auzite nu mai conteneau. Și sunt conștienți că și pe drumul de întoarcere către casă, ele nu au încetat... Și, probabil, au continuat și în clasele lor, în ziua de luni.

Pe final, participanții au avut posibilitatea să se reculeagă și să se roage la moaștele Sfintei Parascheva.

Apreciam că acțiunea organizată și-a atins scopul.

Aducem mulțumirile noastre conducerii UUR, care a fost de acord cu organizarea și desfășurarea acestei acțiuni.

[„CU”, nr. 203-204, noiembrie 2011]

PERSEVERENȚA ADUCE ROADE

După o lungă așteptare, a venit și ziua în care trebuia să plecăm în Ucraina, la Lviv, la firma „Fanel”, cea care a realizat costumele scenice pentru unul dintre cele două grupuri artistice, înființate, în anul 2011, în cadrul Filialei Iași a UUR – ansamblul de dansuri „Veselka”.

Pregătirea în vederea deplasării a fost minuțioasă, ca de altfel întreaga activitate pe care au întreprins-o membrii Comitetului în demararea acțiunilor privind achiziționarea costumelor sus-menționate. Încercarea de a confecționa aceste costume, inițial, pe plan local, iar, apoi, undeva în țară, s-a lovit de tot felul de probleme, legate fie de cost, fie de decontare. Ne-am propus, în prima fază, să realizăm un număr de opt perechi de costume naționale ucrainene complete (opt pentru băieți și opt pentru fete, inclusiv coronite, cizme și căciuli) pentru formația de dansuri „Veselka”. După ce am primit acceptul președintelui UUR să facem demersurile necesare, am găsit susținere din partea Ambasadei Ucrainei din București, în persoana domnului Viorel Kotyk, ministru-consilier și însărcinat cu afaceri al Ucrainei în România, care s-a oferit să găsească sponsori din Ucraina, dispuși să ne sprijine în acest sens.

După ce am primit aprobarea Consiliului UUR și confirmarea sponsorizării, prin implicarea directă a primarului din Vinnyțea, am parcurs pașii care se impun în astfel de situații, inclusiv încheierea unui contract cu furnizorul.

A mai urmat o perioadă destul de lungă de tatonări, de consultări, alegerea modelelor, realizarea măsurătorilor...

Dar toate au trecut, au rămas în urmă.

Venise și ziua mult așteptată. Firma „Fanel” ne-a confirmat faptul că solicitarea noastră a fost realizată. Eram fericiți. Aveam costumele. Chiar dacă, între timp, trecuse ziua în care ne planificaserăm să sărbătorim cea de-a 198-a aniversare a nașterii marelui poet ucrainean Taras Hryhorovyci Șevcenko, eram deosebit de bucuroși și dornici să facem recepția și să aducem în țară costumele.

Drumul, deși lung, până la destinație l-am parcurs fără probleme. Mai mult de atât, am avut ocazia să rememoram unele momente din trecutul zbuciumat al Ucrainei, călătorind prin locuri încărcate de istorie.

Ajunși la destinație, am fost așteptați de reprezentantul firmei, doamna Iryna Ganyț, care s-a oferit să ne conducă și să ne prezinte cele mai reprezentative monumente din oraș. Deși știam destul de multe despre orașul Lviv, în prezența unui ghid dornic să prezinte frumusețile și specificul orașului, în special partea veche a acestuia, am avut surprize și am rămas cu amintiri deosebite. Singurul nostru regret, care, de altfel, a fost subliniat și de „ghidul” care ne însoțise mereu, a fost acela că șederea la Lviv era de scurtă durată.

După excursia prin oraș, de comun acord cu dna Iryna, am stabilit programul deplasării la firmă, în vederea recepției și ridicării costumelor confecționate pentru noi.

Apoi, am vizitat firma „Fanel”, însoțiți fiind de doamna director comercial. Aici, ne-am întâlnit cu directorul firmei, dna Liudmyla Horeva, care a dat dispoziții ca să fim conduși prin toate secțiile de producție: de la proiectare,

design, croială, confecționare și până la finisare. Peste tot, am fost întâmpinați de fețe zâmbitoare (98% femei), gata să-și prezinte munca. Deși nu au un spațiu expozițional prea mare și nici nu și-au propus deocamdată lucrul acesta, având în vedere că producția lor este atât de solicitată, încât nu e timp ca să lucreze pentru depozitare și revânzare ulterioară, am putut constata o diversitate de costume populare ucrainene, aranjate pe cele mai reprezentative zone etnografice. Din prezentarea făcută de către directorul firmei, am aflat că aceasta confecționează costume naționale ucrainene de scenă, în primul rând, pentru cele mai renumite ansambluri artistice din Ucraina, iar, de mai mulți ani, au ieșit pe piața internațională, pentru ucrainenii din diaspora, în special din Canada, Australia, Brazilia, Polonia, țările CSI, Italia, Franța etc. Firma lucrează numai pe bază de comenzi ferme și pentru colective mari. Din discuția purtată cu directoarea firmei, aceasta și-a manifestat dispoziția să colaboreze cu diaspora ucraineană din România, în sensul confecționării costumelor tradiționale ucrainene, la comandă, și nu numai. Colectivul firmei este dispus să coopereze și în plan cultural, în sensul schimburilor de ansambluri artistice, și în cel al participării la târguri și festivaluri organizate în România, respectiv în orașul Lviv.

După ce au fost încheiate formalitățile de recepție și plată ale produselor pe care urma să le aducem în țară și regretul exprimat de gazde că perioada noastră de ședere a fost prea scurtă, ne-am luat rămas-bun de la gazdele noastre primitoare, cu promisiunea din partea noastră de a promova produsele lor prin ansamblul nostru „Veselka” și, dacă vor fi doritori, să asigurăm intermedierea celor

interesați de colaborare cu această firmă, în domeniile sus-menționate.

Drumul către casă a fost mai greu, între timp, revenise iarna în zona de nord, dar am avut posibilitatea să vedem unele dintre frumusețile ținutului de pe itinerarul nostru de deplasare: Lviv – Ternopil – Cernăuți.

Am ajuns târziu acasă, dar cu satisfacția unui lucru dus până la capăt. Am realizat un prim-pas în dotarea celor două ansambluri artistice care activează în cadrul Filialei Iași a UUR. Urmează cel de-al doilea... Avem convingerea că se va găsi soluția și pentru ce-a de-a doua formație – grupul vocal-instrumental „Bukovynka”.

Ne folosim de această ocazie ca să aducem mulțumirile noastre, în numele membrilor Filialei Iași a UUR, și nu numai, pentru sprijinul care ne-a fost acordat în vederea realizării acestui deziderat: președintelui UUR, Ambasadei Ucrainei din București, Consiliului UUR, care a aprobat solicitarea noastră, primarului orașului Vinnyțea și partenerului din Ucraina, care ne-a sprijinit financiar. Totodată, dorim să le adresăm invitația de a participa la acțiunile pe care le va iniția sau la care va participa Filiala Iași cu cele două formații „Veselka” și „Bukovynka”, prima dintre acestea fiind sărbătorirea celei de-a 198-a aniversări a marelui poet național ucrainean Taras Hryhorovyci Șevcenko, ce va avea loc, în ziua de 08.04.2012, în sala de festivități a Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași.

[„CU”, nr. 213-214, aprilie 2012]

TARAS ȘEVCENKO, SĂRBĂTORIT LA IAȘI

*„Noi te auzim, Cobzare, chiar și peste veacuri,
Și glasul tău dă aripi sufletelor noastre.
Făurește frumuseți noi, uitând
de vremuri zbuciumate,
Pământul tău liber, Tarase”.*

Sub acest motto, s-au desfășurat, la Iași, festivitățile dedicate celei de-a 198-a aniversări a nașterii marelui poet Taras Hryhorovyci Șevcenko.

În baza unei bune colaborări existente și consolidate pe parcursul ultimilor ani între Filiala Iași a UUR și Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, și prin amabilitatea doamnei directoare Dana-Louise Barnea, ne-a fost pus la dispoziție un spațiu generos, unde am avut posibilitatea să organizăm o expoziție de ouă încondeiate, realizate de un grup de meșteri populari din localitatea Paltinu, județul Suceava, care, cu bucurie și dăruire, au prezentat doritorilor tehnica încondeierii ouălor din zona Sucevei. În același spațiu (holul de la intrarea în sala de festivități), am putut organiza și prezenta pentru oaspeții noștri o expoziție de carte din opera poetului sărbătorit, în limbile ucraineană și română, câteva cărți despre Șevcenko, precum și un stand cu publicațiile (ziarele și revistele) UUR din acest an. În același cadru expozițional, au fost lansate broșura *Sărbătorirea Crăciunului la ucraineni*, un DVD atât

despre biografia lui Șevcenko, cât și despre picturile acestuia, precum și un DVD dedicat bucătăriei ucrainene, în format bilingv.

La festivități, am avut ca oaspeți de seamă pe domnul Ion Robciuc, prim-vicepreședinte al UUR, domnul Vasyl Nerovnyi, consulul Ucrainei la Suceava, reprezentanți ai organelor locale, profesori universitari de la Catedra de Slavistică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, reprezentanți ai altor minorități din Iași, ai centrelor culturale străine cu sediul la Iași, cadre didactice de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, membri ai unor ONG-uri și firme, membri ai filialei noastre și părinții copiilor care au evoluat pe scenă, în total, peste 275 de persoane, cărora le mulțumim.

Din partea mass-mediei, au fost invitați și au participat doi redactori de la TVR Iași, redactorul de la Radio Nord-Est din Iași, dl Lucian Merișcă, corespondentul Redacției pentru minorități a postului Radio Iași, care au realizat scurte reportaje și interviuri pentru posturile locale de radio și televiziune.

La început, domnii Ion Robciuc și Vasyl Nerovnyi au rostit alocuțiuni, subliniind importanța momentului aniversar și a celui sărbătorit pentru cultura ucraineană și cea universală.

Programul propriu-zis a început cu poeziile „Testamentul” și „Soarta”, recitate de studenta Natalia Bârsan, în limba ucraineană, și de elevii Alexandra Botez și Dragoș Maștei, în limba română.

Evenimentul a continuat cu momente de muzică clasică, prezentate de elevii colegiului sus-menționat: Walter Buchholtzer, la chitară clasică, Andreea Alexandroae, la

oboi, și Tudor Păduraru, la vioară, respectiv Codrin Pannaite, la pian, o tânără speranță a filialei noastre.

Așteptate și îndelung aplaudate au fost și momentele prezentate de cele două ansambluri ale organizației: „Bukovynka”, îndrumător prof. Ilie Gorovei, și „Veselka”, instructor prof. Rodica Fălișteanu, care au apărut, pentru prima dată, înveșmântați în noile costume.

Cu ropote de aplauze au răsplătit spectatorii pe micuții și talentații dansatori ai filialei, Otilia Serdenciuc, Maria Ani, Daniel Marcu și Diana Marcu, și pe copiii care au interpretat un moment de pantomimă, „Dansul struților”.

Aplaudate frenetic au fost și programele prezentate de ansamblurile folclorice „Rapsodia” din Iași, respectiv „Perla” din Cernăuți, Ucraina.

De un succes imens s-a bucurat programul ritmat și deosebit de antrenant interpretat de ansamblul de folclor tradițional „Adamos Brass”, profesor îndrumător Liviu Adamache.

După un scurt cuvânt de încheiere, președintele Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a declarat închise festivitățile organizate cu ocazia sărbătoririi marelui poet ucrainean Taras Hryhorovyci Șevcenko.

Pentru buna desfășurare a programului au vegheat moderatorii: studenții Adriana Marusec și Tudor Lupu, care s-au prezentat ca adevărați profesioniști.

Din discuțiile purtate cu invitații, a rezultat că eforturile organizatorilor și-au atins scopul; marea majoritate a persoanelor cu care am stat de vorbă ar dori ca astfel de programe să fie prezentate de cel puțin 5-6 ori pe an, cu diferite ocazii, fie ele de comemorare a unor scriitori ucr-

ineni sau români, fie cu ocazia unor date importante din istoria celor două țări.

Aducem mulțumiri membrilor Comitetului filialei noastre, celor ce s-au implicat activ în pregătirea și desfășurarea programului, invitaților și ansamblurilor artistice care au răspuns pozitiv la chemarea organizației noastre pentru a sărbători la un nivel artistic deosebit de înalt cea de-a 198-a aniversare a Marelui Cobzar.

Vă mulțumim și vă așteptăm și la următoarele acțiuni la care participă filiala noastră.

[„CU”, nr. 213-214, aprilie 2012]

CAMPIONATUL MONDIAL ȘCOLAR DE ȘAH, LA IAȘI

La data de 27.04.2012, pe o vreme excelentă, Iașul și-a primit oaspeții (elevi, antrenori, coordonatori și chiar părinți), participanți la Campionatul Mondial Școlar de Șah, care s-a desfășurat în perioada 28.04 – 07.05.2012, în Sala Polivalentă a municipiului.

Cea mai mare competiție sportivă organizată la Iași în ultimii 40 de ani a debutat cu prezentarea oficială, desfășurată în Piața Unirii. La Campionatul Mondial Școlar de Șah, au participat peste 550 de elevi din 37 de țări de pe 4 continente. Competiția este inclusă în cadrul manifestărilor desfășurate sub titulatura „Iași, oraș european al sportului în 2012”, atribuită capitalei Moldovei de Parlamentul European.

„Vor fi, în total, peste 900 de vizitatori – jucători, antrenori, părinți, însoțitori, veniți din țări precum: SUA, Mexic, Iran, Ucraina. Sunt foarte bucuros că prin desfășurarea acestui campionat mondial de șah, Iașul își onorează statutul de «oraș european al sportului 2012». A fi «oraș european al sportului» nu înseamnă doar performanțe, ci și determinarea și implicarea cetățenilor să facă sport de masă, motiv pentru care vom susține cât mai mult posibil practicarea sportului în cartiere și extinderea sporturilor de masă”, a declarat primarul Gheorghe Nichita.

Elisabeta Polihroniade, mare maestră internațională de șah, a subliniat: „O parte dintre așteptări s-au împlinit.

Avem o participare absolut impresionantă: copiii care au venit să joace șah, aici, din atâtea țări. Există un moment pe care eu îl doresc de foarte mulți ani, și anume șahul ca materie la școală, nu doar opțional, și nu numai la noi în țară, în toată Europa. Este prima dată când se exprimă această dorință și, probabil, că se va introduce”.

Constantin Dumitriu, președintele Federației Române de Șah, a spus: „Eu am fost cel care a inițiat acest proiect atunci când eram europarlamentar, între anii 2007-2009, și trebuie să recunosc că datorită lui Gary Kasparov și Danailov au fost făcute toate eforturile de lobby în Parlamentul European pentru votarea acelei declarații scrise, care înseamnă un pas important pentru introducerea șahu-lui în școli, la nivel european”.

Campionatul Mondial Școlar de Șah este organizat la Iași de Federația Mondială de Șah (FIDE), Federația Română de Șah, Inspectoratul Școlar Județean Iași, Direcția Județeană de Sport și Tineret Iași, Asociația Județeană de Șah Iași, sub patronajul municipalității ieșene.

La Campionatul Mondial Școlar de Șah din Iași, au participat tineri șahiști din Azerbaidjan, Bolivia, Bulgaria, Columbia, Emiratele Arabe Unite, Anglia, Finlanda, Ungaria, India, Indonezia, Iran, Irlanda, Israel, Jersey, Kazahstan, Kenya, Kârgâzstan, Lituania, Mexic, Moldova, Mongolia, Norvegia, Pakistan, Peru, Polonia, România, Rusia, Singapore, Sri Lanka, Tunisia, Turcia, Ucraina, Uzbekistan, SUA, Venezuela, Scoția, Zambia, Zimbabwe.

Președintele Consiliului Director al CSMS Iași, Leonida Antohi, a declarat că aceasta este cea mai mare competiție sportivă care a fost organizată în ultimii 40 de ani la Iași. „Au fost competiții europene, dar niciodată de o

asemenea anvergură mondială. De aceea, consider că trebuie să lăsăm o părere bună la nivel european și mondial”, a conchis Leonida Antohi.

Competitorii vor concura pe șase categorii de vârstă (sub 7 ani, 9, 11, 13, 15 și 17 ani), din Iași, înscriindu-se în concurs 100 de elevi.

Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, la solicitarea organelor locale, s-a implicat în aducerea la acest campionat a unor echipe de șahiști din Ucraina, asigurând: feedback-ul necesar între directorul de turneu, ing. Vasile Manole, președintele Asociației Județene de Șah Iași, reprezentanții organelor locale, respectiv Asociațiile de șah din Ucraina, doritoare să participe la acest turneu, primirea delegației ucrainene, rezolvarea unor probleme organizatorice privind cazarea și masa pe timpul șederii în municipiul Iași. Spre finalul activităților, participanții din Ucraina la acest campionat au fost primiți la sediul Filialei Iași a UUR, unde a avut loc o discuție interesantă pe diferite probleme de interes general.

La finalul întâlnirii, l-am rugat pe conducătorul delegației ucrainene, dl Oleksandr Șemiakin, să ne spună câteva cuvinte despre acest campionat și despre elevii care au participat. Domnul Oleksandr Șemiakin ne-a mărturisit: „Eu personal am mai fost de câteva ori în România la alte acțiuni de acest gen, dar, în Iași, sunt pentru prima dată. Orașul, din câte am putut vedea, este deosebit de interesant din punct de vedere istoric și arhitectonic. Dacă e să vorbim despre delegația noastră, aș vrea să subliniez faptul că toți elevii sunt campioni la nivel regional și republican, iar printre ei avem și un elev care este de cinci ori campion al Ucrainei, Oleksandr Trepîtko, și care a ocupat locul 3 la

Campionatul European de la Batumi (Georgia), și, apoi, Volodymyr Medvedyk din Lviv, care a participat la mai multe campionate internaționale în Brazilia (locul 6), Bulgaria (locul 4), Polonia (locul 1). Despre acest campionat avem impresii bune, deși la o așa participare numeroasă nu se putea să nu fie și unele mici neajunsuri, o parte dintre ele fiind rezolvate pe parcurs, iar unele, cu sprijinul Filialei Iași a UUR. Pentru noi, acest campionat a reprezentat o verificare a potențialului copiilor noștri, pentru a le oferi ocazia de a se autoverifica la un astfel de nivel, de a-i obișnui cu acest tip de întreceri”.

În încheiere, l-am rugat pe domnul Oleksandr Șemiakin să spună câteva cuvinte pentru membrii Filialei Iași a UUR și pentru cititorii ziarului „Curierul ucrainean”: „Membrilor Filialei Iași și cititorilor ziarului am dori să le transmitem să aibă suflete curate și primitoare, armonie, pace și liniște în familiile dvs. Dorim din inimă ca speranța, bucuria și bunătatea să fie cu voi, să vă dea forță, energie și dispoziție pentru acțiuni bune și folositoare spre înflorirea organizației dumneavoastră”.

„Noi dorim să revenim la Iași, orașul este foarte frumos, iar noi am avut ocazia, și cu sprijinul dvs., să vedem din frumusețile lui, așa că îi vom ruga pe părinții noștri să ne ofere o vacanță în România și în orașul dumneavoastră”, ne-au spus la despărțire copiii din Ucraina. Așa că nu ne-am luat rămas-bun, ci doar am urat copiilor și conducătorilor lotului la bună revedere în Iași. Trăim cu speranțe, iar speranțele copiilor se împlinesc de cele mai multe ori. Poate și speranța tinerilor șahiști. Cine știe?

[„CU”, nr. 215-216, mai 2012]

TROFEUL MUNICIPIULUI IAȘI LA POPICE

Joi, 28 iunie 2012, a sosit la Iași conducerea Federației Internaționale de Popice (NBC) din Germania, în următoarea componență: Siegfried Schweikardt (președintele NBC), Peter Richter (secretarul general al NBC) și Georg Barth (membru în Comisia juridică din WNBA). La solicitarea organelor locale, respectiv a domnului Dan Teodorescu, din conducerea clubului sportiv CFR Iași, la primirea delegației oficiale, a participat și dl Daniel Serdenciuc, vicepreședintele Filialei Iași a UUR. La sosire, dl Siegfried Schweikardt (președintele NBC) a transmis un salut conducerii municipiului nostru în anul în care Iașul a devenit oraș european al sportului și a declarat că au venit la noi, la invitația clubului CFR Iași, pentru a discuta și problema extinderii sportului popicelor atât la noi în țară și, în special, în județul Iași, unde, se pare, se mai practică acest joc, cât și în Republica Moldova și Ucraina, acolo unde se joacă, în prezent, doar bowling.

În zilele de vineri și sâmbătă (29, 30 iunie), pe arena CFR Iași, conducerea NBC a participat la Trofeul municipiului Iași la popice, alături de conducerea Federației Române de Popice-Bowling, de reprezentanți din Republica Moldova și din Ucraina, de sportivi profesioniști și amatori din România, Germania, Ucraina și Republica Moldova. Competiția de pe arena CFR Iași a fost o mani-

festare-unicat în România, până la această dată, în sportul popicelor! Sportivii români profesioniști, participanți la competiția de pe arena CFR, au reprezentat cluburile CFR Olimpia ACB Iași, CS Vlădeni Plus, Electro Koracell Târgu Mureș, Siderurgica Hunedoara, Inter Petrila și ICMRS Galați, dar la competiția ieșeană au luat parte și sportivele Andreea Ciocârlan (care, de două sezoane, evoluează pentru formația germană Dreiflusse Bosna Passau) și Irina Paiu (din Republica Moldova, care și-a făcut, în trecut, junioratul la formația CFR Olimpia ACB Iași), precum și sportivi amatori, printre care s-a numărat și o echipă constituită din studenți din Ucraina și membri ai Filialei Iași a UUR, care au reprezentat Ucraina, respectiv Uniunea Ucrainenilor din România la aceste întreceri.

Turneul a fost precedat de un program de o înaltă ținută artistică, prezentat de tinerii de la Clubul de Dans Sportiv „Nikons” Iași, sub conducerea președintelui Mariana Niculiță, de membrii cenaclului muzical „Spune ceva” de la Ateneul Tătărași, sub conducerea lui Teodor Munteanu și a actorului și regizorului Emil Gnatenco.

În fața unui public numeros, au adresat un salut clubului CFR Iași, organizatorul competiției, germanii Siegfried Schweikardt, Peter Richter și Georg Barth, din partea Federației Internaționale de Popice (NBC și WNBA), Elena Pană și Constantin Stamatescu, din partea FR Popice-Bowling, Ciprian Paraschiv – director executiv DJST Iași, Neculai Vițelaru – președintele Patronatului Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Iași, Ionel Popa – consilier pe probleme sportive la Primăria municipiului Iași, Daniel Serdenciuc – vicepreședintele Uniunii Ucrainenilor din România – Filiala Iași, Seres Șandor – Antrenor Emerit la

CS Electromureș Romgaz Târgu Mureș, și sportiva Irina Paiu, din Republica Moldova.

La conferința de presă din 29 iunie 2012, desfășurată la baza sportivă CFR Iași, a fost menționat faptul că NBC va coopera cu factorii de decizie din România, în vederea construirii atât la Iași, cât și la București, prin proiecte europene, a două arene moderne de popice cu opt piste de joc, iar clubul CFR Iași dorește să debuteze în viitorul campionat al juniorilor și cu echipa a doua, formată doar din sportivi din Ucraina și etnici ucraineni, pentru a extinde, astfel, sportul popicelor în țara vecină.

La arena de popice CFR Iași, unde, pe parcursul a două zile, au concurat 80 de sportivi amatori și profesioniști în cadrul primei ediții a Trofeului municipiului Iași, postul Radio România Iași a dedicat emisiunea sportivă de sâmbătă, pe parcursul a două ore, clubului sportiv CFR Iași, la 10 ani de existență. Sub coordonarea realizatorului Valeriu Ștefan și a redactorilor sportivi Mircea Ungureanu, Gheorghe Șoană, Liviu Suceveanu și Dan Teodorescu, pe lungimile de undă ale postului ieșean de radio, s-au discutat lucruri extrem de interesante cu conducerea Federației Internaționale de Popice din Germania, cu conducerea Federației Române de Popice-Bowling de la București, cu antrenorii și sportivii de la secțiile CFR-iste de popice, tenis de câmp, box, haltere și culturism.

În ziua de 29 iunie 2012, Filiala Iași a UUR a avut plăcerea și bucuria să primească la sediul său conducerea Federației Internaționale de Popice și câțiva reprezentanți din partea organizatorilor ieșeni. A fost o discuție interesantă prin care ni s-a solicitat sprijinul în a ne implica în medierea discuțiilor și negocierilor privind atragerea echi-

pelor de tineri popicari din Ucraina și în materializarea planurilor menționate.

Față de aceste solicitări, am răspuns că în limita mandatului pe care-l avem și a posibilităților noastre ne vom implica în acest proiect.

Credem că și prin acest eveniment Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a câștigat noi prieteni și o recunoaștere din partea organelor locale privind implicarea noastră în activitățile cultural-sportive ale municipiului, respectiv județului Iași.

[„CU”, nr. 219-220, iulie 2012]

SĂRBĂTORILE IAȘULUI – ÎNFRĂȚIREA DINTRE MUNICIPIUL IAȘI ȘI ORAȘUL CERNĂUȚI

În fiecare an, la 14 octombrie, Iașul devine neîncăpător pentru zecile de mii de pelerini ortodocși care sosesc în oraș.

O mare de oameni așteaptă ore întregi să se închine la racla cu moaștele Sfintei Parascheva, depusă într-un baldachin special amenajat în Curtea Mitropoliei Moldovei și Bucovinei. Cu toții stau la rând, uneori și o zi întreagă, doar pentru a atinge, preț de o clipă, trupul neputrezit al tinerei din Epivat, Cuvioasa Parascheva, călugărița făcătoare de minuni, considerată ocrotitoarea Moldovei.

Sfânta Parascheva a fost sărbătorită duminică, ca de obicei, la 14 octombrie. Cu această ocazie, a fost special ridicată o scenă în aer liber, unde a avut loc Sfânta Liturghie, oficiată de un sobor de ierarhi din țară și străinătate, în frunte cu Preafericitul Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și cu Preafericitul Hristofor, mitropolitul Cehiei și Slovaciei.

De asemenea, printre slujitorii care au oficiat slujba s-a aflat și rectorul Academiei Teologice din Kiev, Înaltpreasfințitul Antonie, arhiepiscop de Boryspil, care a sosit cu o delegație din Ucraina, țară de unde au fost aduse la Iași și moaștele Sf. Teofil „cel nebun pentru Hristos”.

Moaștele acestui sfânt au fost așezate pentru închinare alături de cele ale Sfintei Parascheva și au rămas în capitala Moldovei până la data de 16 octombrie, după care s-au întors în Ucraina.

Alături de credincioși, la sărbătorirea Sfintei Parascheva, au participat și oameni politici, printre care și premierul Victor Ponta.

La sărbătorile Iașului, au fost invitate și delegații din orașele Cernăuți și Ivano-Frankivsk, intenționându-se semnarea a câte unui protocol de înfrățire cu cele două orașe din Ucraina, cu care Primăria municipiului Iași are, de câțiva ani, relații de colaborare foarte bune. Invitației Primăriei Iași a răspuns pozitiv Administrația orașului Cernăuți, cu care, de altfel, discuțiile privind înfrățirea erau mult mai avansate. Din motive electorale, Primăria orașului Ivano-Frankivsk nu a putut onora invitația, dar există speranța că nu peste mult timp va fi încheiat un protocol de înfrățire și cu aceasta.

Conform programului pregătit de Primăria municipiului Iași, delegația Primăriei Cernăuți, condusă de viceprimarul Petro Rotar, din care au făcut parte Valentyn Manylici, vicepreședintele Consiliului Regional (echivalentul Consiliului Județean), Vasyl Liahovyci, președintele Camerei de Comerț și Industrie, Myhailo Manylici, rectorul Universității „Bukovyna”, Ivan Derda, solist al Filarmonicii din Cernăuți, și Iurii Levchik, directorul Centrului de Artă Bucovineană pentru Conservarea și Dezvoltarea Culturii Tradiționale Românești, a avut posibilitatea să se întâlnească cu oameni de afaceri ieșeni, la Camera de Comerț și Industrie Iași, să viziteze câteva dintre monumentele reprezentative ale Iașului: Universitatea „Alexandru

Ioan Cuza”, Biserica „Trei Ierarhi”, Mitropolia, Mănăstirea „Golia”, Universitatea „Petre Andrei”, Fabrica de vinuri și băuturi „Bucium”, Fabrica de ceramică din Iași etc.

La Camera de Comerț și Industrie, într-un cadru axat pe discuții pragmatice și constructive, la care au participat reprezentanți ai asociațiilor bilaterale româno-ucrainene și oameni de afaceri ieșeni, interesați de oportunitățile pe care le oferă dinamizarea relațiilor de afaceri româno-ucrainene (în special, în domeniile electronică și electrotehnică, rețele de distribuție, confecții metalice), a fost, mai întâi, trecut în revistă nivelul și potențialul relațiilor bilaterale, iar, apoi, oportunitățile existente la ora actuală. La întâlnire, a participat și dl Mihai Chirica, viceprimar al municipiului Iași.

Reprezentanții companiilor ieșene prezente au avut posibilitatea expunerii individuale a profilului de activitate și a domeniilor de interes, obținând promisiunea facilitării de legături cu firme ucrainene din domeniile de activitate similare, precum și sprijinul total în vederea deschiderii de filiale, reprezentanțe sau înființarea unor firme mixte pe teritoriul Ucrainei.

„Am convenit cu partea ucraineană ca, pentru o mai bună promovare și îmbunătățire a relațiilor comerciale, firmele ieșene să poată participa la târgurile și expozițiile organizate la Cernăuți, fără să suporte costuri legate de expunere și alocare de standuri. Mai mult decât atât, partenerii noștri de la CCI Cernăuți pot acționa ca o interfață între firmele românești și potențialii parteneri din toată Ucraina, pentru a facilita contactul direct, în funcție de domeniile de interes”, a declarat Paul Butnariu, președintele în exercițiu al Camerei de Comerț și Industrie Iași.

S-a convenit de către ambele părți intensificarea demersurilor de lobby privind promovarea și transpunerea în practică a unor proiecte cu impact regional, cum ar fi: autostrada Târgu Mureș – Iași – Chișinău – Odesa; aeroportul internațional Iași, centrul intermodal de transport Iași, coridorul IX feroviar Moscova – Istanbul.

Seara Valorilor a prilejuit un moment emoționant, cel al semnării Acordului de cooperare cu orașul Cernăuți. Evenimentul a fost precedat de adoptarea, cu o săptămână înainte, a unui proiect de hotărâre al Consiliului local, prin care se consfințează înfrățirea orașelor Iași și Cernăuți. La semnarea Acordului, a participat o însemnată delegație din Cernăuți, condusă de viceprimarul Petro Rotar. Iașul și Cernăuțiul au multe legături comune, ambele fiind menționate în același Privilegiu comercial, emis către Lviv de însuși domnitorul Alexandru cel Bun, în anul 1408.

La evenimentul desfășurat în Sala Mare a Primăriei, în ziua de 14 octombrie, au participat numeroase personalități ale vieții științifice și culturale ieșene, politicieni locali, dar și prim-ministrul Victor Ponta. În cadrul galei, au fost acordate tradiționalele distincții celor care s-au remarcat în ultimul an prin performanțele lor. Seara Valorilor a devenit unul dintre cele mai importante evenimente. „Doar oamenii mari nu se tem de timp. Vreau să scoatem în evidență ceea ce este mai bun din comunitatea ieșeană. De când sunt primar, m-am implicat activ în descoperirea valorilor orașului. Îmi doresc ca Iașul să creeze bunăstare pentru întreaga Moldovă”, a subliniat, în cuvântul său, primarul Gheorghe Nichita.

Acest protocol s-a desfășurat în două etape, prima având loc la Cernăuți, cu ocazia zilelor Cernăuțiului, unde

acordul de înfrățire a fost semnat în prezența conducerii Administrației orașului Cernăuți, iar cea de-a doua etapă s-a desfășurat la Iași, când acordul a fost semnat în prezența personalităților participante la Seara Valorilor.

„Este un moment important în dezvoltarea relațiilor dintre Iași și Cernăuți. Așa cum spunea și domnul viceprimar Petro Rotar, dorim să întărim relațiile la nivel cultural, educațional, dar și economic. Cu siguranță, voință din partea celor doi parteneri există, sperăm să avem șansa de a o realiza, iar, de fiecare dată când ne întâlnim, să putem arăta rezultatele acestei înfrățiri”, a declarat viceprimarul Mihai Chirica.

Iașul are o relație specială cu Cernăuțiul, ambele orașe, după cum am mai afirmat, fiind atestate documentar în același act, și anume în Privilegiul din 1408, acordat negustorilor din Lemberg (azi, Lviv) de către Alexandru cel Bun, domn al Moldovei (1400-1432).

Iașul este înfrățit deja cu Chișinăul, cele două orașe având același hram al Sfintei Cuvioase Parascheva, sărbătorit la 14 octombrie.

Așadar, dimensiunile istorică și spirituală leagă Iașul, Chișinăul și Cernăuțiul într-un triunghi al trăirii comune românești. În ultimii ani, personalități ale culturii atât din Chișinău, cât și din Cernăuți au vizitat Iașul, construind punți de comunicare pe tărâm literar.

Vizita la Iași a delegației din Cernăuți (Ucraina) s-a încheiat luni, 15 octombrie, printr-o conferință de presă care a avut loc în Sala Mare a Primăriei, unde cei doi protagoniști, domnul viceprimar Mihai Chirica, respectiv domnul viceprimar Petro Rotar au subliniat importanța evenimentului, precum și așteptările celor două adminis-

trații, dar și a instituțiilor, ONG-urilor, firmelor, organizațiilor pe linia întăririi colaborării în diferite domenii.

Solicitării Primăriei de a lua parte la acest eveniment, Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a răspuns pozitiv, după ce participarea noastră a fost aprobată în ședința Consiliului UUR.

Filiala Iași a UUR s-a implicat în ducerea la bun sfârșit a programului delegației din Ucraina, însoțind-o la toate întâlnirile pe timpul șederii în municipiul Iași, asigurând traducerea discuțiilor și negocierilor și având onoarea de a-i primi pe membrii delegației orașului Cernăuți la sediul organizației, ocazie cu care aceștia au lăsat un cuvânt de mulțumire în cartea de onoare a filialei.

De asemenea, ansamblul artistic „Veselka” al Filialei Iași a UUR a fost invitat să asigure protocolul la primirea oaspeților pentru Seara Valorilor (unde patru tineri, îmbrăcați în costume naționale ucrainene, alături de alți patru tineri, purtând costume naționale românești, au salutat oaspeții și personalitățile care au participat la această acțiune). Totodată, membrii formației noastre au prezentat un spectacol de dansuri populare ucrainene și ale altor minorități pentru membrii delegației ucrainene, cu ocazia mesei festive oferite de Primărie în cinstea delegației din Ucraina. Evoluția ansamblului nostru a fost îndelung aplaudată și s-a bucurat de aprecieri elogioase din partea participanților.

[„CU”, nr. 225-226, octombrie 2012]

SE PUN BAZELE UNOR NOI COLABORĂRI

În perioada 20-23 noiembrie, o delegație a regiunii Vinnyțea din Ucraina a făcut o vizită de lucru la Consiliul Județean Iași, ocazie cu care, în ziua de 21 noiembrie 2012, a fost semnat Acordul de colaborare între cele două euroregiuni, Euroregiunea „Nistru” (care include teritorii din Republica Moldova și din Ucraina), respectiv Euroregiunea „Siret – Prut – Nistru” (care include teritorii din Republica Moldova și din România).

La festivitățile de semnare a acordului menționat, Euroregiunea „Nistru” a fost reprezentată de către președintele Consiliului Euroregiunii, domnul Serghei Tatuseak, membru al Consiliului, Volodymyr Hrabko, și directorul Centrului de coordonare, Volodymyr Merejko. Euroregiunea „Siret – Prut – Nistru” a fost reprezentată de către președintele Dragoș Mandac și președintele Consiliului Județean Iași, dl Cristian Adomniței.

Din spusele domnului Serghei Tatuseak, acordul va permite atât Ucrainei, cât și Republicii Moldova, care nu sunt membre ale Uniunii Europene, să colaboreze pe bază de reciprocitate cu România, care este parte a comunității europene, să atragă și să promoveze proiecte din fondurile europene nerambursabile.

În afara participării la acest moment deosebit de important pentru viitorul celor două euroregiuni, delegația din Vinnyțea a luat parte la un seminar pe probleme pri-

vind proiectele și dezvoltarea durabilă a regiunilor, a vizitat tehnopolisul și centrul expozițional din Iași, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași și alte câteva monumente reprezentative ale municipiului nostru.

Un moment special în activitatea delegației Consiliului Regional Vinnyțea, pe timpul șederii ei în Iași, l-a constituit și întâlnirea cu Comitetul Filialei Iași a UUR. După aprecierea părților, întâlnirea a fost deosebit de interesantă și utilă. Președintele Filialei UUR Iași a prezentat un scurt istoric al organizației, colaborarea cu studenții din Ucraina aflați la studii în Iași, iar dl Daniel Serdenciuc a evocat o parte din realizările membrilor acesteia în ultimul timp și direcțiile de acțiune pentru viitor, pe care intenționăm să le promovăm prin intermediul filialei noastre, precum și al Asociației de Prietenie România-Ucraina.

Președintele Consiliului Regional Vinnyțea a fost impresionat de realizările filialei noastre, de perseverența cu care aceasta urmărește promovarea tradițiilor și valorilor culturale ucrainene într-un centru universitar atât de influent cum este Iașul și alături de celelalte minorități reprezentative din Iași. Totodată, dl Tatuseak a propus să fie realizată o colaborare mai strânsă între instituțiile, organizațiile și asociațiile din Vinnyțea și, respectiv Filiala Iași a UUR și Asociația de Prietenie România-Ucraina. În acest sens, s-a convenit să fie încheiat un protocol de parteneriat, în cadrul căruia filiala și asociația să asigure feedback-ul între instituțiile interesate de promovarea relațiilor de colaborare dintre cele două regiuni, și nu numai, propunere acceptată de noi.

[„CU”, nr. 227-230, noiembrie-decembrie 2012]

DE ZIUA NAȚIONALĂ, ALĂTURI DE PRIETENI

Ziua Națională a României a fost sărbătorită la Iași nu doar de români, ci și de două echipe de tineri șahiști veniți din Ucraina (Cernăuți) și din Republica Moldova (orașul Bălți).

Municipalitatea împreună cu asociația locală de șah au organizat un turneu de șah, la care au fost invitați copii cu vârste cuprinse între 7 și 14 ani, amatori și campioni locali la șah din Ucraina, Republica Moldova și două echipe din Iași. Turneul s-a desfășurat la sediul Primăriei Iași, în prezența unui public numeros. Scopul acestui turneu a fost ca vecinii noștri și o parte dintre colaboratorii municipiului nostru să aibă, în primul rând, posibilitatea de a participa la Ziua Națională a României și să afle despre frumusețile orașului Iași, metropolă înfrățită cu Cernăuțiul, iar, în cel de al doilea, de a diversifica sfera relațiilor între municipiul Iași și orașele Bălți, Cernăuți, Chișinău și Ungheeni, prin organizarea unor acțiuni cultural-sportive, și nu numai. La turneu, au participat în total 24 de șahiști, câte 6 din Ucraina și din Republica Moldova și 12 din Iași. Întregerile au fost amicale, toate echipele au fost premiate cu cupe, iar șahiștii au primit diplome de participare. Chiar dacă în cadrul turneului nu s-a urmărit realizarea unui clasament, acesta a reprezentat o experiență utilă pentru viitorul tinerilor șahiști. Printre reprezentanții echipei ucraine-

ne, s-au remarcat elevii Ivan Eremita, Evhen Hrod și Ihor Panciuk, care au câștigat câte două din cele trei jocuri.

Delegația Ucrainei a fost condusă de doamna Tetiana Tatarciuk, din partea Direcției Informații, Relații cu Societatea Civilă și Internaționale a Primăriei orașului Cernăuți.

Pentru a se asigura o îmbinare a utilului (posibilitatea de a verifica nivelul de pregătire al copiilor în tainele șahului) cu plăcutul (vizitarea unor locuri încărcate de istorie și frumusețe din Iași), Filiala Iași a UUR, cu sprijinul organelor locale, a găsit o soluție ca tinerii șahiști împreună cu persoanele care i-au însoțit să mai rămână în Iași pentru încă o zi, ocazie cu care au vizitat complexul Palas, Bojdeuca lui Ion Creangă, Complexul muzeal „Moldova”, Muzeul „Unirii”, au participat la parada militară din Piața Independenței, au luat parte la inaugurarea pomului de iarnă și au făcut un tur al orașului. Impresiile au fost deosebite, iar amintirile copiilor vor dăinui. Pe tot parcursul vizitelor, au fost făcute comparații între cele două orașe înfrățite, fiind scoase în evidență legăturile dintre ele prin trecutul lor, prin arhitectura asemănătoare, prin oamenii de cultură și personalitățile care au trăit și lucrat, chiar și un timp mai scurt, în cele două orașe. Așadar, s-au găsit rădăcinile unor confluente româno-ucrainene la Iași. În acest sens, a avut loc o discuție cu adjunctul directorului Departamentului Relații Internaționale al Primăriei Cernăuți ca, de comun acord, să facem studii asupra personalităților care au avut ceva în comun cu Iașul și Cernăuțul, în particular, și cu Ucraina, în general, propunere acceptată de interlocutorul meu.

Cu ocazia primirii delegațiilor participante la turneu de către reprezentanții Primăriei Iași, directorul Departa-

mentului Relații Internaționale al Primăriei Cernăuți a oferit Asociației de Prietenie România-Ucraina o diplomă din partea Primăriei orașului Cernăuți.

Delegația orașului Cernăuți a fost invitată la sediul Uniunii Ucrainenilor din Iași, prilej cu care s-au purtat discuții interesante pe probleme de colaborare și parteneriat în viitor între Filiala Iași a UUR, Asociația de Prietenie România-Ucraina și Administrația regiunii și a orașului Cernăuți, în cadrul Acordului de înfrățire, semnat între cele două orașe. Cu această ocazie, am oferit membrilor delegației din Cernăuți mici atenții, constând din publicații editate de UUR și CD-uri realizate de filială: „Bucătăria ucraineană de sărbători”, „Patrimoniul lui Șevcenko-pictorul” și, respectiv, „Pe urmele lui Șevcenko – aspecte biografice”.

În consens cu reprezentantul Primăriei Cernăuți, am convenit să ne implicăm mai mult în dezvoltarea unor relații de colaborare și parteneriat între organizații, instituții, asociații, firme din România și din Ucraina și de promovare a tradițiilor și valorilor ucrainene atât în Iași, cât și la Cernăuți.

[„CU”, nr. 227-230, noiembrie-decembrie 2012]

ZIUA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE, SĂRBĂTORITĂ LA NIVEL ÎNALT LA IAȘI

În ziua de 18 decembrie 2012, sub egida Instituției Prefectului și a Primăriei Iași, la Ateneul Tătărași, a fost organizat un spectacol cultural interetnic, la care intrarea a fost gratuită. La acțiune, au participat reprezentanți din partea: Asociației culturale „Dionysos” (reprezentanți ai Comunității Grecilor din Iași), Comunității Arabe din Iași, Uniunii Armenilor din România, Federației Comunităților Evreiești din Iași, Asociației Italienilor din România, Comunității Rușilor Lipoveni din Iași, Asociației Romilor Ursari, Asociației de Dezvoltare Comunitară „Amaroilo”, Forumului Democrat German și Uniunii Ucrainenilor din România.

Spectacolul și-a propus să promoveze și să perpetueze bunele relații interetnice prin intermediul culturii, privită ca un liant atât între tineretul minorităților naționale din Iași și tineretul românesc, cât și între minorități și majoritatea românească.

Asociațiile neguvernamentale și Prefectura Județului Iași, prin organizarea acestui eveniment, au dorit să dovedească rolul lor de parteneri activi în direcția dialogului și cooperării între etniile trăitoare în regiune.

Pe parcursul desfășurării spectacolului, au fost puse în valoare tradițiile, cultura și limba minorităților naționale din România.

Un astfel de eveniment este important nu doar în plan cultural, ci și în cel al impulsionării unor relații amiabile interetnice, întrucât: promovează spiritul cultural și limba comunităților etnice; se adresează publicului larg, indiferent de originea sa etnică; acoperă o zonă culturală cu prezență activă în viața Iașului; permite integrarea în lumea culturală europeană; pune în valoare moștenirea culturală și spirituală a minorităților participante; motivează oamenii de cultură pentru a contribui la formarea unei conștiințe europene atât de necesare în procesul promovării valorilor și identității etnice într-o Europă unită.

Manifestarea a fost deschisă printr-o alocuțiune a prefectului județului Iași, dl Romeo Olteanu, care a subliniat reluarea bunelor tradiții existente anterior între minoritățile naționale reprezentative din Iași, prin organizarea unor manifestări comune. De asemenea, domnia sa a evidențiat buna conlucrare existentă între minoritățile etnice din Iași, în beneficiul cetățenilor români și al societății române și, nu în ultimul rând, o bună cooperare între minorități și organele de conducere județene și orașenești din Iași. Acest festival a fost organizat ca o manifestare în spiritul bunei conviețuiri, a toleranței interetnice în spațiul ieșean, un dialog cultural interetnic bine primit de publicul spectator. Astfel de acțiuni constituie un bun prilej de evidențiere a unor noi direcții și domenii de colaborare interetnică și interculturală, de stimulare a interesului cetățenilor din Iași, în vederea cunoașterii valorilor culturale și spirituale ale minorităților din Iași.

Programul propriu-zis a fost inițiat de Asociația Romilor Ursari, care a fost reprezentată de formația „Zece prăjini”, aceasta oferind un potpourri de melodii specifice

etniei rome. A urmat momentul mult aşteptat al Filialei Iaşi a UUR (singura comunitate care s-a prezentat la acest festival cu două grupuri artistice: ansamblul de dansuri „Veselka”, respectiv formaţia vocal-instrumentală „Bukovynka”). Ansamblul „Veselka” a prezentat un scurt program de dansuri populare ucrainene (în conformitate cu timpul alocat de organizatori), acesta fiind primit cu furtunoase şi îndelungi aplauze din partea unui public destul de numeros (după aprecierea organizatorilor, circa 250 de spectatori, fără a se lua în calcul şi participanţii la festival). Grupul vocal „Bukovynka” a interpretat două colinde ucrainene şi o urare de „La mulţi ani!” (având în vedere că acesta era un eveniment premergător sărbătorilor de iarnă), aplaudate şi apreciate de cei prezenţi.

Din discuţiile purtate cu dl prefect Romeo Olteanu şi cu organizatorii festivalului, a rezultat ca o necesitate materializarea programelor comune ale minorităţilor din Iaşi prin documente care să fie semnate de către preşedinţii filialelor minorităţilor din Iaşi. În acest sens, Filiala Iaşi a UUR a propus alegerea unui Comitet de coordonare a minorităţilor pe plan local şi încheierea unui protocol de colaborare între filialele minorităţilor din Iaşi, respectiv semnarea unui acord de colaborare între Comitetul de coordonare a activităţilor minorităţilor şi organele locale, instituţiile şi asociaţiile interesate în promovarea *unităţii în diversitate*, propunere acceptată de către cei interesaţi. Totodată, s-a convenit ca protocolului de colaborare să-i fie anexat şi un program comun de acţiuni pentru anul 2013, care va fi elaborat în cursul lunii ianuarie a aceluiaşi an.

Apreciam că, prin participarea la acest eveniment, a fost realizat încă un pas mare în promovarea tradiţiilor şi a

culturii ucrainene pe plan local, iar astfel de momente nu trebuie ratate nici în viitor.

Comitetul organizației noastre aduce mulțumiri conducătorilor celor două formații care au reprezentat Filiala Iași a UUR la acest festival, respectiv domnișoarei profesoare Rodica Fălișteanu și domnului profesor Ilie Gorovei, ambii de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, și membrilor celor două formații, urmând să facem demersurile necesare pentru ca, imediat, cu ocazia sfârșitului de an, să fie recompensați de UUR pentru efortul depus de-a lungul întregului an 2012.

[„CU”, nr. 231-232, ianuarie 2013]

BUNELE RELAȚII CONTINUĂ, OAMENII NU SE UITĂ

În perioada 14-17 ianuarie 2013, o delegație a regiunii Vinnyțea a făcut o vizită de lucru în România, și printre orașele vizitate a fost și Iașul. De ce Iașul? În primul rând, pentru că regiunea Vinnyțea are încheiat un acord de colaborare cu Consiliul Județean Iași; în al doilea rând, pentru că, recent, a mai fost semnat un acord de colaborare între Euroregiunea Nistru și Euroregiunea Siret – Prut – Nistru; în al treilea rând, pentru că, spre surprinderea oficialităților din Vinnyțea, cu ocazia primei vizite la Iași, au găsit un partener de colaborare în Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România. Trebuie amintit faptul că acestui parteneriat i se datorează și sprijinul pe care ni l-au acordat oficialitățile din Vinnyțea privind procurarea costumelor pentru ansamblul de dansuri „Veselka”, pentru care, în numele membrilor filialei, aducem sincere mulțumiri domnului primar Volodymyr Borysovyci Groisman.

La solicitarea delegației ucrainene și a reprezentanților Consiliului Județean Iași, la discuții, au fost invitați să participe și membrii Comitetului Filialei Iași a UUR. În consecință, aceasta a fost reprezentată de domnii Victor Hrihorciuc și Daniel Serdenciuc.

Discuțiile au fost purtate din perspectiva organizării de către partea ucraineană a unei conferințe internaționale

pe probleme de colaborare transfrontalieră între parteneri din Ucraina, Moldova și România, în domenii de interes reciproc. În acest sens, reprezentanții delegației ucrainene ne-au informat că, spre sfârșitul lunii februarie a.c., intenționează să organizeze o conferință internațională, la care vor fi invitați conducătorii unor instituții, organizații, asociații etc. care doresc să realizeze parteneriate de colaborare bi- sau trilaterală în domenii precum: păstrarea și promovarea tradițiilor naționale; confluente istorico-culturale bi- sau trilaterale; cultură și învățământ; turism și sport; relații de afaceri; protecția mediului și reciclarea deșeurilor; promovarea bunelor practici în cadrul coope-rării; schimburi de experiență în diferite domenii; informare reciprocă asupra noutăților legislative din cele trei țări și în legătură cu oportunitățile privind colaborarea.

Pe timpul întâlnirii, au fost evocate realizările obținute până în prezent, dar a fost subliniată pregnant ideea că trebuie trecut de la stadiul de discuții la cel de implicare directă. În acest sens, membrii delegației ucrainene și-au exprimat dorința ca la Conferința Internațională ce va avea loc la Vinnyțea, să fie încheiate cel puțin câte 13 acorduri bi- sau trilaterale, având în vedere că aceasta are loc în anul 2013, iar, probabil, începând cu anul 2014, va intra în vigoare un nou program de finanțare a proiectelor transfrontaliere pentru anii 2014-2020. În cadrul discuțiilor, a fost iterată ideea accesării și a altor programe internaționale și naționale, cu aplicare transfrontalieră. În consecință, părțile interesate, prin organismele specializate, se vor documenta și se vor informa reciproc asupra programelor ce pot fi accesate individual sau în comun, dar care să fie în folosul ambelor părți.

Spre finalul discuțiilor, membrii delegației ucrainene au prezentat câteva dintre domeniile care ar putea interesa reprezentanții instituțiilor, organizațiilor, asociațiilor etc. din România și care ar aduce beneficii în folosul ambelor părți.

Față de cele expuse, reprezentanții Filialei Iași a UUR și-au manifestat întreaga disponibilitate de a se implica în acțiunile care se vor desfășura în cursul anului 2013, în limita mandatului și a posibilităților organizației. Ne-am arătat deschiderea pentru a ne implica în căutarea partenerilor de cooperare pentru partea ucraineană, a asigura traducerea atât a corespondenței și a documentelor necesare în acest sens, cât și pe durata negocierilor care vor avea loc la diferite niveluri în țară sau în Ucraina.

La finalul discuțiilor, părțile au convenit ca în cel mai scurt timp să facă schimb de informații privind oportunitățile de colaborare, astfel ca, până la conferință, să fie timp suficient pentru pregătirea datelor specifice unui astfel de eveniment. Se are în vedere identificarea partenerilor care doresc să intre în acest program de colaborare, a domeniilor în care vor să se implice și a priorităților de colaborare atât pentru perioada imediat următoare, cât și pe termen lung.

[„CU”, nr. 235-236, martie 2013]

**RODICA FĂLIȘTEANU, ÎNDRUMĂTOR
ARTISTIC AL ANSAMBLULUI DE DANSURI
„VESELKA” DIN CADRUL FILIALEI IAȘI
A UUR, LA CEAS ANIVERSAR**

Într-o atmosferă tinerească, antrenantă și plină de voie bună, în sala de festivități a Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, a avut loc un frumos spectacol de dans și poezie, dedicat celei care este profesoara de balet și dans artistic pentru elevii claselor a IX-a E, a VII-a D, a VI-a D și dirigintele clasei a XI-a E din cadrul aceluiași colegiu ieșean. Din primul moment, sala a devenit neîncăpătoare, la eveniment, fiind prezenți profesori, colegi de muncă, invitați din partea unor instituții și organizații, părinți și elevi.

Programul a urmărit să prezinte, într-o succesiune bine aleasă, cele mai importante momente din activitatea profesoarei Rodica Fălișteanu. Acesta a cuprins un spectru variat de dansuri, de la cele clasice la cele moderne, de la dansurile populare românești la dansurile altor popoare, interpretate de elevi începători și avansați, în grupuri și solo. Participanții, timp de mai bine de o oră, au urmărit cu interes și au aplaudat frenetic fiecare moment. În finalul acțiunii, domnișoara profesoară Rodica Fălișteanu a fost gratulată cu multe felicitări, flori și cadouri.

Din partea Filialei Iași a UUR, la eveniment, au participat membrii Comitetului acesteia, ocazie cu care i-au

adresat urări de sănătate, multe și însemnate succese în activitatea viitoare și i-au oferit un buchet de trandafiri.

Ne-am folosit de acest prilej în a-i lua domnișoarei Rodica Fălișteanu un mini-interviu, pentru ca cititorii ziarului și membrii filialei noastre să cunoască câteva date din viața și activitatea domniei sale.

Victor Hrihorciuc: Pentru cititorii ziarului „Curierul ucrainean”, vă rog să ne spuneți câteva cuvinte despre dumneavoastră, în general, și despre activitatea pe care o derulați, în particular. În primul rând, de unde sunteți și de când vă desfășurați activitatea la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași?

Rodica Fălișteanu: *M-am născut într-un orășel din Republica Moldova, Fălești. Pasionată de dans din copilărie, la vârsta de 11 ani, părinții m-au dat la Colegiul de Coregrafie din Chișinău. Printr-un casting, imediat după terminarea colegiului, am fost selectată să fac parte din ansamblul academic „Joc”, unde mi-am dezvoltat deprinderile în arta dansului. Bineînțeles, nu m-am oprit aici. După doi ani de muncă în ansamblul „Joc”, am decis să intru la Facultatea de Coregrafie a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău. Am finalizat facultatea cu brio și am primit titlul de coregraf-maestru de balet. Îndrăgostită de Iași, m-am decis să mă mut aici. Am avut norocul de a mă angaja la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, din 2007. Sunt șase ani de când profesez aici.*

V.H.: În ce constă activitatea dvs. în acest colegiu?

R.F.: Sunt profesoară de dans clasic, diriginte la clasa a IX-a E, iar, din anul 2012, șef de catedră la secția de Coregrafie a acestui colegiu.

V.H.: La ce activități majore ați participat cu copiii pregătiți de dumneavoastră și care au fost rezultatele participării?

R.F.: *Am participat la Olimpiada Națională de Coregrafie din 2011 și 2012, unde copiii, la categoria solo, au obținut premiul III și mențiune; la Festivalul „Tânărul Dansator” din Mangalia, unde copiii, la categoria solo, au luat premiul II și mențiune; și la Festivalul „Misteria Dance” – 2012 din Bulgaria, unde au câștigat trofeul cel mare. Mulțumim pe această cale UUR – Filiala Iași pentru susținere. De asemenea, colaborez cu Filarmonica din Iași, sunt deja trei ani, unde copiii intră în Concertul Extraordinar de Iarnă cu maestrul dirijor I. Ionescu-Galați.*

V.H.: Cum apreciați colaborarea cu Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România?

R.F.: *Este cea mai frumoasă activitate pentru mine și, mai ales, pentru copii, care au avut posibilitatea, prin această colaborare, să învețe numeroase dansuri ucrainene, pe care le-au îndrăgit enorm. Mai mult de atât, au avut ocazia să lucreze cu coregafi ucraineni și au beneficiat de un schimb de experiență la Colegiul Pedagogic din Kolomyia, precum și la Festivalul „Misteria Dance” – 2012, unde au avut un masterclass cu renumiții coregafi ucraineni, de la care au învățat foarte multe stiluri de dans. Copiii abia așteaptă evenimentele și activitățile pe care să le realizeze în colaborare cu UUR.*

V.H.: Ce planuri de viitor aveți pentru cariera dvs. din perspectiva colaborării cu Filiala Iași a UUR?

R.F.: *Planurile de viitor pentru cariera mea sunt legate tot de Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”. Fiecare profesor își dorește cât mai mulți elevi buni și*

talentați, cu o carieră în față. Și sper să rămână colaborarea cu UUR pe o durată cât mai lungă, chiar să ajungem să îmbunătățim repertoriul Ansamblului „Veselka” cu noi dansuri și noi costume. Mi-aș dori cât mai multe colaborări cu specialiști ucraineni, de la care să învățăm adevăratul dans ucrainean și să ne perfecționăm tehnica și caracterul, maniera dansului. Și... de ce nu, să ajungă la performanța unui ansamblu profesionist cu sediu și cu sală de balet proprii în cadrul Filialei Iași a UUR. Să avem o sală unde să muncim și să ne perfecționăm în performanță și un birou unde să afișăm diplomele și trofeele de la concursuri și festivaluri. Vreau să mulțumesc dlor Victor Hrihorciuc și Daniel Serdenciuc pentru susținere și ajutor în tot ceea ce am realizat până acum în colaborare cu UUR. Mulțumiri din partea copiilor și a părinților pentru experiențele pe care le-au avut.

V.H.: În numele membrilor Filialei Iași a UUR vă mulțumim pentru clipele acordate.

Dumnezeu să vă binecuvinteze viața dvs. și a familiei dvs. cu credință, dragoste, răbdare, pace, bucurie, iertare... La mulți ani!

[„CU”, nr. 235-236, martie 2013]

MANIFESTĂRI DEDICATE POETULUI NAȚIONAL UCRAINEAN TARAS ȘEVCENKO, LA IAȘI

În ultima zi din luna dedicată poetului ucrainean Taras Șevcenko, cu o vreme de primăvară autentică, în Sala de festivități a Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, s-au desfășurat manifestările prilejuite de cea de-a 199-a aniversare a nașterii acestuia.

Am avut onoarea și plăcerea ca la aceste manifestări să ne onoreze cu prezența și cu alocuțiuni oaspeți din Ucraina: consulul general al Ucrainei la Suceava, dl Vasył Boieciko, deputatul Consiliului Orășenesc Cernăuți, dl Valerii Karbașevskyi, dna Olha Dernova, director adjunct al Direcției de Cultură și Turism a regiunii Vinnyțea, dna Tetiana Zaiciko, directorul Școlii de Artă din orașul Vinnyțea, dna Kateryna Vysoțka, director al Muzeului Etnografic din Vinnyțea. Din partea organelor locale și a altor instituții și organizații din Iași și din țară, au participat: prefectul județului Iași, dl Romeo Olteanu, președintele Consiliului Județean Iași, dl Cristian Adomniței, președintele Filialei Maramureș a UUR, dl Miroslav Petrețchi, redactorul ziarului „Vilne slovo”, dl Roman Petrașuc, dna Fulga Turcu, Serviciul Programe și Strategii al CJ Iași, dl Tudor Jijie, directorul Consiliului de Coordonare a Euro-regiunii „Siret – Prut”, dl prof. Adrian Ardeleanu, direc-

torul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale din Iași, dna Irina Florian, inspectorul de specialitate din cadrul I.Ș.J. Iași, conducerea Colegiului Național, în frunte cu directorul general, dna Dana-Louise Barnea, profesori de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Universitatea „Gh. Asachi”, președinți de organizații și fundații nonguvernamentale ale minorităților din Iași, reprezentanți ai unor firme și instituții, membri ai filialei, în total, circa 350 de persoane.

Programul a fost conceput și organizat în colaborare cu conducerea Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”. Manifestările au început cu alocuțiuni din partea invitaților de onoare. Consulul general al Ucrainei la Suceava, dl Vasyl Boieciko, a rostit cuvântul de salut din partea ambasadorului Ucrainei în România. A urmat salutul organelor din conducerea locală. Din partea președintelui Uniunii Ucrainenilor din România, cuvântul de salut a fost rostit de dl Miroslav Petrețchi, președintele Filialei UUR Maramureș, iar mesajul președintelui Euroregiunii „Nistru” (cu care UUR a încheiat recent un acord de colaborare) a fost expus de dna Olha Dernova, director adjunct al Direcției de Cultură și Turism a regiunii Vinnyțea.

Programul propriu-zis a fost deschis de formația vocal-instrumentală „Bukovynka” a Filialei Iași, îndrumător prof. Ilie Gorovei, care a interpretat două melodii populare ucrainene: „Gândurile mele, gânduri”, pe versurile poetului Taras Șevcenko și „Verde-i secara”, aplaudate frenetic de spectatori.

A urmat, apoi, un program de muzică clasică, cu participarea Cvintetului de suflători al Colegiului, care a interpretat lucrarea „Divertisment” de Vasile Jianu, îndru-

mător prof. Neculai Musteață, și un moment muzical-coregrafic al ansamblului de dansuri „Veselka” din cadrul Filialei Iași a UUR, care a prezentat un dans țigănesc și dansurile ucrainene „Berezneanka” și „Hopak”.

Programul susținut a constituit un real succes și a fost apreciat atât de oaspeții noștri din Ucraina, cât și de reprezentanții organelor locale.

A urmat un moment dramatic: grupa de teatru formată din elevii clasei a XII-a a Colegiului „Octav Băncilă” a pus în scenă „Crăiasa fără cusur” de Bogdan Ulmu, adaptare după George Călinescu, îndrumător prof. Alice Sfaițer. Momentul s-a bucurat de o primire deosebit de caldă din partea publicului.

Programul a continuat cu trei cântece ucrainene: „Verde-i secara, verde”, „M-am îndrăgostit de Șevcenko” și „Taras Șevcenko” (ultimele două, pe versurile și în aranjamentul muzical al poetului și compozitorului Mihai Voloșciuc), în interpretarea grupului vocal „Vocile Negostinei”, din satul Negostina, județul Suceava, îndrumător Felicia Grigoraș. Acestea au fost urmate de un colaj de melodii ucrainene îndrăgite, în interpretarea formației „Călina roșie” a Filialei Maramureș a UUR, solist Miroslav Petrețchi, care au generat ropote de aplauze.

Prima parte a programului a încheiat-o grupul de folclor tradițional „Adamos Brass”, care a prezentat un buchet de melodii populare românești, în interpretarea solistei formației, îndrumător prof. Liviu Adamache.

Programul prezentat de formațiile din țară a fost presărat cu momente poetice și muzical-coregrafice: recitări din creația poetului sărbătorit, în limbile ucraineană și română, în interpretarea studenților Alina Grigoraș, Iulia

Frătăucean, a membrilor Filialei Iași a UUR, și a elevilor Ștefania Sandu și Vlad Popa, de la Colegiul de Artă „Octav Băncilă”; un moment de dans sportiv, prezentat de una dintre speranțele filialei noastre, eleva Otilia Serdenciuc; un moment folcloric, cu participarea elevei Diana Marcu, care a interpretat cântecul popular „Ciobănaș din Iaslovăț”, și studiu pentru pian op. 39 în do minor de Serghei Rahmaninov, în interpretarea elevei Alina Andriuță, îndrumător prof. Carmen Zaharia-Danicov.

În finalul primei părți a programului, poetul și compozitorul ucrainean Mihai Voloșciuc a recitat poezia „A venit Șevcenko la Iași...”, creație proprie, dedicată lui Taras Șevcenko, cu ocazia acestui eveniment.

Onoarea de a încheia manifestările dedicate celei de-a 199-a aniversări a nașterii poetului ucrainean Taras Șevcenko l-a avut ansamblul de cântece și dansuri „Izvoarașul” din Vinnyțea, îndrumător prof. Teteana Stineanska, care a prezentat dansurile: „Dans huțul”, „Polka din Polissea”, „Polka Vaseleciki”, „Cadril”, „Dans bucovinean” și „Hopak”. Programul oferit de elevii Școlii de Artă din Vinnyțea a fost îmbogățit cu cântece interpretate de solistul ansamblului: „Ochi căprui, sprâncene negre”, „Maricka”, „Kievul meu drag” și „Noapte cu lună”, precum și cu poezii din creația poetului Taras Șevcenko, recitate de elevii Școlii de Artă din Vinnyțea.

Manifestările s-au încheiat cu intonarea versurilor „Amar în noapte Niprul plânge” de către toate formațiile participante la acest eveniment, pe scenă fiind invitați și oaspeții noștri de onoare din Ucraina și din țară.

În holul sălii de festivități a Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, au fost prezente două echipe de

încondeietori de ouă din Bucovina, cu exponatele lor specifice și, de asemenea, cu obiecte de artă populară tradițională. Nu a lipsit nici expoziția de carte din creația poetului sărbătorit, alături fiind expuse volume ale scriitorilor ucraineni din România și exemplare din presa editată de Uniunea Ucrainenilor din România.

Oaspeții noștri au apreciat că a fost un program reușit, o adevărată repetiție pentru „Anul Șevcenko”, care se va sărbători în 2014, când se vor împlini 200 de ani de la nașterea poetului ucrainean. Din discuțiile purtate la finalul evenimentului, au rezultat câteva idei privind organizarea atât la nivelul filialelor, cât și la nivel central a acestei grandioase manifestări.

Aspecte din program au fost înregistrate de o echipă de la Radioteleviziunea Iași și de redactorul emisiunilor pentru minorități de la Radio Iași. Consulul general al Ucrainei, dl Vasyl Boieciko, și președintele Filialei Iași a UUR au acordat câte un scurt interviu pentru TVR Iași, iar dl Victor Hrihorciuc a vorbit și în cadrul „Emisiunii pentru minorități” a Radio Iași.

[„CU”, nr. 237-238, aprilie 2013]

UN UTIL SCHIMB DE EXPERIENȚĂ

În baza Acordului de colaborare și înfrățire încheiat între municipiul Iași și Primăria orașului Cernăuți, în ziua de 16 februarie 2013, un grup de deputați (consilieri locali) ai Consiliului Raional Perșetravnea (1 Mai) al orașului Cernăuți a organizat o vizită de lucru și cunoaștere în municipiul Iași, având ca scop realizarea unui schimb de experiență cu conducerea municipiului Iași, respectiv cu colegii lor consilieri, pe probleme privind funcționarea administrației publice locale, cu scopul descoperirii unor noi domenii de colaborare în interesul celor două orașe înfrățite.

La inițiativa Consiliului Raional 1 Mai din Cernăuți, au aderat și alte instituții interesate în promovarea cooperării dintre organizațiile, instituțiile de stat și private din Ucraina, respectiv din România, printre care Centrul Regional de Reciclare și Perfecționare a Calificării Funcționarilor Publici, câteva întreprinderi, instituții, organizații de stat din Cernăuți.

Delegația orașului Cernăuți a fost primită de viceprimarul municipiului Iași, dl Mihai Chirica, întâlnire la care a participat un număr de opt consilieri locali și un reprezentant al Prefecturii Iași.

Discuțiile s-au axat pe probleme specifice administrației locale, cum ar fi: formarea bugetului local, instruirea și perfecționarea funcționarilor administrației publice

locale, adoptarea hotărârilor la ședințele consiliului local, activitatea serviciilor comunale (drumuri, aprovizionarea cu apă, canalizare, urbanism, mediu etc.).

Delegația ucraineană a fost condusă de dna Natalia Irmysta, vicepreședinte al Consiliului Raional.

În timpul evenimentului, a fost prevăzută și o vizită la Universitatea privată „Petre Andrei” din Iași, ocazie cu care membrii delegației ucrainene, în afara faptului că au avut posibilitatea să admire o parte din amfiteatrele dotate modern, au avut ocazia să poarte o discuție interesantă cu prorectorul Universității „Petre Andrei”, dl prof. Tompea, și alți câțiva profesori universitari din cadrul Facultății de Administrație Publică, pe probleme referitoare la organizarea și funcționarea acesteia (precum cele privind admiterea, costurile, finanțarea etc.). Părțile interesate și-au exprimat dorința unei colaborări în viitor cu această unitate de învățământ superior din Iași.

Filiala Iași a UUR s-a implicat în medierea organizării acestui eveniment și a asigurat traducerea la o serie de negocieri și discuții care au avut loc în cadrul acțiunii organizate la Primăria municipiului Iași, respectiv la Universitatea „Petre Andrei” din Iași.

Membrii delegației ucrainene s-au interesat de structura și organizarea Filialei Iași a UUR și de modul de colaborare cu studenții din Ucraina care efectuează studii în România, la Iași, exprimându-și regretul că, până în prezent, nu au avut ocazia să participe la vreo acțiune organizată și prezentată de minoritatea ucrainenilor din România, nici la Iași, și nici în afara granițelor țării natale.

Din partea Filialei ieșene a UUR, la acțiune, au participat domnii Victor Hrihorciuc și Daniel Serdenciuc.

La solicitarea membrilor delegației ucrainene, am expus atât principalele realizări ale Filialei Iași a UUR, de la înființare și până în prezent, cât și programul de acțiuni pentru anul 2013.

Considerăm că, astfel, au fost deschise noi punți de colaborare.

[„CU”, nr. 239-240, mai 2013]

„MARATONUL” ANSAMBLULUI DE DANSURI „VESELKA” DIN CADRUL FILIALEI UUR IAȘI

Ca urmare a seriozității, implicării și profesionalismului de care dă dovadă îndrumătorul ansamblului de dansuri populare ucrainene „Veselka” din cadrul Filialei Iași, dra Rodica Fălișteanu, și a devotamentului și dăruirii în pregătire pe care le manifestă tinerii dansatori, ansamblul nostru este tot mai prezent la acțiunile organizate în Iași, dar și în alte județe din țară, și nu numai. Amintim că, în ultima perioadă, am avut trei solicitări de a participa cu ansamblul nostru la diferite concursuri și festivaluri în Grecia, Anglia și Ucraina, dar, din lipsă de fonduri și din alte motive obiective, nu am putut onora aceste invitații.

Numai în luna mai a.c., membrii ansamblului nostru au participat la trei acțiuni organizate în Iași și la Bacău, după cum vor fi prezentate în continuare.

În perioada 17-19 mai 2013, doi membri ai filialei, Alina Postolache și Ștefan Popa, au participat, la Colegiul Național de Artă „George Apostu” din Bacău, la cea de-a XVI-a ediție a concursului „Primăvara artelor”, alături de alte 18 echipe din mai multe județe ale țării, de unde s-au întors cu premiul II, obținut pentru dansul ucrainean „Berezneanka”. Concursul s-a desfășurat pe trei secțiuni: muzică, artă vizuală și coregrafie. Juriul a fost alcătuit din cadre didactice de specialitate din învățământul artistic

superior și liceal, din personalități consacrate în arta dansului. Din spusele trei Rodica Fălișteanu, care se ocupă de pregătirea ansamblului, la adresa celor doi tineri, membrii juriului au avut aprecieri elogioase și în unanimitate au subliniat faptul că sunt tineri foarte talentați și cu un viitor strălucit în acest domeniu. Concursul Național „Primăvara artelor” reprezintă, pentru elevi, o rampă de lansare a talentelor pe drumul unor cariere artistice de excepție, iar, pentru profesori, un valoros schimb de experiență. Organizatorii și-au propus atragerea unui număr cât mai mare de elevi din școli și licee bazate pe activitatea de creație, pentru formarea și dezvoltarea unor competențe specifice din domeniul artei – sensibilizarea culturală și exprimarea artistică prin intermediul artelor plastice și decorative, design și arhitectură, muzică și coregrafie.

În paralel, la 18 mai 2013, ansamblul de dansuri „Vesselka”, participant al doilea an consecutiv la acest eveniment, a prezentat un program de dansuri populare ucrainene, la Muzeul memorial „Poni-Cernătescu”, în cadrul acțiunii „Noaptea Europeană a Muzeelor”, pentru care a fost recompensat cu diplomă de excelență. Evenimentul internațional, inițiat de Ministerul Culturii și Comunicării din Franța, patronat de Consiliul Europei, UNESCO și Consiliul Internațional al Muzeelor, s-a desfășurat sâmbătă, 18 mai, și la Iași, unde reprezentanții muzeelor au pregătit un adevărat itinerar cultural sub mottoul „Muzeele (Memorie + Creativitate) = Schimbare socială”.

A fost o reușită de excepție pentru orașul Iași, la nivel național. Astfel, după derularea unei noi ediții a evenimentului „Noaptea Europeană a Muzeelor”, toate instituțiile din cadrul Complexului Muzeal Național Moldova

Iași, respectiv muzeele Unirii, Mihail Kogălniceanu, Poni-Cernătescu, Palatul de la Ruginoasa și Muzeul Viei și Vinului din Hârlău au fost vizitate de foarte multe persoane, conform statisticii la nivel național, de 21.250.

La 20 mai 2013, formația noastră de dansuri a participat la evenimentul „Interferențe”, un spectacol de artă coregrafică, teatru și modă, organizat la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, în cadrul acțiunilor de promovare a acestei instituții de învățământ, la care au fost invitați profesori și elevi de la școlile din Iași.

Dar maratonul activităților la care a participat, anul acesta, ansamblul „Veselka” nu se încheie aici.

Primăria municipiului Iași, universitățile ieșene, Teatrul Național, Opera, Filarmonica de Stat Moldova și alte instituții din oraș organizează în mai multe locații din Iași, în perioada 14-24 iunie 2013, Festivalul Internațional al Educației, bazat pe activități interactive, acesta înscriindu-se într-un concept nou, acela de „educație, cultură și artă în aer liber” și, mai ales, „educație prin entertainment”. Organizatorii au invitat la acest festival și ansamblul de dansuri „Veselka”, care, la 19 iunie 2013, va evolua pe o scenă amenajată în fața Teatrului Național „Vasile Alecsandri”, prezentând o suită de dansuri populare ucrainene.

În perioada 16-19 iunie a.c, la Iași, va avea loc Forumul economic transfrontalier al Euroregiunii Siret – Prut – Nistru. Pentru oaspeții din țară și din străinătate (Ucraina și R. Moldova), Consiliul Județean Iași a pregătit un program deosebit de frumos și atractiv, în cadrul căruia va evolua și ansamblul nostru de dansuri „Veselka”.

[„CU”, nr. 241-242, iunie 2013]

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL AL EDUCAȚIEI, LA IAȘI

În perioada 14-24 iunie, sub deviza „Să FIE carte / muzică / teatru / cultură”, la Iași, a fost organizat, în aer liber, de ABplus Events și Primăria Iași, Festivalul Internațional al Educației (FIE).

Programul primei ediții FIE Iași a fost conceput astfel, încât să ofere în mod echilibrat muzică, teatru, dans, carte, arte plastice, film, întâlniri și prelegeri motivaționale și să pună în valoare, într-un mod coerent, axa cultural-educățională a orașului.

Printr-un program amplu și o desfășurare de forțe care stimulează participarea întregii comunități, dar și creativitatea individuală, printr-un efort colectiv remarcabil, care a angrenat oameni valoroși din cele mai importante instituții de educație și cultură ale orașului, Festivalul Internațional al Educației – FIE 2013 și-a propus să fie doar începutul unui proiect amplu de valorificare a imensului potențial cultural, educațional, social, uman și economic pe care îl are Iașul și care ne poate propulsa urbea pe drumul spre obținerea statutului de Capitală Culturală Europeană.

FIE, ca vector de comunicare integrată pentru Iași, a fost conceput având ca scop creșterea vizibilității orașului la nivel național și european și intensificarea prezenței culturii și educației în spațiul public prin creativitate, modernitate și un conținut calitativ ridicat. Prin FIE, Iașul poate

demonstra că nu are doar trecut, ci și viitor, iar personalitățile consacrate sau valorile în devenire ale cetății, gândind și lucrând împreună, pot proiecta în spațiul european imaginea unui oraș dinamic, creativ, ieșit din tipare, cu un mare potențial în multe și variate domenii.

FIE a adus în premieră la Iași, în cadrul secțiunii dedicate proiecțiilor în aer liber, producții de valoare, prezentate la marile festivaluri din Marea Britanie, Austria, Germania, dar și din reprezentațiile teatrale ale momentului, distinse cu premii, participante la manifestări internaționale de profil, evidențiind artiști legați sufletește de Iași, care se bucură de recunoaștere în marile capitale europene: Londra, Paris, Viena și Berlin.

Prin intermediul FIE, ieșenii și turiștii din Iași, de toate vârstele, au avut acces gratuit la producții de operă cu artiști de renume mondial, montate pe marile scene ale lumii, și acces liber la spectacole și expoziții stradale. Copiii și adolescenții au participat la un program interactiv de evenimente: ateliere de creație și întâlniri cu personajele favorite din cărți, concursuri și diverse spectacole, realizate de școli și licee.

În contextul unei participări selecte din domeniile specifice acestui eveniment (amintim participarea unor personalități precum: Radu Beligan, lordul David Trimble, laureat al Premiului Nobel pentru Pace în 1998, mezzosopra Viorica Cortez, soprana Elena Moțuc, tenorul Cătălin Brătescu, violonistul Remus Azoitei, trupele de teatru din București, Sibiu, Oradea, Filarmonica din Iași, Patricia Kaas etc.), Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a avut onoarea să participe cu ansamblul de dansuri „Veselka”, care a evoluat, în aer liber, pe strada Ște-

fan cel Mare din Iași (închisă traficului auto), și la Palatul Copiilor, în fața unui numeros public care a aplaudat cu generozitate evoluția tinerilor noștri dansatori. Precierile participanților, organizatorilor și ale colaboratorilor au fost mai mult decât onorante, participarea Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România fiind recompensată cu o diplomă.

În 2013, Iașul a devenit primul oraș din România care a găzduit un Festival Internațional de Educație, un proiect cu un caracter durabil care contribuie la dezvoltarea culturală, economică și socială pe termen lung a municipiului.

Prin intermediul FIE, Iașul va fi conectat la rețeaua internațională de evenimente care încurajează dialogul intercultural și schimbul de experiență cultural-artistic, festivalul reușind să sublinieze, totodată, rolul artelor în educație.

Organizatorii estimează că prima ediție a festivalului a atras, prin diversitatea evenimentelor, peste 150.000 de oameni, care au fost nu doar spectatori, ci au devenit parte a acțiunii.

Participarea Filialei Iași a UUR la acest eveniment reprezintă încă un moment important în procesul implicării minorității noastre în viața culturală a municipiului Iași.

[„CU”, nr. 243-244, iulie 2013]

O DELEGAȚIE DIN IAȘI, LA „IARMAROCUL SFÂNTULUI PETRU” DIN CERNĂUȚI

Cel mai mare târg din Ucraina de Vest, „Iarmarocul Sfântului Petru”, s-a desfășurat pe parcursul zilelor de 13 și 14 iulie 2013, în orașul Cernăuți. Acest eveniment plin de culoare și lumină pentru locuitorii Cernăuțiului și, în special, pentru vizitatori, în acest an, și-a recăpătat anvergura și tradițiile de veacuri privind marcarea acestei sărbători. Cernăuțenii au avut ocazia să se bucure timp de două zile, în marile piețe și pe majoritatea străzilor din centrul urbei lor. În acest sens, fiecare piață (zonă de expunere) a avut o tematică specifică și exponate pe măsură.

Sărbătoarea Sfântului Petru a început la ora 10.00, în Piața Centrală a orașului, cu o defilare solemnă, la care, alături de organizatori, au participat invitați și locuitori ai orașului Cernăuți. Coloana festivă, precedată de purtătorii de steaguri și de o formație muzicală, s-a deplasat spre Piața Teatrului, unde a avut loc ceremonia de deschidere oficială a târgului.

Cernăuțenii și participanții la sărbătoare au fost felicitati de președintele Consiliului Regional Cernăuți, Myhailo Găiniceru. El a menționat că „Târgul Sfântului Petru” a devenit una dintre cele mai iubite și respectate sărbători, după cum reiese și din numărul de participanți și vizitatori, reprezentând, în mod cert, o renaștere a tradiții-

lor oraşului şi revenirea la modul de viaţă care a existat în Bucovina la începuturile acestuia. Myhailo Găiniceru a urat tuturor participanţilor la sărbătoare să rămână cu impresii plăcute, bună dispoziţie şi cumpărături utile.

Locuitorii din Cernăuţi şi vizitatorii veniţi la sărbătoare au fost salutaţi de şefii delegaţiilor din România (preşedintele Consiliului Judeţean Iaşi, dl Cristian Adomniţei, viceprimarul municipiului Iaşi, dl Mihai Chirica, deputaţi ai Parlamentului României, dl Sorin Iacoban, consulul general al României la Cernăuţi, Polonia şi Rusia.

Cheia simbolică a „Târgului Sfântului Petru” a fost înmănată primarului oraşului, Vitalii Myhailysyn, de către preşedintele Camerei de Comerţ şi Industrie din Cernăuţi, Vasyl Leahovyci.

Cadouri tradiţionale şi de această dată au primit din partea Consiliului local al oraşului Cernăuţi părinţii celor născuţi în ziua Sfinţilor Petru şi Pavel. A fost continuat şi bunul obicei al „Iarmarocului Sfântului Petru” de a premia copiii înscrişi în clasa I a acestui an şcolar şi care poartă numele de Petru sau Pavel. În final, au fost recompensaţi şi câţiva întreprinzători, oameni de afaceri şi jurnalişti.

În cadrul programului, delegaţia din România, într-o componenţă semnificativă (cu reprezentanţi ai Prefecturii, Consiliului Judeţean, Primăriei, Parlamentului, Consulatului General al României la Cernăuţi şi ai unor instituţii din Iaşi şi Vaslui, printre care şi doi membri ai Comitetului Filialei Iaşi a Uniunii Ucrainenilor din România), s-a întâlnit cu preşedintele Consiliului Regional Cernăuţi, Myhailo Găiniceru. Acesta ne-a informat asupra principalelor direcţii de cooperare dintre regiunea Cernăuţi cu judeţele limitrofe din România, privind elaborarea şi imple-

mentarea unor proiecte transfrontaliere, despre măsurile ce se impun ca urmare a deschiderii noii sesiuni de proiecte cu fonduri europene nerambursabile pentru anii 2014-2020. Totodată, Găiniceru a subliniat că sarcina principală care stă în fața organelor locale în momentul de față este de a deschide punctele de trecere a frontierei de stat ucraineano-române. În prezent, pe raza administrativă a regiunii Cernăuți, cu o lungime de peste 200 km, există un singur punct de trecere a frontierei „Porubne – Siret”. Este o sarcină deosebit de stringentă, care complică punerea în aplicare a proiectelor comune de afaceri și ridică probleme deosebite pentru locuitorii din zona de frontieră.

Președintele Consiliului Județean Iași, domnul Cristian Adomniței, în cuvântul de răspuns, s-a pronunțat pentru intensificarea cooperării cu regiunea Cernăuți în diverse domenii de activitate și a făcut o invitație producătorilor și oamenilor de artă din regiunea Cernăuți de a participa la evenimentele ce vor avea loc, în acest an, la Iași.

În cadrul acestui eveniment, a avut loc și cea de-a XXIII-a ediție a Festivalului Internațional de Folclor „Întâlniri bucovinene”, acțiune care, an de an, se desfășoară succesiv în cinci locații din: Polonia, Ucraina, România, Ungaria, Slovacia și Germania. La actuala ediție a festivalului, la Cernăuți, au sosit 27 de colective artistice, dintre care 6 din străinătate: două din Polonia, trei din România și unul din Ungaria. În total, au fost aproximativ 600 de participanți. România a fost reprezentată de formațiile artistice „Piatra Șoimului”, „Plaiurile Pojorâtei” și „Clopotelul”.

Duminică, 14 iulie a.c., membrii Comitetului Filialei Iași a UUR s-au întâlnit cu organizatorii festivalului „În-

tâlniri bucovinene”, care, după ce au ascultat o scurtă informare asupra activității filialei noastre, au insistat ca la edițiile viitoare să participe măcar una dintre formațiile filialei (iar dacă este posibil, chiar la această ediție, la acțiunile ce vor avea loc la Câmpulung Moldovenesc, în perioada 18-21 iulie 2013). La această propunere, am comunicat că organizația noastră va putea participa la astfel de acțiuni începând cu anul 2014, după ce va fi aprobat Planul de acțiuni al filialei pentru anul viitor. Pentru a discuta unele probleme de detaliu privind participarea la acțiunile organizate în cadrul festivalului, dl Zbigniew Kowalski (Polonia), organizatorul festivalului, i-a invitat pe membrii Comitetului filialei noastre la Câmpulung Moldovenesc, în perioada sus-menționată, pentru a continua discuțiile, propunere cu care, în principiu, am fost de acord.

Reprezentanții organelor locale ale orașului Cernăuți au avut cuvinte de apreciere la adresa activității depuse de Filiala Iași a UUR, fiind subliniat aportul conducerii acesteia la pregătirea unor acțiuni comune atât pe teritoriul României, cât și pe cel al Ucrainei.

[„CU”, nr. 245-246, august 2013]

„DIPLOMAȚIA POPULARĂ” CÂȘTIGĂ TOT MAI MULT TEREN ÎN RELAȚIILE ROMÂNNO-UCRAINESE

Președintele Consiliului Județean Iași, domnul Cristian Adomniței, a participat la semnarea mai multor protocoale de cooperare între patru comune din județul Iași și șapte localități și orașe din regiunile ucrainene Vinnyțea și Dnipropetrovsk. La acest eveniment, a fost invitat și a participat președintele Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România.

În contextul bunelor relații statornicite între județul Iași și regiunile Vinnyțea și Dnipropetrovsk din Ucraina, prin semnarea unor acorduri de colaborare, precum și al măsurilor adoptate de Ucraina pentru integrarea în Uniunea Europeană, la sediul Consiliului Județean Iași, în ziua de 6 septembrie 2013, a avut loc o întrunire a primarilor de comune din județ cu o delegație reprezentând șapte unități administrative din regiunile Ucrainei sus-menționate. Această întâlnire a avut ca obiectiv stabilirea și dezvoltarea relațiilor româno-ucrainene și semnarea documentelor corespunzătoare în acest sens. Președintele CJ Iași, Cristian Adomniței, și-a exprimat satisfacția unui lucru împlinit și a declarat că, în ultima perioadă, relațiile dintre cele două țări s-au dezvoltat continuu. „De un an de zile, de când suntem aleși sau realeși locali, nivelul relațiilor internaționale ale primarilor județului nostru cu omo-

logii lor din Moldova și Ucraina a crescut foarte mult”, a specificat Adomniței.

„Aceste acorduri sunt o continuare firească a protocolului de colaborare pe care noi l-am încheiat cu regiunea Vinnyțea. Există deja rezultate concrete ale acestui protocol, care vin după alte două mari acțiuni, respectiv Forumul Economic al Euroregiunii Siret – Prut – Nistru, eveniment care a avut loc la mijlocul lunii iunie, la Iași, și Forumul Euroregiunii de la finele lunii trecute, din Ungheeni. Am trecut de la stadiul întâlnirilor de curtoazie la stadiul faptelor concrete. Prin acestea și prin proiectul transfrontalier Transagropolis, Iașul devine o adevărată poartă de acces către Vest pentru regiunile din Ucraina și Republica Moldova”, a declarat Cristian Adomniței, președintele Consiliului Județean Iași.

Potrivit protocoalelor de cooperare semnate, părțile se angajează să ofere asistență reciprocă și să execute acțiuni coordonate pe linia colaborării și aplicării programelor de dezvoltare socio-economică, de stabilire a unor relații reciproc avantajoase, de realizare a unor proiecte de investiții și programe sociale. În baza aceluiași acord, părțile se angajează să promoveze contactele directe între firme, organizații și instituții, să sprijine înființarea unor întreprinderi mixte, să promoveze cooperarea în domeniul sănătății, culturii, educației, sportului și turismului.

Primarii ieșeni, prin programul pregătit pentru oaspeții din Ucraina, au ținut să convingă delegația ucraineană că vor face tot ce le stă în putință pentru a le împărtăși prietenilor de peste graniță din experiența lor în procesul de apropiere față de Europa. „România face parte din grupul de prieteni ai Ucrainei pentru integrarea euro-

peană și va sprijini Ucraina în demersurile sale privind integrarea europeană”, a completat președintele CJ, declarând că speră ca la Summitul Parteneriatului Estic, care va avea loc la Vilnius în luna noiembrie a.c., Uniunea Europeană să semneze Acordul de asociere atât cu Ucraina, cât și cu Republica Moldova. Delegații ucraineni și-au exprimat recunoștința, adăugând că „este dorința lor de a trăi într-o Europă și o familie europeană comună”.

Președintele Consiliului Județean Iași, domnul Cristian Adomniței, și-a exprimat dezideratul ca în viitorul apropiat să încheie astfel de înțelegeri și cu alte regiuni, inclusiv Odesa, Cernăuți și Ivano-Frankivsk.

Înțelegerile de cooperare au fost semnate joi, 6 septembrie 2013, după cum urmează: Comuna Bălțați cu localitatea Villa, raionul Tomașpol, regiunea Vinnyțea, și localitatea Ceapaevsk, raionul Șyroktivsk, regiunea Dnipropetrovsk; comuna Mironeasa cu localitatea Oleksandrivska, raionul Șyroktivsk, regiunea Dnipropetrovsk, și localitatea Hnatkiv, raionul Tomașpol, regiunea Vinnyțea; comuna Răducăneni cu localitatea Șyrokyi, raionul Șyroktivsk, regiunea Dnipropetrovsk, și orașul Tomașpol, raionul Tomașpol, regiunea Vinnyțea; comuna Comarna cu localitatea Lipovka, raionul Tomașpol, regiunea Vinnyțea.

Prezentăm, în continuare, un scurt istoric al relațiilor diplomatice dintre județul Iași și regiunea Vinnyțea. La sfârșitul anului trecut, Cristian Adomniței, în calitate de președinte al Euroregiunii Siret – Prut – Nistru, și Serhei Tatuseak, președintele Consiliului Regional Vinnyțea, în calitate de președinte al Euroregiunii Dnister (Nistru), au semnat un acord de cooperare între cele două Euroregiuni. Euroregiunea Siret – Prut – Nistru este formată din două

județe din România, Iași și Vaslui, și 23 de raioane din totalul de 37 raioane ale Republicii Moldova, în timp ce Euroregiunea Dnister (Nistru) reunește regiunea Vinnyțea, Ucraina, și câteva raioane din Republica Moldova. Între județul Iași și regiunea Vinnyțea, există relații de cooperare consfințite, inclusiv, prin acordul bilateral din noiembrie 2006, legături care s-au cristalizat într-un parteneriat din cadrul proiectului „Transagropolis – Transfrontalier Agribusiness Support”, proiect finanțat prin Programul Operațional Comun România – Ucraina – Republica Moldova 2007-2013.

Participarea președintelui Filialei Iași a UUR la acest eveniment a fost benefică, întrucât s-au purtat discuții de interes reciproc, urmând ca, în perspectivă, să se găsească și modalități de colaborare directă, în contextul Acordului încheiat între Euroregiunea Prut – Nistru și Uniunea Ucrainenilor din România. Membrii delegației ucrainene și dl președinte al Consiliului Județean Iași au avut aprecieri pozitive la adresa filialei noastre, care s-a implicat la traducerea documentelor ce au fost semnate cu acest prilej și la translatarea discuțiilor purtate pe durata semnării documentelor și a acordării de interviuri.

[„CU”, nr. 249-250, octombrie 2013]

SPIRITUL LUI TARAS ȘEVCENKO A REUNIT TULCEA, IAȘUL, BOTOȘANIUL, SUCEAVA ȘI KANIVUL

*Fiecare japonez visează să escaladeze
muntele Fuji.*

*Fiecare musulman ar trebui cel puțin
o dată în viață să viziteze Mecca.*

*Fiecare ucrainean ar trebui să viziteze
mormântul lui Taras Șevcenko din Kaniv.*

O astfel de ocazie s-a ivit și pentru ucrainenii din România. Rând pe rând, filialele Uniunii Ucrainenilor din România, grupate după dispunerea teritorială, au început pelerinajul la mormântul marelui poet Taras Hryhorovyci Șevcenko. A venit și rândul Filialelor Suceava, Botoșani, Iași și Tulcea. Această călătorie a fost inițiată, în primul rând, pentru a onora memoria marelui poet și a „părintelui spiritual” al culturii ucrainene, întoarcerea gândurilor și inimilor către testamentul lăsat de Marele Cobzar, acum, când sunt în pregătire sau în desfășurare acțiunile dedicate celei de-a 200-a aniversări a nașterii poetului.

Cei 45 de participanți la acțiunea sus-menționată s-au constituit într-o mare familie ucraineană, din care nu au lipsit părinți, copii și bunici, pe podul de peste râul Siret, la circa un kilometru de granița cu Ucraina. Trecerea frontierei nu a constituit o problemă, pentru că ne considerăm

acasă atât la noi în țară, cât și în Ucraina și așa am fost tratați de ambele părți ale frontierei.

O primă surpriză pentru delegația noastră s-a produs în apropierea orașului Cernăuți, unde ne-am întâlnit cu dramaturgul și jurnalistul ucrainean Vasyl Dovhyi (președintele filialei regionale Cernăuți a Asociației „Ucraina – România”, autorul piesei „Prințesa” (în memoria scriitoarei Olha Kobyleanska, născută la 27 noiembrie 1863 în orașul Gura Humorului, județul Suceava), tradusă în limba română de scriitorul, traducătorul și jurnalistul Ioan Chideșciuc, președintele Organizației locale a UUR din satul Negostina, județul Suceava, care a fost pusă în scenă la Teatrul din Botoșani, urmând ca, în perioada imediat următoare, să se facă un turneu prin județul Suceava și în regiunea Cernăuți, Ucraina. Domnul Vasyl Dovhyi a făcut o invitație pentru participanții la acțiune de a lua parte și la spectacolele ce vor avea loc la Botoșani, Suceava, Siret, Gura Humorului. Chiar dacă Șevcenko nu a fost niciodată în Bucovina, încă din timpul vieții, opera sa a devenit cunoscută și în această regiune, găsind rezonanță în special, în rândul intelectualilor locali. Cultul Cobzarului a fost statuat în Bucovina, la data de 29 februarie 1864 (pe stil vechi), când a fost comemorată moartea marelui poet la biserica Sfânta Parascheva, iar, începând cu anul 1889, marcarea nașterii și morții marelui poet a devenit o tradiție.

Călătoria noastră a continuat spre Kamianet-Podilskyi (Kamenița), unde, de altfel, am făcut și o binemeritată pauză pentru a servi masa și a vizita partea veche a „orașului-cetate” cu același nume. Trebuie remarcat că în una dintre călătoriile prin Ucraina, pe aceste meleaguri, a po-

posit însuși Marele Cobzar. De aici și până la Kiev, drumul nostru în multe locuri se intersecta cu călătoria făcută de Șevcenko în luna septembrie a anului 1846, de la Kiev spre Kamianet-Podilskyi. Cu forțe proaspete și cu dorința de a cunoaște noi locuri, ne-am continuat călătoria spre Vinnyțea, fără a intra în oraș. Poate că nu este lipsit de importanță să subliniez că, în perioada 7-13 septembrie 2013, ansamblul de dansuri „Veselka” al Filialei Iași a UUR se afla într-un stagiu de pregătire la Școala de Artă „Vyșenka” din Vinnyțea și ar fi fost o bună ocazie de a-i vedea la lucru, dar timpul avut la dispoziție nu ne-a permis acest lucru. Cu scurte opriri pe traseu, impuse de regulile privind transportul internațional de călători, am trecut pe lângă Jytomyr, și, spre seară, am ajuns la Kiev. Drumul, deși lung, a fost plăcut, pentru că tot timpul fie am ascultat muzică ucraineană de pe CD sau în interpretarea participanților la acțiune, fie relatări istorice despre locurile prin care treceam. În acest sens, domnul Boreslaw Petrașuc a fost un ghid documentat și a prezentat multe lucruri interesante și noi pentru majoritatea participanților la această acțiune. Nu au lipsit nici momentele vesele, vorbele de duh și de învățătură. În acest domeniu, s-a remarcat în mod deosebit domnul Mihai Gheorghe din Brodina, județul Suceava. Gazdele noastre de la hotelul „Holo-siivskyi”, unde am fost cazați, ne-au așteptat cu bucurie și cu o cină binemeritată după un drum de aproape 700 km. A doua zi dimineața, imediat după micul dejun, ne-am întâlnit cu doamna Alla Kendzera, directorul Secretariatului Asociației „Ucraina-Lumea”, care ne-a fost ghid pe itinerarul Kiev – Kaniv și retur, ocazie cu care ne-a prezentat câteva date interesante despre capitala Ucrainei,

despre monumentele arhitectonice, istorice și culturale care meritau a fi vizitate, în special de către cei ce se aflau pentru prima dată la Kiev.

Pe drumul spre Kaniv, am trecut nu departe de orașul Pereiaslav-Hmelnyțkyi (aproximativ 30.000 de locuitori), unde a trăit și a lucrat Șevcenko, iar, ca semn de respect, aici, a fost înființat Muzeul Testamentului lui Taras Șevcenko și au fost ridicate două monumente (unul în anul 1954, iar altul, în 1989).

La intrarea în orașul Kaniv, călătorul este întâmpinat de o vastă întindere de apă – lacul de acumulare al hidrocentralei.

Pe ambele părți ale drumului spre mormântul lui Șevcenko, admirăm „Aleea Șevcenko” (sculpturi în aer liber, reprezentând personajele literare ale lui Șevcenko). Aici, sunt adunate sculpturi precum „Visul”, „Trei suflete”, „Mulțumesc, bunicule”, „Gândul nostru, cântecul nostru”, „Kozak Mamai”, „Hamalia”, „Kateryna”, realizate după motivele din opera lui Taras Șevcenko. Apoi, la poalele de vest ale dealului Cernecea, observăm un însemn comemorativ dedicat hatmanului ucrainean Ivan Pidkova, care a fost executat la Lviv. Ulterior, trupul lui a fost transportat și îngropat la mănăstirea Kaniv. De la baza monumentului, se deschide o priveliște deosebit de frumoasă în toate direcțiile. Pentru a ajunge, pe jos, de la baza dealului și până la monument, este necesar să urci trei sute nouăzeci și două de trepte.

Ne-am adunat cu toții în jurul monumentului și într-o tăcere solemnă am ascultat, la stație, „Dumy moi, dumy moi”. A urmat momentul depunerii de flori, momente de reculegere, un scurt program artistic, compus din cântece

pe versurile lui Șevcenko, și recitarea unor poezii. Bine-înțeles, s-au făcut multe fotografii, s-au depănat amintiri, parcă nimeni nu mai dorea să se despartă de Șevcenko regăsit. Dar timpul ne presa din urmă..., trebuia să ne încădrăm în program.

Având în vedere că delegația noastră era numeroasă, la propunerea directorului adjunct al muzeului, am fost împărțiți în două grupuri de aproximativ 20 de persoane, astfel că prezentările făcute de amabilele noastre gazde au putut fi recepționate mult mai ușor și mai bine de către cei prezenți. De la ghidul nostru am aflat că muzeul a fost deschis, la data de 18 iunie 1939, cu ocazia celei de-a 125-a aniversări a nașterii marelui poet. Cu ajutorul ghidului și al exponatelor, am re trăit momente din viața și activitatea marelui Șevcenko.

Tot aici, nu departe de monument, a fost deschis primul muzeu popular „Tarasova svitlyțea”, care a fost restaurat în anul 1991. Conform documentelor de arhivă, a unor schițe, desene, fotografii a fost reconstruită și o casă ucraineană acoperită cu paie. La finalul vizitei, președinții filialelor au oferit conducerii muzeului ultimele numere ale ziarelor și revistelor editate de Uniunea Ucrainenilor din România, cărți și cadouri simbolice.

Pelerinajul la mormântul lui Șevcenko a fost util pentru noi nu doar din punctul de vedere al educației spirituale și patriotice. Totodată, acesta constituie și un exemplu de unitate spirituală și de socializare a diferitelor generații din mai multe filiale ale UUR.

În a treia zi a călătoriei noastre, la solicitarea participanților, ne-am rezumat la vizitarea celor mai reprezentative monumente arhitectonice, istorice și spirituale din

Kiev: complexul Pecerska Lavra, Catedrala Sf. Sofia, Catedrala Sf. Volodymyr, Catedrala Sf. Mihail și Poarta de Aur. Impresiile au fost excelente, în special pentru aceia care au fost pentru prima dată la Kiev.

În ultima zi a excursiei noastre, obosiți după trei zile de călătorie, dar însuflețiți de spiritul șevcenkian, am părăsit Kievul în direcția România.

Pe drumul de întoarcere, desigur, doream să mai vizităm și cetatea Hotin, dar, din cauza vremii nefavorabile și a lipsei de timp, nu ne-a rămas altceva de făcut decât să ne reamintim din lecția de istorie ce a reprezentat cetatea Hotinului pentru popoarele noastre.

Și, la sfârșitul relatării noastre, nu ne rămâne decât să ne exprimăm sincere mulțumiri celor care au făcut posibil acest pelerinaj, membrilor Radei Uniunii Ucrainenilor din România.

La revedere, Kiev! La revedere, Șevcenko, până la noi întâlniri!

[„CU”, nr. 249-250, octombrie 2013]

SĂRBĂTORILE IAȘULUI 2013

An de an, în dulcele octombrie, clopotele bisericilor (și numărul lor nu e mic) cântă Iașului o binecuvântată odă a bucuriei, care pătrunde în sufletele zecilor de mii de pelerini veniți să se închine sfintelor moaște ale Cuvioasei Parascheva. Sărbătorile Iașului readuc municipiului emoția regăsirii înaltelor trăiri spirituale, pictând vechile zidiri ale cetății în culorile veseliei și purității sufletești. În acest an, manifestările coordonate și finanțate de Primăria municipiului Iași s-au desfășurat pe parcursul întregii luni octombrie, în peste 50 de localuri diferite din Iași.

Gazdă ospitalieră a numeroșilor musafiri din țară și străinătate, Primăria municipiului Iași le-a oferit un amplu program de manifestări, menite a cinsti cum se cuvine spiritul sărbătoresc. Printre numeroasele evenimente programate în această perioadă, s-au numărat concerte ale fanfarei militare în cartierele ieșene, tradiționala Noapte Albă a Iașului, Seara Valorilor, retragerea cu torțe pe traseul Muzeul Uniri – Pietonalul Ștefan cel Mare, marele concert aniversar, însoțit de spectaculoasele focuri de artificii. La 14 octombrie, pelerinii au primit tradiționala masă cu bucate de sărbătoare, iar Sfânta Liturghie de Sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva a fost oficiată, în premieră, pe Pietonalul Ștefan cel Mare.

Sărbătorile Iașului reprezintă o ocazie unică de a trăi o atmosferă pastorală în capitala culturală a României, un

oraș născut din belșugul de înțelepciune și bunătate pe care doar pământul Moldovei îl poate zămisli.

La sărbătorile Iașului, a fost invitată și o delegație din partea Administrației orașului Cernăuți, cu care există strânse relații de colaborare. Conform programului pregătit de Primăria municipiului Iași, delegația Primăriei Cernăuți, condusă de viceprimarul Petro Rotar, a fost însoțită pe parcursul șederii în municipiul Iași de subsemnatul și de vicepreședintele filialei, dl Daniel Serdenciuc.

Ca în fiecare an, de Zilele Iașului, autoritățile locale i-au răsplătit pe cei care au promovat orașul, la Seara Valorilor. Premierul Victor Ponta, Liviu Dragnea și Mircea Geoană sunt doar câțiva dintre politicienii prezenți la evenimentul de la Iași. Au fost acordate premii pentru noii cetățeni de onoare ai orașului, dar și pentru curaj, excelență în educație sau în afaceri. De asemenea, nu au lipsit nici momentele artistice.

Seara Valorilor a fost organizată sub forma unui spectacol de operă, structurat în două acte. Primarul Gheorghe Nichita a deschis primul act printr-un discurs, fiind urmat de Înaltpreasfințitul Teofan, mitropolitul Moldovei și Bucovinei, și de premierul Victor Ponta. „Eu cred cu adevărat că elitele Iașului sunt mai mult decât elitele Iașului, mai mult decât valorile Moldovei, sunt valori ale României și deja mult mai mult decât credem noi, valorile Europei”, a conchis premierul.

Primul premiu acordat a fost cel de excelență în educație, pentru Universitatea Tehnică, la împlinirea a 200 de ani de activitate. Apoi, au fost decernate premiul „Pogor” și cel de excelență în domeniul cultural-artistic. Iar, la sfârșitul actului întâi, au fost anunțați cei care au primit titlul

de cetățeni de onoare ai Iașului: academicianul Bogdan Simionescu, managerul Operei Naționale, Beatrice Rancea, și secretarul de stat în Ministerul Sănătății, Raed Arafat.

Au fost premiați, de asemenea, olimpicii internaționali ai Iașului, iar premiul pentru curaj și spirit civic i-a revenit decanului Facultății de Electronică și Telecomunicații, Bogdan Ion, și celor doi studenți care au reușit să oprească un atentat cu bombă la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, la începutul lunii iulie.

Seara Valorilor a devenit deja un eveniment cu tradiție, organizat, în fiecare an, cu ocazia Sărbătorilor Iașului. „Înseamnă un gest de normalitate pentru un oraș care are valori, care are respectul față de valori și care își dorește foarte mult să trăiască mult mai efervescent, nu doar în trecut, ci în prezent și, de ce nu, în viitor, un oraș care vrea să devină cu adevărat unul european”, a afirmat Gheorghe Nichita, primarul Iașului.

În acest an, Seara Valorilor a adus, pentru prima dată, pe aceeași scenă, cele trei coruri emblematice ale Iașului – cel al Filarmonicii, al Conservatorului și al Operei Naționale Române din Iași.

Sâmbătă, 12 octombrie, a avut loc „Parada portului tradițional”, care s-a desfășurat pe traseul Palatul Culturii – Piața Unirii – Casa de Cultură a Studenților (CSS), urmată de spectacolul de deschidere, la CCS Iași, a festivalului interetnic de folclor tradițional „Conviețuiri – 2013”, la care fiecare grup participant a susținut un program artistic liber, cu o durată de 15-20 minute, și de o masă rotundă cu tema „Minoritari în Europa”.

Desfășurarea spectacolului sincretic s-a făcut după un scenariu inedit, propus de regizorul Aurelian Bălăiță

(conf. univ. dr. la Universitatea „G. Enescu” din Iași) și de coregraful Petre Șușu (responsabil al acțiunii de tineret). Spectacolul artistic a inclus muzică tradițională, dans tradițional și elemente specifice filmului documentar de scurt metraj, proiecții video. Acesta a fost susținut de cele zece grupuri cultural-artistice ale minorităților (armeni, germani, romi, ruși lipoveni, turci, tătari, ucraineni, unguri, greci, italieni), împreună cu un grup de studenți de la Departamentul Teatru al Universității „G. Enescu” din Iași.

Proiectul a propus tinerilor din județul Iași, pasionați de arta spectacolului, un produs intercultural, unitar și atractiv, care a fost realizat de colegii lor de generație, reprezentanți ai câtorva etnii din România. Toate activitățile au avut ca scop ideea de valorificare a potențialului multicultural existent în zona Moldovei, cu adresabilitate minorităților, destul de numeroase în această parte de țară. În județul Iași, trăiesc 17 etnii din cele 20 existente în România.

În cadrul festivalului, a fost organizată și o expoziție de fotografie, postere, publicistică și obiecte tradiționale, cu tema „Aspecte din viața culturală și socială a etniilor”, care au fost expuse în holul Casei de Cultură a Studenților.

Programul prezentat de ansamblul „Veselka” din cadrul Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România s-a bucurat de un real succes, fiind îndelung aplaudat de publicul numeros. La spectacol, au participat și copiii Școlii de Artă „Vyșenka” din Vinnyțea, care, în această perioadă, se aflau la un schimb de experiență la ansamblul nostru și au participat la cursuri de masterclass, organizate la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, cu care filiala noastră are încheiat un protocol de colaborare.

La finalul manifestărilor, atât membrii delegației Administrației de Stat Regionale Cernăuți, cât și directoarea Școlii de Artă din Vinnyțea au avut cuvinte de mulțumire la adresa Uniunii Ucrainenilor din România și, respectiv, a Filialei Iași pentru profesionalismul și dăruirea de care am dat dovadă în coordonarea acțiunilor și în folosirea timpului avut la dispoziție de oaspeții noștri din Ucraina într-un mod cât mai practic și util.

[„CU”, nr. 251-252, noiembrie 2013]

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE LITERATURĂ ȘI TRADUCERE, LA IAȘI

În perioada 23-27 octombrie 2013, la inițiativa președintelui Consiliului Județean Iași, Cristian Adomniței, și a directorului Muzeului Literaturii Române, Dan Lungu (directorul FILIT), s-a desfășurat Festivalul Internațional de Literatură și Traducere, un proiect care a reunit peste 200 de profesioniști ai cărții atât din țară, cât și din străinătate: scriitori, traducători, editori, organizatori de festivaluri, critici literari, librari, distribuitori de carte, manageri și jurnaliști culturali. Cu toții au fost în centrul unor evenimente destinate publicului larg, dar și a specialiștilor din domeniu. Din Ucraina, la festival, au fost invitați și au onorat cu prezența reprezentanți ai organelor regionale și orășenești din Cernăuți, Vinnyțea și Odesa, fiind însoțiți, pe întreaga durată a festivalului, de subsemnatul și de Daniel Serdenciuc, vicepreședintele Filialei Iași a UUR.

Centrul de greutate al primei zile a Festivalului de Literatură și Traducere Iași a fost, cu siguranță, evenimentul oficial de deschidere, și anume „Serile FILIT: festivalul își salută invitații”, moderat de Cătălin Sava. Teatrul Național „Vasile Alecsandri” a fost, așadar, punctul de întâlnire a unor personalități care au atestat amploarea și seriozitatea festivalului, salutat nu doar de cei direct implicați în organizarea lui, ci și de personalități din sfera

culturii și politicii românești, franceze, germane și ucrainene. Prezentatorul Cătălin Sava a deschis seara, arătând o serie de motive care justifică nevoia unei manifestări culturale de talia FILIT. Rând pe rând, pe scenă, au urcat directorul festivalului, care și-a exprimat recunoștința față de invitații și partenerii ce s-au dovedit neașteptat de solidari cu ideile pe care le-a propus și care au dus, în cele din urmă, la împlinirea celui mai important aspect pe care FILIT l-a urmărit: „bucuria din jurul împărtășirii lecturii”. Dna Camelia Gavrilă, directorul Inspectoratului Școlar Județean Iași, a accentuat nevoia ca tinerii să se reîntoarcă la literatură și cultură adevărată, subliniind implicarea mai multor licee și colegii în organizarea FILIT. La deschidere, a fost prezent și a luat cuvântul François Weyergans, cel care a adus salutul Academiei Franceze și și-a exprimat convingerea că Iașul va fi într-o zi capitala europeană a culturii. În deschiderea festivalului, au rostit alocuțiuni și domnii Daniel Barbu, ministrul culturii, Hans Werner Lang, ambasadorul Germaniei în România, primarul municipiului Iași, dl Gheorghe Nichita, viceguvernatorul BNR, Bogdan Olteanu, președintele Senatului României, Crin Antonescu, președintele Consiliului Județean Iași, dl Cristian Adomniței. Prima zi a festivalului s-a încheiat cu un spectacol de operă și balet de excepție, „Indiile Galante” de Jean-Philippe Rameau, montat în premieră de regizorul Andrei Șerban. În paralel, pe parcursul primei zile, s-au desfășurat mai multe acțiuni, cum ar fi: întâlniri ale scriitorilor cu elevi și studenți, mese rotunde pe tema festivalului, expoziții de carte, lecturi și dezbateri etc. Zilele a doua și a treia ale festivalului s-au desfășurat în aceeași notă, cu peste 20 de acțiuni, în fiecare zi, culminând seară

de seară cu audiții muzicale de excepție, în sala mare a Teatrului „Vasile Alecsandri”: concert simfonic (Enescu – Poema Română; Beethoven – Concertul nr. 3 pentru pian și orchestră); concert Ada Milea, Anca Hanu, Cristi Rigman, Bobo Burlăcianu.

În ziua a doua, delegațiile din Ucraina au fost primite de președintele Consiliului Județean Iași, dl Cristian Adomniței, și de directorul Direcției Județene de Cultură, ocazie cu care membrii delegației din Vinnyțea au prezentat o serie de propuneri de proiecte europene transfrontaliere care ar putea fi pregătite și lansate în sesiunea de proiecte pentru anii 2014-2020. La aceste discuții, din partea Filialei Iași a UUR, au participat subsemnatul și dl Daniel Serdenciuc.

La solicitarea membrilor delegațiilor din Ucraina, în timpul disponibil, am facilitat vizitarea unor obiective turistice și culturale ale municipiului Iași, inclusiv a sediului filialei. Aceștia au rămas deosebit de plăcut impresionați de cele văzute. O parte dintre membrii delegației ucrainene și-au exprimat dorința de a menține și în continuare legătura cu filiala noastră, pentru eventuale colaborări în viitor, în vederea atragerii unor fonduri europene nerambursabile în cadrul sesiunii de proiecte ce va fi lansată în curând. Propunerea a fost acceptată, urmând să găsim punți de colaborare și cu sprijinul organelor locale.

„Un mare festival este cel unde nu îți ajunge timpul să mergi la toate evenimentele la care ți-ai dori să ajungi”, a remarcat directorul festivalului, iar noi credem că acest lucru s-a întâmplat și în cazul festivalului FILIT, căci am remarcat regretul atât din partea oaspeților din Ucraina, pe care i-am însoțit, cât și al cunoscuților, că nu au reușit,

în cele patru zile, să participe la toate evenimentele organizate, o bună parte dintre ele desfășurându-se simultan, dar în locații diferite.

Este un început, toți participanții exprimându-și dorința ca el să devină o tradiție pentru Iași – un oraș care, de ce nu, poate că, în viitorul apropiat, va deveni capitala culturală a Europei.

[„CU”, nr. 253-254, decembrie 2013]

UUR IAȘI – DE ZIUA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

La 18 decembrie 1992, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat Declarația cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, etnice, lingvistice și religioase – document internațional ce garantează drepturile minorităților în general și, în consecință, mai multe state i-au recunoscut importanța prin promovarea zilei de 18 decembrie ca Zi a Minorităților Naționale.

Multiculturalitatea este o realitate în care trăim. Ea presupune recunoașterea pluralismului și a varietății culturale, a identității lingvistice și culturale a tuturor minorităților. În România, se pune un accent deosebit pe recunoașterea reciprocă de valori, pe cultivarea unui spirit de dialog, pe comunicare și colaborare între diversele culturi existente în spațiul în care trăim.

În acest context, la Iași, au fost organizate o serie de manifestări, în zilele de 15 și 18 decembrie, de minoritățile din oraș, sub patronajul Primăriei municipiului (în ziua de 15 decembrie) și, respectiv, al Prefecturii Iași (în ziua de 18 decembrie). Manifestările sus-menționate au avut menirea de a reflecta diversitatea socio-culturală cu care etniile însușesc și completează tradițiile și cultura românească, oferind, în același timp, o privire de ansamblu asupra potențialului diferitelor minorități care locuiesc

în Iași și asupra modului în care tradițiile acestora și cele ale majorității s-au influențat și s-au potențat reciproc, în decursul anilor de coexistență.

Scopul manifestărilor a fost de a promova cultura și dialogul pe tema interculturalității în rândul cetățenilor din municipiul și județul Iași, de a cultiva respectul față de valorile diverselor etnii, de a combate discriminarea și de a propaga diversitatea culturală în rândul cetățenilor ca o garanție a eliminării prejudecăților, stereotipurilor și a marginalizării.

În cadrul proiectului, au fost planificate acțiuni specifice, printre care amintim: 1) Masă rotundă – dezbateri pe tema „Contribuția culturilor minoritare la dezvoltarea culturii românești”; 2) Armonii etnoculturale – spectacol cultural-artistic, prezentat de ansamblurile minorităților din Iași; 3) Repere interculturale din spațiul ieșean – expoziție de carte, presă și postere cu obiceiuri și tradiții specifice minorităților. Cele trei acțiuni au fost precedate de alocuțiuni din partea Primăriei, a Prefecturii și a Consiliului Județean Iași.

În cadrul programului, au evoluat ansambluri artistice din partea: Asociației culturale „Dionysos”, reprezentând comunitatea grecilor din Iași (Uniunea Elenă din România), a Asociației Italienilor din România, a Federației Comunităților Evreiești din Iași, a Comunității Rușilor Lipoveni, a Forumului Democratic al Germanilor din Iași, a Uniunii Armenilor din România, Filiala Iași, a Uniunii Ucrainenilor din România, Filiala Iași, a Asociației Partida Romilor Pro-Europa din Iași.

Filiala Iași a UUR, și de această dată, s-a prezentat cu cele două ansambluri artistice: „Veselka” și „Bukovynka”,

programul acestora fiind cu grijă ales și răsplătit cu aplauze și aprecieri elogioase din partea organizatorilor și a publicului numeros, care participase la aceste acțiuni. Cu acest prilej, Comitetul Filialei Iași a UUR a oferit copiilor din cele două ansambluri, în numele UUR, mici atenții, cu ocazia sărbătorilor de iarnă.

În cadrul discuțiilor purtate cu reprezentanții celorlalte minorități, s-a convenit ca în luna ianuarie 2014, să aibă loc o întâlnire de lucru cu conducerea filialelor (comunităților) din Iași, pentru a elabora un protocol de colaborare și a discuta planul de acțiuni comune care vor fi organizate în cursul anului 2014. Totodată, s-a discutat posibilitatea ca organizarea unor astfel de acțiuni să cadă în sarcina minorităților, alternativ, cu sprijinul organelor locale, astfel putând fi implicate toate minoritățile, pentru ca sub aspectul diversității și al calității să fie rezultate din ce în ce mai bune.

[„CU”, nr. 255-256, ianuarie 2014]

TARAS ȘEVCENKO, LA IAȘI

*„Taras la noi în veci va înflori,
E geniu ca-n muzică Enescu
De ziua lui, la Iași el va veni,
Căci îl așteptăm cu Eminescu”.*

Mihai Voloșciuc

Pe parcursul lunii martie, de regulă, iar, anul acesta, pe parcursul întregului an, se desfășoară manifestări dedicate sărbătoririi poetului ucrainean Taras Șevcenko în toate filialele, chiar și în localități unde minoritatea ucrainenilor este constituită doar dintr-o organizație locală. În baza bunei colaborări existente și consolidate pe parcursul ultimilor ani între Filiala Iași a UUR și Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, și prin amabilitatea doamnei directoare Dana-Louise Barnea ne-a fost pus la dispoziție și de data aceasta un spațiu generos, unde am avut posibilitatea să prezentăm o expoziție de ouă încondeiate a meșterului în domeniu, doamna Cecilia Nistor. În holul de la intrare în sala de festivități, am putut organiza și prezenta, pentru oaspeții noștri, un stand de carte din opera poetului sărbătorit, în limbile ucraineană și română, câteva cărți despre Taras Șevcenko, un stand cu publicațiile UUR, două roll-up-uri despre viața genialului poet, respectiv edițiile „Cobzarului”, publicate de-a lungul anilor. În același cadru expozițional, au fost prezentate broșura „Șevcenko – la ceas aniversar” și pliantul „Pelerinaj la Kaniv”.

De data aceasta, festivitățile s-au desfășurat sub puternica impresie a evenimentelor care au avut loc în Ucraina în ultimul timp, de la care s-au împlinit 40 de zile. Situația în Ucraina rămâne în continuare extrem de tensionată. Drept urmare, festivitățile organizate pentru celebrarea a 200 de ani de la nașterea poetului ucrainean Taras Șevcenko s-au desfășurat în semn de respect și prețuire pentru eroii care s-au jertfit pe Euromaidan, pentru independența și viitorul Ucrainei.

Manifestările ocazionate de sărbătorirea a 200 de ani de la nașterea poetului ucrainean Taras Șevcenko s-au desfășurat în perioada 29-30 martie: în ziua de 29 martie 2014, la sediul filialei, membrii organizației noastre, studenții și prietenii noștri au avut ocazia să viziteze o expoziție de carte dedicată poetului Taras Șevcenko, să asculte muzică pe versurile poetului și să vizioneze un film despre Marele Cobzar. De asemenea, cei care ne-au vizitat în aceste zile aveau ocazia să vizioneze materiale realizate de noi în programul PowerPoint: „Pe urmele lui Șevcenko” – despre viața și activitatea poetului Taras Șevcenko, „Moștenirea lui Șevcenko în pictură”, „Monumentele închinat lui Șevcenko în Ucraina și în lume” și alte materiale dedicate marelui poet ucrainean.

În ziua de 30 martie 2014, la concertul festiv, ne-au onorat cu prezența reprezentantul Consulatului General al Ucrainei la Suceava, dl viceconsul Volodymyr Palesika, reprezentantul Primăriei Cernăuți, dl Serghei Bostan, din cadrul Departamentului Relații Externe, dl Andrei Plișka, compozitor, profesor de muzică la Universitatea din Cernăuți, reprezentanți ai Consiliului Județean și ai Primăriei Iași, ai Universității „Alexandru Ioan Cuza”, ai minorită-

ților din oraș, ai unor ONG-uri și asociații cu care colaborăm de mai multă vreme, redactorul-șef de la Departamentul pentru minorități al Radio Iași, profesori și studenți din Ucraina, aflați la studii la noi, în Iași, și mulți alții.

Credem cu tărie și speranță că acest lucru este o confirmare a faptului că filiala noastră devine cu fiecare acțiune, cu fiecare an, tot mai cunoscută și mai apreciată nu numai la nivel local, ci și în Ucraina. Vreau să reamintesc faptul că Filiala Iași a UUR s-a implicat activ în stabilirea și menținerea relațiilor de colaborare între orașele Iași și Cernăuți, a participat laborios la acțiunile organizate de Consiliul Județean Iași și regiunea Vinnyța în realizarea Acordului de cooperare între UUR și Euroregiunea Nistru – Prut și, respectiv, între Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași și Școala de Artă pentru Copii din orașul Vinnyța, Ucraina.

La concertul omagial, desfășurat în sala de festivități a Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, au luat parte, în ordinea apariției în cadrul programului: ansamblul artistic „Nadiia Zamku” din cadrul Filialei Suceava a UUR, îndrumător prof. Dumitru Popovici, Cvartetul „Stagione” al Colegiului de Artă „Octav Băncilă” din Iași, îndrumător prof. Ilie Gorovei, ansamblul de dansuri populare ucrainene „Veselka” din cadrul Filialei Iași a UUR, îndrumător prof. Rodica Fălișteanu, formația „Bukovynka” a Filialei Iași a UUR, îndrumător prof. Ilie Gorovei, formația de folclor tradițional „Adamos Brass”, îndrumător prof. Liviu Adamache, grupul artistic „Florile Bucovinei” din cadrul Filialei Botoșani a UUR, ansamblul „Izvorul” al Școlii de Artă pentru Copii din Lviv, îndrumător

prof. Nionila Hrișceniuk și formația „Vocile Bucovinei” a Filialei Suceava a UUR, îndrumător prof. Nicolae Cramar. Invitați speciali în cadrul programului nostru au fost soliștii Ivan Derda, Artist Emerit al Ucrainei, din Cernăuți, Svitlana Sasu, actriță și cântăreață din Kiev, Andrei Plișka, profesor de muzică la Universitatea „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți, și dl Vasile Scutelnicu de la Filiala Botoșani a UUR.

Programul muzical prezentat de ansamblurile artistice sus-menționate a fost presărat cu recitări de poezie din opera poetului omagiat și din creația poezilor români, în interpretarea studenților ucraineni și a elevilor de la Colegiul de Artă „Octav Băncilă” din Iași, și momente muzicale, respectiv de dans, prezentate de elevii aceluiași colegiu ieșean.

Dorința noastră cea mare este ca sărbătorirea dedicată poetului ucrainean Taras Șevcenko la Iași să înceapă cu depunerea de coroane de flori la bustul acestuia, dar, din păcate, o astfel de oportunitate încă nu există. Sperăm că va veni și ziua aceea... Cine ne va ajuta?

[„CU”, nr. 261-262, aprilie 2014]

FILIALA IAȘI A UUR SE IMPLICĂ ÎN ACȚIUNI CARITABILE

În ziua de 13 mai 2014, începând cu ora 18.30, pe scena Teatrului Național din Iași, a avut loc spectacolul umanitar „Suflul speranței”, banii strânși din vânzarea biletelor urmând să fie donați cazurilor umanitare. Evenimentul a fost organizat de Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară (USAMV) Iași, în parteneriat cu Asociația „Calea Vieții. Tineri pentru bătrâni. Bătrâni pentru tineri” și Opera Națională Română (ONR) din Iași, în cadrul proiectului umanitar „Puțin pentru tine, mult pentru alții”, ajuns la cea de-a III-a ediție. Aceasta a vizat organizarea de acțiuni umanitare, dedicate sprijinirii a două studenți din cadrul USAMV, care se confruntă cu probleme medicale deosebit de grave.

Pe scena Teatrului Național, în aplauzele unui public foarte numeros și select, s-au prezentat colective și soliști prestigioși, dintre care amintim: Corul „Trysaghion” al Mitropoliei din Iași, Cvartetul „Mezzo”, soprana Cristina Grigoraș, duetul vocal Delia Munteanu și Ionuț Ciubotaru, tenorul Andrei Fermeșanu, balerini renumiți ai Operei Române din Iași, care au interpretat dansuri argentinieni și spaniole. Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a fost prezentă cu ansamblul de dansuri „Veselka”, coordonat de prof. Rodica Fălișteanu, care a interpretat dansul ucrainean „Hopak”, apreciat și îndelung aplaudat de publi-

cul spectator. Tinerii noștri dansatori au arătat încă o dată că sunt pregătiți să participe alături de formații și soliști consacrați la spectacole omagiale, îndeosebi la cele cu scop caritabil. Le mulțumim și le urăm să urce pe cele mai înalte trepte ale măiestriei artistice în domeniul pe care și l-au ales.

„Ne dorim din toată inima ca prin acest spectacol umanitar să putem, în continuare, sprijini financiar tratamentele de specialitate necesare celor două tinere studente. Pe această cale, aducem mulțumiri Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, parohiilor, școlilor și sponsorilor care s-au implicat”, a declarat doamna Carmen Olguța Brezuleanu, coordonatorul campaniei umanitare.

[„CU”, nr. 265-266, iunie 2014]

ZIUA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE, LA IAȘI – O DUBLĂ SĂRBĂTOARE

La data de 13 decembrie 2014, Casa de Cultură „Mihai Ursachi” a municipiului Iași în parteneriat cu Primăria municipiului Iași, Fundația „Iași, Capitală Culturală” și Asociația „Contour” au organizat o prima ediție a acțiunii dedicate „Zilei Minorităților Naționale din Iași”.

În cadrul programului artistic, au participat: grupul vocal „Siamanto”, din partea comunității armene, trupa de dans „Raduga”, din partea comunității rușilor lipoveni, ansamblul de dansuri populare ucrainene „Veselka” și, respectiv, formația vocală „Bukovynka”, din partea comunității ucrainene, grupul artistic „Happy Roma”, din partea comunității romilor și, nu în ultimul rând, ansamblul de dansuri al comunității germane.

Ansamblul de dansuri ucrainene „Veselka” din cadrul Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, sub coordonarea coregrafului și baletmaistrului dra Rodica Fălișteanu, s-a prezentat cu două dansuri ucrainene într-o nouă coregrafie, fiind apreciat și susținut cu îndelungi aplauze de un public numeros.

Având în vedere că acțiunea a fost organizată cu puține zile înaintea sărbătorilor de iarnă, grupul vocal-instrumental „Bukovynka” a interpretat un grupaj de colinde ucrainene, foarte bine gustate de public, încheiat cu o urare de „La mulți ani!” în limba ucraineană.

În ziua de 18 decembrie 2014, sub egida Consiliului Județean Iași și a Primăriei Iași, la Ateneul Tătărași, a fost organizat un spectacol cultural interetnic, la care intrarea a fost liberă. La acțiune, au participat reprezentanți ai Asociației Culturale „Dionysos”, ai comunității arabe din Iași, ai Uniunii Armenilor din Iași, ai Asociației Italienilor din România, ai Comunității Rușilor Lipoveni din Iași, ai Asociației Partida Romilor Pro-Europa, ai Forumului Democrat German și ai Uniunii Ucrainenilor din România.

În ambele cazuri, spectacolele prezentate și-au propus să promoveze și să perpetueze bunele relații interetnice prin intermediul culturii, privite ca un liant între tineretul minorităților naționale din Iași și tineretul românesc, între minorități și majoritatea românească.

Asociațiile și uniunile nonguvernamentale, Consiliul Județean Iași și Primăria Iași, prin organizarea acestor evenimente, au dorit să dovedească și, după părerea noastră, în mare măsură au reușit, rolul lor de parteneri activi în direcția dialogului și cooperării între etnii.

Pe parcursul desfășurării spectacolelor, au fost puse în valoare tradițiile, cultura și limba minorităților naționale din Iași.

A fost un eveniment important, nu numai în plan cultural, ci și în cel al promovării unor relații interetnice amabile, având ca obiective promovarea spiritului cultural și a limbii comunităților etnice, realizarea unei acțiuni de impact asupra publicului larg, indiferent de originea sa etnică, acoperirea unei zone culturale cu prezență activă în viața Iașului, integrarea în lumea culturală europeană, punerea în valoare a moștenirii culturale și spirituale a minorităților participante, motivarea oamenilor de cultură în a

contribui la formarea unei conștiințe europene atât de necesare în cadrul procesului promovării valorilor și identității etnice într-o Europă unită.

Aceste acțiuni au fost organizate ca o manifestare a spiritului buneii conviețuiri, a toleranței interetnice în spațiul ieșean, a unui dialog cultural interetnic bine primit de publicul spectator. Astfel de acțiuni constituie un bun prilej de evidențiere a unor noi direcții și domenii de colaborare interetnică și interculturală, de stimulare a interesului cetățenilor din Iași pentru cunoașterea valorilor culturale și spirituale ale minorităților din municipiu.

Filiala Iași a UUR (singura minoritate care s-a prezentat și la această acțiune cu două grupuri artistice: ansamblul de dansuri „Veselka” și, respectiv, noua trupă de dans „Sadok”, constituită din copii de grădiniță, pregătiți și coordonați de educatoarea Angelica Serdenciuc (soția vicepreședintelui Filialei Iași a UUR) și directoarea Axenia Hudac (grupul vocal instrumental „Bukovynka” nu a putut participa, studenții fiind în vacanță, au plecat să se bucure de binemeritata odihnă). Ansamblul de dansuri „Veselka” a prezentat un program de dansuri populare ucrainene într-un nou aranjament, pregătit de îndrumătorul ansamblului, domnișoara Rodica Fălișteanu, care a fost primit cu furtunoase și îndelungi aplauze din partea unui public destul de numeros (după aprecierea organizatorilor, circa 400 de spectatori).

Din discuțiile purtate cu organizatorii acțiunilor susmenționate, a rezultat ca necesitate materializarea programelor comune ale minorităților din Iași, prin încheierea unui protocol de colaborare între filialele minorităților din Iași și, respectiv, a unui acord de cooperare cu organele

locale, instituțiile și asociațiile interesate în promovarea unității în diversitate, propunere acceptată de către cei interesați.

Apreciem că, prin participarea la acest eveniment, a fost realizat încă un pas mare în promovarea tradițiilor și a culturii ucrainene pe plan local, iar astfel de momente nu trebuie ratate nici în viitor.

Comitetul Filialei Iași a UUR aduce mulțumiri conducătorilor ansamblurilor care au reprezentat organizația la aceste acțiuni, respectiv domnișoarei profesoare Rodica Fălișteanu și domnului profesor Ilie Gorovei, ambii de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, doamnei educatoare Angelica Serdenciuc și doamnei directoare Axenia Hudac, de la Grădinița cu program prelungit nr. 6 din Iași, membrilor celor trei formații artistice și, nu în ultimul rând, conducerii Uniunii Ucrainenilor din România pentru sprijinul financiar acordat.

[„CU”, nr. 279-280, ianuarie 2015]

SEMNAREA ACORDULUI DE COLABORARE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI, AL CULTURII ȘI AL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ÎNTRE ORAȘELE IAȘI, CERNĂUȚI ȘI CHIȘINĂU

Anul acesta, s-a sărbătorit, pentru prima dată, ziua de 24 ianuarie ca zi de sărbătoare națională legală. Astfel, Iașului i se recunoaște rolul decisiv pe care l-a jucat în Unirea Principatelor Române de la 24 ianuarie 1859. Programul evenimentelor organizate cu această ocazie a cuprins manifestări atât în Piața Unirii, cât și pe Pietonalul Ștefan cel Mare și în cartierele orașului. La eveniment, au fost invitați și au participat președintele României Klaus Iohannis, și prim-ministrul României Victor Ponta, membri ai Guvernului, președinți ai partidelor parlamentare, senatori, deputați, președinți de consilii județene și primari din toată zona de nord-est a Moldovei, dar și primarii din Cernăuți și Chișinău.

În programul evenimentelor, a fost înscrisă și o participare a oficialităților centrale la slujba de pomenire a domnitorului Alexandru Ioan Cuza, moment care s-a desfășurat la mormântul acestuia de la Biserica „Trei Ierarhi”.

Ca urmare, în acest context și în acest cadru sărbătoresc, primarii din Iași, Cernăuți (Ucraina) și Chișinău (Republica Moldova), în prezența premierului Victor Ponta, au semnat un acord de colaborare în domeniul educației, al culturii și al administrației publice.

Acordul a fost iscălit în Sala Gotică a mănăstirii „Treii Ierarhi”, la eveniment fiind prezent și Î.P.S. Teofan, arhiepiscopul Iașilor, și mitropolitul Moldovei și Bucovinei.

„Avem bucuria să ne unim în continuare cu cele două orașe, Chișinău și Cernăuți, în proiecte concrete, pentru că trăim la fel, simțim la fel, avem obiective comune. În anul 2008, tot la 24 ianuarie, am semnat cu primarul Chișinăului, domnul Dorin Chirtoacă, actul de înfrățire între cele două orașe. Apoi, am reușit să facem înfrățirea cu Cernăuțiul, într-o altă zi de sărbătoare, la 14 octombrie 2012, de ziua Sf. Cuvioase Parascheva. Astăzi, tot la 24 ianuarie, când sărbătorim prima oară această zi ca sărbătoare legală, semnăm un protocol de colaborare în domeniul educației, al culturii și al administrației publice. E vorba de proiecte concrete, cele două orașe vor sprijini Iașul pentru a putea deveni Capitală Culturală Europeană, o metropolă care să emane, pe mai departe, spiritul european în toată această regiune a Europei”, a susținut primarul Iașului, Gheorghe Nichita. Edilul municipiului Iași a ținut să mulțumească primarilor Chișinăului și Cernăuțiului, Dorin Chirtoacă, respectiv Oleksii Kaspruk, că nu s-au gândit la partea politică, ci la problemele administrative comune celor care se află la dreapta și la stânga Prutului.

Cu acest prilej, primarul Cernăuțiului, Oleksii Kaspruk, a spus celor prezenți că, în urmă cu 156 de ani, poporul român a reușit, prin eforturi comune, să construiască o țară frumoasă: „Acum a venit rândul nostru ca, prin eforturi comune, să construim o Europă nouă, un viitor european”.

„Acum 156 de ani, din punctul meu de vedere, a început procesul de realizare a unității naționale, dar și de

integrare europeană a României (...). Iată că România este aşezată. Astăzi, fiecare dintre noi trebuie să facă să trăiască mai bine. Sperăm că acelaşi lucru se va întâmpla şi pentru noi, cei de dincolo de Prut, atât cei din Basarabia, cât şi cei din Bucovina. Sper să nu ne ia şi nouă 150 de ani ca să se facă dreptate şi pentru cei de dincolo de Prut. Să sperăm ca, prin asemenea proiecte şi iniţiative cum este cel de astăzi, să reuşim să aducem mai aproape proiectele europene, să reuşim să avem schimburi mai strânse şi, de ce nu, această autostradă care va lega Moldova de Europa să aibă din start extensii direct la Bucureşti şi Cernăuţi. Asta ar fi cea mai bună Unire în secolul XXI”, a afirmat primarul Chişinăului, Dorin Chirtoacă.

Prezent la eveniment, premierul Victor Ponta a spus primarilor celor trei oraşe că respectivele colaborări sunt utile şi binevenite atâta timp, cât „ne simţim toţi fraţi şi prieteni şi mergem în aceeaşi direcţie”.

„Anul trecut, am avut o întâlnire cu cei doi prim-miniştri (ai Republicii Moldova şi Ucrainei), am spus şi atunci, şi o spun şi acum: România nu e Uniunea Sovietică. Nu vrea să ia ceva cu forţa de la altcineva. România este o ţară care a încercat, în ultimii ani, să se dezvolte, să meargă spre valorile europene. Avem datoria ca pentru cei din Basarabia, din Bucovina, în primul rând, să arătăm un exemplu de succes, să îi ajutăm să înveţe din erorile noastre, să nu facă aceleaşi greşeli. De asemenea, trebuie să facem tot ceea ce este bun pe partea asta a Prutului sau pe partea asta a Bucovinei, şi să încercăm să facem la fel şi pe partea cealaltă. Cu toţii avem nevoie de grădiniţe, de şcoli, locuri de cultură, de o infrastructură foarte bună, de o autostradă, de energie, de tot ceea ce e nevoie ca oame-

nii să trăiască în bunăstare și pace”, a spus premierul Victor Ponta.

La festivități, din partea Filialei Iași a UUR, au fost invitați și au participat domnii Victor Hrihorciuc și Daniel Serdenciuc. Pe timpul șederii în municipiul Iași, primarul orașului Cernăuți a făcut o vizită la sediul filialei noastre, ocazie cu care am prezentat pe scurt structura și activitățile ce le desfășoară organizația noastră și am discutat o serie de probleme legate de o eventuală colaborare în viitor. Domnul Oleksii Kaspruk ne-a rugat ca până ce se vor stabili relații de colaborare directe și trainice la nivel interdepartamental și instituțional dintre Cernăuți și Iași, conducerea filialei noastre să sprijine Administrația orașului Cernăuți și alte unități, organizații și asociații în găsirea de parteneri și, după caz, în asigurarea schimbului de informații dintre aceștia, precum și în atragerea de fonduri europene în cadrul unor programe transfrontaliere, inițiate de organizațiile și instituțiile competente din Iași, propuneri cu care am fost de acord.

[„CU”, nr. 281-282, februarie 2015]

MIHAI EMINESCU ȘI ȘTEFAN TCACIUC, LA CEAS ANIVERSAR

Într-o atmosferă destinsă, într-un local minunat și cu invitați de înaltă clasă, Filiala Iași a UUR a sărbătorit 165 de ani de la nașterea marelui poet român Mihai Eminescu (15 ianuarie 1850). Am folosit acest prilej și pentru a marca 79 de ani de la nașterea poetului ucrainean din România, Ștefan Tcaciuc (13 ianuarie 1936).

De ce Mihai Eminescu și de ce Ștefan Tcaciuc?

Deoarece, dacă în cazul lui Eminescu, critica de specialitate este unanimă în a aprecia că acesta este cel mai mare poet român (deși, în ultimul timp, au apărut voci conform cărora Eminescu nu ar mai fi de actualitate, că este naționalist, că nu este progresist etc.), în cazul lui Ștefan Tcaciuc, după aprecierea noastră, putem spune că este unul dintre cei mai apreciați și iubiți poeți și scriitori ucraineni din România. Ce îi mai unește? – Bucovina; dacă Ștefan Tcaciuc s-a născut și a trăit o parte din viață în Bucovina, Mihai Eminescu este legat și el de Bucovina prin faptul că o parte din studii și le-a făcut la Cernăuți, iar prima sa poezie, „La mormântul lui Aron Pumnul”, a fost scrisă în același oraș ucrainean.

Atât Mihai Eminescu, cât și Ștefan Tcaciuc au fost și sunt iubiți și apreciați în Ucraina: Ștefan Tcaciuc a fost membru al Uniunii Scriitorilor din România și din Ucraina, membru al Uniunii Scriitorilor din Diaspora „Cuvân-

tul”, cu sediul la Toronto (Canada), membru al PEN Clubului din Ucraina, cu foarte mulți prieteni din lumea literară (laureat al Premiului Național „Ivan Franko” – Ucraina).

În Ucraina, în literatura de specialitate, Mihai Eminescu este numit „Șevcenko al românilor din Bucovina”.

De asemenea, în cazul lui Eminescu, putem spune că această sărbătorire este o continuare a evenimentului care s-a consumat la Cernăuți, la data de 15 ianuarie a.c., când o delegație a municipiului Iași, condusă de viceprimarul municipiului, dl Mihai Chirica, din componența căreia a făcut parte și dl Daniel Serdenciuc, vicepreședintele Filialei Iași a UUR, Sorin Iacoban, deputat de Iași, Vasile Căteea, consilier personal al ministrului Tineretului și Sportului, a depus coroane de flori la monumentul lui Eminescu din Cernăuți, alături de alte câteva delegații din România (județul Suceava) și din Ucraina.

Trebuie menționat faptul că între scriitorii ucraineni și români din Bucovina au existat relații foarte strânse de prietenie și colaborare frățească. După cum susțin unele izvoare ucrainene, poetul și compozitorul Isydor Vorobkevyci a fost bun prieten cu Eminescu, pe când acesta era elev la Liceul „Aron Pumnul” din Cernăuți. Poetul Orest Masykevyci i s-a destăinuit poetului Ștefan Tcaciuc că o delegație din Bucovina, în frunte cu Isydor Vorobkevyci, a luat parte la înmormântarea lui Eminescu de la București. Această participare este consemnată de presa ucraineană a vremii.

Simpozionul „Mihai Eminescu la ceas aniversar” s-a desfășurat într-o atmosferă plăcută, participanții având ocazia să asculte crâmpie din biografia marelui poet ro-

mân și din cea a scriitorului Ștefan Tcaciuc, să viziteze două expoziții cu cele mai reprezentative opere ale celor doi scriitori, să asculte câteva poezii ale celor doi poeți, recitate de studenții Liviu Șorgot, Camelia Musteață și Anatol Ciobanu, Ionuț Șorgot, Ecaterina Șugani, Mara Ivanov (de la Comunitatea Rușilor Lipoveni) în limbile română, ucraineană și rusă și să audieze momentele muzicale, prezentate de profesorul Ilie Gorovei, la acordeon, și prof. Marin Gorovei, la vioară (Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”). Studenții Ciprian Tocar, Constantin Gheorghian și Gheorghe Șapcă, acompaniați la chitară, au interpretat melodiile „Și dacă...” și „Glosa”, iar studentele Iulia Frătăucean, Cristina Frătăucean, Viktoria Popușoi și Valentyna Kistrui au interpretat melodia „Pe lângă plopul fără soț”, toate pe versurile lui Mihai Eminescu.

Pentru acest simpozion, Filiala Iași a UUR a pregătit și realizat câte o broșură (date biografice, culegere de poezii în limbile română și ucraineană și fotografii), câte un poster cu fotografiile celor doi poeți, un DVD cu materiale în PowerPoint, cu cele mai frumoase poezii ale lui Mihai Eminescu și biografia poetului, acestea fiind prezentate și în cadrul expozițiilor organizate cu acest prilej.

La simpozion, ne-au onorat cu prezența reprezentanți ai minorităților din Iași, studenți din Ucraina, aflați la studii în orașul Iași, profesori, membri ai Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România.

Participanții la simpozion au avut aprecieri elogioase la adresa organizatorilor și a persoanelor implicate în prezentarea programului.

Apreciam că simpozionul și-a atins scopul urmărit, constituind atât o oportunitate de socializare între membrii

organizației noastre cu persoane importante ale urbei, cât și un impact pozitiv asupra activității minorităților din Iași.

Cu ocazia vizitei delegației municipiului Iași la Cernăuți, în vederea participării la evenimentul sus-menționat, dl viceprimar Mihai Chirica a oferit, în dar, Școlii Gimnaziale nr. 6 din Cernăuți peste 600 volume de carte în limba română. Dl viceprimar a făcut o invitație primarului orașului Cernăuți de a face o vizită oficială la Iași, în vederea participării la manifestările omagiale dedicate împlinirii a 165 de ani de la Unirea Principatelor Române, propunere acceptată de către edilul ucrainean. Cu această ocazie, va fi semnat la Iași și un acord de parteneriat între orașele Iași, Cernăuți și Chișinău, pentru susținerea candidaturii Iașului la titlul de Capitală Culturală Europeană în 2021, și o colaborare în domeniul educației și al atragerii de fonduri europene.

[„CU”, nr. 281-282, februarie 2015]

„AMBASADORII UNIRII”, LA IAȘI

În perioada 21-24 ianuarie, Iașul a găzduit delegații de elevi din diverse județe din țară, precum și din Republica Moldova și Ucraina, care au participat la cea de-a VI-a ediție a proiectului școlii Gimnaziale „B. P. Hașdeu”, intitulat „Ambasadorii Unirii”.

Având numeroși parteneri, printre care Primăria municipiului Iași, Inspectoratul Școlar Județean Iași și mai multe școli din oraș, între care Colegiul „Costache Negruzzi”, Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, Colegiul „Mihai Eminescu”, dar și Complexul Muzeal Moldova, și sprijinul Filialei Iași a UUR în găsirea de parteneri din Ucraina, această manifestare a devenit o tradiție a școlii organizatoare și un moment de trăire specială a istoriei, de respirație a atmosferei prilejuite de rememorarea unui fapt cu semnificații naționale colosale, anume împlinirea a 156 de ani de la Unirea Principatelor Române.

Elevii participanți, însoțiți de profesorii lor, proveneau din județele Neamț, Iași, Suceava, Botoșani, Galați, Vaslui, Covasna, Vrancea, Alba, precum și din București, de asemenea, de la unități școlare din Cernăuți și Chișinău. Aceștia au avut posibilitatea să se întâlnească cu reprezentanți ai municipalității, să exercite rolul de mesageri ai județului lor prin preluarea mesajului Consiliului Județean al Elevilor din Iași, iar, la final, au participat la evocări și au susținut comunicări pe teme referitoare la

personalitatea și rolul lui Alexandru Ioan Cuza în istoria românilor. În perioada sus-menționată, elevii au avut posibilitatea de a se întâlni, la Casa „Mihail Kogălniceanu”, cu scriitori precum Constantin Dram, Lucian Vasiliu, Cassian Maria Spiridon și cu istoricii Cristian Ploscaru, Cătălin Turliuc și Bogdan Ceobanu de la Facultatea de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Potrivit programului pregătit de organizatori, participanții au făcut o excursie la Castelul Ruginoasa, un tur al orașului, vizitând unele locuri emblematice pentru Iași, cum ar fi: Mănăstirea „Sfinții Trei Ierarhi” (pelerinaj la mormântul făuritorului Unirii), Teiul lui Eminescu, Bojdeuca lui Ion Creangă și Catedrala Mitropolitană. Totodată, au prezentat un spectacol omagial la Colegiul de Artă „Octav Băncilă”.

Dintr-o scurtă convorbire cu profesorul de istorie, dl Ion Abobuțoaie, și câțiva elevi din delegația ucraineană (copiii au fost selectați din mai multe școli cu predare în limba română din Cernăuți), a rezultat că această acțiune a avut un impact deosebit, prilejuind momente de bucurie împărtășită deopotrivă de elevi, profesori și organizatori, identificându-se nevoia de dialog cultural și de exprimare a sentimentului de respect pentru ceea ce a fost decis de istorie, și anume realizarea statului român modern.

[„CU”, nr. 281-282, februarie 2015]

TARAS ȘEVCENKO, DIN NOU, LA IAȘI

În literatura fiecărui popor, sunt poeți ale căror nume se bucură de o dragoste și o faimă nepieritoare. Un astfel de poet al poporului ucrainean este Taras Șevcenko, a cărui moștenire literară a atins una dintre cele mai mari înălțimi ale geniului uman.

Imaginea titanică a poetului, destinul său extraordinar au atras și atrag pe oameni din domeniul scrisului, al picturii, al muzicii. Anual, aproape fiecare filială a UUR consideră ca o datorie supremă, chiar mai mult, ca o chemare a inimii și a sufletului de a-l venera pe Taras Șevcenko. Nu face excepție nici filiala noastră de la Iași, ai cărei membri au decis să-și reamintească și să reamintească celor care-l prețuiesc pe Șevcenko că se împlinesc 201 de ani de la nașterea acestuia.

Cu această ocazie, Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, la 30 martie a.c., la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, l-a omagiat pe poetul și artistul ucrainean Taras Hryhorovyci Șevcenko.

La festivitățile de sărbătorire a geniului ucrainean, a profetului Taras Șevcenko, au participat artiști din Bucovina, orașul Cernăuți, precum și reprezentanți ai organelor locale: deputatul Consiliului Orășenesc, dl Roman Drin, șeful Direcției Investiții și Relații Internaționale, dna Tetrica Tatarciuk, reprezentantul Societății regionale „Prosvita”, dl Heorhii Kojeleanko; jurnaliști de la două canale

TV din Cernăuți și un jurnalist de la ziarul „Tânărul bucovinean”. Artiștii din Cernăuți au prezentat arta vocală ucraineană din zona Bucovinei de Nord, direct legată de activitatea Marelui Cobzar, pentru care li s-au acordat diplome.

În afara delegației din Cernăuți, au răspuns invitației noastre și au participat la festivități, de acum, vechii și bunii noștri prieteni din Vinnyțea, din delegația acesteia făcând parte dna Tetiana Zaiciko, directorul Școlii de Artă pentru Copii „Vyșenka”, și dl Stanislav Gorodinski, directorul Școlii de Artă „Leontievyci”. Nu puteau lipsi și au fost alături de noi vecinii noștri, reprezentanți ai filialelor Uniunii Ucrainenilor din România din Suceava și Botoșani.

Cu programe muzicale și de dans, invitații și oaspeții la această mare sărbătoare pentru filiala noastră au fost salutați de ansamblurile organizației Iași a UUR, respectiv grupul vocal și instrumental „Bukovynka”, conducător dl prof. Ilie Gorovei, și „Veselka”, coregraf dna prof. Rodica Fălișteanu, urmați de cvartetul „Staggione” al Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă” din municipiul Iași, conducător dl prof. Ilie Gorovei, și studenți din Ucraina care studiază în România. Reprezentanții filialei noastre au prezentat o compoziție muzical-poetică, în timpul căreia au fost recitate poeziile ale marelui poet Taras Șevcenko, sub acompaniamentul de vioară și pian al studenților din Ucraina care învață la Iași și al elevilor Colegiului Național „Octav Băncilă”. Interpreții au recitat pătrunzător poeziile Marelui Cobzar, în limbile ucraineană și română, fapt care a emoționat publicul prezent în sală. Un program muzical-coregrafic interesant a fost prezentat

de către micii și viitorii artiști ai formației „Primăvara” din cadrul Filialei Botoșani a UUR.

Oaspeții noștri dragi din Cernăuți și Vinnyțea au adus cu ei pentru cei prezenți în sală cadouri creative. Numeroase cântece populare ucrainene, hituri folclorice și poezii ale marelui poet Taras Șevcenko au fost prezentate de grupurile „Cernivceanka” din Cernăuți, conducător Alla Zubciuk, respectiv de ansamblul vocal al Școlii de Artă din Vinnyțea „Vyșenka”, conducător Natalia Kravcenko.

A fost remarcată și susținută cu îndelungi aplauze evoluția soliștilor vocali și instrumentali, după cum urmează: Artistul Emerit al Ucrainei, Ivan Derda, Valentyna Kozak, Anna Koval (bandură), Veronika Ahovska; Ivan Zaiciko (baian), Stanislav Gorodinski; Iulia Frătăucean, Sergiu Potlog. La începutul și sfârșitul programului, invitații noștri au avut posibilitatea să viziteze expoziția de carte, ouă încondeiate, broderie, picturi, costume naționale ucrainene, cu foarte multe exponate, adevărate opere de artă. Ne exprimăm sincerele noastre mulțumiri dnei Tetiana Zaiciko, directorul Școlii de Artă din Vinnyțea „Vyșenka”, pentru efortul depus la ridicarea nivelului artistic al expoziției noastre, prin exponatele deosebit de valoroase aduse din Vinnyțea: costume naționale ucrainene, broderie și picturi, unele dintre ele realizate de elevii Școlii de Artă unde domnia sa este directoare.

Pe timpul șederii în municipiul Iași, oaspeții noștri din Cernăuți și Vinnyțea au avut posibilitatea de a vizita sediul filialei noastre, ocazie cu care am făcut și un schimb de opinii privind colaborarea noastră în viitor.

În afară de aceasta, în timpul vizitei la Iași, dl Roman Drin, deputat în Consiliul Orășenesc Cernăuți, și dna Te-

tiana Tatarciuk, șeful Direcției Investiții și Relații Internaționale din cadrul Consiliului Orășenesc Cernăuți, au avut o întrevedere cu dl Mihai Chirica, viceprimarul municipiului Iași. Părțile au discutat perspectivele de cooperare dintre comunitățile noastre în lunile următoare. S-a convenit ca în proxima perioadă să aibă loc două schimburi la nivel internațional: Consiliul Orășenesc a invitat pentru perioada 25-26 aprilie a.c. o delegație a reprezentanților din domeniul turismului din Iași la deschiderea sezonului turistic din Cernăuți. Membrii delegației vor participa la Târgul de Turism din Bucovina și la masa rotundă internațională, axată pe perspectivele de dezvoltare a turismului între Iași și Cernăuți. De asemenea, s-a convenit ca o delegație de oameni de afaceri din Iași să facă o vizită în orașul Cernăuți, în luna mai, pentru a se întâlni cu reprezentanții oamenilor de afaceri din orașul ucrainean.

[„CU”, nr. 285-286, aprilie 2015]

FESTIVALUL INTERETNIC „CONFLUENȚE” – IAȘI 2015, LA CEA DE-A VIII-A EDIȚIE

Asociația Italienilor din România (RO.AS.IT.), în colaborare cu Casa de Cultură a Studenților, Asociația Culturală pentru Tineret „Eventum”, Primăria municipiului Iași și Primăria Podul Iloaiei, cu sprijinul financiar al Guvernului României, prin Departamentul pentru Relații Interetnice, au organizat, în perioada 16-17 octombrie 2015, cea de-a VIII-a ediție a Festivalului Interetnic „Confluențe” – Iași, 2015.

După cum au declarat organizatorii, scopul acestui festival este de a promova dialogul intercultural la nivelul tinerilor, aparținând diferitelor etnii din municipiul și județul Iași, și nu numai.

„Confluențe” a reunit în capitala Moldovei ansambluri ale etnicilor germani, greci, maghiari, polonezi, ruși lipoveni, romi, sârbi, tătari, ucraineni și italieni.

În prima zi, spectacolul a avut loc la Casa de Cultură a Studenților din Iași, iar, în cea de-a doua, în orașul Podul Iloaiei. Publicul s-a bucurat de o mare diversitate a dansurilor interpretate de membrii minorităților naționale din România. Ieșenii au putut admira costumele tradiționale pe care etnicii le-au purtat la parada care a pornit de pe Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt până la Casa de Cultură a Studenților. La sfârșitul primului spectacol de la Casa de Cultură a Studenților din Iași, au urcat pe scenă

toate grupurile participante. Au luat cuvântul Ioana Grosaru, președintele Asociației Italienilor din România – RO.AS.IT., Amet Aledin, secretar de stat în cadrul Departamentului pentru Relații Interetnice din cadrul Secretariatului General al Guvernului României, și Petre Șușu, coordonatorul evenimentului.

La această ediție a festivalului, pe scena Casei de Cultură a Studenților din Iași, au urcat și și-au prezentat programul formațiile „Korona” (germani), „Raduga” (ruși lipoveni), „Gipsy Eye” (romi), „Mini Qaradeniz” (tătari), „Orpheas” (greci), „Terbete” (maghiari), „Solonczanka” (polonezi), „Soko” (sârbi), „Rybalka” din Tulcea și „Veselka” din Iași (ucraineni), „Dinuovo insieme” (italieni). Au mai cântat: Sorin Ursan Delaclit și Antonio Furnari, alături de grupurile vocale „Insieme”, respectiv „Simbol” (italieni).

Spectacolul propriu-zis de cântece și dansuri tradiționale (de la sala „Gaudeamus” a Casei de Cultură a Studenților din Iași) s-a desfășurat după un scenariu inedit, propus de coregraful Petre Șușu (responsabil și al acțiunii de tineret). Acesta a inclus muzică tradițională, dans tradițional și elemente specifice filmului documentar de scurt metraj, proiecții video.

În baza invitației primite din partea Asociației Italienilor din România și a coordonatorului Festivalului „Confluente” – 2015, Uniunea Ucrainenilor din România a fost implicată în această acțiune cu două formații: ansamblul de dansuri „Veselka” din cadrul Filialei Iași a UUR și grupul vocal „Rybalka” din localitatea Crișan, Filiala UUR Tulcea, care au participat alături de reprezentanții celorlalte minorități la parada portului popular tradi-

țional, cu un potpuriu de dansuri populare ucrainene, respectiv de cântece ucrainene tradiționale, în cadrul spectacolului sincretic, gândit și organizat de persoanele menționate mai sus, urmărindu-se astfel valorificarea scenică a elementelor de cultură (în sensul larg al cuvântului), specifice ale comunităților etnice reprezentate în festival. Spectacolul oferit de ansamblul de dansuri „Veselka”, care a cuprins două dansuri populare ucrainene: „Berezneanka” și „Hopak”, a fost precedat de o prezentare video a activității organizației noastre din ultimii ani. Atât spectacolul artistic, cât și prezentarea video s-au bucurat de un real succes, fiind îndelung aplaudate de publicul spectator, venit în număr foarte mare la acest eveniment.

Cu aplauze și aprecieri laudative a fost răsplătit grupul vocal „Rybalka” din localitatea Crișan, județul Tulcea.

Formațiile participante au fost recompensate cu diplome de participare.

Organizatorii și participanții, la solicitarea oamenilor de cultură care au luat parte la Festival, precum și a publicului spectator, au stabilit ca această frumoasă tradiție să fie continuată și în anii următori, cu atragerea de noi ansambluri din țară și, poate, în perspectivă, și din străinătate.

[„CU”, nr. 299-300, noiembrie 2015]

O INEDITĂ MANIFESTARE CULTURAL-ARTISTICĂ, DEDICATĂ „ZILEI INTERNAȚIONALE A MINORITĂȚILOR”, LA IAȘI

Primăria municipiului Iași în colaborare cu Atrium Palas Mall și comunitățile elenă, evreiască, ucraineană, rusă lipoveană, armeană și romă din Iași au organizat marți, 22 decembrie, între orele 16.00-21.00 o inedită manifestare cultural-artistică, dedicată „Zilei Internaționale a Minorităților”.

Evenimentul a fost găzduit de Atrium Palas Mall și a cuprins o prezentare de modă cosmopolită, care a pornit de la costumele tradiționale ale comunităților etnice din Iași și o expoziție de pictură cu tablouri, puse la dispoziția proiectului de etniile locale.

Manifestarea a fost precedată de expoziția de pictură „Culori europene”, care a fost găzduită de același mall, până pe 24 decembrie. După vernisaj, lucrările au fost mutate la etajul unu. Tablourile, așezate pe șevalete, au fost încadrate de manechine (bust) îmbrăcate cu rochii vaporoză, alese de casele de modă implicate.

Expoziția de pictură a fost realizată cu tablourile puse la dispoziție de comunitățile etnice cooptate în proiect, printre care se regăsesc lucrări semnate de cunoscutul pictor armean Mircea Răzvan Ciacăru, desemnat Artistul anului 2015 de Uniunea Artiștilor Plastici din Neamț, medicul

ieșean de etnie greacă Maria Frangopol, membră a Asociației Artiștilor Plastici din Iași, un portret în ulei cu poetul ucrainean Taras Șevcenko, realizat de pictorul Mihai Vo-loșciuc, două picturi sub formă de goblenuri, realizate de Virginia Hrihorciuc, și alte trei lucrări furnizate de Filiala Iași a UUR, câteva lucrări realizate de eleva Maria Bianca Marian, voluntară la Asociația „Pro Roma”, două lucrări cu temă religioasă ale comunității evreiești și un tablou „de familie” al comunității ruse lipovene din Iași. Vernisajul a avut loc începând cu ora 18.00, la Atrium Palas Mall, exponatele fiind prezentate de pictorii Felix Aftene și Constantin Tofan.

Prezentarea de modă, intitulată „Aspecte etnice”, a fost realizată cu sprijinul celor șase comunități etnice din Iași implicate în proiect. Evenimentul a debutat cu o expunere a casei de modă „Nanette Fashion House”, care a avut ca invitate alte trei Case de Modă de notorietate din lume: Casa de Creație „Demetrios” din SUA, Casa de Modă „Cosmobela” din Spania și „Alma Novia” din Polonia, toate prezentând diverse colecții vestimentare. Directorul creativ al prezentării a fost Nanette Pârvu, care a adus pe podium șase colecții de câte nouă rochii unicat cu caracteristici asemănătoare costumelor tradiționale ale comunităților pe care le reprezintă. Ținutele vestimentare au fost purtate de manechine profesioniste de la agențiile de modelling „Fargo Models” și „Academia Show”. Manechinele au beneficiat de serviciile hairstilistului Florin Dumitraș, trainer al echipei „Wella Vision”, și de o echipă de make-up artiști, formată din Laura-Vanessa Biga, de la „Lovely Vanity Artist”, și Mădălina Petraru. La debutul fiecărei secțiuni a prezentării de modă, comunitatea direct

implicată a susținut un program artistic cu muzică și dansuri tradiționale, specifice etniei din care face parte. Programul artistic a fost precedat de prezentarea drapelului, ocazie cu care s-au intonat și imnurile țărilor de origine. La finalul evenimentului, juriul, format din reprezentanți ai comunităților etnice implicate în proiect, a ales „Miss Istoria minorităților”. Aceasta a primit drept premiu o rochie din partea Casei de Modă „Nanette Fashion House”.

Prezentarea de modă „Aspecte etnice” și expoziția de pictură „Culori europene” sunt acțiuni derulate în cadrul proiectului „Istoria minorităților – o abordare cultural-artistică a diversității”, organizat de Primăria municipiului Iași în colaborare cu Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” și Asociația „Pro Roma”, cu participarea celor șase minorități sus-menționate, ca parte a proiectului finanțat printr-un grant oferit de Norvegia, Islanda, Liechtenstein și Guvernul României, prin Mecanismul Financiar SEE 2009-2014, linia „Promovarea diversității în cultură și artă în cadrul patrimoniului cultural”.

[„CU”, nr. 303-304, ianuarie 2016]

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LIMBII MATERNE, LA IAȘI

La 21 februarie 2016, într-o locație deosebită, Motelul „Bucium”, situat pe una dintre cele șapte coline ale municipiului Iași, de unde se deschide panorama asupra orașului în întreaga ei splendoare, a avut loc evenimentul dedicat Zilei Internaționale a Limbii Materne. Sărbătoarea a fost închinată, în exclusivitate, limbii ucrainene, deși intenția organizatorilor era ca la aceasta să participe toate comunitățile etnice din Iași, cu atât mai mult, cu cât s-a vrut și o prezentare a artei culinare specifice respective-lor minorități. Din motive obiective, nu am reușit acest lucru, dar ideea a rămas ca în perspectivă să facem sărbătorile de acest gen împreună sau prin rotație, câte o minoritate să devină organizator, iar celelalte etnii să fie parteneri.

Mottoul sărbătorii noastre a fost „Nici limbă fără popor nu poate exista. Și nici popor fără limbă nu există”.

Invitații de onoare ai evenimentului au fost președin-tele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, primarul interimar al orașului Iași, Mihai Chirica, deputatul de Iași în Parlamentul României, dl Sorin Iacoban, din partea Consiliului Județean, dl Romeo Olteanu, consilierul în Consiliul orașului Cernăuți, dl Dorin Roman. La acțiune, au mai participat reprezentanți ai

unor organizații și companii cu care colaborează filiala noastră, precum și membrii organizației noastre.

Evenimentul a fost deschis de președintele Filialei Iași a UUR, care, în cuvântul de salut, a prezentat istoricul și importanța manifestării, subliniind faptul că „Diversitatea lingvistică reprezintă echivalentul diversității umane. Omenirea a reușit să dobândească succese însemnate pe această planetă datorită faptului că a fost capabilă să se adapteze la situații dintre cele mai neașteptate. Este bine de știut că fiecare limbă are o viziune specifică și proprie asupra lumii. Ori de câte ori dispare o limbă, se pierde o viziune irepetabilă asupra lumii, iar experții susțin că, mai demult, existau aproximativ 8.000 de limbi în lume, iar, astăzi, au rămas doar 6.000, dintre care aproape jumătate sunt pe cale de dispariție”.

Pentru a salva cea mai prețioasă comoară – LIMBA –, ar trebui să fie depuse eforturi însemnate. Sărbătorirea Zilei Internaționale a Limbii Materne reprezintă nu doar un eveniment frumos și plin de culoare, ci și un mijloc eficient de formare a culturii toleranței în domeniul comunicării interetnice. Oaspeții și participanții la eveniment au resimțit respect pentru toate limbile lumii de azi, au admirat și o interesantă expoziție de carte, intitulată „Perle ale limbii materne” și dedicată evenimentului, precum și o expoziție cu câteva cărți de bucate în limbile română și ucraineană. Evenimentul a extins orizontul de cunoaștere al tuturor participanților sau cel puțin a deschis apetitul pentru această cunoaștere.

Limba ucraineană nu a parcurs o cale ușoară. Cu toate acestea, în ciuda numeroaselor și feluritelor obstacole, pentru multe milioane de oameni, ea a fost și va rămâne

limba maternă a bunicilor, părinților și va fi, de asemenea, limba copiilor lor.

În continuarea prezentării, președintele Filialei Iași a UUR a sugerat o nouă abordare a problematicii limbii, în general, și a limbii materne, în special. Pentru ca studiul în acest domeniu să fie mai interesant, mai atractiv, a propus ca participanții (și de ce nu, acasă, și copiii noștri) să răspundă la cele mai neobișnuite întrebări despre limbă și scriere, alfabet și tipărirea cărților (de exemplu, prima mențiune istorică despre limbă, care este numărul limbilor vorbite azi, prima limbă scrisă din lume, opera literară cea mai tradusă și altele), ce spun străinii despre limba ucraineană, proverbe și zicători despre limba (maternă) etc.

În cadrul evenimentului, a fost prezentat un program literar-muzical de către studenții de etnie ucraineană din comunitatea noastră și studenții din Ucraina (Valentyna Kistrui, Viktoria Popușoi, Alexandru Tărășanu, Sergiu Potlog), care studiază în frumosul nostru oraș, sub îndrumarea și în acompaniamentul acordeonului (prof. Ilie Gorovei), al viorii și al chitarei (prof. Vasile Gavriș) și a block-floatei (studentul Teofil Kirileanu).

Evenimentul nostru s-a încheiat cu o surpriză plăcută pentru participanți, ei având posibilitatea de a degusta din mâncărurile tradiționale și moderne ucrainene, pregătite de doi bucătari tineri, dar de perspectivă, din Cernăuți (Dmytro Djofi și Paul Sopivnyk), sub conducerea bucătarului-șef Galina Iarmolyk. Și de data aceasta, am pus participanții la muncă intelectuală, bineînțeles; ei au trebuit să-și reamintească câteva lucruri interesante despre alimente, produse alimentare, ingrediente, restaurante mai puțin obișnuite din lume și multe altele.

Experimentul a fost un succes, mulți participanți exprimându-și interesul pentru o astfel de abordare a tematicii puse în discuție.

Fiecare limbă este originală, ea reflectă mentalitatea și obiceiurile oamenilor. Cel mai important lucru este că tinerii sunt interesați de cultura diferitelor națiuni. Acest fapt îi îmbogățește nu numai intelectual, ci facilitează, de asemenea, o comunicare vie și liberă și o înțelegere reciprocă mai bună între minoritățile care locuiesc permanent sau temporar pe un anumit teritoriu. Și este foarte bine ca un astfel de eveniment ce promovează respectul pentru limba maternă a celui de lângă tine să aibă loc în toate organizațiile UUR și, dacă este posibil, cu participarea tuturor minorităților din zona respectivă. Fie ca această tradiție bună să continue să fie susținută și pe viitor!

Recompensa cea mai mare pentru organizatorii evenimentului au fost zâmbetele sincere și schimbul prietenos de emoții pozitive cu invitații, participanți la eveniment.

Notă:

În Ucraina, această sărbătoare există din 2002, atunci când, în scopul consolidării funcției de limbă oficială a limbii ucrainene și pentru susținerea dezvoltării libere și utilizării altor limbi ale minorităților naționale din Ucraina, președintele Ucrainei a semnat decretul cu privire la marcarea Zilei Internaționale a Limbii Materne.

[„CU”, nr. 307-308, martie 2016]

SĂRBĂTORIREA POETULUI TARAS ȘEVCENKO, LA IAȘI

E, din nou, martie... De îndată ce natura se trezește la viață, pentru ucrainenii care trăiesc în România, și nu numai pentru ei, ca să nu mai vorbim despre ucrainenii din Ucraina, vine marea sărbătoare – ziua de naștere a marelui fiu al Ucrainei, a geniului și apostolului ei, Taras Șevcenko. În mod tradițional, ucrainenii din România, de la est la vest, de la nord la sud, se îndreaptă spre figura Marelui Cobzar, care, în măreția lui, a fost, este și rămâne un fenomen pentru înțelegerea umană. El a intrat în literatură ca poet de dimensiunea pe care noi nu am avut-o până atunci: un poet al tuturor, un poet pentru poporul său, un poet al ucrainenilor asupriți, dar nu și îngenuncheați. După cum ne spun cercetătorii, pe greci i-a creat Homer, pe romani – Virgiliu, iar pe ucraineni – Șevcenko. Este o axiomă: Ucraina înseamnă Șevcenko, iar Șevcenko înseamnă Ucraina. Nu există în lume o putere care să fie în măsură să le disjungă, ele sunt sinonime pentru totdeauna.

În istoria fiecărei națiuni, printre marii creatori, există oameni ale căror nume sunt învăluite într-o dragoste și o glorie nemuritoare. Un astfel de fenomen pentru ucraineni este Taras Șevcenko, a cărui moștenire nemuritoare reprezintă unul dintre cele mai înalte piscuri ale spiritualității umane.

Imaginea titanică a poetului, destinul său extraordinar au atras și atrag pe maeștrii cuvântului. Anual, se actualizează șevcenkiana poetică la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România; toate filialele și aproape fiecare organizație locală a UUR consideră ca o datorie supremă, și mai mult, ca o chemare a sufletului și a inimii de a-l onora pe Șevcenko. Nu face excepție nici filiala noastră.

Astfel, Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, la data de 20 martie a.c., la Casa de Cultură a Studenților din Iași, a sărbătorit 202 ani de la nașterea poetului ucrainean Taras Șevcenko.

Invitații de onoare la eveniment au fost: președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, consilier al Ministerului Învățământului, dna Elvira Codrea, primarul orașului Cernăuți, dl Oleksii Pavlovyci Kaspruk, reprezentanți ai Consiliului Județean Iași, dl Romeo Olteanu, dl Adrian Ardelean, directorul Centrului Județean Iași pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, dna Sanda Beatrice Bitere, membri ai Departamentului Relații Internaționale, profesori de la Catedra de Slavistică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, delegațiile filialelor minorităților din Iași, reprezentanți ai unor asociații și organizații cu care colaborăm.

La festivitățile dedicate geniului, apostolului poporului ucrainean, Taras Șevcenko, au participat artiști din Ucraina: Formația de banduriste, având în componența sa soliste vocale și instrumentiste Inna Mikohuz, Ivanna Stryk, Olha Maria Kruściak, sub conducerea doamnei Inna Mikohuz, și „Cvartetul Clasic”, având în componența sa pe soliștii vocali Mykola Bondarciuk, Vasyl Panih, Gheorghii Posteuca, sub coordonarea celui din urmă.

În afara grupurilor artistice din Cernăuți, pentru a sărbători acest eveniment ni s-a alăturat ansamblul folcloric popular „Vyșyvanka” de la școala din orașul Tarașcea, sub conducerea doamnei Vera Masliuk. Oaspeții noștri din Cernăuți, precum și cei din Tarașcea au oferit participanților la eveniment un cadou inedit, constând dintr-un buchet de cântece din folclorul ucrainean și hituri populare pe versurile lui Taras Șevcenko. Ei au prezentat fragmente din arta vocală și instrumentală ucraineană, care, în mod direct, este legată de opera poetului.

Un program de un înalt profesionalism a fost oferit de oaspeții noștri de la Filiala Maramureș a UUR, respectiv Corul mixt „Vocile Ronei”, sub conducerea dnei prof. Geta Petrețchi, și grupul vocal-instrumental „Cervona kalyna”, sub conducerea dlui prof. Miroslav Petrețchi.

Un spectacol muzical și coregrafic interesant și antrenant a fost prezentat de reprezentanții Filialei Botoșani a UUR.

Cu un program muzical și de dansuri populare ucrainene și-au salutat oaspeții: ansamblul vocal-instrumental „Bukovynka”, sub conducerea dlui prof. Ilie Gorovei, și ansamblul de dans „Veselka”, coordonat de dra prof. Rodica Fălișteanu, grupul de muzică clasică în componența: prof. Ilie Gorovei, prof. Vasile Gavriș, studentul Teofil Kirileanu, coordonator prof. Ilie Gorovei. De asemenea, studenții din Ucraina, Viktoria Popușoi, Valentyna Kistrui, care studiază la Iași, au recitat cu mult patos din opera lui Taras Șevcenko și din cea a altor poeți ucraineni, entuziasmând publicul ascultător.

Dintre soliștii care s-au impus în mod plăcut cu muzica lor și au fost întâmpinați cu aplauze frenetice și pre-

lungite nu putem să nu-i amintim pe Vasile Scutelnicu, Miroslav Petrețchi, Serghei Potlog, Alexandru Tărășanu, precum și pe tinerii soliști din ansamblul „Vyșyvanka”.

Publicul spectator a avut ocazia să viziteze expoziția de carte și ziare editate de UUR, o expoziție de ouă încondeiate și alte materiale pregătite pentru acest eveniment.

Pe durata șederii în municipiul Iași, oaspeții noștri din orașul Tarașcea au avut posibilitatea să viziteze unele monumente reprezentative din Iași și din împrejurimi.

Credem că, pe viitor, sărbătorirea lui Șevcenko ar trebui să devină mai punctuală, mai locală, să ne amintim de Șevcenko nu numai de ziua lui de naștere. Ar trebui ca acțiunile să nu se rezume numai la întâlniri festive, de regulă, în vreun palat sau un teatru municipal, ci să facem în așa fel încât acțiunile noastre să atingă toate aspectele vieții și operei sale, care să meargă la inimile oamenilor, chiar și în grupuri restrânse. Poate fi și o serată culturală dedicată lui Șevcenko, la care să se adune douăzeci de oameni, dar cu adevărat oameni, ce doresc sincer să cunoască cât mai multe despre Șevcenko. Dar Șevcenko nu ar trebui să fie uitat nici atunci când sărbătorim Ziua Internațională a Limbii Materne, Ziua Internațională a Monumentelor și a Siturilor Istorice, Ziua Internațională a Poeziei, Ziua Mondială a Cărții și a Drepturilor de Autor, iar lista poate continua.

De asemenea, este trist faptul că personalitatea lui Șevcenko nu este prezentă în cinematografe sau pe ecranele televizorului decât sporadic, chiar și în mass-media ucraineană, cu atât mai mult în cea românească, unde nu am văzut un film ucrainean de multă vreme, poate de pe vremea copilăriei mele. Avându-l în centru pe Șevcen-

ko, poate fi realizată o duzină de subiecte de filme sau programe cu adevărat moderne și interesante.

Și, în cele din urmă, nu trebuie uitat faptul că noi, Uniunea Ucrainenilor din România, organizăm evenimente nu numai pentru ucraineni, ci și pentru populația majoritară și celelalte minorități, alături de care viețuim și care ar dori să afle, de la noi, despre realitățile istorice și actuale ale ucrainenilor din România, și nu numai. În acest sens, încă avem de lucrat.

[„CU”, nr. 309-310, aprilie 2016]

„ARTĂ FĂRĂ FRONTIERE”. ZIUĂ EUROPEI 2016, LA VINNYȚEA

La 14 mai a.c., într-o sâmbătă cu un pic de soare și niscăi stropi de ploaie, locuitorii din Vinnyțea au sărbătorit pentru a noua oară Ziua Europei. Pe cetățenii orașului și pe vizitatorii veniți din afară i-a așteptat un program plin de acțiuni de caritate, concerte, manifestări cu sculpturi vii și muzicieni stradali, cursuri de masterclass și multe alte activități amuzante și antrenante. Cu fiecare an, festivalul devine mai colorat și mai ambițios, iar frumusețea principală este, întotdeauna, dată de muzică.

An de an, zeci de mii de spectatori se adună în această zi, în centrul orașului, care, în câteva ore, devine o zonă pietonală, pentru a lua parte la un program bogat și diversificat. Ziua Europei, în Vinnyțea, se sărbătorește începând cu 2008, reunind comunitatea orașului într-un efort general în direcția de dezvoltare europeană. Între diversele proiecte de artă ucraineană și străină, un loc important îl ocupă cel artistic, Festivalul Internațional „Artă fără frontiere”, inițiat fiind în anul 2013 de Școala de Artă pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea. Ca urmare a acestui proiect, locuitorii orașului, și nu numai ei, în fiecare an, au posibilitatea să se familiarizeze cu cultura țărilor Europei.

În acest an, Ziua Europei a avut loc în formatul tradițional – festivitățile fiind concentrate în cinci dintre piețele orașului: Piața Independenței și Sotnia Celestă, Piața Euro-

peană, pe străzile din jurul Pieței Catedralei și Teatrului de Vară din Parcul „Gorki”. „În aceste zile, mulți locuitori ai urbei au ieșit pe străzi pentru a sărbători Ziua Europei, căci orașul Vinnyțea este unul european și merge în direcția europeană, ca, de altfel, și țara noastră” – a remarcat, în cuvântul său, primarul interimar al orașului Serhii Morhunov. „De aceea, noi am încercat să facem astfel încât toate preferințele să fie prezentate, în diferite formate, în aceste piețe”.

Așadar, în Piața Independenței, a răsunat muzica clasică, în Piața „Sotnia Celestă”, aproximativ 20 de ONG-uri și fonduri de caritate s-au reunit în realizarea unor proiecte sociale de caritate, iar strada Unirii a devenit un loc pentru manifestări interactive, festivaluri cu muzicieni stradali și statui vii.

La această manifestare artistică de mare anvergură, la invitația Școlii „Vyșenka”, de-a lungul anilor, au răspuns pozitiv grupuri folclorice, de dans și de muzică de diferite orientări din Georgia, România și Polonia. O impresie de neuitat pentru locuitorii din Vinnyțea au lăsat programele prezentate de ansamblul coregrafic „Kartli” (Georgia) și grupul artistic „Adamos Brass” (România – ansamblu cu care organizația noastră a realizat câteva colaborări frumoase), acestea fiind prezente, la festival, în anul 2013.

În acest an, cu programe specifice au venit la sărbătoare oaspeții din două orașe înfrățite – Kielce (Polonia) și Iași (România). Între Filiala Iași a UUR (ansamblul nostru de dansuri populare ucrainene „Veselka”) și Școala de Artă pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea s-au statornicit relații de prietenie trainice, având în vedere că membrii ansamblului nostru au participat la acest festival mai mulți

ani la rând. Între UUR (prin Filiala Iași) și Euroregiunea Siret – Nistru a fost încheiat un acord de colaborare în domeniul cultural, cu trei ani în urmă. Participarea ansamblului nostru nu s-a limitat doar la programul prezentat în piața „Vodohrai” (în trad. „fântână arteziană”). În ajunul Zilei Europei, în sala „M. Leontovyci” a Colegiului de Cultură și Artă din Vinnyțea, ansamblul nostru a prezentat un masterclass pentru învățarea dansurilor populare românești, în fața unui public numeros și doritor să-și însușească câte ceva din tradițiile noastre. În ciuda vârstei relativ tinere (15-17 ani), artiștii au reprezentat cultura românească la cel mai înalt nivel artistic.

Imediat după artiștii noștri, cu un masterclass de jazz și hip-hop au evoluat reprezentanții teatrului de dans din Kielce (Polonia). Aproape toată lumea a luat parte cu mare plăcere la aceste masterclass-uri, iar alții au privit curioși la tot ce se întâmpla pe scenă și lângă scenă, căci totul se succeda rapid și distractiv. De asemenea, au fost prezente alte stiluri de dans, ca, de exemplu, tango. Toate acestea au fost însoțite de muzică antrenantă și de costume colorate. Artiștii celor două ansambluri, pur și simplu, au uitat publicul spectator cu energia, rezistența, plasticitatea și rapiditatea mișcărilor.

Se cade să amintim că oaspeții au rămas extrem de mulțumiți de ospitalitatea și amabilitatea locuitorilor din Vinnyțea, a organizatorilor, precum și a celor cu care au intrat în contact. Timpul liber rămas la dispoziție, participanții la festival l-au folosit pentru a-și împărtăși atât impresiile de la acest eveniment, cât și din experiența lor artistică, precum și pentru a face planuri pentru vizitele următoare. Trebuie remarcat faptul că oaspeții din străi-

nătate au avut posibilitatea să viziteze patrimoniul Muzeului Național „M.I. Pirogov”, precum și buncărul lui Hitler „Wervolf”.

În cele din urmă, vreau să scot în evidență faptul că tinerii noștri dansatori sunt așteptați la festival și anul viitor, care, va fi mai interesant și mai distractiv!

Notă:

Complexul Muzeal din Vinnyța a fost deschis la 9 septembrie 1947, în fostul conac al lui M.I. Pirogov „Vyșnea”, pe care acesta l-a cumpărat de la moștenitorii doctorului în medicină A.A. Hrykolevskyi, la o licitație din Kiev, în anul 1859.

Obiectivele acestui Complex sunt reprezentate de o clădire cu mansardă și o farmacie, care au fost construite de M.I. Pirogov în anul 1866, precum și de o biserică-necropolă, a cărei construcție a fost terminată în anul 1885. Din anul 1882, aici, se află corpul îmbălsămat al lui M.I. Pirogov.

Chirurgul M.I. Pirogov, într-un timp relativ scurt, a amenajat gospodăria conacului și împrejurimile acestuia. În conac, Pirogov a deschis un spital, în care a făcut, cu rezultate bune, operații chirurgicale dificile.

M.I. Pirogov a murit la 23 noiembrie 1881. Corpul acestuia, îmbălsămat de medicul D.I. Vyvodeț din Petersburg, la 24 ianuarie 1882, a fost mutat în mormântul familiei, deasupra căruia, în anul 1885, după proiectul academicianului V.I. Syciugov, a fost construită biserica sfințită în cinstea Sf. Nicolaie.

Activitatea de bază a Muzeului Național „M.I. Pirogov” constă în conservarea mediului cultural propriu, din timpul vieții, omului de știință și se referă la cele mai importante obiecte de patrimoniu cultural al Ucrainei. Muzeul ocupă un loc special în turismul intern și internațional.

[„CU”, nr. 313-314, iunie 2016]

NOAPTEA MUZEELOR, LA IAȘI

Aproape 30 de muzee și-au deschis porțile în noaptea de 21 spre 22 mai. Publicul a avut acces gratuit, principala atracție fiind Palatul Culturii, care găzduiește patru instituții din domeniu. La data de 21 mai, începând cu ora 19.30, a fost deschis oficial Muzeul Municipal, cu o expoziție temporară, obiectivul fiind realizat de Primăria Iași cu fonduri europene. Muzeul găzduiește o expoziție de artă plastică, obiecte de colecție și documente de înființare a învățământului artistic superior la Iași. La „Noaptea Muzeelor”, a participat și Primăria municipiului Iași, Palatul Roznovanu (cu o expoziție: Iași, oraș al diversității), fiind deschisă publicului între orele 19.00-01.00. La solicitarea organizatorilor, Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a participat cu expoziția de carte, ziare și reviste, editate de UUR, postere cu aspecte din tradițiile și obiceiurile ucrainenilor, portul popular ucrainean, purtat de doi membri ai organizației noastre, Anca Mihaela Scalchi și Vlad Răzvan Șerban. Standul nostru a fost vizitat de un număr mare de oaspeți, mulți dintre aceștia dorindu-și să aibă ca amintire o fotografie cu cei doi voluntari care au prezentat portul popular ucrainean.

Totodată, ieșenii au mai putut vizita Serviciul de Stare Civilă (între orele 19.00-00.00, expoziție: acte de stare civilă ale personalităților ieșene), Turnul Mănăstirii „Golia” (19.00-2.00) și Garnizoana Iași (20.00-24.00, Istoria Pala-

tului Oștirii din Copou). Față de edițiile precedente, vizitatorii au avut la dispoziție o aplicație mobilă pentru instituțiile aflate pe raza orașului. În județ, au fost deschise obiectivele culturale din Trifești (Muzeul „Constantin Negruzzi”), Mircești (Muzeul „Vasile Alecsandri”), Golăiești (Punctul muzeal „Ionel Teodoreanu”), Miroslava (Punctul muzeal „Dimitrie Anghel”), Ruginoasa (Palatul „Alexandru Ioan Cuza”) și Hârlău (Muzeul Viei și Vinului).

În acest weekend, au avut loc și manifestările incluse în cadrul Festivalului Internațional al Educației (FIE). La Aeroclubul „Alexandru Matei”, au avut loc show-uri aviatice, salturi cu parașuta, zboruri de agrement, activități aeronautice interactive, concursuri, concerte cu artiști naționali și internaționali și diverse competiții (freestyle football, parkour). O altă manifestare a fost și finala Campionatului Național Universitar de Șah, ținute la sala de sport din campusul Tudor Vladimirescu, unde au participat circa 50 de studenți. Alte manifestări incluse în FIE au constat în competiții sportive (tenis de masă, badminton, street ball), parada fanfarelor cu tramvaiul de epocă pe traseul Târgu Cucului – Copou, expoziții și concerte, care s-au desfășurat în cadrul „Rock’n’Iași”, pe pârtia de schi.

Festivalul Internațional al Educației (FIE) este un proiect cultural-educativ anual, organizat în perioada mai – iunie (spre sfârșitul anului școlar / universitar) de către Primăria municipiului Iași, împreună cu universitățile de stat din Iași, Inspectoratul Școlar Județean, instituțiile de cultură de stat sau private, precum și operatori culturali independenți și societatea civilă.

Programul FIE este, în mod deliberat, un mixt de evenimente cultural-educative diverse (muzică, expoziții, car-

te, film, operă, teatru, educație etc.), atât evenimente individuale, cât și festivaluri de sine stătătoare – un adevărat „festival al festivalurilor” – care valorifică, pe de o parte, spațiile convenționale, iar, pe de alta, pe cele alternative, propunându-și să fie o manifestare de masă, adresată tuturor ieșenilor, dar și turiștilor români și străini.

Festivalul Internațional al Educației s-a născut în anul 2013, la inițiativa Primăriei municipiului Iași și a mediului cultural-academic ieșean, cu scopul de a face cunoscută lumii întregi oferta educațională de prim rang a Iașului. Iașul este un oraș al școlilor, cu cele mai bune licee din România, cu cea mai veche universitate românească din țară, cu o pleiadă de olimpici și cu zeci de mii de studenți.

Iar ideea s-a dezvoltat rapid, a explodat chiar, devenind imediat un veritabil fenomen cultural. În zona educației, a fost descoperită o sursă extraordinară de energii, de proiecte și de inițiative originale. Toată lumea, de la cei mici la cei mai mari, a devenit interesată de FIE, ceea ce arată că, într-adevăr, educația este domeniul care poate face Iașul foarte cunoscut în lume.

FIE a fost gândit încă de la prima ediție și ca un vehicul cultural al Iașului pe plan național. Prin urmare, Festivalul s-a diversificat exponențial, antrenând o gamă foarte largă de evenimente culturale, fiind dezvoltat pe o formulă cât mai vastă, ca un amestec provocator de cultură și divertisment în aer liber. Nu a fost uitată nici cultura alternativă. FIE include, anual, evenimente de gală, spectacole, conferințe, dar și acțiuni stradale, la care intrarea publicului este liberă. Nu în ultimul rând, FIE pune în valoare, dincolo de oferta educațională, orașul însuși, cu poveștile sale, cu oamenii săi, cu proiectele sale de viitor.

Însă pentru ca acest eveniment să fie o reușită deplină, organizatorii FIE au făcut invitația tuturor oamenilor care iubesc Iașul, adică atât ieșenilor, cât și turiștilor, să participe la cât mai multe acțiuni din cadrul Festivalului, pentru a deveni, la rândul lor, actori ai unui proces artistic în desfășurare.

Organizatorii au transmis mulțumiri Filialei Iași a UUR pentru implicare în buna desfășurare a acestei activități, iar noi, la rândul nostru, mulțumim membrilor organizației noastre, care s-au implicat activ în pregătirea și participarea la acest eveniment.

[„CU”, nr. 313-314, iunie 2016]

CURSA CICLISTĂ „UCRAINENII ÎN EUROPA” A TRECUT PRIN IAȘI

La 15 mai 2016, a început cursa ciclistă europeană pe o distanță de 10.000 de kilometri prin Polonia, Republica Cehă, Germania, Olanda, Belgia, Luxemburg, Franța, Spania, Portugalia, Monaco, Italia, Slovenia, Croația, Ungaria, România și Moldova. Timp de peste 100 de zile, un grup de tineri cicliști amatori din diferite orașe ale Ucrainei (Kiev, Lviv, Ternopil), pedalând în medie câte 150 km pe zi, au început din Kiev cursa ciclistă prin Europa, calculându-și astfel traseul și viteza de deplasare, ca ziua Independenței Ucrainei – 24 august să o sărbătorească la Odesa. La startul cursei, au luat parte 12 persoane, dintre care trei veterani ai Donbasului, dar, din păcate, patru dintre ei nu au mai putut-o continua și a trebuit să se întoarcă mai repede acasă. Opt tineri au rămas în cursă, și, la data de 14 august a.c., au trecut prin punctul de trecere a frontierei de stat ungaro-române la Borș, iar, mai apoi, au continuat cursa pe traseul Cluj – Reghin – Gheorghieni – Neamț – Iași. La data de 20 august, în miez de zi, pe o căldură toridă, au ajuns la Iași. Despre comunitatea noastră, participanții la cursa ciclistă au aflat de la reprezentanții Ambasadei Ucrainei de la București, așa că au intrat în contact cu noi pentru a-și coordona acțiunile din Iași, având în vedere că aici și-au planificat să aibă un timp de repaus înaintea unei noi etape mai lungi. Cunos-

când programul lor, cu sprijinul președintelui UUR și al primarului din Iași, le-am asigurat cazarea pentru o noapte și o masă caldă, deși, după cum s-au exprimat ei, erau „gata de condiții spartane”, având echipament adecvat dormitului în orice condiții, chiar și atunci când nu găseau un pat obișnuit.

Din cele povestite de către membrii grupului de cicliști, scopul acțiunii era: suport pentru persoanele afectate de pe urma războiului din Donbas; atragerea atenției comunității ucrainene și mondiale asupra problemelor de reabilitare a veteranilor operațiunilor antiteroriste (ATO); rezolvarea problemelor specifice: achiziționarea echipamentului medical necesar, reabilitarea răniților și ajutarea familiilor victimelor; strângerea de fonduri pentru scopurile menționate mai sus; restabilirea încrederii în ceea ce privește acțiunile de caritate; îmbunătățirea imaginii și recunoașterea Ucrainei în Europa.

La Iași, a avut loc o întâlnire oficială cu primarul municipiului, Mihai Chirica. Oaspeții noștri au discutat despre posibilitățile de cooperare dintre Ucraina și România, în general, și dintre municipiul Iași și orașe din Ucraina, în special. Dl primar i-a informat că municipiul Iași este înfrățit cu orașul Cernăuți, precum și despre faptul că Iașul, la fel ca alte orașe din România, a primit pentru reabilitare soldați care se aflau în zona ATO. Totodată, a făcut cunoscut că, în prezent, se caută oportunități de a ajuta orașul Cernăuți în achiziționarea de ambulanțe și troleibuze. În perspectivă, se prevede consolidarea cooperării atât în aceste domenii, cât și în altele de interes reciproc.

Oaspeții noștri au mai aflat că primarul este un sportiv, joacă fotbal. Prin urmare, au găsit cu ușurință un lim-

baj comun cu acesta și au putut să comunice în mod eficient. La finalul întâlnirii, participanții au făcut schimb de cărți de vizită, iar primarul municipiului Iași le-a dăruit obiecte simbolice care să le aducă aminte de vizita la Iași. După întâlnirea cu edilului orașului, le-am arătat oaspeților noștri o parte din monumentele municipiului și le-am făcut invitația să ne viziteze sediul organizației, propunere acceptată cu plăcere.

Ziua a fost plină de evenimente și s-a încheiat cu o cină prietenească. Oaspeții noștri au transmis mulțumiri tuturor celor care i-au ajutat să petreacă un timp minunat la Iași.

În timpul vizitei la sediul organizației noastre, printre altele, i-am rugat pe oaspeții noștri să ne povestească o întâmplare mai deosebită din timpul călătoriei lor prin România. Și iată ce ne-au relatat: „În drum spre Iași (undeva, în județul Neamț), am avut doar o singură oprire pentru o gustare, dar de succes. Ne-am oprit, la întâmplare, lângă casa unei familii de români. Proprietarul casei, inițial, a tot încercat să ne arate prin semne ceva despre fumat. Am crezut că vrea țigări de la noi. Ca, mai apoi, după mai multe discuții „prin semne”, am priceput că îi era frică să nu fumăm, căci prin apropiere era adunat fân. L-am lămurit că nu fumăm, că suntem sportivi. I-am explicat cum am putut, am avut cu noi și un flyer, că noi suntem un grup de sportivi ucraineni, angajați într-o cursă ciclistă de 10.000 km prin Europa, și că ne-am oprit pentru o pauză de gustare. Acesta a făcut un semn din mână, pe care nu prea l-am înțeles, și a intrat în casă, dar, după câteva minute, bunul gospodar a ieșit din locuință cu iaurt de casă pentru noi, înțelese, în sfârșit, de ce am oprit. Noi, la

rândul nostru, i-am răspuns la ospitalitate cu biscuiți și bomboane, dar el nu s-a oprit aici, ci a mai intrat o dată în casă și a revenit cu pepeni verzi. Atunci ne-am gândit în ce mod să-i recompensăm generozitatea și i-am oferit o sticlă de ulei. Gazda noastră nu a spus nimic, a intrat în casă, din nou, și a adus cinci borcane cu conserve de casă. Nu știm cum și când s-ar fi terminat dacă am fi continuat cu acest troc. Nu se poate să nu remarcăm ospitalitatea, sinceritatea și simplitatea unor astfel de oameni. Mulțumim întregii familii și fiului lor pentru o astfel de improvizație plăcută. Sunteți super-oameni”.

Potrivit organizatorilor cursei cicliste de caritate, evenimentul în sine a devenit o adevărată provocare a spiritului căzăcesc invincibil al tinerilor ucraineni, care nu erau sportivi profesioniști, ci amatori. A doua zi, îi aștepta Republica Moldova, și, apoi, țara natală!

Drum bun oaspeților noștri!

Să ajungeți cu bine acasă!

[„CU”, nr. 317-320, august-septembrie 2016]

SĂRBĂTORIND ZIUA INTERNAȚIONALĂ A TRADUCĂTORULUI

Imaginați-vă că mergeți într-o țară străină, dar nu cunoașteți limba locului, nici chiar la nivel de „bună ziua” și „la revedere”. Cum veți comunica cu localnicii? Cu siguranță puteți încerca să transmiteți sensul celor spuse cetățenilor străini prin gesturi, dar cred că sunteți de acord cu mine că o astfel de abordare este puțin probabilă în a vă ușura călătoria, mai curând, va transforma o petrecere plăcută a timpului într-un chin. Există cel puțin două căi de ieșire din această situație: să plecați în afara granițelor cu bilet de la o agenție de turism sau să vă luați cu dumneavoastră în călătorie o persoană care cunoaște limba țării respective. Specialitatea celui din urmă se numește „traducător” sau „translator”, după caz, și, urmând exemplul altor profesii, are propria sa sărbătoare.

Ziua Internațională a Traducătorului este o sărbătoare profesională, celebrată la 30 septembrie. Ea a apărut în anul 1991, datorită Federației Internaționale a Traducătorilor. Data de care se leagă această sărbătoare profesională, 30 septembrie, a fost aleasă în onoarea unuia dintre cei patru Părinți latini ai Bisericii creștine moderne – Ieronim, chemat de Domnul la viață veșnică la data de septembrie 30, anul 420 d.Hr. Era un om luminat, cu un temperament vulcanic și un intelect puternic, traducător, călător, istoric și scriitor. În tinerețe, a fost chemat să slu-

jească Domnului și a făcut un pelerinaj în Țara Sfântă, apoi, pentru patru ani, s-a retras în deșert și a trăit ca un pustnic, cunoscând mila și măreția lui Dumnezeu prin muncă și rugăciune. A studiat cu sârguință limba ebraică și cea caldeeană. După ce, în anul 386 d.Hr., s-a stabilit în Betleem, s-a apucat de o lucrare pe termen lung – traducerea în limba latină a textelor Vechiului și Noului Testament. Versiunea lui a acestor texte de neprețuit, la Conciliul de la Trident, cu unsprezece secole mai târziu, a fost declarată oficial ca textul latin al Sfintei Scripturi. De asemenea, se consideră că Ieronim a fost printre inițiatorii unuia dintre primele alfabetice slave – glagolitic. În prezent, există aproximativ 6-7 mii de limbi. Cum ar putea oamenii să se înțeleagă fără interpret? În plus, numărul de limbi scade, deoarece vorbitorii lor nu au posibilități să le dezvolte, iar traducătorii / interpreții ajută la salvarea acestora, ca ele să nu dispară definitiv.

Urmașii lui Ieronim, interpreții moderni sunt implicați în toate domeniile vieții. Fără ei nu pot avea loc congresele internaționale, reuniunile interguvernamentale și alte evenimente importante.

„Cai de poștă ai progresului” – așa i-a caracterizat Aleksandr Pușkin pe traducători, a căror importanță în viața umană, încă de pe timpul distrugerii Turnului Babel, este imensă. Traducătorii își fac munca lor, în majoritatea cazurilor, pe neobservate, dar este dificil să ne imaginăm interacțiunea umană, în condiții moderne, fără ajutorul acestor profesioniști.

Profesia de interpret, de mult timp, a fost recunoscută ca fiind una dintre cele mai prestigioase și necesare. Primii traducători au apărut în Egiptul Antic și, chiar în acele

vremuri îndepărtate, făceau parte din rândul cetățenilor săi de onoare. Un rol deosebit îl jucau cunoscătorii de limbi străine în Grecia Antică, care avea contacte strânse cu țările din Est. Dacă n-ar fi fost ei, probabil, în arsenalul nostru cultural, nu ar fi fost multe dintre cărțile Bibliei. În vechea Rusi (! nu *Rusie*, cunoscută în istoriografia recentă drept *Rusia Kieveană*), „tălmacii” sau „tlumacii” erau considerați oameni învățați, iar Napoleon Bonaparte a declarat că soldatul care știe două limbi valorează cât doi.

Fără traducători sunt de neconceput activitățile politice ale șefilor de state și de guverne. Așa că, și în ziua de azi, profesia de traducător / interpret nu și-a pierdut importanța. Mai mult decât atât, ea a trecut la un nivel calitativ complet diferit, care necesită o creștere constantă și o perfecționare continuă, căci responsabilitatea interpretului față de profesie și de societate, în ansamblul său, este și ea în creștere de la o zi la alta.

Începând cu mijlocul secolului al XX-lea, oamenii de știință și programatorii din întreaga lume s-au apucat să elaboreze diferite programe de traducere automată, prin intermediul unui calculator personal. Însă, până în zilele noastre, chiar și cel mai bun calculator-interpret nu poate înlocui traducerea umană. Drept urmare, cel mai valoros lucru în cazul unei traduceri rămâne factorului uman, care este capabil să transmită nu numai cele mai fine nuanțe ale emoțiilor, dar și precizia gândului.

Ca încheiere, doresc să prezint câteva citate interesante, legate de traduceri și traducători:

• *Traducerile sunt ca femeile: când sunt frumoase nu sunt fidele, când sunt fidele nu sunt frumoase.* – Edmond Jaloux;

- *Traducerile sunt foarte asemănătoare cu dosul modelelor brodate pe pânză.* – Pierre Boiste;
- *Traducerile sunt florile de sub sticlă.* – Wolfgang Menzel;
- *Omenirea fără traducători este o lume surdomută.* – autor necunoscut;
- *În discuțiile dintre diplomați, ultimul cuvânt îl au traducătorii.* – autor necunoscut;
- *Traducerea nu se referă numai la cuvintele însele; este dezvoltarea întregii culturi.* – Anthony Burgess;
- *O eră mare în literatură, probabil, este întotdeauna o mare epocă în traduceri.* – Ezra Pound;
- *În cel mai bun caz, traducerea este doar un ecou.* – George Borrow;
- *Sarcina cu care se confruntă traducătorul este mult mai dificilă decât cea cu care se confruntă autorul originalului.* – Theodore Savory;
- *Traducătorii trăiesc diferențele dintre limbi în timp ce lucrează la ștergerea acestor distincții.* – Edmond Cary;
- *Traducerea este o necesitate imposibilă.* – Martha J. Cutter;
- *Înțelege esența, iar cuvintele vin mai târziu.* – Cato cel Bătrân;
- *Oricât am blama traducerea pentru imperfecțiunea sa, această muncă este și va rămâne una dintre cele mai anevoioase și demne de admirație dintre îndeletnicirile acestei lumi.* – Goethe.

[„CU”, nr. 321-322, octombrie 2016]

LIMBA MATERNĂ ȘI POEZIA ȘI-AU DAT MÂNA LA IAȘI

„Trec zilele și în zbor săptămânile trec”, nu-i așa? Parcă ieri a fost ianuarie, am sărbătorit Crăciunul ucrainenilor.

A trecut și data, atât de dragă nouă, de 15 ianuarie, când filiala noastră, conform tradiției, sărbătorește pe cei doi poeți neprețuiți: Mihai Eminescu și Ștefan Tcaciuc. De ce anume am ales să-i sărbătorim pe ei și de ce în ianuarie, am explicat într-un alt articol. De data aceasta, din motive obiective („Festivalul Internațional de Colinde, Datini și Obiceiuri de Iarnă la ucrainenii” de la Sighetu Marmăției, la care am fost invitați, pe de o parte, și sesiunea de iarnă, respectiv vacanța studenților), a trebuit să amânăm acest frumos obicei, astfel că, la un moment dat, credeam că nu o să-l mai ținem anul acesta. Dar iată că s-a ivit ocazia. La propunerea membrilor Comitetului organizației noastre, am hotărât să facem două evenimente într-unul singur (așa e la modă acum și se practică „doi în unu”). În consecință, am organizat și desfășurat Simpozionul „Mihai Eminescu și Ștefan Tcaciuc la ceas aniversar”, respectiv „Ziua Internațională a Limbii Materne”, într-o ambianță de sărbătoare și bună dispoziție.

Printre invitații de onoare ai evenimentului s-au numărat: vicepreședintele Consiliului Județean Iași, dl Victor Chirilă, poetul ieșean Andrei Maftei, profesori de la Cole-

giul Național de Artă „Octav Băncilă”, reprezentanții minorităților cu care colaborează filiala noastră (dna Daria Tănăsucă, din partea comunității armenе, dna Cristina Ioanidis, din partea comunității grecești, și dl Ioachim Ivanov, președintele comunității rușilor lipoveni) și membrii organizației noastre.

Simpozionul a fost deschis de președintele Filialei Iași a UUR. În cuvântul introductiv, a fost subliniat contextul în care organizația Iași și-a propus și a organizat desfășurarea celor două acțiuni sub semnul dragostei și al respectului și întru cinstirea limbii materne și a scriitorilor noștri. Din partea minorităților, dna Daria Tănăsucă și Ioachim Ivanov au subliniat câteva caracteristici specifice limbilor minorităților pe care le reprezintă, amintind pe câțiva dintre scriitorii armeni, respectiv ruși atât de iubiți și de apreciați de minoritățile lor.

Partea principală și cea mai așteptată din cadrul simpozionului nostru a fost programul literar-muzical-coregrafic, pregătit de tinerii comunității noastre, cu participarea studenților și elevilor din comunitățile armeană și cea a rușilor lipoveni. Programul a fost deschis cu un colaj de dansuri populare ucrainene, susținut de formația de dansuri „Veselka”, condusă de profesoara Rodica Fălișteanu. A urmat un moment poetic și au răsunat cele mai frumoase și apreciate poezii în limbile armeană, română, rusă și ucraineană ale poetilor Mihai Eminescu, Ștefan Tcaciuc, Varujan Vosganian, recitate de studenții ucraineni Valentya Kistrui, Mariana Șevcenko, Alexandra Zakina, Sergiu Potlog, în acompaniament de acordeon și de blockflote al profesorului Ilie Gorovei și de chitară al profesorului Vasile Gavriș, precum și de către Petra Tănase, Dumitru Pri-

secaru, Claudia Ivanov, Flavian Ivanov, Iulia Avădanei, Raisa Pavlov, Irina Trifanov, sub coordonarea profesoarei de limba rusă Zinaida Gromic, din partea minorității armenе și a rușilor lipoveni. Apoi, pe scenă, a urcat duetul fraților Ivanov, Lidia și Tomiță, reprezentanți ai aceleiași comunități, a rușilor lipoveni, care au fermecat invitații cu cântecele lor. Momentul muzical a continuat cu un scurt recital, susținut de absolventul Conservatorului din Iași, Alexandru Tărășanu, care cu o voce inegalabilă și un talent de invidiat a interpretat câteva melodii pe versurile poetului Mihai Eminescu.

Finalul evenimentului a fost o surpriză plăcută pentru oaspeții noștri: poetul ieșean Andrei Maftעי, pentru a sublinia valențele specifice ale fiecăreia dintre limbile noastre, a recitat trei poezii cu mai multe strofe, compuse din cuvinte care începeau cu aceeași literă, și anume: C, B, Î. A încheiat programul nostru dna Otilia Zaharov, profesor la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, care a încântat asistența cu câteva cântece, unele dintre ele pe versurile lui Mihai Eminescu, iar altele despre Iașul celor șapte coline, în acompaniamentul chitarei, mânuite cu multă dibăcie chiar de invitata noastră. Seara s-a încheiat cu reprezentația membrilor filialei noastre și a invitaților noștri, reuniți într-un cor comun, unii cântând, alții fredonând cântece românești și ucrainene, într-o bună dispoziție, cum stă bine tinerilor în astfel de momente.

Expoziția pe care am realizat-o în cadrul evenimentului s-a dorit a fi o invitație adresată, în primul rând, tinerilor, pentru a cunoaște poezii celor două culturi și a aduce mai aproape de sufletul lor moștenirea perenă a „poetului nepereche” și, respectiv, cea a lui Ștefan Tcaciciu, care,

într-o adresare către cititor, spunea: „Tot ceea ce am reușit să scriu până acum supun Marelui Judecător – cititorul și timpul – care fie mă vor urca pe tron, fie mă vor coborî până la pământ, iar operelor mele le va da o sentință meritată, dar necunoscută mie. Dragi cititori, eu vă ofer tot ce am scris de-a lungul vieții, iar dumneavoastră alegeți numai ceea ce vă cade la inimă. Și, totuși, gândesc că ceva va cădea...”.

Conservarea multilingvismului face posibilă nu doar salvarea imaginii unice a istoriei și culturii noastre milenare, ci, totodată, ne oferă șansa de a găsi abordări tot mai largi în domeniul înțelegerii reciproce și a umanității, care încă continuă să aibă o serie de probleme, a căror soluționare rămâne, în continuare, complicată.

Pașii făcuți în ceea ce privește conservarea și promovarea limbilor materne, în practică, au arătat că acestea duc la consolidarea solidarității și toleranței, lărgirea înțelegerii reciproce și a dialogului, lucru deosebit de valoros pentru noi, pentru cultura noastră modernă și pentru tradițiile noastre, de asemenea.

[„CU”, nr. 331-332, martie 2017]

UUR IAȘI A MARCAT SĂRBĂTOAREA PRIMĂVERII

E primăvară, cel mai deosebit anotimp din an, când totul reînvie, când natura se trezește la viață și când sunt însuflețite sentimentele umane cele mai sincere. Inima bate parcă mai puternic, iar, în fiecare suflet, răsună cântecul „Vesneanka”. Ghiociei și zambilele abia așteaptă să fie oferite în dar doamnelor și domnișoarelor cu prilejul Zilei Internaționale a Femeii, care de mulți ani se sărbătorește la 8 Martie. Primăvara aduce mereu un suflu nou, inspirație și energie creatoare și tocmai ele au fost prezente în această zi, la Iași, în cadrul Filialei Uniunii Ucrainenilor din România. În ziua de 5 martie, femeile organizației noastre au pregustat din plin sincere și calde felicitări cu acest prilej. Sala de festivități a Clubului Medicilor din Iași, unde a avut loc evenimentul, a fost „cutia de rezonanță” a creațiilor profesorilor Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, a membrilor organizației noastre și a studenților de etnie ucraineană, care studiază în instituții de învățământ superior din Iași.

Președintele Filialei ieșene a UUR a transmis femeilor prezente în sală felicitări cu prilejul acestei sărbători, urându-le viață lungă și frumoasă alături de cei dragi. Printre altele, el a spus: „Ziua de azi reprezintă o ocazie să ne plecăm în fața voastră și să vă mulțumim pentru căldura sufletească, dragostea, înțelegerea, preocuparea, sprijinul

și susținerea pe care ni le oferiți. Este cu adevărat o sărbătoare luminoasă de primăvară care ne-a amintit despre lucrurile cele mai valoroase și mai frumoase din viața noastră – iubirea, sinceritatea și loialitatea. Fie ca aceste sentimente înalte să ne inspire permanent, indiferent de anotimp”.

Un cadou frumos pentru Ziua Femeii a fost și programul muzical-literar, pregătit de studenți și profesori, membri ai organizației noastre, în cadrul căruia au răsunat poezii și cântece dedicate femeilor – mame păstrătoare a familiei în societatea de azi atât de mult încercată.

În cadrul programului, au evoluat studentele Carina Pascari și Mariana Șevcenko cu melodii adecvate momentului sărbătorit. Calități de cântăreți consacrați au demonstrat soliștii Alexandru Tărățanu și Sergiu Potlog, oferind tuturor doamnelor și domnișoarelor prezente la eveniment un moment de neuitat.

O stare de spirit romantic a transmis prin cântec dna profesoară Otilia Zaharov, prezentând câteva melodii din repertoriul propriu (la unele dintre ele, au curs și lacrimi, care cu greu puteau fi mascate), stăpânind cu dibăcie și pricepere nelipsita-i chitară.

Un pic de umor a adăugat moderatorul programului, președintele Filialei Iași a UUR, care a citit câteva rânduri interesante despre femei, citate celebre și epigrame (nu au fost uitate nici „Vorbele dulci și amare” ale regretatului nostru poet Ștefan Tcaciuc).

În interpretarea studentelor Mirabela Plantus și Valentya Kistrui, au răsunat versuri ale poezilor ucraineni și români despre iubire, dragoste de mamă și pentru femeia iubită.

În numele Uniunii Ucrainenilor din România, au fost oferite mici atenții și flori, însoțite de cele mai frumoase și alese urări, reprezentantelor sexului frumos, membre ale organizației noastre și invitatelor de onoare. O surpriză plăcută pentru doamnele și domnișoarele prezente la eveniment a venit din partea studentei Ionela Hlosciuc, care a pregătit câte un măștișor, realizat personal. Un gest frumos, apreciat și răsplătit cu aplauze de către participantele la eveniment.

Cu distinctă stimă și sinceritate, membrii organizației noastre, alături de oaspeții de onoare, au sărbătorit la Iași Ziua Femeii într-o atmosferă deosebit de plăcută.

Ne folosim de acest prilej pentru a felicita toate femeile din Uniune, și nu numai, cu ocazia acestei sărbători! Vă dorim fericire, bunătate, iubire și optimism! Îndemnăm toți bărbații să vă iubească, să vă dăruiască momente plăcute, să vă facă să vă simțiți cele mai frumoase nu doar de 8 Martie, ci în fiecare zi!

[„CU”, nr. 331-332, martie 2017]

TARAS ȘEVCENKO A REVENIT LA IAȘI

De fiecare dată, primăvara aduce schimbări, înnoiește natura, dar și sufletul, umple cu mult entuziasm și cu prospețimea ideilor mintea și inima omului. Astfel de emoții au dominat sărbătoarea solemnă din 2 aprilie 2017 de la Casa de Cultură a Studenților din Iași, inițiată de Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România.

Cu multe momente plăcute, generate de întâlniri noi, dar și de revederi cu vechii prieteni, de comunicare interpersonală, dar și cu posibilitatea de a asigura pentru invitați o stare de spirit de bună dispoziție și bucurie, s-au desfășurat festivitățile de marcarea a 203 ani de la nașterea Marelui Cobzar, poet ucrainean „nepereche”, pictor, personalitate publică și politică remarcabilă, Taras Hryhorovych Șevcenko, sub mottoul:

„Taras la noi în veci va înflori,
E geniu ca-n muzică Enescu
De ziua lui, la Iași el va veni,
Căci îl așteptăm cu Eminescu”. (*M. Voloșciuc*)

Taras Șevcenko a cucerit inimile a milioane de oameni prin puterea spiritului și adâncimea credinței, precum și prin dorința neclintită de a lupta, prin convingerea și hotărârea cu care și-a scris operele fără egal, care au fost, sunt și vor fi forța motrice în lupta poporului ucrainean pentru libertate, dreptate și suveranitate.

Sărbătoarea literar-artistică a fost deschisă de președintele Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, dl Victor Hrihorciuc, după care au răsunat imnurile de stat ale României și Ucrainei.

Pentru a transmite cuvinte de salut și a vorbi despre personalitatea marelui poet ucrainean, pe scenă, au fost invitați vicepreședintele Consiliului Județean Iași, dl Romeo Olteanu, și însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, Excelența Sa dl Ievhen Levytskyi.

Pe întreaga durată a evenimentului, a fost deschisă publicului expoziția de tablouri ale artiștilor plastici ucraineni din diasporă.

Cu siguranță, pentru ucrainenii de pe mapamond și, în special, pentru cei din Ucraina, Taras H. Șevcenko a fost, este și va rămâne un exemplu de credință de nezdruccinat în poporul său, care își poate reface destinul și poate obține independența râvnită de generații întregi.

Programul festiv a fost deschis de elevi și studenți, membri ai organizației noastre, care au recitat poezii din opera Marelui Cobzar.

O rază de lumină și un izvor de inspirație pentru toți cei prezenți în sală a reprezentat programul susținut de ansamblului folcloric al Școlii de Arte pentru Copii „Vyșyvanka” din Vinnyțea, Ucraina, director Tetiana Zaiciko (îndrumător artistic dna prof. Tetiana Hordienko). Artiști talentați, profesori ai școlii menționate mai sus au impresionat cu talentul lor prin frumoasele cântece și poezii, interpretate într-o notă mai aparte (trăite din plin): combinația mișcărilor de dans cu elementele vocale și de coregrafie, realizarea pe scenă a unor acțiuni dinamice, la baza cărora au stat fragmente din opera lui Taras Șevcenko și

cântece populare ucrainene, dar și contemporane au făcut ca programul acestora să fie bine primit și îndelung aplaudat de publicul spectator. În interpretarea ansamblului au răsunat numeroase cântece precum „Suflă vântul prin câmpie”, „Ciornomoreț”, „M-am tăiat la degețel”, „Acolo, după pădure”, „Stepanida”, dar și poeziile „Testamentul”, „A învins Ucraina” și „Aripile”.

În aceeași notă de mare bucurie și adâncă trăire sufletească a continuat programul cvartetului ucrainean „Clasic”, compus din soliști cu multă experiență din Cernăuți (îndrumător artistic Gheorghii Posteuka).

Apoi, a urcat pe scenă ansamblul de dans popular ucrainean al Filialei Iași a UUR „Veselka” (îndrumător artistic dna prof. Rodica Fălișteanu), în interpretarea căruia invitații noștri au avut ocazia de a viziona trei dansuri populare ucrainene. Programul prezentat de tinerele noastre talente a fost apreciat la cel mai înalt nivel cu aplauze și felicitări adresate acestora la încheierea programului.

Pătrunzător și din inimă au răsunat cântecele „La ce îmi trebuie ochii negri”, „Luna pe cer” și „Vă dorim numai bine”, în interpretarea grupului vocal „Kolomyika” din Siret, Filiala Suceava a UUR (îndrumător artistic dna prof. Zirca Ianoș). În continuare, publicul a avut ocazia să-l asculte pe tânărul și talentatul saxofonist Giuliano Lupu, elev al Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”.

Au încheiat programul dedicat sărbătoririi celei de-a 203-a aniversări a nașterii poetului ucrainean Taras Șevcenko tinerii și talentații soliști ai organizației noastre: Cristina Velicico, Carina Pascari și Constantin Gheorghian, care i-au captivat pe cei prezenți în sala de concerte prin energia lor creatoare, printr-o interpretare desăvârșită

a cântecelor populare și contemporane ucrainene, prin mișcare scenică expresivă, dând dovadă de profesionalism în reprezentarea celor mai frumoase melodii populare ucrainene.

La finalul concertului, participanților implicați în program le-au fost acordate diplome pentru merite în susținerea culturii, limbii, tradițiilor și vieții spirituale ucrainene.

Concertul a durat aproximativ trei ore, dar ele au trecut pe neobservate, devenind pentru cei prezenți momente unice de trăire sufletească, de comunicare și unitate între generații de ucraineni, și nu numai.

În holul Casei de Cultură a Studenților din Iași, publicul spectator a avut posibilitatea să viziteze trei expoziții: o primă expoziție cu tablourile pictorilor ucraineni din diasporă; cea de-a doua expoziție a cuprins lucrările meșterilor populari și de ouă încondeiate, prezentate de familia Gorban și studenta Ionela Hloșciuc, membră a organizației noastre; o a treia expoziție – cu ziarele și revistele editate de Uniunea Ucrainenilor din România.

Participanții la acest eveniment au rămas cu impresii deosebite și au avut posibilitatea ca, încă o dată, să se atingă cu corzile sufletului de cuvintele profetice ale geniului ucrainean Taras Șevcenko:

„Iubește Ucraina ta.
Iubește-o... În timpuri grele,
În ultimul minut rămas
Lui Dumnezeu roagă-te pentru ea”.

În ziua de 3 aprilie 2017, dl Ievhen Levyțkyi, înșărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, s-a întâlnit cu primarul municipiului Iași, dl Mihai Chirica, președintele

Consiliului Județean Iași, dl Maricel Popa, și cu subprefectul județului Iași, dl Bogdan Răzvan Abalașei.

În cadrul întâlnirilor, au fost discutate aspecte importante, cum ar fi: asigurarea nevoilor specifice ale etnicilor ucraineni; cooperarea transfrontalieră și regională; cooperarea economică între județul Iași și regiunile Odesa, Cernăuți și Vinnyțea din Ucraina; stabilirea relațiilor de înfrățire între orașele Iași, România – Odesa, Ucraina; Iași, România – Vinnyțea, Ucraina; realizarea unui monument al lui Taras Șevcenko în județul Iași; asigurarea asistenței umanitare pentru Ucraina, primirea pentru recreere și odihnă a participanților ATO și a copiilor acestora în unele județe estice ale României; cooperarea culturală, în domeniul turismului etc.

Oficialii guvernamentali și locali români au fost informați de partea ucraineană cu privire la semnalele referitoare la ducerea unui război hibrid de către Federația Rusă împotriva Ucrainei.

La aceste întâlniri, au participat președintele Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, Victor Hrihorciuc, și vicepreședintele acesteia, Daniel Serdenciuc.

[„CU”, nr. 333-334, aprilie 2017]

UNDE SUNT PROFESORII DE ALTĂDATĂ?

În ziua de 24 iunie 2017, în localitatea Negostina, județul Suceava, s-a desfășurat prima ediție a „Festivalului cântecului de estradă Nazari Iaremciuk”. E o inițiativă lăudabilă, dar fără să aibă prea multă importanță cine a fost inițiatorul acestuia. Evenimentul s-a desfășurat sub egida și cu finanțarea Uniunii Ucrainenilor din România, și acest fapt este unul normal și binevenit. Sub aspectul organizării, aproape că nu aş avea ce să reproșez organizatorilor, dar, ca în orice activitate, e întotdeauna loc de mai bine, dacă dorim să progresăm în domeniul respectiv.

Un lucru bun este că au fost și invitați din Ucraina, pentru a avea un termen de comparație. Să vedem la ce nivel ne găsim în acest domeniu. Atât din alocuțiunile prezentate pe durata desfășurării festivalului, cât și din discuțiile purtate la terminarea acestuia, am trăit un sentiment confuz, pe de o parte, un simțământ de bucurie, că, iată, cineva s-a gândit ca și în Negostina, pe care toți o consideră centrul ucrainismului din Bucovina de Sud, încep să se miște lucrurile, iar, pe de altă parte, de tristețe – după vremea copilăriei mele. Dar să mă explic. Da, e un lucru bun că se încearcă să se reînvie activitatea culturală din satul meu natal, prin abordarea și altor genuri de muzică, nu numai populară. De ce nu și de estradă, și s-a văzut că se poate, de ce nu folk, și au fost încercări și în acest domeniu, de ce nu și muzică religioasă, de ce nu, de ce nu...

Este un lucru bun că acest festival e legat de numele lui Nazari Iaremciuk. El a colindat multe țări ale lumii, unde a susținut concerte care s-au bucurat de un real și nedisimulat succes. Din biografia lui aflăm că a susținut concerte prin țări ca SUA, Brazilia, Canada, Argentina, Germania, Polonia, Cehia, Slovacia, Bulgaria, Mongolia, Macedonia, Laos, Afganistan și România. În România, a concertat în orașul Siret și la Negostina, în septembrie 1993. În amintirea acestui eveniment, pe fațada Căminului Cultural din Negostina, a fost amplasată o placă memorială și, din câte îmi este cunoscut, e și singura de acest gen din afara granițelor Ucrainei. Deci „Festivalul cântecului de estradă Nazari Iaremciuk” este potrivit și la locul potrivit. Dar alta este problema... Cu o floare nu se face primăvară... Stau și mă întreb unde sunt profesorii de altădată, care, fără să aibă la dispoziție resurse financiare și materiale, să nu mai vorbim de cele de informare, reușeau să facă adevărate minuni. În Negostina copilăriei mele, era o adevărată întrecere între profesori, și nu numai, în a organiza ceva util și frumos pentru locuitorii satului. În Negostina, era o trupă de teatru. În Negostina, era un cor de aproape 80 de persoane. În Negostina, era o formație instrumentală de circa 40 de persoane. În Negostina, erau cel puțin un ansamblu de dansuri și un grup vocal. În Negostina, erau minim 5-6 soliști vocali și instrumentiști. În același timp, în Negostina, era o echipă de fotbal. Mai era și o echipă de volei și una de handbal. În Negostina prunciei mele, în fața școlii, era și o bază sportivă, realizată cu forțe proprii, care cuprindea de la groapa de sărituri și până la bara fixă; de la bărnă, bare paralele, portic pentru cățărări și până la teren de baschet. Se ajungea până

acolo, încât conducătorii acestor formații (echipe) se întreceau în a-și alege pe cei mai buni elevi (tineri) pentru a putea face față unor întreceri interne, dar și la nivel județean. Și, din câte îmi amintesc, Negostina era de temut pentru ceilalți concurenți din județ în oricare dintre domeniile cultural-sportive amintite mai sus. Și, pe atunci, nu existau posibilități de finanțare a acțiunilor din partea guvernului, cum sunt astăzi. Pe atunci, toate se făceau prin contribuție proprie sau cu unele mici sponsorizări (cu camionul, cu remorca sau dubița și cu masa la pachet de acasă, că niște apă de băut se găsea și la fântână), dar cu o mare dragoste și dorință de a reprezenta satul natal la cel mai înalt nivel. Pe atunci, parcă și conducătorii formațiilor artistice (echipelor sportive) se înțelegeau între ei mai bine și găseau soluții ca cei implicați în pregătirea unor concursuri să participe la ceea ce se pricepeau mai bine. Între formațiile artistice, exista colaborare, se întocmeau programe în comun și nu se întâmpla să persiste invidia sau rele intenții exprimate prin vorbe ori prin fapte. Ce s-o fi întâmplat în ultimii ani este greu de înțeles. Și, în consecință, unii se supără fără a întreba pe cei în cauză care este adevăratul motiv al nefinanțării unor acțiuni. Dar unde este mândria de a fi ucrainean? Sau ne e indiferent încotro se îndreaptă comunitatea noastră? Dar la consecințe ne-am gândit? O fi vina conducerii Filialei UUR Suceava care nu a găsit o cale să concilieze relațiile dintre formațiile existente sau poate între conducătorii acestora? O fi vina conducerii școlii că nu a pus un accent mai susținut și pe activitățile cultural-sportive extrașcolare? O fi și vina Consiliului local al comunei pentru că nu a creat cadrul motivațional adecvat în antrenarea tinerilor în activități cultu-

ral-educative și sportive? O fi de vină ruptura ce s-a produs între generații și, deocamdată, nu se găsește un liant în acest sens? Stau și mă întreb: Ce s-ar întâmpla dacă, la un moment dat, guvernul nu ar mai finanța acțiunile minorităților? Se va reveni la dragostea dintâi? Vor mai fi oameni dispuși să-și sacrifice din timpul și din banii lor pentru a organiza acțiuni cultural-sportive, cum era la începuturile UUR? Când, chiar și deplasările la ședințe (din spusele altora) erau suportate de membrii organizațiilor? Sau, pur și simplu, nu va mai exista comunitatea ucrainenilor? Unde sunt profesorii de altădată? Acei oameni pasionați și dedicați bunului mers al comunității noastre unde sunt? Nu mai avem profesori ca dl Ianoș, Nicolae Maidaniuc, Mihai Voloșciuc, Dumitru Cuiava etc.? Sau avem dar...? Este greu de înțeles, cel puțin pentru mine.

Cred că acest festival reprezintă doar un început de reînviere a mândriei de a fi ucrainean într-un sat, cândva ucrainean 100%, în prezent, rar mai auzi vorbindu-se în limba ucraineană, mai ales în rândul copiilor.

Cred că talentele din Negostina nu s-au epuizat, ele există, dar trebuie descoperite, cultivate și promovate în toate domeniile.

Cred că avem și profesori capabili (și nu doar profesori), dar trebuie găsită o modalitate de a reanima dorința ca satul Negostina, în cazul nostru, și satele ucrainene, în genere, să fie mândre de oamenii lor, de realizările lor în domeniul educațional și cultural-sportiv atât pe plan intern, cât și în competiție cu alții, mai de aproape sau mai de departe.

Poate, la nivel local, ar trebui inițiate, încurajate și promovate și alte tipuri de acțiuni, concursuri, întreceri

etc., care să fie continuate pe plan județean și, de ce nu, pe plan național, în cadrul UUR și chiar împreună cu celelalte minorități.

Poate că viitorul „Festival de estradă Nazari Iaremciuk” din Negostina va fi organizat cu ocazia zilei de naștere a cântărețului sau în luna septembrie, când acesta a susținut un concert în Căminul Cultural din Negostina, pe atunci, în construcție, iar, la anul, conform promisiunii primarului comunei, dl Vasile Șoiman, în Căminul Cultural renovat.

Poate că viitorul „Festival internațional de estradă Nazari Iaremciuk”, faza națională, se va desfășura la București. Poate...

Îndemn, așadar, Comitetul Filialei Suceava a UUR, persoane responsabile din cadrul Consiliului local, din partea conducerii școlii să găsească timp și să poarte o discuție serioasă și responsabilă care să ducă, în final, la revitalizarea activităților cultural-educative și sportive din Negostina. Sunt doar câteva gânduri.

Sper că nu am supărat pe nimeni, iar dacă sunt oameni care apreciază că rândurile de față aduc atingere activității din această comunitate sau a lor personală, îmi cer iertare. Dar să știți că nu doresc decât binele comunității din satul meu.

[„CU”, nr. 339-340, iulie 2017]

FESTIVALUL „CONFLUENȚE” – IAȘI, 2017, LA CEA DE-A X-A EDIȚIE

Într-o frumoasă zi de toamnă, în preambulul festivităților care s-au desfășurat în perioada 9-15 octombrie 2017, în cadrul Zilelor Iașului, având ca eveniment central Hramul Sfintei Cuvioase Parascheva din 14 octombrie, în ziua de 7 octombrie a.c., la Iași s-a desfășurat cea de-a X-a ediție a Festivalului Internațional Interetnic „Confluente”.

Evenimentul a fost organizat de Asociația Italienilor din România – RO.AS.IT., în parteneriat cu Casa de Cultură a Studenților din Iași, Ministerul Tineretului și Sportului, Asociația Culturală pentru Tineret „Eventum” și cu sprijinul financiar al Guvernului României, prin Departamentul pentru Relații Interetnice.

După cum au declarat organizatorii, scopul acestui festival este de a promova dialogul intercultural bazat pe creativitatea artistică, realizată de tineri în domeniul folclorului muzical-coregrafic, specific minorităților naționale.

„Confluente” a reunit în capitala Moldovei ansambluri ale etnicilor bulgari, evrei, germani, greci, români, polonezi, ruși lipoveni, sârbi, tătari, ucraineni și italieni.

Sâmbătă, 7 octombrie, începând cu ora 16.00, s-a desfășurat o paradă a portului popular pe traseul: Consiliul Județean Iași – Boulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt – Piața Unirii – Casa de Cultură a Studenților. Cu începere de la

ora 18.00, la Casa de Cultură a Studenților, a urmat spectacolul omagial. În deschiderea evenimentului, au luat cuvântul: deputatul minorității italiene, dl Andi Gabriel Grosaru, directorul Casei de Cultură a Studenților din Iași, dl Bogdan Crucianu, și dl Petre Șușu, coordonatorul festivalului.

La această ediție a festivalului, pe scena Casei de Cultură a Studenților din Iași, au urcat și s-au prezentat grupurile și ansamblurile de dansuri tradiționale: „Di nuovo insieme” (italieni), „Mala Pojana” (polonezi), „Brest” (bulgari), „Korona” (germani), „Or Neurim” (evrei), „Orpheas” (greci), „Stara Moldava” (sârbi), „Veselka” (ucraineni), „Raduga” (ruși lipoveni), „Cătălina” și „Doina Carpaților” (români). Au cântat: Antonio Furnari și grupul vocal „Amici” (italieni). La ceas aniversar, am remarcat participarea deosebită a ansamblului folcloric „Parpaiun” din regiunea Piemonte, Italia.

În baza invitației primite din partea Asociației Italianilor din România și a coordonatorului Festivalului „Confluente” – 2017, Uniunea Ucrainenilor din România a participat cu ansamblul de dansuri „Veselka” al Filialei Iași, cu un program de dansuri populare ucrainene. Spectacolul prezentat de formația „Veselka” a cuprins dansurile populare ucrainene „Berezneanka” și „Hopak”, fiind precedat de o scurtă prezentare video a activității formației noastre din ultimii ani. Membrii ansamblului au participat alături de reprezentanții celorlalte minorități și la parada portului popular tradițional. Atât spectacolul susținut, cât și prezentarea video s-au bucurat de un real succes, fiind îndelung aplaudate de publicul spectator, venit în număr foarte mare la acest eveniment.

Organizatorii și participanții, la solicitarea oamenilor de cultură care au luat parte la festival, precum și a publicului spectator, au stabilit ca această frumoasă tradiție să fie continuată și în anii următori, cu atragerea de noi ansambluri din țară și, poate, în perspectivă, și din străinătate.

Merită remarcat faptul că, în urmă cu 609 ani, la 6 octombrie, domnul Moldovei, Alexandru cel Bun, a emis un privilegiu comercianților din Lviv (pe atunci, parte a Poloniei), potrivit căruia aceștia aveau voie să își vândă mărfurile în mai multe orașe ale Moldovei, și nu numai. Printre ele se numărau cetățile Iași și Cernăuți, respectivul document fiind primul act oficial în care sunt menționate numele celor două orașe. Acest lucru nu înseamnă că atunci a fost înființat orașul, unele dintre monumentele istorice existente în localitate (cum este Biserica Armeană, construită în anul 1395) demonstrează că acesta exista deja, structurile sale fiind bine închegate la acea dată.

„Biserica Armeană ne relatează foarte multe lucruri nouă, istoricilor. În momentul în care au venit armenii în Iași, nu s-au așezat în centru, ci «extra muros», adică în afara cetății, pentru că așa erau regulile în acea vreme. Biserica armeană și cu mănăstirea armeană, care era alături de biserică, demonstrează că până acolo era dezvoltat orașul inițial. Când au venit armenii au defrișat pădurea pentru a-și așeza casele și ridica biserica. Deci, Iașul era până la cartierul armenesc”, a spus profesorul universitar doctor Ioan Caproșu de la Facultatea de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Menționăm, de asemenea, că, în anul 2012, primarii celor două orașe au semnat acordul de înfrățire.

„Pe tot teritoriul românesc, și nu vorbesc doar de cel pe care îl are România în prezent, ci întreg teritoriul, nu

este un oraș mai frumos ca Iașul. Este cel mai încărcat de istorie oraș al țării, cu un patrimoniu deosebit, cum nu găsești în nici un alt oraș românesc. Aici, se găsește cea mai mare concentrație de monumente istorice importante și cele mai multe case boierești în stil neoclasic. Și dacă vorbim de monumente, nicăieri în lume nu vom găsi o bijuterie arhitecturală cum este biserica Mănăstirii «Sfinții Trei Ierarhi» sau cea a Mănăstirii «Golia»”, mai menționează profesorul universitar doctor Ioan Caproșu.

[„CU”, nr. 347-348, noiembrie 2017]

ZIUA SCRIERII ȘI A LIMBII UCRAINENE, LA IAȘI

Într-o splendidă zi de toamnă, când castanii din parcul Copou acoperă aleile cu un covor de frunze ruginii, când ochii noștri se mai bucură de culorile specifice anotimpului iubit și cântat de poeți, la Iași, s-au adunat membrii filialei, invitați din partea celorlalte minorități, a organelor locale și a unor organizații și instituții cu care colaborăm, pentru a sărbători Ziua Scrierii și a Limbii Ucrainene. Fiind sub înrâurirea evenimentului ce se desfășura la București, Conferința Internațională „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate și perspective”, filiala noastră s-a gândit că nu ar fi rău să sărbătorim, cu această ocazie, și pe scriitorii de etnie ucraineană din Bucovina de Sud.

Acțiunea s-a desfășurat într-o locație deosebit de frumoasă, renovată parcă anume pentru evenimentul nostru, cu gazde deosebit de primitoare și dispuse să ne sprijine în desfășurarea evenimentului sus-amintit – Clubul medicilor din Iași.

În prima parte a acțiunii, președintele Filialei Iași a UUR a făcut o scurtă prezentare a Zilei Scrierii și a Limbii Ucrainene, amintind, printre altele, de faptul că aceasta este o sărbătoare națională, proclamată ca atare la 9 noiembrie 1997, prin decretul prezidențial nr. 124, la inițiativa unor ONG-uri, și având în vedere rolul important al limbii

ucrainene în consolidarea societății ucrainene. Ea își propune să sprijine limba maternă, să atragă atenția ucrainenilor din lumea întreagă asupra problemelor limbii ucrainene, studiului și dezvoltării, promovării și popularizării și, în același timp, să demonstreze frumusețea și bogăția ei, respectiv a literaturii ucrainene. Această sărbătoare îi unește pe toți ucrainenii pe calea renașterii spirituale și a consolidării statalității. La urma urmei, fiecare națiune s-a realizat numai atunci când s-a regăsit în graiul nativ.

Sărbătorirea Zilei Scrierii și a Limbii Ucrainene la data de 9 noiembrie nu este întâmplătoare, pentru că, în această zi, Biserica Ortodoxă îl sărbătorește pe Sfântul Nestor cronicarul, care la vârsta de șaptesprezece ani a venit la Pecerska Lavra din Kiev ca învățăcel, și, în scurt timp, prin rugăciune și sânguință, i-a depășit, în foarte multe domenii, pe preoții mai în vârstă.

Apariția scrierii a avut un mare impact asupra omenirii, și anume a dat semnalul că revoluția intelectuală se apropie. Oamenii au fost capabili să transmită experiența lor generațiilor următoare, iar descendenții au avut ocazia să asculte „vocea trecutului”. Ca urmare a acestui lucru, a fost accelerată dezvoltarea științei, tehnologiei, culturii și, implicit, a civilizației.

Limba constituie una dintre principalele caracteristici ale națiunii, care asigură unitatea de funcționare și dezvoltare a grupului etnic în dimensiunea spațială și temporală. Limba reprezintă un imens dar dătător de viață și inepuizabil, din care desprindem concepția despre lume, originile noastre și întreg ținutul natal. Limba ucraineană, prin conținutul și bogăția, pe toate palierele lingvisticii, prin profunzimea și varietatea trăirilor reflectate în ea, prin fru-

mușete și melodicitate, ocupă unul dintre primele locuri între limbile lumii. Limba este cea care susține conștiința de națiune și de unitate a poporului ucrainean, iubirea de țară și respectul de sine.

În continuare, au fost prezentate câteva lucruri interesante privind istoricul apariției limbilor și a scrierii, în general, și a scrierii limbii ucrainene, în particular, câteva curiozități despre limba și scrierea ucraineană și a altor popoare, maxime și cugetări despre limbă.

Mai apoi, a urmat o succintă prezentare a scriitorilor de naționalitate (origine) ucraineană din Bucovina, fiind pomeniți, printre alții, scriitori precum: Ioan Abramiuc, Dumitru Arici, Iarema Bairac, Ilie Cega, Iuri Cega, Ioan Chideșciuc, Vasile Clem, Ilie Cojocar, Ion Cozmei, Vasile Crecun, Eusebie Frăseniuc, Stelian Gruia, Corneliu Irod, Olha Kobyleanska, Iuri Lucan, Mihai Mihailiuc, Ivan Nehriuc, Ivan Nepohoda, Gheorghe Racoc, Ioan Reboșapcă, Teofil Reboșapcă, Corneliu Reguș, Miroslava Șandro, Adrian Șeiciuc, Vasile Șoucaliuc, Pavlo Șoucaliuc, Ștefan Tcaciuc, Vasile Țapoveț, Matei Vișniec, Mihai Voloșciuc și alții.

Participanții la eveniment au avut ocazia să facă cunoștință cu câteva dintre operele scriitorilor sus-amintiți, de la standul pregătit în acest sens.

În partea a doua a programului acestui eveniment, invitații au avut ocazia să vizioneze un moment literar-muzical, pregătit de elevii, studenții și profesorii, membri ai filialei noastre, dintre care îi amintim pe: dl profesor Ilie Gorovei, director adjunct al Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, la blockflote, împreună cu dl profesorul Vasile Gavriș și dna profesoară Otilia Zaha-

rov, de la același colegiu, care au încântat publicul spectator cu un buchet de melodii retro folk, studentul rezident Sergiu Potlog a recitat câteva poezii în limba ucraineană, respectiv în română, cu acompaniament instrumental, și a interpretat câteva cântece în limba ucraineană, elevul Petrișor Marian Eduard, o tânără speranță în tainele acordeonului, a executat câteva melodii clasice și populare care s-au bucurat de o primire călduroasă din partea publicului. Partea literar-muzicală a fost deschisă și închisă prin prezentarea a două dansuri populare ucrainene, în interpretarea ansamblului de dansuri „Veselka” din cadrul Filialei Iași a UUR, sub coordonarea profesoarei de balet Rodica Fălișteanu.

Din aprecierile participanților, a rezultat că acțiunea a fost un real succes, și, pe viitor, astfel de evenimente merită să fie organizate.

[„CU”, nr. 349-350, decembrie 2017]

ZIUA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE, LA IAȘI

În ziua de 18 decembrie 2017, Casa de Cultură „Mihai Ursachi” din Iași, în parteneriat cu Primăria municipiului Iași și cu minoritățile din județ (de data aceasta, numai cinci dintre ele; pentru mine rămâne un mister de ce numai cinci, parcă cu fiecare an mai puțini), au organizat o acțiune dedicată Zilei Minorităților Naționale. La eveniment, au participat următoarele minorități: armeni, greci, romi, ruși lipoveni și ucraineni.

Ansamblul de dansuri populare ucrainene „Veselka”, coordonat de coregraful și maestrul de balet dra Rodica Fălișteanu, a prezentat două dansuri, într-un aranjament coregrafic nou, cu dansatori noi. Acestea au fost foarte apreciate și susținute cu aplauze prelungite din partea publicului spectator.

Cu o zi în avans, la 17 decembrie 2017, Filiala Iași a UUR a pregătit și desfășurat o acțiune dedicată sărbătoririi Zilei Minorităților Naționale pentru membrii minorității noastre, la care au fost invitați reprezentanți din partea organizațiilor și instituțiilor cu care colaborăm. În cadrul acestei acțiuni, membrii Filialei Iași, precum și invitații noștri de onoare s-au organizat și au prezentat un program liber ales, deosebit de bine apreciat de cei prezenți. Participanții la eveniment au rămas plăcut impresionați de prestația doamnei profesoare Otilia Zaharov, care

a încântat publicul spectator cu un buchet de colinde tradiționale românești. În acest context, în numele conducerii UUR, președintele Filialei Iași a oferit membrilor ansamblului de dansuri „Veselka” cadouri cu ocazia sărbătorilor de iarnă, pentru aportul lor în promovarea culturii și tradițiilor ucrainene și pentru modul cum au reprezentat Filiala Iași, dar și Uniunea Ucrainenilor din România, pe parcursul anului 2017. În ambele cazuri, acțiunile desfășurate au avut ca finalitate promovarea și încurajarea bunelor relații între minoritățile naționale care conviețuiesc în Iași, prin intermediul culturii.

Organizatorii acestui eveniment și-au propus, și, în opinia noastră, în mare măsură, au reușit să-și îndeplinească rolul de parteneri activi în promovarea dialogului și a cooperării între grupurile etnice, cu toate că noi ne-am așteptat ca la eveniment să fie prezenți și reprezentanți ai Primăriei, ai Consiliul Județean și ai Prefecturii Iași, ca în anii precedenți. De data aceasta, lucrul acesta nu s-a mai întâmplat. Poate că sunt, și credem că sunt probleme mai importante decât Ziua Minorităților Naționale. În discursul său, dl Adi Christie, directorul Casei de Cultură „Mihai Ursachi” din Iași, a scos în evidență semnificația și importanța culturii, tradițiilor și limbilor minorităților naționale care trăiesc în bună înțelegere, de-a lungul secolelor, în Iași, nu doar pentru aceste minorități, ci chiar și pentru orașul nostru, în ansamblul lui.

S-a dorit a fi un eveniment important nu numai în ceea ce privește relațiile culturale dintre minorități, ci, mai cu seamă, referitor la promovarea relațiilor de colaborare interetnică, și lucrul acesta s-a reușit, urmărindu-se, în principal: impactul asupra publicului larg, indiferent de

orientarea sau originea lui etnică; evidențierea patrimoniului cultural și spiritual al minorităților participante la aceste acțiuni; motivarea concetățenilor de a-și aduce contribuția la formarea unei conștiințe culturale europene, necesare în procesul promovării valorilor și a identității etnice într-o Europă unită.

Acțiunea de față a fost organizată ca o manifestare a spiritului de bună conviețuire, a toleranței interetnice la Iași, a dialogului cultural interetnic, fiind receptată foarte bine de publicul spectator. Astfel de evenimente reprezintă oportunități care nu trebuie scăpate din vedere, ci, dimpotrivă, trebuie găsite noi direcții și domenii de cooperare interetnică și interculturală, în vederea stimulării interesului cetățenilor care trăiesc în Iași, pentru ca și ei să fie alături de noi și să se bucure de valorile culturale și spirituale comune.

Din discuțiile purtate cu organizatorii acestui eveniment a rezultat necesitatea de a continua organizarea și desfășurarea unor acțiuni comune la nivelul minorităților din Iași (cu implicarea tuturor etniilor ieșene, un rol deosebit în acest sens revenind structurilor din cadrul Primăriei, al Consiliului Județean și al Prefecturii, care au în fișa postului responsabilități privind activitatea și colaborarea cu minoritățile naționale), semnarea unui protocol privind parteneriatul dintre minoritățile care își desfășoară activitatea în Iași, precum și a unui acord de cooperare dintre minorități și autoritățile de stat locale, interesate de promovarea „unității în diversitate”.

Apreciem că, participând la acest eveniment, a fost făcut un pas înainte în ceea ce privește promovarea tradițiilor, obiceiurilor și culturii ucrainene, în ansamblu, la

nivel local, iar participarea la astfel de acțiuni trebuie continuată și în viitor. Comitetul Filialei Iași a UUR își exprimă recunoștința și adresează și pe această cale mulțumiri membrilor ansamblului de dansuri populare ucrainene „Veselka” și, personal, domnișoarei Rodica Fălișteanu, coordonatorul acestuia, precum și conducerii Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă” din municipiul Iași, pentru sprijinul acordat.

[„CU”, nr. 351-352, ianuarie 2018]

FILIALA UUR IAȘI A CELEBRAT ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LIMBII MATERNE

La 21 februarie a.c., reprezentanții tuturor națiunilor și naționalităților sărbătoresc Ziua Internațională a Limbii Materne. Această dată remarcabilă pentru minoritatea ucraineană din Iași a fost sărbătorită în ziua de 18 februarie 2018.

Pe durata întregii săptămâni, la sediul organizației noastre, s-au desfășurat acțiuni tematice, întâlniri cu reprezentanții altor minorități, prilej cu care oaspeții noștri au avut posibilitatea de a face cunoscute lucruri interesante despre limba maternă, evoluția ei de-a lungul secolelor, locul și rolul acesteia în familia numeroasă a celorlalte limbi, prezentând posibilitățile specifice de îmbunătățire a modalității de exprimare în limba maternă a copiilor și elevilor, obligațiile ce ne revin pe linia păstrării limbii, a documentelor de stat referitoare la limba maternă.

De asemenea, în tot acest timp, în holul sediului filialei, a fost organizată o expoziție tematică, consacrată limbii materne – în cazul nostru, limbii ucrainene – dar și o expoziție de carte a celor mai apreciați și iubiți scriitori ucraineni din Ucraina și din România, care a rămas deschisă pentru vizitatori până la sfârșitul săptămânii.

În sala de ședințe a organizației UUR Iași, oaspeții noștri, pe durata perioadei sus-menționate, au avut ocazia

să vizioneze prezentări în format PowerPoint, închinare Zilei Internaționale a Limbii Materne.

În timpul discuțiilor purtate cu reprezentanții altor minorități, s-a născut ideea de a se realiza și edita pe plan local o broșură dedicată minorităților care trăiesc în Iași, urmând ca rezolvarea problemei să fie finalizată în viitorul apropiat, prin înaintarea referatelor către forurile superioare, în vederea obținerii aprobării și finanțării.

18 februarie, într-o sală frumos decorată și primitoare – „Clubul medicilor” –, membrii organizației noastre, oaspeții și invitații de onoare au putut să ia cunoștință de conținutul unor flyere, broșuri și extrase despre lucrurile deosebit de interesante referitoare la bogăția și unicitatea limbii ucrainene.

Participanții, cunoscători ai limbii ucrainene, au remarcat și apreciat în mod deosebit prezența printre expozate a unor extrase din aprecierile elogioase ale unor oameni de cultură străini, cu privire la limba ucraineană, și a odei „Rugăciune pentru limbă” de K. Motryci.

Momentul culminant în marcarea Zilei Internaționale a Limbii Materne l-a reprezentat spectacolul omagial, pregătit de membrii organizației noastre cu sprijinul profesorilor și elevilor de la Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, precum și al reprezentanților celorlalte minorități ieșene.

Sărbătoarea a început cu un cuvânt de deschidere, rostit de președintele Filialei Iași a UUR, care a prezentat pe scurt istoricul apariției acestei sărbători, în general, dar și în Ucraina, în particular, reamintind participanților evenimentele care au dus la celebrarea acestei zile festive în lumea întreagă. De asemenea, a subliniat faptul că aceasta

este una dintre acele zile, când toată lumea se poate simți ca o părticică a poporului său, când se poate semăna în inimile noastre măcar și o sămânță de dragoste pentru limba maternă. În cuvântul său, președintele filialei a reamintit și de un alt eveniment care urma să fie sărbătorit în luna ianuarie a.c., dar, din motive obiective, nu s-a materializat, și anume „Mihai Eminescu și Ștefan Tcaciuc – în memoriam”. În acest context, au fost prezentate câteva momente din biografia celor doi scriitori.

În continuare, au fost recitate cu multă duioșie și patos poezii despre limbă, despre bogăția și frumusețea limbii materne. Profesori, studenți și elevi cu vocile lor cuprinse de emoții s-au adresat celor prezenți cu apelul de a iubi, a învăța și a respecta limba lor maternă. Cu această ocazie, au fost reamintite cele mai vechi „perle” ale artei populare – proverbe și zicători despre limba maternă. Au recitat poezii despre limbă: profesorii Sergiu Potlog și Cristina Vyliciko (în limbile ucraineană și română), precum și Avetis Stepaniant (poezii în limbile armeană și română). Apoi, cei prezenți au ascultat câteva melodii în interpretarea profesorilor de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, dl Ilie Gorovei, la blockflote, și Vasile Gavriș, la chitară. A încheiat programul festiv profesoara de la același Colegiu, doamna Otilia Zaharov, care a încântat publicul cu câteva melodii dedicate momentului, sub acompaniamentul propriei sale chitare.

„Cel mai mare și cel mai prețios lucru pentru fiecare națiune este limba maternă, acea ascunzătoare vie a spiritului uman, acel bogat tezaur de comori în care norodul își adună și viața, și speranțele sale, inteligența, experiența și

sentimentele...”, cu aceste cuvinte definea Panas Myrnyi, pe timpul său, rolul limbii în viața poporului.

Iată că de atunci a trecut un veac, însă importanța limbii nu s-a diminuat nici în zilele noastre.

Dar, astăzi, problema de a depune eforturi susținute pentru a se asigura că ai noștri copii cresc ca niște ucraineni adevărați stă în fața părinților și a profesorilor (cred că la conferința ce a avut loc recent la Sighetu Marmăției au fost discutate aceste probleme, iar participanții au elaborat direcții de acțiune pentru perioada imediată și de perspectivă în ceea ce privește activitatea profesorilor de limba ucraineană, și nu numai a lor). Cu siguranță, într-o singură zi, această problemă nu poate fi rezolvată. Lucrul acesta necesită o muncă constantă din partea profesorilor și un sprijin susținut din partea Uniunii Ucrainenilor din România și al Guvernului ucrainean.

[„CU”, nr. 355-356, martie 2018]

PROFESORII ȘCOLII DE ARTE PENTRU COPII „VYȘENKA” DIN VINNYȚEA AU ONORAT SĂRBĂTORIREA POETULUI UCRAINEAN TARAS ȘEVCENKO, LA IAȘI

În perioada 24-26 martie a.c., o delegație reprezentativă a Școlii de Arte pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea a vizitat orașul Iași. De mai bine de șase ani, în cadrul proiectului de creație populară „Artă fără frontiere”, colectivul școlii sus-amintite (elevi și profesori) participă la evenimentele cultural-artistice, prilejuate de sărbătorirea poetului ucrainean Taras Șevcenko, organizate de Uniunea Ucrainenilor din România. De fiecare dată, apariția colectivelor de la Școala de Arte pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea lasă impresii extrem de plăcute. Și de această dată, publicul a avut ocazia să pătrundă în atmosfera culturii și artei ucrainene, aplaudând cu mare plăcere și mult entuziasm pe artiștii Școlii de Arte pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea, care au impresionat prin aparițiile lor în calitate de soliști, precum și în cadrul grupurilor vocal-instrumentale, prezentând lucrări clasice și din folclorul ucrainean, dansuri ucrainene și compoziții teatrale.

Și în acest an, întâlnirea de lucru prietenească a reprezentanților celor două popoare a fost deosebit de fructuoasă. În final, această prezență la Iași a adus pentru viața culturală și artistică a orașului nostru evenimente semnificative. Delegația ucraineană a vizitat Colegiul Na-

țional de Artă „Octav Băncilă”, unde s-a întâlnit cu conducerea instituției, rezultatul final al întrevederii fiind semnarea Acordului de cooperare între instituțiile din cele două țări, ceea ce va duce, în viitor, la extinderea cadrului cultural de manifestare și va contribui la promovarea unui schimb fructuos de bune practici și de experiență profesională internațională. Pe timpul întâlnirii de lucru, doamna director al Școlii de Arte pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea, Tetiana Zaiciko, cu amabilitate a invitat elevi din cadrul Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, la data de 5 mai 2018, la Vinnyțea, pentru a participa la ediția a IV-a a Festivalului-concurs ucrainean „Tânărul concertmaistru”. La rândul său, directorul Colegiului Național, dl Gheorghe Vornicu, i-a invitat pe profesorii Școlii de Arte pentru Copii „Vyșenka” să participe la conferința științifică, în cadrul căreia vor fi dezbătute teme actuale privind procesul educativ și metodologia predării disciplinelor în domeniul artelor.

Pe timpul șederii în România, delegația ucraineană, cu mult interes și entuziasm, a făcut cunoștință cu câteva dintre monumentele de patrimoniu cultural din România, și nu numai, care sunt adunate la Palatul Culturii din Iași, a vizitat sediul Filialei Iași a UUR și a participat la festivitățile de deschidere a Olimpiadei Naționale de Coregrafie, la care iau parte cele mai renumite colegii de artă din România.

Întâlnirea de lucru a lăsat, încă o dată, impresii de neuitat și a apropiat și mai mult popoarele noastre.

[„CU”, nr. 357-358, aprilie 2018]

CELEBRAREA LUI TARAS ȘEVCENKO, LA IAȘI

Nu sunt mulți scriitori în lume care să fi cunoscut faimă și recunoaștere la nivel mondial și să fi devenit un simbol al poporului lor, precum Taras Șevcenko, care nu numai că și-a găsit nemurirea între cei mai mari clasici ai literaturii universale, dar, chiar și după un secol și jumătate de la moartea sa, el a rămas un simbol al Ucrainei și al întregii națiuni ucrainene. „El a fost fiu de țăran și a devenit domn în împărăția spiritului”, așa scria un alt gigant din domeniul culturii, scriitorul ucrainean Ivan Franko, despre Marele Cobzar.

Ideile și opera lui Taras Șevcenko s-au transformat în cea mai puternică forță de trezire și de unitate a poporului ucrainean. Și, nici până azi, ele nu și-au pierdut relevanța. Să ne amintim doar cuvintele lui „Îmbrățișați-vă, frații mei, vă rog, vă implor”. Cât de important este și astăzi să se înțeleagă că numai unitatea, acea unitate proclamată de Șevcenko „unirea în cuget” și, desigur, iubirea față de aproapele nostru, vor ajuta nu doar să se păstreze, ci să sporească patrimoniul nostru cultural, și nu numai.

În fiecare an, în luna martie, comunitatea ucrainenilor din Iași cinstește memoria marelui poet prin adunări solemne, seri literare, concerte, seri de poezie, expoziții de carte, ziare și reviste publicate de UUR.

Și de data aceasta, pentru a marca 204 ani de la nașterea genialului poet, scriitor, pictor Taras Șevcenko, la 25 martie 2018, a avut loc un eveniment cultural-artistic de excepție la Casa de Cultură a Studenților din Iași. Ceremonia a fost deschisă de președintele Filialei Iași a UUR, care a prezentat oaspeții de onoare prezenți la eveniment, după cum urmează: președintele Uniunii Ucrainenilor din România și deputat în Parlamentul României, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele Uniunii Ucrainenilor din R. Moldova, dl Nikolai Oliinyk și prim-vicepreședintele dl Vitalie Mrug, primarul orașului Cernăuți, dl Oleksii Pavlovyci Kaspruk, consilier în Ministerul Educației, dna Elvira Codrea, directorul Școlii de Arte pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea, Ucraina, dna Tetiana Zaiciko, directorii Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, dl George Vornicu și dl Ilie Gorovei, directorul Centrului Județean Iași pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, dl Adrian Ardeleanu, prim-vicepreședinte al UUR și președintele Filialei Botoșani, dl Victor Semciuc, consilieri din partea Consiliului Județean și al Municipiului Iași, profesori de la Catedra de Slavistică a Universității Naționale „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, reprezentanți ai altor minorități.

Cuvinte de salut către toți cei prezenți la eveniment au rostit președintele Uniunii Ucrainenilor din România, președintele Comunității Ucrainenilor din R. Moldova, primarul orașului Cernăuți și directoarea Școlii de Arte pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea, Ucraina. În alocuțiunile lor, au subliniat rolul important al poetului în istoria Ucrainei, talentul și unicitatea lui. Pentru ucrainenii din România și, în general, pentru cei din lumea întreagă,

Taras Șevcenko este o personalitate cu o rezonanță planeară, un „far” și un exemplu de voință de neînfrânt și de credință fermă într-un viitor mai bun al poporului său.

Programul muzical-literar a fost deschis de către studenta Natalia Burduja și de elevii Nicolai Zaharia și Alex Maxim, membri ai organizației noastre, care au recitat poeziile lui Șevcenko: „Soarta” și „Gândurile mele, gânduri”, în limba ucraineană și, respectiv, în limba română, fiind acompaniați la vioară de prof. Vasile Gavriș.

În continuare, spectatorii noștri au avut posibilitatea să urmărească un moment muzical la acordeon, în interpretarea foarte tânărului, dar talentatului acordeonist de la Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, elevul Eduard Petrișor, îndrumător prof. Victor Viziru.

Ca o rază de lumină, de primăvară și un izvor de inspirație pentru toți cei prezenți în sală a fost programul susținut de ansamblul folcloric al Școlii de Arte pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea, director Tetiana Zaiciko. Artiști talentați, profesori ai școlii menționate mai sus au impresionat prin dăruirea lor, iar frumoasele cântece, aranjamentele populare și poeziile au fost interpretate într-o notă mai aparte (trăite din plin), combinația mișcărilor de dans cu elementele vocale și de coregrafie, realizarea pe scenă a unor acțiuni dinamice, la baza cărora au stat fragmente din opera lui Taras Șevcenko și din cântecele populare ucrainene, dar și din contemporane, au făcut ca programul acestora să fie bine primit și îndelung aplaudat de publicul spectator. În interpretarea ansamblului, au răsunat piese, cum ar fi: „În grădină, lângă vad”, „Zurbagiul”, „De după munte, tunete se aud”, „Oh, acolo, dincolo de mări”, „Kateryna cea creată”, „M-a bătut mama”, compo-

ziția coregrafică „Cazacul fetei”, „E multă secară pe deal”, „Iarmarocul” și altele.

Sincer și profund au răsunat cântecele pe versurile lui Taras Șevcenko, în interpretarea grupului vocal „Vocile Negostinei” (conducător artistic dl prof. Petru Șoiman) al Organizației locale Negostina, Filiala Suceava, cum ar fi: „Amar în noapte Niprul plânge”, „Gândurile mele, gânduri”, „Frumoasă fată ca o floare”, „Testamentul”. În cadrul programului prezentat de artiștii amatori din Negostina, dl profesor Eusebiu Fraseniuc a recitat, în premieră, o poezie dedicată acestui moment de poetul ucrainean din Negostina, dl Mihai Voloșciuc, „Slăviți-l pe Șevcenko”, precum și un fragment dintr-un psalm al poetului Taras Șevcenko, tradus în limba română de către prezentator.

Programul a fost continuat de tinerii și talentații noștri soliști Oleksandr Tărășanu, Mariana Șevcenko și Natalia Burduja, care au captat audiența cu energia lor debordantă, printr-o interpretare de excepție și antrenantă a cântecelor ucrainene populare și moderne.

Această notă tinerească a fost continuată de grupul show „Viktoria”, avându-i în componență pe Lilia Roschina, Iryna Senyk, Viktoria Hatryci, un colectiv din Cernăuți foarte bine apreciat, în interpretarea căruia cei prezenți au avut ocazia să asculte cele mai prețuite melodii populare și de estradă din Ucraina. Spectacolul prezentat de acest grup a transmis publicului spectator emoții de o puritate și frumusețe aparte, a scos în evidență, încă o dată, frumusețea și unicitatea culturii muzicale și coregrafice din Ucraina, a fost un adevărat cadou din partea Cernăuțiului pentru ieșenii care au participat la acest eveniment, a fost salutul lor muzical. Prin cultura lor artistică, perfor-

manță scenică, profesionalism și setea de înălțare spirituală, prin prezentarea celor mai frumoase tradiții ale culturii muzicale ucrainene, membrii grupului „Viktoria” au câștigat aplauze prelungi și furtunoase.

În continuarea programului, pe scenă, au urcat membrii fanfarei „Flori bucovinene” a Filialei Botoșani a UUR, împreună cu solistul Vasile Scutelnicu, care au interpretat un potpuriu din cele mai populare cântece românești și ucrainene.

Un moment așteptat cu nerăbdare a fost apariția pe scenă a formației de dansuri ucrainene „Veselka” (îndrumător artistic dna prof. Rodica Fălișteanu), ai cărei membri au cucerit publicul spectator cu zâmbetul și energia lor, cu interpretarea plină de grație, dar și de dinamism a unui număr de trei dansuri populare ucrainene.

Au încheiat programul dedicat celei de-a 204-a aniversări a nașterii poetului Taras Șevcenko soliștii și ansamblul de folclor românesc tradițional „Barbu Lăutaru”, îndrumător artistic prof. Viaceslav Binzar.

La finalul manifestării, toți participanții la program și oaspeții noștri de onoare au urcat pe scenă și au cântat împreună pentru publicul spectator cântecul pe versurile genialului nostru poet Taras Șevcenko „Amar în noapte Niprul plânge”, care a devenit deja o așa-numită carte națională de vizită. Publicul l-a ascultat în picioare, ceea ce mărturisește, încă o dată, respect și prețuire față de slăvitul nostru Cobzar.

Participanții implicați în organizarea și desfășurarea acestei manifestări au fost recompensați cu diplome pentru contribuția la sprijinul culturii, limbii, tradițiilor și vieții spirituale ucrainene.

Concertul a durat aproximativ trei ore, dar acestea au trecut pe nesimțite, devenind pentru toți cei prezenți la eveniment momente unice, stropi de creație, o încercare de socializare sinceră și de unitate între membrii diferitelor generații, care se numesc cu mândrie ucraineni.

Oaspeții și invitații noștri au trăit o experiență de neuitat și au avut, din nou, posibilitatea să se atingă cu corzile sufletului de cuvintele profetice ale geniului ucrainean: „Iubiți-vă Ucraina. / Iubiți-o... În timpuri grele / În ultimul minut rămas / Domnului rugați-vă pentru ea”.

[„CU”, nr. 357-358, aprilie 2018]

GUST, CULOARE ȘI MUZICĂ, LA IAȘI

Frumoasa tradiție de a organiza la Iași un „festival” al gastronomiei ucrainene a continuat și în acest an, într-un cadru natural, Motelul „Bucium”, care s-a pliat pe ceea ce au gândit și realizat organizatorii. O acțiune devenită foarte populară și mult așteptată de membrii organizației noastre, de reprezentanții autorităților locale, ale minorităților din Iași, precum și de colaboratorii noștri a ajuns la cea de-a cincea ediție. An de an, numărul participanților a crescut (dacă, în anul precedent, am avut în jur de 70 de participanți, anul acesta, numărul lor a ajuns la aproape 100), fapt pentru care ne-am pus problema că la un moment dat va trebui să ne gândim să facem o astfel de acțiune undeva în aer liber și cu o implicare mult mai largă, cu reprezentanți de la alte filiale ale UUR și chiar de la alte minorități.

Acțiunea s-a dorit a fi o împletire a plăcutului cu utilul, a muzicii, a cântecului ucrainean, pe de o parte, iar, pe de alta, a gustului inegalabil al mâncărilor tradiționale și mai noi ucrainene. Colaborarea noastră de dată recentă cu conducerea Restaurantului „Fan Arena” din Cernăuți a fost de bun augur în acest sens. Domnul Gary Șehman, managerul restaurantului, a răspuns cu bucurie invitației noastre, fiind de acord să ne prezinte din tainele bucătăriei ucrainene, dar nu numai atât, echipa ce-l însoțea a venit și cu unele produse din Ucraina, pentru a fi siguri că mâncă-

rurile pe care le vor pregăti vor reuși să încante participanții la acțiune. Și trebuie să recunoaștem că lucrul acesta le-a reușit pe deplin.

Scopul respectivului eveniment este atât de a promova o alimentație sănătoasă, de a păstra și reînvia vechile rețete, cât și de a da curs unor inovații în domeniul bucătăriei naționale.

Deși în intenția noastră era ca la această acțiune să participe și reprezentanți din partea Filialelor Tulcea, Botoșani, Suceava și Maramureș a UUR, precum și alți invitați din țară și din Ucraina, din motive obiective (suprapunere de acțiuni) aceștia nu au putut onora invitația noastră.

Printre invitații de onoare ai evenimentului au fost: președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, dl Pavel Nekrasov, din partea Ambasadei Ucrainei la București, șeful departamentului relații externe din cadrul Consiliului Orășenesc Cernăuți, Serhii Kurinyi, dl Viktor Kipiș din partea Administrației Regionale Vinnyțea, vicepreședintele Consiliului Județean Iași, dl Victor Chirilă împreună cu soția sa, dl Romeo Olteanu, vicepreședintele Consiliului Județean Iași, dl Paul Butnariu împreună cu un număr de colaboratori din partea Camerei de Comerț și Industrie din Iași, dl Adrian Ardelean, directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași, dl Sorin Iacoban, directorul Complexului Studentesc „Tudor Vladimirescu” din Iași (fostul deputat de Iași), profesori de la Catedra de Slavistică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, dnii directori Gheorghe Vornicu și Ilie Gorovei, împreună cu alți profesori cu care colaborăm de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, reprezentanți ai minorităților

cu care de multă vreme conlucrează membrii organizației noastre.

Evenimentul a fost deschis de președintele Filialei Iași a UUR. În cuvântul de debut, acesta a subliniat contextul în care organizația ieșeană a pregătit și a desfășurat acest eveniment și a prezentat invitații de onoare.

În continuare, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Petrețchi Nicolae Miroslov, reprezentantul Ambasadei Ucrainei la București, dl Pavel Nekrasov, și dl Romeo Olteanu, vicepreședinte al Consiliului Județean Iași, în alocuțiunile domniilor lor, au subliniat bogata activitate a Filialei Iași, deși mică ca număr de membri, dar foarte activă și cu o implicare majoră în organizarea atât a diferitelor evenimente proprii, cât și a celor organizate de autoritățile locale, în județ și în afara acestuia. Bucătăria populară tradițională ucraineană este o moștenire culturală a poporului nostru ca și limba și arta; este o realizare foarte importantă de care trebuie să fim mândri. În consecință, astfel de acțiuni sunt binevenite și merită să fie promovate.

Un cadou frumos pentru oaspeții evenimentului a fost programul de cântece și dansuri prezentat de ansamblul „Koraly” din Ucraina, completat cu un buchet de melodii românești, în interpretarea dnei profesoare Otilia Zaharov, voce și chitară.

Printre momentele evenimentului, a atras atenția o mică expoziție de cărți de bucate în limba ucraineană, precum și de broșuri, pregătite de membrii organizației noastre pe teme culinare cu ocazia evenimentelor anterioare. Participanții au avut posibilitatea să vadă diversitatea și specificitatea rețetelor culinare ucrainene. În afară de cărți,

oaspeții noștri au putut să-și însușească, de pe posterele prezentate cu această ocazie, o serie de sfaturi practice în ceea ce privește o alimentație sănătoasă și corectă.

Pentru oaspeții veniți din Ucraina, în timpul liber avut la dispoziție, am organizat o excursie de cunoaștere a Iașului și a împrejurimilor acestuia și o vizită la sediul Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România.

La finalul evenimentului, am simțit că munca noastră nu a fost zadarnică, aprecierile și urările exprimate la adresa noastră ne îndeamnă să continuăm a organiza astfel de evenimente poate chiar în colaborare cu celelalte minorități din Iași sau, cine știe, poate o să propunem și un festival interjudețean în acest sens, cu participarea și a altor organizații locale și filiale ale UUR.

[„CU”, nr. 359-360, mai 2018]

FESTIVALUL UCRAINENILOR, LA PLOSCI

Mă tot întrebam să merg sau să nu merg la Festivalul ucrainenilor de la Plosci. M-am tot gândit dacă să merg undeva în vârful unui munte, unde se ajunge cu greu. Drumurile nu sunt așa cum ne-ar plăcea. Dar nu ar fi fost frumos să nu onorez invitația făcută de președintele Filialei Suceava. În final, decizia a fost luată. Voi merge. M-am gândit ca, mai întâi, să ajung la Negostina, și, de aici, voi găsi cu ce să merg la Plosci. Mă gândeam că vor veni formații din județul Suceava, poate vor veni și reprezentanți ai Filialei Botoșani, astfel că va exista o oportunitate de a ajunge la Plosci. Și, cum se întâmplă în viață, și de această dată se confirmă zicala care spune că „socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg”. Reprezentanții organizației locale, cu înțelegere, au găsit un loc pentru mine și au stabilit plecarea spre Plosci la ora zece și treizeci de minute. Imediat după ora zece, membrii ansamblului „Cervona kalyna” au început să se adune în fața școlii. Când eram aproape adunați a venit și primul semnal mai puțin plăcut. Microbuzul ce urma să ne ducă, și care se afla la reparat la Suceava, cu toate asigurările primite cu o zi înainte că problemele vor fi rezolvate, nu a fost gata (nu au ajuns la timp piesele de schimb), așa că trebuia să ne deplasăm cu un alt mijloc de transport. Organizatorii, într-un timp foarte scurt, au găsit posibilitatea de a asigura un alt mijloc de deplasare pentru ansamblul de dansatori.

Cinste lor! După 30 minute, a sosit un alt microbuz, și, după alte 15 minute, toată lumea era pregătită pentru a pleca la drum. Dar, din nou, surpriză! Microbuzul „a murit”, nu mai răspundea comenzilor, și, cu toate încercările, șoferul nu a reușit să-l pornească! Ne-a asigurat însă că problema se va rezolva. A sunat specialiștii, reprezentanți ai companiei care s-au angajat să ne ducă la festival. O oră mai târziu, „la locul de întâlnire”, a sosit un nou microbuz, asigurat de aceeași companie și am pornit la drum.

De la Negostina și până la Plosci sunt cam 100 km, și dintre aceștia, aproximativ 15 km, sunt pentru mașini mai rezistente. Dar toate aceste probleme au rămas în urmă. Călătoream spre destinație. Copiii, membrii ansamblului „Cervona kalyna” erau fericiți că, în sfârșit, vor dansa la festival, deși pentru ei nu a fost o mare bucurie, știind că a doua zi îi aștepta un nou drum, de data aceasta unul de trei ori mai lung – urma deplasarea la Târgu Mureș.

Întă-ne călătorind, în condiții bune, spre destinație. Puțini dintre cei prezenți în microbuz au mai fost la Plosci. Cu atât mai mult, pentru șoferul nostru a fost prima călătorie pe acest traseu. Dar, cum se spune că „a nimerit orbul Brăila”, atunci nu ne îndoiam că și noi vom ajunge cu bine la Plosci. Așa că am continuat călătoria cu cântece și glume.

Pe undeva, pe la jumătatea drumului, ne-am oprit, preț de câteva minute, pentru a permite copiilor să cumpere apă și suc, iar, pentru alții, și ceva de mâncare, într-unul dintre magazinele aflate pe traseul spre Plosci.

De noi s-a apropiat un om în vârstă, solicitând să-l luăm și pe el, crezând că e un maxi-taxi de linie. La început, având în vedere că noi eram o delegație „oficială”,

I-am refuzat. Dar interlocutorul nostru, după ce i-a văzut pe tinerii dansatori în costume naționale ucrainene, ne-a întrebat, de data aceasta în limba ucraineană, unde mergem. I-am răspuns că la festival, la Plosci.

Aici, a început totul. Interlocutorul nostru a scos tacticos din portmoneu carnetul de membru al organizației locale a UUR și ne-a povestit că de mai mulți ani participă și el ca acordeonist și ca solist vocal, interpret de cântece populare ucrainene, făcând dovada talentului său, interpretând câteva fragmente ale unor cântece satirice ucrainene. Pe drumul spre Lupcina, ne-a povestit multe lucruri despre satul său natal, despre tradițiile și obiceiurile din zonă și despre legende și istoria acestor locuri. Astfel, cei 30-40 km pe care i-am parcurs împreună până la Lupcina vor rămâne în memoria noastră, iar noi am ajuns pe neobservate „la locul întâlnirii”, unde urma să aibă loc festivalul anual de cântece și dansuri ucrainene. Pot să spun cu certitudine că nu îmi pare rău pentru alegerea făcută, de a merge la Festivalul de la Plosci.

Aici, am fost primiți cu bucurie, localnicii știau că formația de dansuri „Cervona kalyna” de fiecare dată vine cu un program de dansuri deosebit și spectaculos. E frumos când auzi, în jurul tău, că marea majoritate a sătenilor vorbesc în limba maternă, nu cum se întâmplă în multe alte sate, în care locuitorii se consideră a fi de etnie ucraineană, dar comunică între ei în limba română.

La festival, au fost invitate, din câte mi-au spus organizatorii, mai multe grupuri din județ, precum și de la alte filiale ale UUR. Dar, așa cum se întâmplă de multe ori, sunt poftiți mulți, dar nu toți au posibilitatea de a veni la festival, în special atunci când o astfel de acțiune nu are

loc într-un oraș mare, atractiv pentru concurenți, ci undeva în munți, într-un sătuc mic. Pentru aceasta, organizatorii merită lauda și respectul nostru, întrucât ei nu au uitat de ucrainenii care locuiesc în acest îndepărtat colț de țară, în aceste sate mici, unde obiceiurile și tradițiile sunt păstrate și transmise din generație în generație de secole.

Festivalul a fost deschis de președintele Filialei Suceava a UUR, care a prezentat participanții și oaspeții sosiți la acest eveniment. În cadrul festivalului, au prezentat programe artistice patru formații (or fi multe, or fi puține, acum nu mai contează, important este că toate au fost răsplătite cu aplauze prelungite): două ansambluri de dansuri populare ucrainene și două grupuri vocale.

Programul festivalului a fost deschis de grupul vocal al seniorilor, aparținând organizației orășenești Rădăuți, sub coordonarea dnei Ana Marcu, în interpretarea căruia publicul spectator a avut posibilitatea să asculte un buchet de melodii vechi românești și ucrainene, într-o interpretare aparte, specifică generației cu o mare și bogată experiență de viață și, de ce nu, și artistică. Cu apariția grupului vocal al seniorilor din Rădăuți a început ștafeta generațiilor, alternând muzica și dansul. După ce ne-au delectat seniorii cu melodiile copilăriei noastre, pe scenă, și-a făcut apariția grupul vocal și de dansatori „Huțulca” al Organizației locale din Brodina, sub conducerea doamnei profesoare Viorica Coneac. Despre membrii acestuia se poate spune, cu siguranță, că ei reprezintă viitorul organizațiilor noastre. După ei, a urmat un alt grup vocal consacrat și cunoscut în țară și în afara granițelor, „Polonynka”, aparținând Organizației locale din Paltinu, coordonator dna Elena Elisabeta Sauciuc, în interpretarea căruia au răsunat

cântece de petrecere și satirice ucrainene aproape uitate, dar păstrate cu respect și sfînțenie în repertoriul formației sus-amintite. Programul a continuat cu solista Ioana Cotlarciuc din Paltinu, care, cu mult patos și dăruire, a interpretat câteva melodii populare ucrainene și românești, devenite cunoscute publicului larg.

Punctul culminant al festivalului l-a reprezentat programul de dansuri populare ucrainene prezentat de ansamblul „Cervona kalyna” din cadrul Organizației locale Negostina a UUR, coordonator prof. Iulian Chideșa.

Pentru a încheia festivalul, pe scenă, au fost invitați vicepreședintele UUR, domnul Victor Hrihorciuc, și președintele Filialei Suceava a UUR, care au rostit câteva cuvinte și au adresat felicitări organizatorilor, participanților și, nu în ultimul rând, publicului destul de numeros, prezent la eveniment.

Într-o scurtă conversație cu primarul localității Izvoarele Sucevei, dl Mihail Mechno, am înțeles că nou realizata colaborare cu organizația locală și, desigur, cu Filiala Suceava a UUR, este foarte bună. La nivelul comunei, sunt rezultate bune și foarte bune în domeniul educației și în ce privește proiectele viitoare. Primarul ne-a mărturisit că următoarea sa dorință este de a realiza un minimuzeu al satului ucrainean din zonă, undeva lângă școală, în localitatea natală Izvoarele Sucevei, în vederea conservării și promovării obiceiurilor și tradițiilor acestor locuri, pentru a reaminti generațiilor mai tinere despre patrimoniul cultural-artistic lăsat de strămoșii noștri.

La revedere, Plosci, în anul 2019!

[„CU”, nr. 361-362, iunie 2018]

HLYBOKA, LA CEAS ANIVERSAR

În fiecare an, la 25 iunie, se sărbătorește ziua de „naștere” a localității Hlyboka din Ucraina. În mod tradițional, această dată coincide cu Ziua Tineretului, celebrată în ajunul zilei Constituției Ucrainei.

Totodată, în acest an, în perioada 29.06 – 01.07, localitatea Hlyboka a sărbătorit 580 de ani de la prima mențiune scrisă. 580 de ani este o vârstă venerabilă! În Ucraina și oriunde în lume, nu sunt multe orașe și sate cu o vârstă respectabilă cum o are Hlyboka. În anul 2015, comunitatea din Hlyboka a început să scrie un nou capitol în istoria sa. S-a decis să se constituie Comunitatea Teritorială Unită Hlyboka, al cărei președinte, Hryhorii Vanzureak, timp de patru ani, a pus umărul la făurirea unei comunități puternice.

La această sărbătoare, au sosit oaspeți din Republica Moldova, România, Polonia, deputați din Ucraina, președinți de consilii raionale din regiunea Cernăuți, reprezentanți ai Asociației Orașelor din Ucraina, autoritățile locale și raionale și alții.

La invitația primarului localității Hlyboka, la sărbătoare, a venit și o delegație a Uniunii Ucrainenilor din România, compusă din domnii: Victor Semciuc, prim-vicepreședinte al UUR și președintele Filialei Botoșani a UUR; Victor Hrihorciuc, vicepreședinte al UUR și președintele Filialei Iași a UUR; membri ai Filialei Botoșani a

UUR, Vasile Scutelnicu, Sorin Șeucaliuc și domnișoara Claudia Semciuc.

Sâmbătă, 30 iunie, a avut loc masa rotundă „Hlyboka își adună prietenii!”, cu participarea delegațiilor orașelor înfrățite și a personalităților locale. Cu tradițională și sinceră ospitalitate, au fost întâmpinate delegațiile Uniunii Ucrainenilor din România, ai orașelor Piatra Neamț și Siret, oaspeții din Polonia, din orașul Narol și din Moldova, din orașul Orhei. De asemenea, la sărbătoare a venit și delegația orașului Dubno (regiunea Rivne, Ucraina). Printre invitații de onoare, s-au numărat: ambasadorul Ucrainei în Grecia, Valerii Țybuh, viceprimarul localității Volocisk, regiunea Hmelnyțkyi, Oleksandr Vasylcenko, doctorand în științe medicale, medicul neurochirurg din Cernăuți Oleksandr Karliciuk, erou național al Ucrainei, șef al ATO din regiunea Cernăuți, Valerii Krasnian, Artist Emerit al Ucrainei, Anna Daria Andruseak și multe alte personalități marcante. Moderatorii acțiunii au fost primarul localității Hlyboka, domnul Hryhorii Vanzureak și Oleksandr Ciubrei, profesor la Catedra de Geografie Economică și Managementul Mediului din cadrul Universității din Cernăuți.

Oaspeților le-a fost prezentat un documentar video despre istoria localității Hlyboka, li s-a povestit despre consăteanca lor Domka Botușanska, cu o biografie interesantă și plină de învățăminte. În cadrul acțiunii, au fost invitați să ia cuvântul și oaspeții din afara granițelor Ucrainei. La sfârșitul mesei rotunde, s-a adoptat o hotărâre privind constituirea unei societăți pentru toți hlybocenii, împrăștiați în întreaga lume. Printre membrii de onoare, a fost ales și președintele UUR, dl Nicolae Miroslav Petreț-

chi. Într-un caleidoscop festiv „Hlyboka! Îți mărturisesc dragostea mea”, au răsunat cântece despre localitate.

Seara, s-a desfășurat prestigiosul și antrenantul turneu internațional de skandenberg „Hlyboka Arm International”, la sediul Departamentului creație și divertisment al raionului. Atât organizarea, cât și divertismentul și lupta propriu-zisă au avut loc în cele mai bune condiții și, cu siguranță, organizatorii turneului merită un „plus” la calificativ. Înaintea începerii turneului, au fost adresate alocuțiuni și felicitări de către primarul localității Hlyboka, Hryhorii Vanzureak, primarul orașului Siret (România), Adrian Popoiu, președintele și vicepreședintele Federației de Skandenberg a Ucrainei, domnii Marius Baika și Volodymyr Doroș. După păstrarea unui minut de reculegere în memoria celor care au murit pentru independența țării și intonarea imnurilor țărilor participante (Ucraina, România și Moldova), s-au apucat de treabă sportivii participanți la turneu. În final, printre câștigătorii turneului „Hlyboka Arm International”, la categoria de greutate absolută, s-a numărat și reprezentantul României, Daniel Andronache.

A doua zi, cu cântece de petrecere, jocuri distractive și sportive, cu băuturi răcoritoare tradiționale, localnicii și oaspeții s-au adunat în piața centrală din localitate. Pe scena amenajată în vederea deschiderii oficiale a sărbătorii, au fost invitați pentru a rosti scurte cuvântări Maksym Bourbaki, deputat în Rada Supremă a Ucrainei, președintele Consiliului Regional Cernăuți, Ioan Muntean, președintele Consiliului Raional Hlyboka, Petro Panciuk, primarul orașului înfrățit Narol (Polonia), Stanislaw Woch, consilierul din cadrul Consiliului Orășenesc Piatra Neamț (România), Vasile Oatu, președintele Consiliului Raional

Orhei (Moldova), Tudor Golub, reprezentantul Uniunii Ucrainenilor din România, președintele Filialei Iași, Victor Hrihorciuc, șeful delegației comunei Căndești, președintele comunității locale din Vașkivți, Nikolai Perci, vice-primarul orașului Volocisk, Oleksandr Vasylcenko.

După semnarea unor acorduri de cooperare cu orașele înfrățite din Polonia și Moldova și după depunerea de flori la monumentele lui Taras Șevcenko și Mihai Eminescu din localitate, a început concertul festiv. Pe durata acestuia, au evoluat ansamblurile din Hlyboka și Vășcăuți. Sărbătoarea a continuat în piața centrală cu programe prezentate de formații de amatori, precum și cu concursul devenit deja tradițional „Turtă dulce de Hlyboka”. Anul acesta, lupta pentru marele premiu nu a fost ușoară, dar, în final, a fost bine răsplătită. Într-adevăr, membrii juriului s-au pierdut între turtă și briose, compot de fructe (uzvar), mied, sarmale și alte preparate.

Câștigătorul din acest an a fost Direcția de Educație a Administrației Raionale de Stat Hlyboka, care a primit un premiu în valoare de 10.000 de hrivne. În total, au fost nouă pavilioane cu participanți. Ceilalți opt participanți au primit câte 1.500 hrivne, ca premii de participare.

Pentru iubitorii fotbalului, pe stadionul din localitate, a avut loc un meci de fotbal între veteranii echipei naționale a Ucrainei și FC „Hlyboka”. Într-o luptă dură, meciul s-a terminat cu scorul de 2:2, dar după efectuarea seriei de penaltiuri, victoria a revenit jucătorilor cu mai multă experiență, și anume echipei naționale a veteranilor din Ucraina, cu scorul de 3:4.

Sărbătorirea celei de-a 580-a aniversări a localității Hlyboka s-a încheiat cu un concert mult așteptat, susținut

de îndrăgitul cântăreț Andrii Rebarciuk, și focuri de artificii care au iluminat cerul deasupra localității.

Aniversarea satului reprezintă, întotdeauna, un eveniment extraordinar pentru locuitorii săi. Această sărbătoare este a tuturor celor care s-au născut și au crescut aici, a celor care au venit odată aici ca să rămână pentru totdeauna în acest ținut cu un colorit deosebit, cu o tradiție și cu o istorie glorioasă. Astăzi, Hlyboka se dezvoltă, devine tot mai confortabilă pentru viață și cu un potențial cultural în creștere. Și toate acestea datorită onestității, eficienței, optimismului, perseverenței și sprijinului acordat de liderii comunității și cetățenii săi.

[„CU”, nr. 363-364, iulie 2018]

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE FOLCLOR PENTRU COPII ȘI TINERET „CĂTĂLINA”, IAȘI, EDIȚIA A XXIV-A

Festivalul Internațional de Folclor pentru Copii și Tineret „Cătălina” este un eveniment cultural antrenant și expresiv pentru toți iubitorii muzicii populare, a cântecelor naționale și a dansurilor pline de culoare și ritm, mai ales atunci când participanții la un astfel de festival sunt copiii, generația noastră de mâine.

Este o acțiune excepțională, care, anual, atrage la Iași grupuri de dansatori, uneori fanfare, lăutari, ansambluri artistice din multe județe din România. La festival, grupurile folclorice românești au posibilitatea să comunice cu alte formații artistice din afara granițelor, deschizând, astfel, noi oportunități de dezvoltare, prietenie și cooperare.

Și în acest an, la festival, au fost invitați grupuri, ansambluri și soliști, precum și membrii comunităților etnice din România, pentru a reprezenta cultura lor, cu toții îndrăgostiți fiind de muzica populară, de cântecul și dansul străbunilor. De mai mulți ani, ei sunt ambasadorii artei populare în țara lor și în afara granițelor acesteia, reprezentând la un nivel artistic ridicat zona de unde provin, fiind recompensați cu diplome și premii.

Festivalul a avut drept scop promovarea potențialului creativ al tinerei generații, conservarea și restaurarea celor mai bune modele de artă populară, completarea patrimo-

niului național cu cântece, dansuri, muzică, pictură, arte aplicate și meșteșuguri, care sunt pe cale de dispariție, și a urmărit: susținerea și dezvoltarea artei populare naționale pentru copii; cunoașterea culturii tradiționale, a artei și a obiceiurilor populare ale diferitelor națiuni și naționalități care locuiesc în România și în afara granițelor ei; schimbul de experiență creatoare, dezvoltarea și consolidarea relațiilor între artiști amatori din diferite generații; ridicarea nivelului profesional al conducătorilor de grupuri folclorice; cultivarea gustului artistic în rândul tinerei generații; familiarizarea cu patrimoniul istoric și cultural al orașului și județului Iași.

Festivalul de muzică și dansuri populare pentru copii din acest an a reprezentat o recompensă unică pentru ansamblurile artistice de a-și prezenta abilitățile și măiestria în domeniul lor și, totodată, de a avea și momente de relaxare în frumosul nostru oraș. Concertele prezentate în cadrul festivalului au stârnit interesul iubitorilor genului popular. Folclorul în cadrul Festivalului Internațional pentru Copii și Tineret de la Iași, întotdeauna, a fost reprezentat într-o largă gamă de limbi, culturi, tradiții și obiceiuri ale popoarelor Europei, și nu numai.

În ultimele zile din luna iulie, Iașul s-a transformat, mai exact parcul Palas, într-un teritoriu al cântecelor populare antrenante și al dansurilor naționale îndrăgite. Pentru al șaptelea an consecutiv, parcul Palas din Iași găzduiește Festivalul Internațional de Folclor pentru Copii și Tineret „Cătălina”. Ajuns la cea de-a XXIV-a ediție, evenimentul de amploare, dedicat portului, muzicii și dansurilor populare, a avut ca protagoniști tineri artiști amatori, îndrăgosiți de tradițiile din țară și de peste hotare. Pe scena fes-

tivalului, rând pe rând, au urcat ansambluri folclorice din Mexic, Bulgaria, Polonia, Muntenegru, Ungaria și Republica Moldova. România a fost reprezentată de 14 ansambluri, din județele Argeș, Botoșani, Hunedoara, Neamț, Olt, Tulcea, Suceava, Vaslui și Iași. Iubitori ai folclorului românesc sau cei care au dorit să descopere tradițiile altor țări au avut parte de un spectacol tematic desăvârșit.

La fel ca în fiecare an, festivalul a fost deschis cu parada costumelor populare naționale miercuri, 26 iulie, începând cu ora 17.00. Spectatorii au putut admira costumele tradiționale ale țărilor participante pe traseul Teatrul Național „Vasile Alecsandri”, bd. Ștefan cel Mare, strada Palat și Complexul Palas. Tot miercuri, a fost și prima zi de concurs, care s-a desfășurat pe o scenă amenajată în cadrul Complexului Palas, și s-a încheiat, vineri, când a avut loc ceremonia de premiere și concertul de gală.

Filiala Iași a UUR a fost reprezentată de ansamblul „Veselka”, care a oferit un frumos program artistic, alcătuit dintr-o suită de dansuri populare ucrainene, prestația copiilor fiind apreciată nu doar de membrii juriului, ci și de publicul care i-a aplaudat minute în șir. La final, la categoria ansambluri din România, grupului nostru i-a fost acordat premiul I și, respectiv, premiul special al Radio-televiziunii din Iași. Performanța grupului artistic „Veselka” la Festivalul Internațional „Cătălina” din Iași nu ar fi fost posibilă fără implicarea coregrafului și coordonatorului ansamblului, dra Rodica Fălișteanu, precum și fără sprijinul primit din partea conducerii Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”.

Muzica precum și rafinamentul dansurilor din țările participante au arătat că avem multe lucruri comune, iar

atmosfera artistică a festivalului a extins posibilitățile de cooperare pentru binele și dezvoltarea comună.

Festivalul Internațional de folclor înseamnă întâlniri interesante și creative, comunicarea cu membrii diferitelor ansambluri, câștigarea experienței în ce privește participarea și organizarea unor astfel de evenimente, schimbul privind realizările artistice și, desigur, astfel de evenimente sunt o adevărată școală de diplomatie populară. Acest festival a fost într-adevăr o sărbătoare pentru arta populară, pentru spiritualitatea și unitatea în jurul folclorului a diferitelor țări europene. El inspiră, energizează, iar organizatorii au fost mulțumiți de faptul că ieșenii s-au alăturat acestei sărbători într-un număr mare.

Totodată, acesta a oferit o oportunitate rară iubitorilor de dansuri populare și un motiv de a urmări programele participanților la Festivalului Internațional al Copiilor, pe scena mare. La rândul lor, colectivele de artiști din țările vecine, prin dans și cântec, au prezentat tradițiile culturale ale grupurilor etnice din care provin.

Festivalul Internațional de Folclor pentru Copii și Tineret „Cătălina”, organizat de Palatul Copiilor din Iași, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Iași, a prezentat comunității locale patrimoniul cultural autohton, precum și al altor țări participante la festival, fiind bine primit de publicul spectator, prezent, în fiecare zi, în număr mare.

[„CU”, nr. 365-368, august-septembrie 2018]

VINNYȚEA ÎN SĂRBĂTOARE

În baza bunelor relații de colaborare statornicite de-a lungul anilor între filiala noastră și organele administrației de stat orășenești și regionale din Vinnyțea, pe de o parte, și Școala de Artă pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea, pe de altă parte, anual, delegații din Vinnyțea și, respectiv, din partea filialei noastre, participă la acțiuni culturale organizate în cele două orașe. Și în acest an, la invitația organizatorilor, Departamentul pentru Cultură din cadrul Consiliului Orășenesc Vinnyțea și conducerea Școlii de Artă pentru Copii „Vyșenka”, cu ocazia sărbătoririi celei de-a 655-a aniversări a atestării documentare a orașului Vinnyțea, delegația Uniunii Ucrainenilor din România – Filiala Iași, formată din reprezentanți ai acesteia și membri ai ansamblului de dansuri populare ucrainene „Veselka”, coordonator prof. Rodica Fălișteanu, în perioada 6-9 septembrie 2018, a participat la această sărbătoare, în cadrul căreia s-a desfășurat și Festivalul „Artă fără frontiere”.

„Artă fără frontiere” – sub această denumire s-a desfășurat cea de-a VI-a ediție a Festivalului Internațional, la Colegiul de Cultură și Arte „Leontovyci” din Vinnyțea. Organizatorul acestuia a fost Școala de Artă pentru Copii „Vyșenka”, director Tetiana Vasylivna Zaiciko, care lucrează în cadrul centrului regional cu elevi deosebit de talentați. De data aceasta, oaspeți ai orașului de pe Bug, la

festivalul sus-menționat, au fost două colective de artiști, din Georgia, respectiv din România.

Limbajul artelor este într-adevăr internațional, nu cunoaște frontiere și nici convenții. Este dincolo de politică, capabil să unească și să creeze acea stare de spirit care favorizează dezvoltarea fiecărei persoane creative și pline de inițiativă. La toate festivalurile care au fost organizate până acum de Școala de Artă pentru Copii „Vyșenka”, au luat parte oaspeții din Georgia și din România. Ansamblul de dansuri „Veselka”, constituit din elevi de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, sub egida Uniunii Ucrainenilor din România, s-a prezentat cu dansuri ucrainene și ale altor popoare și etnii: populare, clasice, balet, moderne. Acolo unde sunt pedagogi talentați, sunt și copii talentați, care înțeleg limbajul dansului fără cuvinte. Și nu e de mirare, căci arta este fără frontiere.

Zilele orașului Vinnyțea se sărbătoresc în mod tradițional toamna, în prima sau a doua sâmbătă a lunii septembrie, cu unele excepții, în urma unor decizii ale Consiliului Municipal.

În ziua de 7 septembrie 2018, în sala de spectacole a Colegiului de Cultură și Artă din Vinnyțea, în cadrul Festivalului „Artă fără frontiere”, a avut loc, începând cu ora 12.00, un masterclass al dansului gruzin, iar, începând cu ora 17.00, un concert la care au participat: ansamblul de dansuri „Veselka” al Filialei Iași a UUR, trupa de dansuri naționale georgiene „Meskheti” și ansamblul național vocal-instrumental „Gorula”.

Sâmbătă, 8 septembrie 2018, Vinnyțea a sărbătorit cea de-a 655-a aniversare în prezența președintelui Ucrainei, Petro Poroșenko, a premierului Volodymyr Groisman,

a deputaților și a ambasadurilor străini. „Capitala s-a mutat acum la Vinnyțea”, spuneau locuitorii orașului, care, în ciuda vremii nefavorabile s-au adunat, în ploaie, în Piața Independenței.

Primarul orașului Vinnyțea i-a întâmpinat pe președinte și pe primul ministru al Ucrainei pe bulevardul Sobornaia. În drum spre scena principală, oaspeții s-au oprit în fața expoziției „Istoria simbolurilor Vinnyței”, unde li s-au prezentat însemnele puterii primarului și cheia orașului, precum și istoria stemei orașului.

În Piața Independenței, s-au desfășurat festivitățile tradiționale, cu felicitări din partea președintelui, premierului și a primarului. „Cel mai frumos, cel mai european oraș din Ucraina! Nici ploaia nu ne împiedică să sărbătorim cu adevărat această zi de naștere. Vinnyțea știe nu numai să sărbătorească, în anul 2014, la începutul agresiunii rusești, locuitorii din Vinnyțea au fost primii care au trimis voluntari pe front. Departamentul Forțelor Aeriene, încă din prima zi a războiului, a asigurat acoperirea cerului pașnic al Ucrainei. Cei mai buni fii și fiice și-au dat viața, apărând pământul ucrainean. Regiunea Vinnyțea și orașul Vinnyțea știu să și muncească. Adevărata explicație pentru ceea ce a devenit Vinnyțea, în urma descentralizării, se află în modelul de transparență, care, la dumneavoastră, s-a dovedit a fi cel mai eficient. Regiunea și orașul Vinnyțea știu să conserve istoria tradițiilor culturale. În urmă cu 100 de ani, Vinnyțea a fost capitala RPU, iar Symon Petliura, tot aici, se gândea la asigurarea statalității ucrainene. De aici, din Vinnyțea, doresc să salut și alte orașe din Ucraina, care astăzi sărbătorească zilele orașului. Te felicităm, Dnipro! Te felicităm, Mykolaiv! Te felicităm, Luțk!

Te felicităm, Jytomyr! Aș dori, în mod deosebit să felicit Luhanskul, situat în teritoriul ocupat. Vom face tot posibilul pentru a reinstaura sărbătorirea orașului ucrainean Luhansk, odată cu suveranitatea Ucrainei și odată cu drapelul ucrainean”, a spus președintele Poroșenko.

Volodymyr Groisman, în discursul său, a menționat că succesul Vinnyței constă în exigența cetățenilor față de autorități. „Vinnyța este de neegalat și toate acestea datorită fiecăruia dintre voi, cei care au decis pentru ei înșiși că noi avem dreptul să trăim în cel mai bun oraș, să circulăm pe drumuri bune, să mergem la școli și grădinițe noi, să lucrăm în întreprinderi noi. Cu toții am parcurs un drum nu prea ușor. Înaintea noastră, mai sunt multe provocări, însă exigența dumneavoastră față de autorități dă rezultate excelente. Sunt întrebat: în ce constă succesul Vinnyței? Momentul primordial al succesului a fost acela că autoritățile au început să-și respecte cetățenii. Din respect pentru fiecare dintre voi, din unirea aspirațiilor noastre, putem să ne facem treaba eficient. Eu sunt convins că, acum, sub conducerea lui Serhii Anatolievyci (primarul orașului) scrieți o istorie frumoasă și glorioasă a Vinnyței. Și nu ne vor împiedica nici vremea, nici alte obstacole”, a spus Volodymyr Groisman.

Primarul orașului Serhii Morhunov a mulțumit locuitorilor din Vinnyța pentru contribuția lor la dezvoltarea urbei și la rezultatele obținute până în prezent. „Avem o istorie care se întinde pe mai multe secole, o istorie interesantă, cu tradiții îndelungate în domeniul administrației. Anul acesta, sărbătorim 380 de ani de la adoptarea Legii Magdeburg. Noi toți, în acești ani de Independență a Ucrainei, am fost martorii dezvoltării orașului nostru. Știm

exact ce trebuie să facem ca orașul Vinnyțea să fie, întotdeauna, un oraș lider. La noi, vin să construiască fabrici investitori cu reputație mondială. Ridicăm grădinițe, stadioane, școli. Noi dezvoltăm transportul, infrastructura, creăm noi parcuri și piețe. Toate acestea reprezintă meritul dumneavoastră, stimați locuitori ai orașului Vinnyțea! Stimă și mulțumiri vi se cuvin pentru asta”, a spus Serhii Morhunov.

Compania de bijuterii „Diadema” a realizat pentru Vinnyțea sigilii ceremoniale care au fost înmânate oficial secretarului Consiliului local, Pavel Iablonskyi. Acestea vor completa colecția de simboluri ale orașului. Apoi, simbolurile orașului vor sta la loc de cinste printre exponatele viitorului Muzeu de Istorie al orașului Vinnyțea.

Sărbătoarea Vinnyței s-a desfășurat în Piața Independenței. Aici, au fost organizate diferite expoziții, ateliere de creație, concursuri, reprezentații artistice de diferite genuri, precum și spectacole de divertisment pentru copii, evenimente de caritate.

Programele artistice s-au desfășurat, de asemenea, și în alte multe locații: în piața Europei, pe Maidanul Nebesnoi Sotni, pe strada Sobornaia, în Piața „Vasyl Stus”, în parcul orășenesc central.

În acest an, orășenii și oaspeții erau așteptați cu „Târgul de nuntă” și luptele cavalerilor, cu multă muzică clasică, interactivă, banere și roll-up-uri, masterclass-uri și mult divertisment pentru copii și adulți. În Parcul Central, a avut loc și festivalul mâncărurilor tradiționale ucrainene, sub denumirea „Vinnyțea Food Fest”, precum și spectacole cu artiști din afara Ucrainei. Timp de trei zile, Piața Fântânii („Vodohrai”) a devenit o locație „apetisantă” a

oraşului atât pentru localnici, cât şi pentru vizitatori. Produsele alimentare au fost prezentate de 50 de participanţi, din diferite părţi ale ţării.

Pentru oaspeţii mai mici, veniţi la sărbătoare, a fost organizată o zonă specială. Aici, copiii puteau sări pe trambuline sau să ia parte la diverse cursuri interactive şi de master.

În Piaţa Europei, a fost organizat festivalul „Vinnyţenii au talent”, unde copiii, adulţii şi chiar familii întregi, au avut posibilitatea de a-şi etala măiestria în domeniul artelor.

În Parcul Central al oraşului, lângă fântânile arteziene, şi-au prezentat programul colectivele din Georgia, ansamblul nostru de dansuri „Veselka” şi grupurile artistice ale unor asociaţii naţionale ale oraşului.

La Teatrul de Vară, au fost prezentate realizările regiunii Vinnyţea la festivalul recoltei. Aici, putea fi admirat cel mai mare „Diduh” din regiune, precum şi pâinea folosită în ritualuri tradiţionale, alături de o serie de lucrări de artă decorativă şi aplicată etc.

Pe stadionul din Parcul Central, de ziua oraşului, a fost organizat un adevărat spectacol pugilistic, „Marele Box”. În ring, au apărut cei mai buni boxeri din Vinnyţea şi din străinătate. Spectatorii au fost martori la şapte confruntări între boxerii din Georgia, Ucraina, Germania şi Ungaria.

În Piaţa Nebesnoi Sotni, prin reproduceri speciale, vizitatorilor le-au fost prezentate viitoarele planuri de dezvoltare a oraşului Vinnyţea pentru următorii câţiva ani. Totodată, aceştia au primit informaţii interesante despre cele mai importante întreprinderi din regiunea Vinnyţea.

Sărbătoarea s-a încheiat, în Piața „Vasyl Stus”, cu un concert grandios, susținut de: participantul la Eurovision 2018 – Melovin; renumita cântăreață din Ucraina, Natalia Mogilevskaia; DJ Kozak System și alții, urmat de un grandios spectacol de artificii spre bucuria spectatorilor. Bună ziua, Vinnyțea și la revedere în anul 2019!

[„CU”, nr. 369-370, octombrie 2018]

ANSAMBLUL „VESELKA”, INVITAT DE ONOARE LA FESTIVALUL INTERNAȚIONAL PENTRU TINERET „CRYSTAL STARS MUSIC FEST” DIN IAȘI

În ziua de 4 noiembrie 2018, ansamblul de dansuri „Veselka” al Filialei Iași a UUR a participat la concertul de gală, în calitate de invitat de onoare, al celei de-a VII-a ediții a Festivalului Internațional pentru Tineret „Crystal Stars Music Fest”, organizat de Asociația „Mellos” și Pallas Mall Iași, în parteneriat cu Radio Iași, Asociația „Copiul meu – inima mea”, Asociația Grupurilor Locale de Tineret, Palatul Copiilor și Apollonia TV. Concursul propriu-zis s-a desfășurat în ziua de 3 noiembrie, la care au participat cei mai buni soliști selectați din țară și din străinătate. În afara concursului, au mai evoluat celebra Trupă „Seoul Beat” (dans K-POP-Korean Pop) de la Casa de Cultură a Studenților, câțiva tineri artiști, membri ai Cercului de muzică ușoară „Melos” de la Palatul Copiilor din Iași, coordonați de prof. Gabriela Nechita, dar și soliști invitați din București și din Roman.

Jurizarea evoluției participanților înscriși la concurs a fost făcută de un juriu internațional competent și exigent, format din artiști renumiți și jurați din Moldova, Coreea de Sud, Argentina, Italia, Turcia, Bulgaria, Franța, Polonia, Iordania, Cipru, Bosnia-Herțegovina și România.

Prima zi a concursului s-a încheiat cu un concert extraordinar, semnat Nicoleta Nucă, ambasador al Asociației „Copilul meu – inima mea”, în cadrul campaniei „Deschide-ți inima”.

Duminică, 4 noiembrie, începând cu ora 17.00, publicul spectator foarte numeros a participat la un regal artistic în cadrul Galei laureaților, la care au luat parte artiști și trupe cunoscute pe plan local și chiar internațional, cum ar fi: ansamblul de dansuri ucrainene „Veselka”, Rhythmic Dance, Academia Junior, Ruxandra Tomulesei și Royal Music Show, Clubul de gimnastică aerobică „Gimnis”, Fusion Dance etc. Gala de duminică, 4 noiembrie, s-a încheiat cu un concert extraordinar al membrilor îndrăgitei trupe „Fără zahăr”, și ei ambasadori ai campaniei „Deschide-ți inima” din cadrul Asociației „Copilul meu – inima mea”.

Programul de dansuri populare prezentat de formația de dansuri „Veselka” al filialei noastre s-a bucurat de aprecieri elogioase din partea organizatorilor, reprezentanții juriului având cuvinte de laudă vizavi de măiestria artistică a tinerilor noștri dansatori, iar publicul răsplătindu-i cu aplauze prelungite și furtunoase.

În discuțiile purtate cu organizatorii, aceștia ne-au făcut cunoscută intenția de a realiza în viitor un spectacol cu participarea mai multor minorități, în vederea popularizării cântecului și dansului aparținând minorităților naționale și a realizării unui CD de promovare a folclorului tradițional autentic, propriu minorităților naționale din Iași.

[„CU”, nr. 371-372, noiembrie 2018]

FESTIVALUL INTERETNIC „CONFLUENȚE” – IAȘI, 2018, LA CEA DE-A XI-A EDIȚIE

Cu multă plăcere, dar și cu regret, ne amintim de participarea formației vocal-instrumentale „Bukovynka” și a ansamblului de dansuri populare ucrainene „Veselka” la festivalurile interetnice organizate de diferite organizații studențești pe parcursul anilor 2010-2015. Am în vedere Festivalul Interetnic Iashington, Festivalul Interetnic Multicolor și altele. Spuneam și cu regret, fiindcă, în ultimii ani, noile generații de studenți nu au manifestat deschidere și inițiativă în acest sens. Păcat, având în vedere că aceste acțiuni se desfășurau în aer liber, în cele mai frecventate locuri din Iași, constituind bune ocazii pentru promovarea dialogului intercultural, prezentarea patrimoniului cultural al minorităților naționale prin spectacole și standuri de expunere a obiectelor și produselor meșteșugărești, specifice tradițiilor și obiceiurilor comunităților, care se organizau cu acest prilej.

Totuși, trebuie subliniat faptul că și în aceste condiții, minoritățile din Iași manifestă o preocupare pentru a facilita accesul publicului la experiențele culturale ce promovează identitatea minorităților și a stimula inițiativele comunitare, menite să revitalizeze manifestările de viață culturală specifice fiecărei minorități. În acest sens, avem în vedere acțiunile care se organizează cu ocazia Zilei Internaționale a Limbii Materne, Zilei Limbii Ucrainene și a

unor festivaluri tradiționale, printre care se numără și Festivalul „Confluente”, organizate anual în Iași.

În baza invitației primite din partea Asociației Italienilor din România și a coordonatorului Festivalului „Confluente” – Iași, 2018, Uniunea Ucrainenilor din România a participat cu ansamblul de dansuri „Veselka” al Filialei Iași, cu o suită de dansuri populare ucrainene. Spectacolul prezentat de formația „Veselka”, care a cuprins dansurile populare ucrainene „Berezneanka”, „Hopak” și altele, a fost precedat de o scurtă prezentare video a activității acesteia din ultimii ani. Membrii formației noastre au participat alături de reprezentanții celorlalte minorități și la parada portului popular tradițional. Atât spectacolul în sine, cât și prezentarea video s-au bucurat de un real succes, fiind îndelung aplaudate de către publicul spectator, venit în număr foarte mare la acest eveniment, la Casa de Cultură a Studenților, respectiv la Moșna, județul Iași.

Festivalului Interetnic „Confluente” – Iași, 2018, organizat de Asociația Italienilor din România – RO.AS.IT. și finanțat de Ministerul Culturii și Identității Naționale, Primăria municipiului Iași și Primăria comunei Moșna a fost dedicat Centenarului Marii Uniri și a avut drept scop promovarea folclorului minorităților naționale, oferind publicului câteva dintre cele mai frumoase cântece și dansuri populare, pe care fiecare etnie încearcă să le conserve în forma lor cea mai autentică.

La festival, au participat ansambluri de dansuri tradiționale și artiști amatori, reprezentând următoarele minorități naționale din România: armeană, croată, evreiască, germană, greacă, italiană, macedoneană, polonă, rusă lipoveană, sârbă, ucraineană și turcă.

Programul manifestărilor a fost deschis la 6 octombrie, începând cu ora 16.00, cu o paradă a portului tradițional, care s-a desfășurat pe traseul Consiliul Județean Iași – Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt – Piața Unirii – Casa de Cultură a Studenților. La defilare, au luat parte toate cele 13 grupuri cultural-artistice înscrise în festival.

De la ora 18.00, festivalul a continuat cu un spectacol diversificat de muzică și dansuri tradiționale ale minorităților, desfășurat pe scena Casei de Cultură a Studenților.

În ziua a doua a festivalului, la 7 octombrie a.c., ansamblurile s-au deplasat în comuna Moșna (județul Iași), unde, pentru prima dată, a avut loc un spectacol de acest gen.

Între activități, în cadrul Festivalului „Confluente” – 2018, a fost inclusă și o masă rotundă, la care au luat parte reprezentanții minorităților participante, împreună cu reprezentanți ai Comisiei pentru Cultură, Culte și Mass-Media a Consiliului Minorităților Naționale. Tema acestei întâlniri – „Confluente și interferențe culturale” – a dat posibilitatea participanților de a discuta despre evenimentele organizate în cadrul acțiunilor dedicate Centenarului, precum și despre rolul minorităților în evoluția modernă a României.

Cu acest prilej, RO.AS.IT. a organizat work-shop-uri în care artiștii italieni au învățat de la ansamblurile românești participante la festival câte un dans tradițional românesc, iar reprezentanții ansamblurilor românești au fost invitați să învețe primii pași ai unui dans occitan.

[„CU”, nr. 371-372, noiembrie 2018]

ZIUA LIMBII UCRAINENE, SĂRBĂTORITĂ LA IAȘI

Ca o continuare a unei bune și frumoase tradiții de a sărbători, anual, la 9 noiembrie, Ziua Scrierii și a Limbii Ucrainene, statuată și sărbătorită în Ucraina începând cu anul 1997, în sprijinul inițiativei organizațiilor nonguvernamentale și având în vedere rolul limbii ucrainene în consolidarea societății ucrainene, în ziua de 12 noiembrie 2018, Filiala Iași a UUR a sărbătorit Ziua Limbii Ucrainene în România.

Ei și, ar putea replica unii, ce mare diferență este între cele două acțiuni? Și într-un caz, și în altul ați sărbătorit și puteați să sărbătoriți în continuare ziua limbii minorității ucrainene din România. Cei ce gândesc astfel au și nu au dreptate. Au dreptate, căci, din punct de vedere formal, situația nu se schimbă cu nimic. Limba ucraineană rămâne limba ucraineană, fie că ea este vorbită în Ucraina sau în România, chiar dacă sunt unele tendințe de a se vorbi despre unele graiuri locale (regionalisme) ca despre o limbă de sine stătătoare, dar aceasta este o problemă pe care ar trebui să o lămurească hotărât, odată și pentru totdeauna, specialiștii (istorici, lingviști, etnografi etc.) atât din România, cât și din Ucraina. Consider că unul din simpozioanele care se organizează la Cluj, București sau Satu Mare ar trebui să fie dedicat acestei teme majore pentru minoritatea noastră. Nu au dreptate, pentru că, dacă

În primul caz, sărbătorind Ziua Scrierii și a Limbii Ucrainene, celebrăm istoricul apariției scrierii și a limbii ucrainene, în cel de-al doilea, pe lângă istoricul apariției și dezvoltării limbii ucrainene, noi sărbătorim și realitățile prezente legate de limba, cultura, de tradițiile și obiceiurile comunităților de ucraineni care locuiesc pe teritoriul României. Prin legiferarea Zilei Limbii Ucrainene în România se recunoaște, în fapt, aportul limbii ucrainene la patrimoniul cultural românesc, pe de o parte, iar, pe de alta, și drepturile de care se pot bucura membrii comunității noastre în domeniul învățământului, al promovării obiceiurilor și tradițiilor specifice comunității.

În acest context, anual, cu prilejul sărbătorii Zilei Limbii Ucrainene în localitățile în care trăiesc membri ai comunității ucrainene, se pot organiza manifestări culturale dedicate acestei sărbători, autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și organizațiile nonguvernamentale interesate putând sprijini logistic și / sau financiar organizarea manifestărilor dedicate sărbătoririi acestei zile. De asemenea, în instituțiile de învățământ în care se predă limba ucraineană ca limbă maternă, se pot organiza manifestări culturale dedicate acestei sărbători. Totodată, Societatea Română de Televiziune și Societatea Română de Radiodifuziune, în calitate de servicii publice, pot și ar trebui să includă în programele lor emisiuni cu aspecte de la manifestările dedicate acestei zile. Perspectivile sunt frumoase și de bun augur, acum, depinde de noi dacă vom ști să ne implicăm cu adevărat în exploatarea oportunității create. Ne așteptăm ca această zi să fie sărbătorită la nivelul fiecărei filiale, organizații a UUR, al fiecărei școli, unde copiii învață limba ucraineană, chiar

dacă pentru aceasta nu de fiecare dată vor fi alocate suficiente fonduri.

Membrii Filialei Iași, împreună cu colaboratori, reprezentanți ai unor instituții, organizații obștești și nonguvernamentale, dintre care amintim Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, Primăria din Cernăuți, ai minorităților naționale din Iași, oameni de cultură și de afaceri, studenți și profesori din Ucraina, au sărbătorit Ziua Limbii Ucrainene într-un cadru plăcut, unde a domnit o atmosferă festivă, iar zâmbetele prietenoase ne-au însoțit pe parcursul întregii acțiuni.

Evenimentul propriu-zis a fost precedat de trei expoziții: una dedicată cărților în limba ucraineană, scrise de scriitori ucraineni din România; alta – de flyere, consacrată limbii ucrainene, iar cea de-a treia expoziție a conținut fotografii, reprezentând o parte dintre scriitorii români de naționalitate ucraineană din Bucovina.

Sărbătoarea a fost deschisă de președintele Filialei Iași a UUR, care, în cuvântul său, a prezentat demersurile făcute de deputatul minorității noastre, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, pentru adoptarea legii privind instituirea, la 9 noiembrie, a Zilei Limbii Ucrainene (Legea a fost adoptată cu 269 voturi „pentru”, 6 „împotriva” și o abținere) și aprecierile de care s-a bucurat din partea unor parlamentari pentru reușita sa, dar și pentru modul onest în care a prezentat lucrurile în dialogul cu autoritățile ucrainene, cu ocazia deplasării în cadrul comisiei speciale la Kiev. Este de remarcat faptul că România este singura țară din lume unde trăiește diaspora ucraineană, în care, minoritatea ucraineană, prin reprezentanții săi, a obținut recunoașterea oficială, printr-o lege a Zilei Limbii Ucrainene, lucrul evi-

dențiat și de către personalitățile de seamă din Ucraina, care au participat la sărbătorirea acestui eveniment, la București. În continuare, au fost prezentate câteva date interesante, unele în premieră pentru oaspeții noștri, privind istoricul limbii ucrainene, alfabetul ucrainean, locul și rolul limbii ucrainene între celelalte limbi, părerea unor personalități străine, specialiști în domeniu, despre limba ucraineană etc. În cadrul acțiunii, au mai luat cuvântul reprezentantul Primăriei Cernăuți, directorul adjunct al Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă” și alții.

Evenimentul dedicat Zilei Limbii Ucrainene s-a încheiat cu un program muzical, susținut de membrii filialei noastre și de câțiva elevi și profesori de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”.

Dacă frumusețea și măreția cuvântului ucrainean a fost poetizată de I. Kotlearevskyi și T. Șevcenko, L. Ukrainka și I. Franko, V. Stus, V. Symonenko, L. Kostenko și mulți alți fii și fiice ale Ucrainei, celebri în lumea întreagă, care erau convinși că nu există popor fără limbă și fără națiune, noi, la rândul nostru, credem cu tărie că fără limbă nu va mai exista minoritatea ucraineană, și, în consecință, cultura română va fi mai săracă. Conducerea UUR, inspectorii școlari, directorii de școli și profesorii de la școlile unde se predă limba ucraineană sau se învață în limba ucraineană au o mare responsabilitate pentru a fi prevenită o situație care poate deveni ireversibilă. Să ne ajute Dumnezeu ca așa ceva să nu se întâmple niciodată.

[„CU”, nr. 373-374, decembrie 2018]

CONFERINȚA „CONTRIBUȚIA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE LA DEZVOLTAREA ROMÂNIEI – TRECUT, PREZENT, VIITOR”, LA IAȘI

În zilele de 26 și 27 octombrie 2018, la Prefectura Iași, s-a desfășurat Conferința „Contribuția minorităților naționale la dezvoltarea României – trecut, prezent, viitor”, coordonată de dna Dana Varga, consilierul de stat din partea Guvernul României, și de dl Mihai Neacșu, directorul Centrului Național de Cultură a Romilor, la care invitat de onoare a fost prefectul Iașului, dl Marian Șerbescu. La conferință, au luat parte reprezentanții minorităților din Iași, și nu numai, ai instituțiilor și organizațiilor guvernamentale și nonguvernamentale, oameni de cultură, istorici, profesori universitari și alți invitați. Din partea Uniunii Ucrainenilor din România, la acțiune au participat dnii Victor Hrihorciuc, vicepreședintele UUR și președintele Filialei Iași a UUR, și Ioan Leiba, membru în Comitetul filialei. În cadrul evenimentului, reprezentanții minorităților au prezentat scurte cuvântări privind istoricul comunității, cu accent pe implicarea membrilor acestora în dezvoltarea României de-a lungul timpului, cu referire la centenar. În partea a doua a manifestărilor organizate cu acest prilej, participanții au avut ocazia să viziteze o expoziție dedicată tradițiilor comunității rome, să vizioneze un concert extraordinar, în interpretarea orchestrei de cameră

Romano Kher, cu invitați speciali Geani Lincan și Emy Drăgoi. În ziua de 27 octombrie, în aula Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu”, a fost prezentat spectacolul de teatru „Cerere în căsătorie” după A.P. Cehov.

În intervenția subsemnatului, am scos în evidență faptul că, spre deosebire de alte minorități, cum ar fi cea maghiară, germană, evreiască, rusă, armeană, minoritatea ucraineană nu a reținut atenția cercetătorilor, în ciuda unor cifre care indică o prezență ucraineană numeroasă în România. Această concluzie mi-a fost confirmată și cu ocazia unui studiu efectuat de Primăria municipiului Iași și Facultate de Istorie de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, referitor la minoritățile din Iași în secolele XIV-XX. Spre surprinderea mea, în cartea care a fost publicată în urma studiului efectuat, nu am găsit consemnări despre comunitatea ucrainenilor sau despre personalități ucrainene care au trăit pe aceste meleaguri, deși sunt numeroase. Statisticile care se limitează la teritoriul actual al României indică o populație ucraineană relativ stabilă ca număr, din perioada interbelică până azi: 45.875 ucraineni în 1930, 60.479 în 1956, 61.098 în 2002 și 50.920 în 2011. Dacă în 1992, ucrainenii erau al patrulea grup etnic minoritar din România ca mărime (65.472 de persoane, adică 0.29%), după maghiari (7.13%), romi (1.80%) și germani (0.52%), ei sunt astăzi, ca urmare a scăderii semnificative a numărului de etnici germani, al treilea grup etnic minoritar, după maghiari și romi (recensământul din 2002 înregistrează 61.098 ucraineni, cel din 2011, 50.920 ucraineni). În prima parte a expunerii, am făcut o trecere în revistă a principalelor momente din istoria minorității ucrainene pe pământul românesc, insistând pe cele trei

zone cu populație ucraineană compactă și anume Bucovina de Sud și Maramureș cu extensie spre Satu Mare, Banatul cu județele Arad, Timiș și Caraș-Severin și Dobrogea, cu specificul său. În partea a doua a expunerii, am evidențiat contribuția minorității ucrainene la dezvoltarea României de-a lungul timpului, începând cu comunicări referitoare la îmbogățirea limbii române prin împrumuturi de cuvinte. Lingvistul și publicistul Ion Robciuc, utilizând dicționarele românești, hărțile din atlase și mai ales glosarele, textele și monografiile dialectale, apreciază că un număr de aproximativ 1000 de cuvinte din limba română sunt de origine ucraineană. Trebuie menționat faptul că elementele ucrainene din limba română nu stau toate pe același plan, din punct de vedere al importanței lor. Unele dintre ele apar numai în ariile de influență ucraineană compactă, iar altele au o răspândire aproape generală.

Totodată, am subliniat aportul reprezentanților comunității ucrainene în domeniul culturii: scriitorii și oamenii de știință ucraineni din România au impus limba ucraineană vorbită ca limbă a culturii scrise încă de la sfârșitul anilor '60 ai secolului trecut, publicând, cu sprijinul financiar al Guvernului României, un important număr de cărți, apreciate în țară și peste hotare. În ultima perioadă, reprezentanții elitei ucrainene au făcut posibilă publicarea, în medie, a 15 cărți pe an. Sunt, mai ales, creații literare, dar și științifice, dintre care unele au fost nominalizate pentru Premiul Academiei Române, premiate de Uniunea Scriitorilor din România sau din alte țări. Literatura și știința în limba ucraineană din România cunosc nume care depășesc spațiul comunitar. Amintim aici pe Ștefan Tcaciciuc, Mihai Mihailiuc, Ioan Ardelean, Mihai Nebeleac,

Corneliu Irod, Ion Robciuc, Ioan Covaci, Mihai Traista, Nicolai Carsiuc, Ioan Herbil și alții.

Nu putem trece cu vederea și aportul altor personalități în acest domeniu, cum ar fi: Mihai Decun, membru corespondent al Academiei Române, Ioan Rebușapcă, Magdalena László-Kuțiuk, profesori universitari la Catedra de Slavistică a Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, Mircea Daniliuc, regizor, scenarist, actor, scenograf, Anna Lesko, cântăreață, pictoriță, textieră, Eusebius Mandyczewski, compozitor, dirijor de cor și muzicolog, Mirosława-Olga Șandru (născută Copaciuc), etnografă și folcloristă, Elisabeta Lipă (născută Oleniuc), multiplă campioană olimpică la canotaj.

Nu ar fi corect să nu amintim contribuția personalităților ucrainene, care, de-a lungul anilor, au activat în domeniul administrației locale și regionale (am în vedere primarii, viceprimarii, consilierii la nivel local și central și, în ultimii ani, deputații care au reprezentat comunitatea noastră în Parlamentul României) și care s-au remarcat prin preocuparea constantă ca populația din localitățile unde au fost aleși să simtă că alături au conaționali care se interesează de soarta lor și a comunității (localității), în genere. În consecință, satele ucrainene întotdeauna au fost printre cele fruntașe sub toate aspectele.

Spre finalul expunerii, am subliniat faptul că și în zilele noastre, conducerea Uniunii Ucrainenilor din România, filialele UUR, într-o strânsă colaborare cu reprezentanții organelor locale, elaborează proiecte care vizează, pe de o parte, realizarea unității în diversitate, prin conservarea și promovarea tradițiilor specifice minorității, iar, pe de altă parte, sprijină organele locale, municipale și jude-

ține în dezvoltarea relațiilor de colaborare cu structuri similare din Ucraina, precum și cu organizațiile nonguvernamentale (companii, firme, asociații etc.), în realizarea și menținerea unor parteneriate în folosul ambelor părți.

Pentru viitor, am propus organizarea unor mese rotunde, cu participarea celor interesați, dar și a celor ce au responsabilități stabilite prin lege, pentru ca împreună să găsim căi și metode atât pentru o mai bună colaborare între minorități, cât și pentru implicarea acestora în acțiunile organizate la nivel local (dorind ca, la acțiunile noastre majore, să fie prezenți cât mai mulți reprezentanți din partea organelor locale, a instituțiilor de cultură, a mass-mediei, a organizațiilor nonguvernamentale etc.): încheierea unor parteneriate și protocoale de colaborare; organizarea unor festivaluri în aer liber, de genul bucătăria tradițională a minorităților din județul respectiv; editarea unei reviste sau a unui almanah al minorităților; realizarea unui volum cu cele mai frumoase poezii ale minorităților; editarea unui CD sau DVD cu cele mai frumoase melodii populare ale minorităților; întocmirea unui volum de poezii ale poetilor români, care au fost traduși în limbile minorităților județului (cu ocazia comemorării poetilor respectivi); crearea unui DVD cu tradițiile și obiceiurile minorităților (acolo unde acestea sunt comune); programarea și realizarea unor întreceri sportive între echipele provenite din rândul minorităților din zona respectivă.

Propunerile au fost bine primite de participanți și am primit asigurări din partea organizatorilor că vor ține seama de aceste dorințe.

[„CU”, nr. 373-374, decembrie 2018]

CONCERT DE GALĂ AL MINORITĂȚILOR ETNICE, LA IAȘI

Parcul Copou – un loc încărcat de istorie și cultură. O „mare” de alb a inundat aleile și straturile care, până nu demult, erau pline de flori multicolore. Parcă prea multă monotonie. Dar, totuși... este iarnă, și fiecare anotimp vine cu specificul și cu frumusețea sa. Este locația unde s-a desfășurat festivalul dedicat sărbătoririi „Zilei Minorităților Naționale”. Din mijlocul parcului, de lângă teiul său, Mihai Eminescu, singurul personaj prezent în parc la ora respectivă, puțin îngândurat (de ce oare, azi, nu e tocmai așa cum și-a dorit el pentru țara lui) privea cu nedumerire la tinerii care grupuri-grupuri se îndreptau spre Casa de Cultură „Mihai Ursachi”. Ce păcat că nu putea fi printre ei. Dar ajunge cu melancolia.

După cum se cunoaște deja, ca urmare a adoptării de către Adunarea Generală a ONU a Declarației cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, etnice, lingvistice și religioase, la 18 decembrie 1992, această dată a devenit una de reper pentru toate minoritățile etnice din toate statele lumii – ca Ziua Minorităților Naționale –, fiind celebrată la nivelul întregii comunități internaționale în fiecare an. Iată că au trecut 16 ani de când statul român a recunoscut rolul minorităților etnice în edificarea unei societăți multiculturale și tolerante și a

decis – prin hotărâre de guvern – ca ziua de 18 decembrie să fie declarată Ziua Minorităților Naționale din România.

Țara noastră, alături de alte state membre ale ONU, a recunoscut importanța acestei declarații, care oferă o confirmare internațională a drepturilor minorităților și a multiculturalismului, cu tot ceea ce reprezintă acesta – pluralism, diversitate și identitate culturală, și, în consecință, ziua de 18 decembrie este sărbătorită și la noi ca Ziua Minorităților Naționale.

România a reușit promovarea unui model de conviețuire socială bazat pe integrare, respect reciproc, dialog, care valorifică minoritățile naționale atât ca factor de îmbogățire la nivelul societății românești, cât și ca liant în relațiile interstatale.

În România, sunt recunoscute oficial 20 de minorități naționale, fiecare cu particularitățile sale culturale, lingvistice și religioase: albanezi, armeni, bulgari, cehi, slovaci, croați, evrei, germani, greci, italieni, macedoneni, maghiari, polonezi, romi, ruși lipoveni, ruteni, sârbi, tătari, turci, ucraineni, dintre acestea, în județul Iași, regăsindu-se, într-o măsură mai mare sau mai mică, comunități sau reprezentanți a 17 minorități (armeni, bulgari, cehi, slovaci, croați, evrei, germani, greci, italieni, maghiari, polonezi, romi, ruși lipoveni, sârbi, tătari, turci, ucraineni).

La invitația conducerii Casei de Cultură „Mihai Ursachi” a orașului Iași, Filiala UUR Iași a participat la cea de-a V-a ediție a festivalului sus-amintit cu grupul de dansuri „Veselka”, coordonator prof. Rodica Fălișteanu. În cadrul programului organizat cu ocazia acestui eveniment, au mai participat ansamblurile de dansatori și vocal-instrumentale de la armeni, eleni, evrei, romi și ruși lipoveni.

Programul s-a desfășurat în sala de spectacole a Casei de Cultură, nu prea mare, dar cochetă și primitoare, fiind ocupată până la refuz de publicul spectator, venit să urmărească programul pregătit pentru această ocazie. Deși majoritatea ansamblurilor participante, inclusiv cel al filialei noastre, trec printr-o perioadă de înnoire, schimb de generații, după terminarea studiilor sau din alte motive, spectacolul prezentat a fost de înaltă ținută artistică, fiind apreciat de publicul spectator cu îndelungi și vii aplauze.

Ansamblul „Veselka” a prezentat în cadrul programului, în limita timpului alocat și într-un format mai restrâns, din cauza spațiului, un colaj de dansuri populare ucrainene, dintre care cele mai bine primite au fost „Berezneanka” și „Hopak-ul”, fiind aplaudate atât de publicul spectator, cât și de membrii celorlalte ansambluri prezente în program, recunoscând astfel valoarea și frumusețea dansului ucrainean. La finalul reprezentațiilor, membrii ansamblurilor au fost recompensați cu sume bănești din partea organizatorilor. În ziua următoare, membrii formației noastre împreună cu profesoara Rodica Fălișteanu, coordonatoarea ansamblului, au făcut o vizită la sediul filialei, colindându-i pe membrii Comitetului. Pe timpul vizitei, a avut loc o discuție referitoare la proiectele ansamblului pentru anul viitor, iar, în final, din partea Uniunii Ucrainenilor din România, le-am oferit cadouri în valoarea aprobată de Consiliul UUR.

Aspecte din spectacol au fost mediatizate prin rețelele de socializare și prin mass-media locală. Acțiunea a fost o reușită deplină.

[„CU”, nr. 375-376, ianuarie 2019]

COMUNITATEA UCRAINENILOR DIN IAȘI A SĂRBĂTORIT CRĂCIUNUL PE STIL VECHI

Ciclul de iarnă al sărbătorilor tradiționale ale ucrainenilor, oriunde ar trăi ei, include sărbători devenite favorite încă din fragedă copilărie, cum ar fi: Seara de Ajun, Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza. Aceste sărbători au fost și încă mai sunt însoțite de pregătirea unor mâncăruri (ritualice) speciale, care au o valoare simbolică, reprezentând o formă de comunicare de familie, constituiau și încă mai constituie prilejul ca familia, oricât de răspândită ar fi, să se adune la un loc, de regulă în casa părintească. Sărbătoarea Crăciunului este una dintre cele mai frumoase tradiții ale creștinismului. Această sărbătoare, după importanța ei, este a doua după Paște. În ciuda unor diferențe de nuanțe și tradiții de sărbătorire de către protestanți, catolici și ortodocși, sărbătoarea nașterii Domnului Iisus Hristos umple sufletele tuturor creștinilor de o bucurie unică.

La 6 ianuarie, Filiala Iași a UUR a marcat Ajunul Crăciunului a 11-a oară. În această zi, iau sfârșit cele patruzeci de zile din postul Crăciunului. La masa bogată, de sărbătoare, în mod tradițional, se adună întreaga familie. Și la masa noastră s-a adunat „familia de ucraineni” care trăiește în Iași, din păcate, nu toți din familie, pe de o parte, pentru că suntem destul de mulți (e adevărat că unii au fost plecați, și, aici, am în vedere pe studenții de origine ucraineană, care erau în binemeritata vacanță înaintea se-

siunii de examene), iar, pe de altă parte, am dorit să împărtășim această bucurie cu prietenii noștri, reprezentanți ai autorităților locale, ai unor instituții și organizații non-guvernamentale, cu care filiala noastră cooperează în promovarea proiectelor comune. La invitația noastră, în această zi minunată, alături de noi au fost reprezentanți ai Consiliului Județean Iași, ai Primăriei, ai Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, ai Universității „Alexandru Ioan Cuza” și ai altor organizații cu care colaborăm.

Pentru această acțiune, soțiile membrilor Comitetului filialei au pregătit o expoziție culinară cu mâncăruri specifice de Crăciun, aceleași feluri de mâncare pe care le pregăteau pe când se aflau în satele de origine, pe lângă mamele lor, asta cu mulți ani în urmă, de unde provine marea majoritate a membrilor „familiei noastre ucrainene” din Iași. Invitații noștri au avut ocazia să ia la cunoștință de rețetele mâncărilor tradiționale care se pregătesc pentru Seara de Ajun (acestea fiind prezentate în format bilingv), dar, în același timp, au avut posibilitatea să deguste aceste mâncăruri.

Pentru oaspeții noștri, am pregătit două roll-up-uri de Crăciun: unul cu prezentarea tradițiilor și obiceiurilor legate de această sărbătoare, iar al doilea, cu cele mai frumoase felicitări ucrainene pentru sărbătorile de iarnă. Dar, pentru ca aceștia să nu rămână doar cu ceea ce au văzut la noi, fiecare dintre oaspeții noștri a primit câte o felicitare, un calendar de buzunar și o făgăduință pentru anul 2019.

Ajunul Crăciunului a început cu un cuvânt de bun venit din partea președintelui Filialei Iași a UUR, care a urat tuturor celor prezenți pace și liniște în fiecare casă, bunățate, înțelegere, prosperitate, dragoste, fericire, împli-

nire sufletească și succes în toate începuturile, mai multă bucurie, sănătate și bunăstare! Astăzi, avem posibilitatea să stăm câteva minute și să ne gândim cum a fost viața noastră în trecut, ce a fost bun și ce a fost rău, cu ce și în fața cui am greșit, să încercăm să ne împăcăm cu noi înșine, în primul rând, apoi, cu rudele, cu cei dragi, cu colegii de muncă etc. E timpul să fim mai buni, mai răbdători și mai toleranți, să punem pe prim-plan binele aproapelui nostru, și, după aceea, al nostru, și atunci vom fi fericiți și binecuvântați.

La cererea oaspeților noștri, președintele Filialei Iași a povestit de ce în toată lumea se sărbătorește Crăciunul la 25 decembrie, iar, în Ucraina, Georgia, Rusia, Serbia și în alte țări, la 7 ianuarie. De ce datele de naștere ale lui Iisus Hristos diferă, dacă ele diferă? În societatea modernă, se trăiește după calendarul gregorian, care a fost introdus în 1582, de către Papa Grigore al XIII-lea. Acest nou calendar a și fost numit „stil nou”. Diferența dintre cele două stiluri, la fiecare 100 de ani, crește cu o zi. Acum, calendarul iulian rămâne în urma celui gregorian cu 13 zile. Dacă în Europa, a apărut și este în vigoare noul calendar gregorian, în Ucraina și țările sus-menționate, continuă să se folosească cel iulian.

Oaspeții noștri s-au arătat interesați de tradițiile și obiceiurile caracteristice ucrainenilor cu privire la celebrarea Crăciunului. Le-am prezentat, în linii mari, tradițiile și obiceiurile ucrainenilor care trăiesc în sudul Bucovinei, de unde provine majoritatea membrilor organizației noastre. A trebuit să povestim oaspeților noștri despre bucatele specifice care au fost prezentate la expoziție, despre simbolurile lor (despre simbolurile / semnificația altor atri-

bute prezente în Seara de Ajun – diduh, usturoi, fân etc.), iar, după degustarea acestor preparate, majoritatea invitaților au cerut rețete pentru respectivele produse.

Dar Seara de Ajun nu ar fi adevărată și completă, dacă ar lipsi colindele noastre ucrainene și românești (în cazul dat). Și de data aceasta, alături de noi a fost doamna Otilia Zaharov, profesoară la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, care a încântat audiența cu un buchet de colinde românești, acompaniată de nelipsita-i chitară, fiind susținută de participanții la acțiune.

6 ianuarie – o zi cu mai multe fațete, Ajunul Nașterii Domnului Hristos, dar și o bună ocazie de a reflecta asupra multor lucruri din viața noastră. În această zi, nu este suficient să ne înnoim doar casa și în curățenie să întâmpinăm marea sărbătoare, ci să ne păstrăm și sufletul curat, „măturat” de gânduri rele, și să începem să trăim într-un mod nou, așa cum o cere Domnul. Hristos s-a născut! Slăviți-L!

[„CU”, nr. 377-378, februarie 2019]

SĂ NU LĂSĂM SĂ SE STINGĂ LUMÂNAREA MEMORIEI!

Sub impresia evenimentelor care se derulează la granița de răsărit a Ucrainei, unde separatiștii proruși duc un acerb război hibrid fratricid (până în prezent, potrivit datelor oficiale, în teatrul de operațiuni de la frontiera de est a Ucrainei, au murit circa 15.000 de oameni, dintre care peste 2.500 civili, cu miile se numără și cei dați dispăruți, mii de oameni au fost nevoiți să-și părăsească casele), precum și a ultimelor evenimente petrecute recent în Marea Neagră, lângă strâmtoarea Kerci, Filiala Iași a UUR, deși cu întârziere, din motive obiective, a ținut să comemoreze, cum o face de mai mulți ani încoace, jertfele Holodomorului din Ucraina anilor 1932-1933.

Acțiunea s-a dorit a fi un omagiu adus milioanei de ucraineni (după unele surse, 3,5 milioane, după altele, 5,7 și chiar 10 milioane) „uciși prin înfometare” de un regim totalitar, care urmărea obținerea supunerii necondiționate a Ucrainei și ucrainenilor față de Kremlin.

Organizatorii au conceput și derulat acțiunea în trei acte distincte: în prima parte a programului, a fost prezentată invitaților o expoziție cu materiale care se refereau la perioada anilor 1932-1933, și anume o expoziție de carte și de fotografii dedicate Holodomorului și, respectiv, un roll-up care conținea reprezentări ale unor scene dra-

matice din acea perioadă. Vizitatorii noștri au primit explicații referitoare la cele văzute.

În continuarea programului, președintele filialei a prezentat un material documentar în cifre și date despre evenimentele care au avut loc în Ucraina, între anii 1929 și 1933. În cuvântul său, a reamintit participanților câteva informații privind: recunoașterea Holodomorului ca un act de genocid al ucrainenilor de către 24 țări ale lumii, numărul victimelor din acea perioadă, geografia Holodomorului, primele mențiuni în presa străină despre acesta, istoria privind momentul recunoașterii oficiale a Foametei din Ucraina ca genocid, „legi represive privind protecția proprietății de stat”, emise de Stalin în acea perioadă, și alte câteva momente mai puțin cunoscute publicului larg.

Acțiunea s-a încheiat cu un program muzical adecvat momentului, cu participarea distinsei noastre colaboratoare de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, dna profesoară Otilia Zaharov, care, cu vocea-i plăcută și melodi-oasă, în acompaniamentul chitarei de care nu se desparte în astfel de ocazii, a cucerit de îndată publicul spectator.

Ne-au onorat cu prezența profesori din conducerea Colegiului „Octav Băncilă”, din partea Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, din partea minorităților, a Primăriei din Cernăuți, a unor instituții și organizații din Iași, cu care filiala noastră are frumoase legături de colaborare de mai mulți ani.

Merită subliniat faptul că mare parte dintre cei prezenți la eveniment s-au arătat interesați de materialele prezentate, solicitând unele lămuriri și cerând cu împrumut unele dintre cărțile expuse. Materialele prezentate au fost transmise prin rețeaua de socializare chiar în aceeași

zi, în unele cazuri, „chiar de la fața locului”, găsim un ecou pozitiv în rândul celor care le-au recepționat.

Invitații, în aprecierile făcute, au subliniat că materialele prezentate au fost concise, relevante și bine documentate. Organizatorii au fost surprinși de dorința exprimată de unul dintre participanți la eveniment, care apreciază foarte mult acțiunile noastre, român de naționalitate, de a învăța limba ucraineană pentru a putea afla mai multe despre istoria poporului ucrainean și, respectiv, despre tradițiile și obiceiurile ucrainenilor, în general, și a celor din România, în special. Nu-i așa că sună frumos, când te gândești că unii dintre ucrainenii noștri au uitat să mai vorbească în limba maternă, iar altora le e rușine. De copii ce să mai vorbim... L-am asigurat pe prietenul nostru că este oricând binevenit la noi la bibliotecă, unde va avea o astfel de posibilitate, putând citi materiale și în limba română (cărți, ziare etc.). Întreaga acțiune s-a desfășurat într-o atmosferă distinsă și nobilă, cu mult respect și pioșenie față de momentul comemorat.

[„CU”, nr. 377-378, februarie 2019]

8 MAI, ZIUA MEMORIEI ȘI A RECONCILIERII

La 6 mai a.c., la Iași, au avut loc festivități solemne dedicate Zilei Memoriei și a Reconcilierii, care este marcată în Ucraina și în lume la data de 8 mai a fiecărui an.

Ziua Memoriei și a Reconcilierii a fost instituită prin Legea Ucrainei „Cu privire la eternizarea victoriei asupra nazismului în cel de-al Doilea Război Mondial din anii 1939-1945”. Astfel, Ucraina a început o nouă tradiție de a sărbători 8 Mai într-un spirit european al păstrării memoriei trecutului și al reconcilierii. Această sărbătoare nouă a fost instituită „pentru cinstirea eroismului poporului ucrainean, a contribuției remarcabile a acestuia la victoria coaliției antihitleriste în cel de-al Doilea Război Mondial, pentru exprimarea respectului față de toți luptătorii împotriva nazismului, pentru cinstirea memoriei celor căzuți în luptă. În această zi, se comemorează soldații „victime ale războiului, ale crimelor de război, ale deportărilor și ale crimelor împotriva umanității, comise în timpul războiului”. Sloganul oficial al evenimentelor comemorative – „1939-1945. Ținem minte. Învingem”. Noul simbol al Zilei Memoriei și Reconcilierii, începând cu anul 2014, este floarea de mac, a cărei reprezentare grafică are următoarea semnificație: pe de o parte, ea reprezintă un mac înflorit, iar, pe de alta, o dâră de sânge produsă de un glonț.

Reprezentanți ai Ambasadei Ucrainei la București, Excelența Sa Oleksandr Bankov, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Ucrainei în România, și consilierul său, dl Pavlo Rohovei, reprezentantul atașatilor militari ai Ambasadei Ucrainei în România, dl colonel Gheorghii Olhovskiy, împreună cu reprezentanți ai autorităților locale: prefectul de Iași, dl Marian Șerbescu, vicepreședintele Consiliului Județean Iași, dl Romeo Olteanu, primarul municipiului Iași, dl Mihai Chirica, reprezentantul garnizoanei Iași, membri ai Comitetului Filialei Iași a UUR, Victor Hrihorciuc, Daniel Serdenciuc și Ioan Leiba s-au adunat la cimitirul „Eternitatea” din Iași, în fața monumentului memorial al soldaților ucraineni, căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial pentru apărarea integrității teritoriale a Ucrainei, și nu numai, la o ceremonie de depunere de coroane de flori și de a cinstea sacrificiul lor, faptele de vitejie pentru obținerea victoriei. Totodată, la ceremonie, au participat membri ai Filialei Iași și alți invitați.

Festivitățile au început cu o slujbă de pomenire în memoria celor uciși în cel de-al Doilea Război Mondial, oficiată de preotul garnizoanei militare Iași. Ceremonia de depunere a coroanelor de flori a început imediat ce garda de onoare a prezentat onorul. Reprezentanții instituțiilor și organizațiilor sus-menționate au depus coroane la monument și au ținut un moment de reculegere.

Având în vedere că până la următoarea acțiune din cadrul programului pregătit de filiala noastră, împreună cu organele locale, conducerea garnizoanei Iași și a Casei de Cultură a municipiului Iași „Mihai Ursachi”, era încă timp suficient, acesta a fost folosit pentru o întâlnire interesantă și plină de conținut între delegația ucraineană și primarul

municipiului Iași. La întâlnire, au fost discutate aspecte actuale ale relațiilor dintre Ucraina și România. O atenție deosebită a fost acordată întrebărilor legate de cooperarea economică, culturală și umanitară la nivel regional, în special în cadrul proiectelor din Programul Operațional Comun Ucraina – România 2014-2020.

În continuarea evenimentului, la galeria „Labirintul” a Casei de Cultură „Mihai Ursachi” din Iași, a avut loc vernisajul expoziției de fotografie documentară „Ucraina în cel de-al Doilea Război Mondial”, în prezența Exceleței Sale Oleksandr Bankov, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Ucrainei în România, a primarului municipiului Iași, Mihai Chirica, a președintelui Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, a altor oficialități și a unui public numeros, gazda fiind directorul Casei de Cultură „Mihai Ursachi”, domnul Adi Cristi. Cu această ocazie, persoanele sus-menționate au rostit alocuțiuni legate de evenimentul comemorat.

Acțiunea desfășurată la Iași s-a dorit a fi un început în a cinsti cum se cuvine faptele de vitejie ale poporului ucrainean și de a ne exprima respectul față de toți luptătorii împotriva nazismului, de a eterniza memoria ostașilor căzuți, a victimelor celui de-al Doilea Război Mondial.

Trebuie să păstrăm vie memoria vremurilor apuse, să învățăm din lecțiile trecutului, dar să trăim în viitor. Fiecare război va avea un sfârșit...

Ne plecăm capetele în fața veteranilor în viață, iar celor căzuți, veșnică pomenire... Fie ca pacea și înțelegerea să domnească pe pământul nostru.

[„CU”, nr. 383-384, mai 2019]

STUDENȚII UCRAINENI CARE STUDIAZĂ LA IAȘI AR PUTEA BENEFICIA DE SPRIJIN DIN PARTEA AIDROM

În ziua de 4 aprilie 2019, în sala de conferințe „Vasile Pogor” din cadrul Primăriei municipiului Iași, s-a desfășurat conferința de informare și diseminare a proiectului „Integrarea străinilor cu ședere legală în societatea românească – o construcție comună”, la care au fost invitați și reprezentanții minorităților naționale din Iași ce ar putea beneficia de aceste facilități pentru cetățenii din țările lor de origine (studenți sau alte categorii de persoane), care se află legal pe teritoriul României. Acțiunea a fost organizată de fundația ICAR în parteneriat cu Asociația Ecumenică a Bisericilor din România – AIDRom și cu alte instituții implicate în acest proiect.

Proiectul are ca scop integrarea socială a beneficiarilor unei forme de protecție.

Obiectivul general al proiectului este contribuția la integrarea socială a beneficiarilor unei forme de protecție și a străinilor cu ședere legală în România, prin consolidarea unui model de integrare regională conform cerințelor Programului Național – Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare. Iar dintre obiectivele specifice proiectului amintim: - contribuția la integrarea în societatea românească a beneficiarilor de protecție internațională și a resortisanților țărilor terțe cu ședere legală din județele Suceava, Boto-

șani, Neamț și Iași; - promovarea unui mediu favorabil procesului de integrare, prin diseminarea de informații relevante și întărirea dialogului dintre toți actorii regionali implicați.

În cuvântul subsemnatului, am prezentat situația studenților din Ucraina care învață în instituțiile de învățământ superior din Iași, faptul că în anii precedenți, unii dintre ei au beneficiat de sprijin din partea organizației pentru rezolvarea unor probleme specifice (de la asistență juridică și până la soluționarea unor chestiuni punctuale) și ne-am manifestat disponibilitatea de a colabora, în continuare, în limitele atribuțiilor și a mandatului pe care îl vom primi pentru fiecare acțiune în parte. Am propus să fie analizată posibilitatea ca, în viitor, să se organizeze tabere pentru copiii militarilor ucraineni implicați în acțiuni armate și care au avut de suferit. Organizatorii au răspuns că vor analiza această propunere, și dacă nu va fi posibil în cadrul acestui proiect, atunci vor face ca astfel de acțiuni să fie prevăzute în proiectele viitoare. Informațiile și materialele obținute, precum și datele de contact ale reprezentanților instituțiilor implicate vor fi puse la dispoziția studenților ucraineni, la una dintre acțiunile noastre viitoare, pentru a beneficia de sprijinul necesar acolo unde situația va impune și legea va permite.

[„CU”, nr. 383-384, mai 2019]

UCRAINENII DIN ROMÂNIA, UCRAINA ȘI REPUBLICA MOLDOVA L-AU SĂRBĂTORIT PE ȘEVCHENKO LA IAȘI

În fiecare primăvară, anotimp în care toată natura se trezește la viață, ucrainenii care trăiesc în România, și nu numai, desfășoară acțiuni festive dedicate aniversării zilei de naștere a marelui poet și fiu al Ucrainei, geniu și apostol al neamului ucrainean, Taras Șevcenko. În mod tradițional, ucrainenii de pe întreg cuprinsul României își canalizează întreaga lor atenție spre figura Marelui Cobzar, care, în grandoarea lui, a fost, este și rămâne incomparabil, inepuizabil în percepția umanității. El a intrat în literatură ca poet: un poet pentru toți, un poet din popor, un poet al ucrainenilor oprimați, dar nu și înfrânți.

Nu există o forță în lume care ar putea să separe Ucraina de Șevcenko sau pe Șevcenko de Ucraina – ei sunt inseparabili de veacuri și așa vor fi pentru totdeauna.

În istoria fiecărei națiuni, printre personalitățile de primă mărime sunt oameni ale căror nume sunt învăluite de o dragoste și o glorie nemuritoare. Un astfel de nume, printre ucraineni, este cel al poetului Taras Șevcenko, a cărui moștenire nemuritoare a atins unul dintre cele mai mari vârfuluri ale spiritului uman. Titanica imagine a poetului, destinul său extraordinar au fascinat și au atras pe maestrul penelului de-a lungul timpului. Anual, se completează șevcenkiana poetică și prin contribuția Uniunii Ucrai-

nenilor din România; în fiecare filială, organizație municipală, iar, în ultimul timp, chiar și în organizațiile locale, se consideră ca o datorie de onoare de a-l sărbători pe Taras Șevcenko, ca o chemare a inimii și a sufletului de ucrainean. Parte a celor mulți care-l omagiază pe Șevcenko este și filiala noastră.

Cu ocazia celei de-a 205-a aniversări a nașterii și a împlinirii a 158 de ani de la moartea Marelui Cobzar, la 6 aprilie, în municipiul Iași, în sala de spectacole a Teatrului de copii și tineret „Luceafărul”, a avut loc cea de-a doua parte a acțiunilor dedicate comemorării geniului poporului ucrainean, cel care a ridicat literatura ucraineană la nivel de recunoaștere internațională. Din păcate, la Iași, nu avem un monument sau un bust al lui Taras Șevcenko, unde comunitatea noastră și oaspeții noștri, care vin din țară sau din străinătate, pentru astfel de evenimente, ar putea depune flori, așa cum se obișnuiește în multe locuri din țară, în Ucraina și în lume.

Astăzi, probabil, este greu de găsit o țară pe harta lumii, care nu ar ști câte ceva despre Șevcenko. În multe orașe, i-au fost ridicate monumente (în total, în Ucraina și în lume, există 1384 de monumente dedicate Marelui Cobzar, din care 1256 – în Ucraina și 128 în străinătate, în alte 35 de țări. Pe teritoriul României, sunt 6 monumente și, dacă nu mă înșel, suntem pe locul doi în Europa ca număr de monumente, după Ucraina) și se pare că este cel mai mare număr de monumente dedicate unei personalități din domeniul culturii.

Șevcenko și-a adus o contribuție semnificativă la dezvoltarea limbii și literaturii ucrainene. Nu e de mirare că mulți cercetători îl consideră pe Șevcenko părinte al lim-

bii ucrainene, iar pentru noi toți el rămâne geniul prin care ne identificăm drept ucraineni. Apelul lui la fraternitate și iubire față de aproapele, ca luptător pentru adevăr și libertate, este apreciat nu numai în Ucraina, ci și în restul țărilor lumii.

„Vă mulțumesc tuturor – a spus în cuvântul de deschidere președintele Filialei Iași a UUR – că, astăzi, v-ați făcut timp pentru a fi alături de noi la sărbătorirea poetului nostru național Taras Șevcenko. Sunt recunoscător tuturor oaspeților noștri de onoare din România, din Ucraina și din Republica Moldova. Pentru mulți dintre cei prezenți la eveniment, acest lucru reprezintă o necesitate profundă – de a se „întâlni” cu Șevcenko, de a fi cu el nu numai în ziua aniversării nașterii sau a morții sale, ci și în alte momente ale vieții. De la el avem ce învăța și pentru vremuri bune, dar și pentru vremuri de restriște”.

Invitații de onoare ai evenimentului au fost: președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputat în Parlamentul României, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, vicepreședintele Uniunii Ucrainenilor din Republica Moldova, dl Vitalie Mrug, fostul primar al orașului Cernăuți, dl Petro Rotar, vicepreședintele Consiliului Județean Iași, dl Romeo Olteanu, dl Adrian Ardelean, directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, dl Ioan Holban, critic literar, director al Teatrului pentru copii și tineret „Luceafărul”, gazda acestui eveniment, directorul Palatului Culturii, dna Monica Nănescu, conducerea Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, profesori de la Catedra de Slavistică a Universității Naționale „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, vicepreședinte al UUR și președintele Filialei Maramureș a UUR, dl Miro-

slav Petrețchi, și prim-vicepreședinte al UUR, dl Vasile Pasenciuc, reprezentanți ai filialelor minorităților trăitoare în Iași, alți invitați, cu care filiala noastră colaborează.

În cadrul acțiunii, au luat cuvântul domnul Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele Uniunii Ucrainenilor din România și deputat în Parlamentul României, domnul Vitalie Mrug, vicepreședintele Uniunii Ucrainenilor din Republica Moldova, domnul Romeo Olteanu, vicepreședintele Consiliului Județean Iași, domnul Ioan Holban, director al Teatrului pentru copii și tineret „Luceafărul” și alții.

La spectacolul festiv dedicat comemorării poetului Taras Șevcenko, au luat parte, de asemenea, artiști, profesori, membrii componenți ai ansamblului folcloric de la Școala de Arte pentru Copii „Vyșenka” din orașul Vinnyțea, dna director Tetiana Zaiciko, și coordonatorul acestuia, dl Iurii Marțyniuk, și, din Bucovina de Nord, duetul „Postyvka Miks”. Oaspeții din Cernăuți și Vinnyțea au oferit un cadou deosebit de plăcut spectatorilor prezenți în sală, prezentând un colaj de cântece populare ucrainene și de estradă, hituri populare și compoziții originale, pe versurile poetului Taras Șevcenko. Prin prestația lor, au reprezentat la cel mai înalt nivel arta vocală ucraineană, inspirată de opera Marelui Cobzar. Un program bine gândit și adaptat momentului l-au avut invitații noștri de la Filiala Suceava a UUR, corul mixt „Vocile Negostinei”, coordonator dl prof. Petru Șoiman, care a interpretat melodii mai vechi și mai noi pe versurile lui Șevcenko, dar și pe versurile poetului Mihai Voloșciuc din satul Negostina, dedicate lui Șevcenko. Nu putem să nu remarcăm programul muzical deosebit de interesant pregătit de reprezentanții Filialei Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din Româ-

nia, fanfara de copii „Florile Bucovinei”, care, deși se află la început de drum, ne-a demonstrat că este pe calea cea bună și va reprezenta cu cinste ucrainenii din această zonă.

A încheiat programul, organizat de către Filiala Iași a UUR pentru această ocazie, ansamblul de dansuri populare ucrainene al filialei noastre „Veselka”, coordonator prof. Rodica Fălișteanu. Dintre soliștii care au evoluat în cadrul programului și pe care publicul i-a întâmpinat cu aplauze furtunoase dorim să-l amintim pe rapsodul popular Vasile Scutelnicu, reprezentant al Filialei Botoșani a UUR, un vechi prieten al filialei noastre și, în mod deosebit, dorim să remarcăm contribuția la buna desfășurare a spectacolului a soliștilor și recitatorilor – profesori ai ansamblului folcloric de la Școala de Arte pentru Copii din Vinnyțea, ai celor de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași, precum și a studenților și absolvenților din Ucraina, care, în continuare, sunt alături de noi.

Invitații la eveniment au avut ocazia să viziteze două expoziții: una de carte și reviste, editate de Uniunea Ucrainenilor din România, iar cealaltă – de ouă încondeiate și alte materiale pregătite pentru această sărbătoare. Cere-monია s-a încheiat cu tradiționala poză de grup și intonarea cântecului pe versurile poetului Taras Șevcenko „Amar în noapte Niprul plânge”. Pe timpul șederii în Iași, oaspeții noștri din Ucraina și din Republica Moldova au avut posibilitatea de a vizita unele monumente reprezentative ale orașului nostru.

[„CU”, nr. 383-384, mai 2019]

REVEDERE DUPĂ 50 DE ANI, LA SIRET

În ziua de 10 iunie 2019, vechea clădire a Liceului din Siret și-a deschis porțile pentru promoția 1969. Cu emoție imensă și nerăbdare, am așteptat revederea cu colegii și profesorii după 50 de ani de la terminarea liceului.

Liceeni de altădată entuziaști, cu aspirații înalte, tineri și frumoși, care am trecut proba timpului, și iată-ne oameni în vârstă, parcă prea repede, cu părul alb sau chiar fără el, cu zâmbetul reținut de greutatea problemelor ce ne apasă, cu pași domoli și nesiguri pe alocuri, dar cu inima încă tânără. Mulți dintre colegi și dascăli ne-au părăsit, s-au dus la odihnă. Odihnească-se în pace! Parcă, totuși, prea mulți, 25 dintre colegii noștri din totalul de 93 de absolvenți ai celor trei clase (una cu profil umanist și două cu profil real) nu s-au mai regăsit printre noi.

Situația este și mai dramatică în ce privește profesorii. Dintre toți profesorii care ne-au predat pe parcursul celor 4 ani de studii, în viață mai sunt doar 5, din care 4, fiind bolnavi, nu ne-au putut onora cu prezența lor. În consecință, corpul profesoral, la întâlnirea noastră, a fost reprezentat de profesorul de matematică, domnul Gheorghe Boico. Au fost emoții, zâmbete, lacrimi, nedumeriri. Mulți dintre cei prezenți nu și-au mai recunoscut colegii, acum, la vârsta de 69 de ani, lucru explicabil, ținând cont

că ultima revedere a avut loc cu 40 de ani în urmă. Timpul e dușmanul nostru de moarte și prietenul nostru cel mai intim, este ceea ce posedăm pe deplin și nu vom reuși niciodată să luăm în stăpânire, e chinul și speranța noastră.

Bucuria revederii, după 50 de ani, reprezintă un moment unic în viața oricărui om! Pentru unii dintre absolvenți, întâlnirea de 50 de ani de la terminarea liceului a fost una specială, aceștia revăzându-și pentru prima dată foștii colegi după absolvire, am în vedere pe cei care nu au putut participa la întâlnirea de 10 ani de la terminarea liceului.

Organizatorii evenimentului s-au străduit și au reușit să facă astfel ca revederea să fie una plăcută și mult apreciată de participanți, surpriza venind de la unul dintre colegii noștri, astăzi, om de afaceri, fost senator, domnul Mihai Fercalo, care a sponsorizat cheltuielile privind masa festivă, organizată cu acest prilej. Festivitatea a început în clădirea veche a liceului din Siret, unde am învățat în perioada 1965-1969, cu o întâlnire pe cele trei clase, după care foștii elevi s-au reunit în una din sălile unde unul dintre organizatori, domnul Puiu Masapiuc, a citit catalogul claselor și pe diriginții acestora.

În final, s-a ținut un moment de reculegere pentru profesorii și colegii noștri plecați dintre noi, unii atât de devreme. Evenimentul a continuat la biserica din apropiere, aici, având loc o slujbă de pomenire pentru cei decedați. Înainte de a ne deplasa la restaurantul unde ne așteptau multe surprize, un grup de colegi și colege a făcut o vizită la domiciliu profesorului nostru de sport, domnul Nicolae Maidaniuc, care, fiind bolnav, nu a putut participa la întâlnirea noastră. Domnul profesor, deși vădit slăbit, a

găsit putere să ne povestească prin ce a trecut în ultima perioadă de timp și să ne dea sfaturi utile pentru viață. Mulțumim, domnule profesor, pentru tot ce ați făcut pentru noi și vă dorim însănătoșire grabnică, iar la revederea de la anul să fiți alături de noi.

Finalul reîntâlnirii noastre s-a desfășurat la restaurantul „Frontier” din vama Siret. Și aici au fost câteva surprize: invitații au avut ocazia să povestească câte ceva din cele ce-și mai amintesc din anii de liceu, dar și din viața de după, fiind citite, din caietul dirigintelui, domnul Gheorghe Boico, câteva caracterizări ale unor elevi, colegi de-ai noștri, solicitându-se celor prezenți sau în cauză să recunoască personajul.

Atmosfera de bună dispoziție și veselie a fost asigurată de un DJ, care a mixat melodii ucrainene și românești, iar surpriza mare pentru invitați a constituit-o evoluția ansamblului de dansuri ucrainene „Kozaciok”, reprezentate de copiii din Bălcăuți, sub conducerea domnului prof. Petru Șoiman și a ansamblului de dansuri populare românești „Ciobănașul” din Rădăuți. Prezența ansamblului „Kozaciok” și faptul că dintre cei prezenți la eveniment peste 50% eram ucraineni, putând discuta între noi în limba ucraineană, iar alți câțiva, deși nu vorbeau limba ucraineană, au origini ucrainene m-au determinat să scriu articolul de față.

La intrarea în scenă a formației „Kozaciok”, am folosit prilejul pentru a prezenta efortul financiar pe care-l depune Uniunea Ucrainenilor din România pentru a promova tradițiile și obiceiurile naționale prin realizarea / achiziționarea costumelor populare, a instrumentelor muzicale și desfășurarea unor acțiuni culturale cu specific ucrain-

nean. Am ajuns la o vârstă când, se pare, tot mai mulți dintre noi, din motive de sănătate, își încheie viața pe acest pământ, fapt pentru care toți cei prezenți la eveniment am hotărât ca următoarea revedere să aibă loc în anul următor.

La revedere în anul 2020!

[„CU”, 385-386, iunie 2019]

CONGRESUL EXTRAORDINAR AL UNIUNII UCRAINENILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

În ziua de 18 mai a.c., la Chișinău, a avut loc Congresul extraordinar al Uniunii Ucrainenilor din Republica Moldova (UURM), cea mai mare organizație de ucraineni din țară (mai sunt și alte organizații), pentru a alege un nou președinte. Motivul convocării congresului extraordinar a fost dictat de decesul președintelui fondator al acestei organizații, membru al Prezidiului, dl Nikolai Oliinyk.

La lucrările Congresului, au luat parte reprezentanții organizațiilor locale, ale altor organizații ucrainene din Republica Moldova, delegații UURM din toate raioanele republicii cu populație compactă de ucraineni și din orașul Chișinău, precum și deputați ai Parlamentului Republicii Moldova – V. Vitiuc și A. Jolnaci, directorul Agenției Relații Interetnice, A. Babenko, președintele comunității găgăuze din Moldova, N. Terzi, și oaspeții din Ucraina. Uniunea Ucrainenilor din România a fost reprezentată de dl Daniel Serdenciuc, vicepreședinte al Filialei Iași a UUR, întrucât președintele acesteia, din motive obiective, nu a putut participa la acest eveniment.

Lucrările Congresului au început cu un minut de reculegere, prin care a fost cinstită memoria lui Nikolai Konstantinovici Oliinyk, figură proeminentă a diasporei ucrainene din Moldova și deputat în primul Parlament al Republicii Moldova.

După aceasta, au urmat cuvintele de salut ale oaspeților prezenți la eveniment. Ambasadorul Ucrainei în Moldova, Ivan Hnatyșyn, în timpul discursului său, fiind la sfârșitul mandatului, a mulțumit comunității ucrainene pentru cooperare, pentru conservarea și promovarea identităților naționale, a limbii materne și a culturii ucrainene în Republica Moldova. A amintit, de asemenea, de evenimentele tragice ale acestei zile din anul 1944 – decizia regimului totalitar de atunci de a deporta din Crimeea populația tătară, subliniind importanța memoriei istorice pentru a nu se mai permite repetarea unor asemenea evenimente tragice în viitor.

Către cei prezenți la Congres, cu un cuvânt de salut, s-a adresat și președintele Consiliului Mondial Ucrainean de Coordonare, dl Myhailo Ratușnyi.

Pe durata lucrărilor Congresului, au fost prezentate rapoarte privind activitatea și situația actuală a comunității ucrainene din Moldova de către prim-vicepreședintele Vitalie Mrug, Ala Nikitcenko și Dmitri Lekarțev.

La Congres, a fost aleasă noua conducere a organizației: Vitalie Mrug, președinte, Dmitri Lekarțev, prim-vicepreședinte, Mariana Șmylenko și Viktor Ostaficiuk, vicepreședinți, și a fost prezentat Planul de activități al comunității pentru viitor.

În discuțiile purtate cu membrii noii conduceri, aceștia au reiterat dorința lor de colaborare cu Uniunea Ucrainenilor din România, privind organizarea unor acțiuni comune, schimburi de experiență și de publicații etc.

[„CU”, nr. 385-386, iunie 2019]

UN EVENIMENT GASTRONOMIC TRADIȚIONAL UCRAINEAN, LA IAȘI

Bucătăria ucraineană este foarte populară printre bucătăriile din țările slave. Aceasta a depășit de mult timp granițele Ucrainei: unele mâncăruri din bucătăria ucraineană, cum ar fi borșul ucrainean și colțunașii, au fost incluse în meniul bucătăriei internaționale. Ele sunt la mare căutare în restaurantele și cafenelele multor orașe din Ucraina, dar și în cele din alte țări. Bucătăria ucraineană s-a format destul de târziu, în principal, la începutul secolului al XIX-lea. Până atunci, era greu să o distingem din familia bucătăriilor slave, în general, și, în principal, din cea poloneză și belarusă. Acest lucru se datorează duratei în timp și complexității procesului de formare a națiunii ucrainene și a statului ucrainean, întrucât diferite părți ale teritoriului său, de-a lungul anilor, erau parte componentă a teritoriului altor state (Lituania, Polonia, Ungaria etc.). În bucătăria națională ucraineană, nu au intrat vechile tradiții ale bucătăriei rusine (din epoca Rusiei Kievene), legătura cu aceasta fiind stopată imediat după invazia mongolă, ceea ce distinge bucătăria ucraineană de bucătăriile rusă și belarusă, unde vechile tradiții, deși au evoluat, s-au păstrat, totuși, de-a lungul mai multor secole.

A devenit o tradiție ca la început de primăvară, filiala noastră să pregătească și să desfășoare o acțiune gastronomică ucraineană tradițională, foarte populară și mult aș-

teptată de membrii organizației noastre, de reprezentanții autorităților locale, ale minorităților din Iași, precum și de colaboratorii noștri. De la an la an, numărul de invitați a crescut (s-a făcut o bună promovare prin rețelele de socializare), chiar am avut solicitări peste capacitatea locațiilor alese, iar noi am făcut o ofertă colaboratorilor noștri, reprezentanți ai minorităților care trăiesc în Iași, să desfășurăm un astfel de eveniment împreună, undeva în aer liber, într-o locație potrivită, chiar în afara orașului. Și de data aceasta, scopul nostru era de a face șederea mai plăcută pentru oaspeții noștri; pe de o parte, muzica frumoasă ucraineană, cântece pentru toate gusturile, și, pe de altă parte, gustul incomparabil al mâncărilor tradiționale și moderne ucrainene. Colaborarea noastră a început cu conducerea restaurantului „Chicheri” din Cernăuți și a fost de bun augur în acest sens, iar acum ea continuă cu restaurantul „Boreșvill”, tot din Cernăuți. Ca și prietenii noștri de la restaurantul „Chicheri” și actualul nostru partener a venit cu bucurie, pentru al doilea an la rând, să ne dezvăluie din secretele bucătăriei ucrainene. Și de data aceasta, au venit cu o parte din produsele lor alimentare tradiționale, ca oaspeții noștri să se delecteze cu mâncărurile ucrainene, incredibil de gustoase, iar noi trebuie să recunoaștem că lucrul acesta le-a reușit. Acțiunea s-a desfășurat în ziua de 12 mai 2019, la Motelul „Bucium” din Iași.

Scopul acestui eveniment s-a dorit să fie în același timp atât promovarea unei alimentații sănătoase, păstrarea și reînvierea rețetelor vechi, cât și prezentarea unor inovații în bucătăria tradițională ucraineană.

Printre invitații de onoare ai evenimentului, s-au numărat: dna Svitlana Pryhodko, secretar I al Ambasadei

Ucrainei în România, dl Oleksii Kaspruk, primarul orașului Cernăuți, împreună cu consilierul său, dna Mariana Șmylenko, vicepreședintele comunității ucrainene din Republica Moldova, dl Viktor Kipiș, consilier din cadrul Administrației Regionale de Stat Vinnyțea (directorul companiei Nemiroff), dl Romeo Olteanu, vicepreședintele Consiliului Județean Iași, dl Sorin Iacoban, director al Complexului Studentesc „Tudor Vladimirescu” din Iași (fost deputat), dl Adrian Ardeleanu, director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale din Iași, dl prof. dr. Cătălin Turliuc, reprezentant al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, conducerea și profesorii Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, reprezentanții minorităților cu care colaborează organizația noastră și membrii filialei.

Evenimentul a fost deschis de către președintele Filialei Iași a UUR. În cuvântul său, acesta a evocat contextul în care Filiala ieșeană a organizat și desfășoară respectivul eveniment, scopul acestuia și a prezentat oaspeții de onoare. Cu felicitări, mulțumiri și aprecieri deosebit de laudative pentru organizarea la nivel înalt a acestei acțiuni gastronomice și pentru invitația de a participa s-au pronunțat doamna Svitlana Pryhodko, dna Mariana Șmylenko, primarul orașului Cernăuți, din partea oaspeților din Ucraina și din Republica Moldova, și vicepreședintele Consiliului Județean Iași, dl Romeo Olteanu, ca reprezentant al organelor locale, care au subliniat contribuția Filialei Iași, deși nu prea mare ca număr de membri, dar cea mai activă dintre minoritățile din Iași și foarte implicată în organizarea diferitelor acțiuni, gata oricând de a răspunde invitației autorităților locale de a lua parte la

evenimente organizate, în oraș, în județ și în afara acestuia. Bucătăria tradițională face parte din patrimoniul cultural al națiunii, la fel ca limba, arta etc. și reprezintă un bun neprețuit de care trebuie să fim mândri.

Un cadou deosebit pentru oaspeții evenimentului l-a constituit programul muzical de cântece populare și de estradă ucrainene, și nu numai, prezentat de grupul vocal „Viktoria” din orașul Cernăuți.

Am simțit că truda noastră nu a fost zadarnică, aprecierile și urările exprimate la adresa noastră ne îndeamnă să continuăm a organiza astfel de evenimente; poate, în viitor, într-o colaborare și cu celelalte minorități din Iași sau, cine știe, poate o să propunem și un festival interjudețean, sau chiar național, în acest sens, cu participarea și a celorlalte filiale ale Uniunii Ucrainenilor din România.

Potrivit unei mape interactive, care prezintă mâncărurile tradiționale ale diferitelor țări și regiuni, borșul ucrainean a ocupat locul al treilea. Pe primul loc, se află khachapuri din Georgia, pe locul al doilea fiind cévapi (cévapčići), cârnații prăjiți din carne tocată (asemănători cu mititeii românești), care, în mod tradițional, se consumă în țările balcanice.

Borșul ucrainean, după popularitate, a depășit mâncăruri celebre, cum ar fi sushi, pizza, spaghete și cheeseburger. „Mapa gusturilor” există de circa un an și aici puteți găsi peste 10.000 de feluri de mâncare, să aflați informații privind caracteristicile lor, rețeta autentică a acestora și puteți obține o listă a restaurantelor care le gătesc.

[„CU”, nr. 385-386, iunie 2019]

FESTIVALUL CÂNTECULUI UCRAINEAN, ÎN MEMORIA LUI NAZARI IAREMCIUK

Cu ocazia celei de a 68-a aniversări a nașterii celebrului cântăreț ucrainean din Bucovina, Artist al Poporului din Ucraina, Nazari Iaremciuk, la 30 iunie 2019, a avut loc, la Siret, ediția a III-a a Festivalului cântecului ucrainean, în memoria artistului. Nazari Iaremciuk este foarte popular printre ucrainenii din România, și nu numai. Trebuie remarcat faptul că, în satul Negostina, județul Suceava, pe fațada Casei de Cultură „Nazari Iaremciuk”, se află amplasată o placă comemorativă dedicată marelui artist al Ucrainei, pe care este menționat faptul că, în anul 1993, în această clădire, a avut loc un mare concert cu participarea artistului ucrainean iubit de negostineni, care a dus faima cântecului de estradă în multe țări. Faima sa, cântecul său au străbătut ca fulgerul fosta Uniune Sovietică, apoi, a răsunat în multe țări mai apropiate sau mai îndepărtate, cum ar fi SUA, Argentina, Brazilia, Canada, Germania, Cehoslovacia, Polonia, România, Bulgaria și Macedonia.

Opera artistică a lui Nazari este, într-adevăr, vie și va trăi atâta timp, cât vor trăi și oamenii care nu-l uită, iar tineretul nostru îl onorează și cântă sau cel puțin fredonează melodiile acestuia. Nazari Iaremciuk, mai presus de toate, este Omul, care a adus în lume ceva nou: o voce unică, o anume tonalitate, o atitudine deosebită pentru cântecul ucrainean de inspirație populară.

Scopul acestei acțiuni culturale a fost acela de a-l onora cu demnitate pe celebrul cântăreț ucrainean, laureat al Premiului Național „Taras Șevcenko”, de a promova și dezvolta arta interpretativă ucraineană, precum și de a susține inițiativele creative ale tinerilor cântăreți ucraineni și români de naționalitate ucraineană.

La festival, au fost invitate ansambluri de muzică și dansuri populare ucrainene, grupuri vocale și interpreți individuali, în al căror repertoriu se regăsesc atât lucrări ale compozitorilor ucraineni și români, cât și unele dintre cântecele interpretate de Nazari Iaremciuk.

Partea oficială a festivalului a început cu un discurs de deschidere și de salut din partea conducerii UUR, rostit de Victor Hrihorciuc, vicepreședinte al Uniunii, și un cuvânt de salut din partea deputatului poporului Ucrainei, Maksym Burbak. Domnia sa împreună cu soția Tatiana au venit, pentru a treia oară, în orașul Siret pentru a sprijini grupul național-folcloric etnografic „Kumonky” din localitatea Verenceanka, raionul Zastavna.

„Mii de mulțumiri aduc ucrainenilor din România pentru o astfel de inițiativă, personal președintelui Filialei Suceava a UUR și Organizației locale din Negostina, pentru pregătirea și desfășurarea evenimentului. Am susținut, în mod constant, limba ucraineană, cântecul ucrainean și cartea ucraineană în timpul legislaturii mele în Rada Supremă. Voi continua să susțin promovarea acestor valori în întreaga lume”, a declarat Maksym Burbak.

Moderatorul evenimentului, dl Eusebie Fraseniu, a prezentat colectivele artistice participante la eveniment: Filiala UUR Maramureș a fost reprezentată de formația „Nadiia” din Repedeș, iar Filiala UUR Suceava a partici-

pat cu ansamblul de dansuri și grupul vocal „Kolomyika” din Siret, coordonator Zirca Ianoș, cu ansamblul de dansuri „Călina roșie” din Negostina, coordonator Iulian Chideșă și cu grupul vocal „Vocile Negostinei”, coordonator Petru Șoiman.

Din Ucraina, la eveniment, au luat parte: studioul vocal „Seaivo”, având în componență pe soliștii Nadiia Zabolotniuk, Anastasia Tkaciuk, Natalia Klocenko și Anna Kozaciuk de la Casa Populară de Artă și Divertisment din Cerepcăuți, raionul Hlyboka, ansamblul folcloric „Kumonky” din satul Verenceanka, raionul Zastavna.

La invitația Filialei Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România și a Organizației locale din satul Negostina, specialiștii din cadrul Casei de Artă Populară și Divertisment a raionului Vyjnyțea, Olha Droniak, director artistic, Anna Vatamaniuk, metodist senior, și ansamblul vocal de amatori „Zahrava” de la Casa Populară de Artă și Divertisment din satul Myhivo, îndrumător Halyna Moskaliuk, aflați în componența delegației regiunii Cernăuți, au luat parte la cea de a III-a ediție a „Festivalului cântecului ucrainean Nazari Iaremciuk”. În cadrul programului, au evoluat soliști vocali de la studioul Universității Naționale „Iurii Fedkovyci”, Cernăuți: Sofia Honcearuk, Tatiana Kuter, Tatiana Melnyk, Iryna Zaperediuk și Ihor Danylenko. Punctul culminant al festivalului, care a adus aplauze furtunoase și prelungite, a fost apariția Irynei Șteț, Artistă Emerită a Ucrainei, care a interpretat câteva melodii îndrăgite din repertoriul cântărețului aniversat.

Festivalul a avut loc în cadrul Planului anual de proiecte și acțiuni culturale al Filialei Suceava a UUR pe anul 2019, cu sprijinul financiar al Uniunii Ucrainenilor din

România. Festivalurile în memoria lui Nazari Iaremciuk sunt zile de sărbătoare sfântă, deoarece este un moment sacru atunci când ies pe scenă soliști și grupuri vocale și interpretează cu tot sufletul, din adâncul inimii cântecele lui Nazari Iaremciuk. În timpul festivalului, publicul spectator a fost copleșit de mari emoții, în sală, a domnit buna dispoziție și o stare de spirit specială, „de familie”. Toți participanții au abordat cu multă responsabilitate implicarea în organizarea și desfășurarea acestui eveniment, fapt care a făcut ca acțiunea să fie apreciată de un mare număr de spectatori.

În conștiința noastră, Nazari, în ciuda tuturor prejudecăților și a morții timpurii, este și va rămâne, pentru totdeauna, cu noi prin cântecele sale. Așa cum se schimbă un anotimp după altul, așa cum se reînnoiește pământul după o iarnă lungă, nimic din această lume nu dispare fără urmă, ci, pur și simplu, se perfecționează, se reînnoiește sub alte dimensiuni ale vieții, pentru a continua, apoi, treaba începută. Într-un interviu, Nazari Iaremciuk a spus „că fiecare dintre noi trebuie să fie într-un zbor continuu – peste obișnuit și prin soartă, dar fără a pierde contactul cu pământul și, întotdeauna, să-și amintească de lucrurile sfinte: unde ne-am născut, cine suntem, pentru ce trăim și din ce izvor bem apa vindecătoare, dătătoare de viață”.

Și festivalul dedicat lui Nazari Iaremciuk este un zbor deasupra prozaismului și al vanității.

[„CU”, nr. 387-388, iulie 2019]

COPIII PARTICIPANȚILOR LA LUPTELE DIN ESTUL UCRAINEI ȘI AI EROILOR CĂZUȚI LA DATORIE DIN REGIUNEA VINNYȚEA, ÎN VACANȚĂ LA IAȘI

În baza Acordului de Cooperare dintre Consiliul Județean Iași și Administrația de Stat Regională din Vinnyțea și a Protocolului între Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași și Departamentul Politici Sociale și de Tineret din regiunea Vinnyțea, referitor la o vacanță de odihnă și recuperare cu o durată de șapte zile la Iași, un număr de 80 de copii ai participanților la acțiunile de luptă din estul Ucrainei, originari din regiunea Vinnyțea, au efectuat două vizite, în perioada iulie-august a acestui an, în municipiul Iași și împrejurimi. Cheltuielile privind masa, cazarea, organizarea și desfășurarea excursiilor, a vizitelor și a celorlalte activități au fost suportate de partea primitoare, Administrația de Stat Regională Vinnyțea plătind doar transportul.

Deplasarea în România a fost oferită copiilor între 9 și 15 ani, din categoria familiilor cu membrii decedați în acțiunile militare din estul Ucrainei (în prezent, sunt 84 de copii orfani, cu vârste cuprinse între 0 și 18 ani). Decizia de a călători a fost luată pentru fiecare situație în parte de către mame și, după caz, de rudele copiilor.

De asemenea, pentru copiii din regiunea Vinnyțea, din spusele reprezentanților care i-au însoțit, la nivelul

consiliilor locale și al organizațiilor nonguvernamentale, s-au încheiat înțelegeri privind organizarea unor vacanțe similare în Polonia și în Bulgaria. Astfel, cei din Hmelnyk și Lityn vor trimite copii în vacanță în Polonia, iar cei din Mohyliv-Podilsk, în Bulgaria.

În cadrul sejurului, au fost planificate programe interesante de vizite, distracții și excursii. Printre obiectivele vizitate, s-au aflat: Palatul Culturii din Iași, Mănăstirea „Trei Ierarhi”, Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Muzeul Mitropolitan, Grădina Botanică din Iași. Centrele interactive s-au dovedit a fi o atracție deosebită pentru copii prin ateliere de quilling, sala de escaladă Zity Gravak, centrul comercial Palas, centrul de agrement Ciric. Grupul de copii a efectuat și o excursie la Lacul Roșu, încheindu-se cu o plimbare cu barca pe Lacul Bicăz.

De asemenea, copiii au avut ocazia să se plimbe pe Bulevardul Ștefan cel Mare și în Parcul Copou, unde i-au așteptat o serie de activități recreative. Planul a prevăzut multiple distracții terapeutice neinteractive, karaoke, discotecă, seri de socializare în apropierea focului de tabără.

Totodată, li s-a oferit și ocazia de a participa la o ședință a Consiliului Județean Iași, prilej cu care au făcut și o poză de grup cu președintele Consiliului Județean Iași, dl Maricel Popa.

În cele din urmă, trebuie menționat faptul că membrii Consiliul Județean Iași le-a oferit tinerilor ucraineni o vacanță de neuitat, plină de distracții și excursii interesante. Copiii au avut ocazia să viziteze unele dintre cele mai importante locuri istorice și geografice ale României.

Considerăm că o astfel de vacanță a contribuit la descărcarea emoțională a acestor copii orfani din Ucraina. Cu

siguranță, aceasta este una dintre modalitățile de reabilitare psihologică a copiilor participanților uciși și răniți în teatrul acțiunilor militare din estul Ucrainei.

[„CU”, nr. 389-392, august-septembrie 2019]

„ROGOJEȘTI, VATRĂ A TRADIȚIILOR ȘI A OBICEIURILOR UCRAINENE”

În ziua de 8 septembrie 2019, Filiala UUR Botoșani a organizat și desfășurat, în satul Rogojești, comuna Mihăileni, în colaborare cu biserica din localitate acțiunea „Rogojеști, vatră a tradițiilor și a obiceiurilor ucrainene”.

La eveniment, au participat membri ai Uniunii Ucrainenilor din România, simpatizanți ai ucrainenilor din județ, din țară și din Ucraina, iubitori și admiratori ai culturii și tradițiilor ucrainene. Organizatorii au fost onorați de participarea unor oficialități botoșănene județene și a reprezentanților autorităților locale, care au dat curs invitației Comitetului Filialei Botoșani a UUR.

Delegația din Ucraina a fost reprezentată de către domnul Petro Ostaficiuk, primarul comunei Volocineții Vechi, raionul Hlyboka, și de grupul vocal „Vyșyvanka” din aceeași localitate.

Activitățile au debutat cu o masă rotundă pe tema „Minoritatea ucraineană și relațiile interetnice din județul Botoșani”.

Președintele Filialei Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din România, dl Victor Semciuc, a deschis lucrările mesei rotunde și a transmis mesajul său de bun sosit atât participanților la acțiune, cât și oaspeților din țară și din Ucraina.

În cadrul discuțiilor și al referatelor prezentate, domnul profesor și istoric Constantin Cojocaru din municipiul

Botoșani a prezentat rezultatele studiilor pe care le-a elaborat în decursul carierei sale de profesor de istorie privind evoluția demografică reflectată de recensămintele populației din perioada interbelică și până în prezent, cu referire la principalele minorități din județul Botoșani: armeni, evrei, romi, ruși lipoveni și ucraineni. Pe parcursul discuțiilor, au intervenit și alți participanți, moderatori fiind președinții Filialelor Iași și Botoșani ale Uniunii Ucrainenilor din România.

Concluzia dezbaterii pe această temă a scos în evidență faptul că recensămintele nu au reflectat realitatea din teritoriu, numărul locuitorilor care s-au declarat etnici ucraineni, conform rezultatelor recensămintelor, fiind mult mai mic decât în realitate. Cauzele constatate ar fi: reticența populației de a se declara de etnie ucraineană; frica de eventualele repercusiuni; indolența și lipsa de corectitudine a persoanelor care au efectuat chestionările.

Cartea profesorului Constantin Cojocaru este aproape finalizată, urmând să caute o modalitate de a fi publicată.

În continuarea programului, domnul profesor și jurnalist Eugen Hrușcă a trecut în revistă volumele personale publicate până în prezent (zece la număr) și a prezentat ultima sa carte istorică, apărută la Editura „Institutul European”, romanul „Cruciatul valah”, în care este abordată și problematica unor etnii din România.

Prima parte a manifestării s-a încheiat cu câteva epigrame citite de epigramistul botoșănean Nae Brădățeanu, printre care și una dedicată dlui Victor Semciuc, la alegerea sa ca primar, cu ani în urmă: „Prezent la vot – aproape tot satu’... / Pe la urne treaba mergea șnur! / A ieșit primar din primul tur / C-a votat... și neamu’ Răposatu’!”

Activitățile au continuat la Biserica „Sfânta Maria” din satul Rogojești, unde, în prezența locuitorilor, dar și a multor invitați din comună, din județ și din alte regiuni ale țării, veniți în vizită la rudele ucrainene din satul Rogojești, s-a ținut o slujbă. Apoi, a urmat un program artistic.

Au evoluat formații artistice și soliști din localitate, din județ și din Ucraina, după cum urmează: grupul coral „Vyșyvanka” din Volocineții Vechi (Ucraina); solista de muzică ușoară ucraineană Boryslava Biloțerkivska, invitată specială din Lviv (Ucraina), Fanfara de juniori „Florile Bucovinei” și rapsozii populari Vasile Scutelnicu și Sorin Șeucaliuc din Cândești (județul Botoșani).

Pe întreaga durată a acțiunii, a domnit veselia și voia bună, cum stă bine ucrainenilor în zi de sărbătoare.

[„CU”, nr. 389-392, august-septembrie 2019]

ISTORIE ȘI SPIRITUALITATE HUMOREANĂ, LA IAȘI

În ziua de 7 septembrie 2019, la Muzeul Municipal „Regina Maria” din Iași, s-a desfășurat „Amiaza culturală bucovineană” ieșeană (ediția a XCI-a) și a avut drept generic „Istorie și spiritualitate humoreană”, conturând un veritabil periplu cultural prin operele prezentate și intervențiile invitaților: etnologul Mihai Camilar, pictorul și caricaturistul Radu Bercea, umoristul Gheorghe Solcan, scriitorul și omul de radio Aurel Brumă și dr. Vasile Diacon. La această acțiune, au participat și reprezentanți ai Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România.

Președintele Filialei ieșene a Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, dr. Vasile Diacon, a relevat trăinicia legăturilor societății din Iași cu Bucovina, astfel încât oamenii de cultură și știință ieșeni cu origini bucovinene iau parte la evenimente culturale în Bucovina, după cum și bucovinenii ne onorează cu prezența lor la Iași: „Chiar în aceste zile, membrii Asociației Literare «Păstorel» participă la Festivalul Internațional de Umor de la Vama, organizat de Cenaclul Literar «Nectarie» și revista «Surâsul Bucovinei», în parteneriat cu Asociația «Universul Prieteniei» din Iași. Cu puțin timp în urmă, Primăria din Vicovu de Jos a organizat expoziția de grafică «Eugen Drăguțescu» și lansarea volumului «Ioan Vico-veanu și Eugen Drăguțescu – un dascăl providențial și un

discipol celebru» de Victor Iosif, în contextul simpozionului Fundației «Credință și Creație» de la Mănăstirea Putna.

În continuarea acțiunii, a fost realizată o trecere în revistă a contribuției fiecărui invitat, dar noi ne vom rezuma doar la câteva titluri și autorii lor: Mihai Camilar, „Bucovina – ghid turistic” (2008), „Arhitectura populară bucovineană” (2014), „Dicționar etnologic bucovinean” (2015), „Gura Humorului în imagini și cuvinte” (2015); Radu Bercea, „Memoria reținei gulagului românesc” (2007), „Deportații / Via Dolorosa / Bărăgan” (2010), „Mărturii din infern” (2011), „Bucovina mărturisită de Radu Bercea” (2013); Gheorghe Solcan, „Ca trenul de Gura Humorului” (2014), „O scânteie” (2015), „9 povești de Ion Creangă, dramatizate în versuri” (2016), „În voia sorții” (2019) și altele.

Este de apreciat remarca președintelui Filialei Iași a Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, privind buna colaborare cu alte entități culturale din Iași precum Uniunea Scriitorilor, Asociația Literară «Păsturele», Comunitatea Evreilor, Uniunea Ucrainenilor și Uniunea Polonezilor. În acest context, am propus președintelui Filialei ieșene a Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, domnului dr. Vasile Diacon, ca să ne informeze despre acțiunile lor de viitor, la care ar putea participa și scriitori români de etnie ucraineană din Bucovina, pentru a împărtăși din experiența lor și a-și lansa cărțile. Propunerea a fost apreciată și acceptată, urmând ca în perioada următoare să stabilim și o modalitate de colaborare, prin încheierea unui parteneriat în acest sens.

[„CU”, nr. 389-392, august-septembrie 2019]

MEMBRII FILIALEI IAȘI A UUR ȘI-AU ALES NOUA CONDUCERE

Într-o atmosferă destinsă și plăcută, după ce participanții la Conferință au avut la dispoziție câteva minute bune pentru socializare și schimb de idei pe marginea evenimentului la care au fost invitați, au început lucrările Conferinței județene a Filialei Iași a UUR. Acestea s-au desfășurat în localul Clubului Medicilor – o gazdă primitoare pentru marea majoritate a acțiunilor filialei noastre – în sala de festivități, pregătită și de această dată ca pentru o mare sărbătoare. Mai subliniem faptul că lucrările Conferinței s-au desfășurat și sub puternicul impact al evenimentului major ce avea loc în această perioadă la Iași – pelerinajul creștinilor la racla Cuvioasei Parascheva.

Înainte de deschiderea lucrărilor Conferinței, președintele filialei a propus participanților să țină un moment de reculegere pentru acei membri ai filialei care au plecat din rândurile organizației noastre în perioada de la ultimul Congres al UUR și până în ziua Conferinței din a.c.

În continuare, lucrările Conferinței s-au desfășurat potrivit prevederilor legislației în vigoare, a Statutului Uniunii Ucrainenilor din România, a regulamentelor de ordine interioară și a ghidului aprobat de Consiliul UUR, fiind conduse de un prezidiu format din trei persoane: dl Ion Robciuc, președinte, dl Victor Hrihorciuc și dl Daniel Serdenciuc.

După alegerea organelor de lucru ale Conferinței (secretariatul și Comisia de verificare a prezenței și de validare a voturilor) lucrările au continuat cu prezentarea Raportului de activitate al Comitetului Filialei Iași a UUR pentru perioada 2015-2019, de către președintele filialei. Întrucât la Conferință au participat și membri mai noi, precum și invitați, președintele filialei a făcut o scurtă incursiune în istoricul activității acesteia de la constituire și până în prezent, scoțând în evidență atât realizările, cât și greutățile prin care a trecut cea mai tânără filială a UUR.

Referindu-se la perioada pentru care a fost întocmit raportul, acesta a prezentat principalele activități desfășurate, subliniind faptul că, de la an la an, numărul activităților propuse și aprobate de Consiliul UUR s-a dublat, acestea diversificându-se și implicând tot mai multe persoane, dar și mult mai mulți participanți. Totodată, a subliniat faptul că activitățile filialei nu s-au limitat doar la acțiuni cultural-artistice și sportive, respectiv divertisment. În fiecare an, au fost organizate simpozioane, mese rotunde și conferințe, la care au fost prezentate obiceiurile și tradițiile poporului ucrainean, în general, și ale ucrainenilor din România, în special, momente din istoria poporului ucrainean, tragediile prin care a trecut acesta și mai trece și în zilele noastre.

În ceea ce privește cooperarea cu autoritățile locale, președintele a amintit faptul că filiala s-a implicat în diverse acțiuni și evenimente organizate de Prefectura Iași (celebrarea Zilei Minorităților Naționale, întâlniri cu reprezentanții unor instituții și organizații din Ucraina), Consiliul Județean (vizite de lucru reciproc în Ivano-Frankivsk, Cernăuți, regiunea Vinnyțea, precum și vizite de

răspuns ale acestora la Iași în cadrul acțiunilor internaționale economice, culturale, sportive și educaționale), și Primăria Iași (întâlniri de lucru la Cernăuți și la Iași, în cadrul unor acțiuni culturale-sportive, educaționale și economice, sărbătorirea zilelor orașelor Iași și Cernăuți etc.). O contribuție semnificativă a avut filiala noastră în pregătirea și semnarea Acordului de înfrățire a municipiului Iași cu orașul Cernăuți. În final, a subliniat faptul că domeniul la care mai trebuie lucrat, poate și cu sprijinul conducerii UUR, este încheierea și semnarea unor acorduri și protocoale privind cooperarea dintre filiala noastră și autoritățile locale sau departamentele acestora. Și ca un deziderat mai vechi, care s-ar putea realiza și cu sprijinul organelor locale, ar fi amplasarea unui bust al poetului nostru Taras Șevcenko pe una din străzile Iașului.

În ceea ce privește cooperarea cu alte minorități și organizații nonguvernamentale, putem menționa că la evenimentele noastre, dedicate unor personalități remarcabile ale culturii ucrainene și, respectiv, unor date memorabile pentru ucraineni, participă prietenii noștri armeni, greci, italieni, ruși lipoveni, evrei, romi, iar membrii comunității noastre iau parte la activitățile organizate de ei. Pe plan local, în prezent, noi avem protocoale de colaborare semnate cu Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” și cu Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Și în acest domeniu, au rămas unele propuneri la stadiul de proiecte: un ziar sau revistă locală, în care tinerii noștri să-și încerce talentul scriind poezii, eseuri, povestiri; o carte despre tradițiile și obiceiurile minorităților noastre și o carte de bucate cu cele mai reprezentative rețete pentru diferite ocazii; o Casă a Prieteniei Minorităților, iar, în parcul Co-

pou, o alee a scriitorilor reprezentativi pentru fiecare dintre minoritățile care locuiesc la Iași.

Referitor la cooperarea cu instituțiile, organizațiile nonguvernamentale din afara granițelor avem relații foarte bune cu Primăria orașului Cernăuți și Vinnyțea, cu Școala de Artă pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea, cu Centrul Cultural Român „Eudoxiu Hurmuzachi” din Cernăuți (este pregătit un proiect de colaborare), cu Centrul Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești Cernăuți. De asemenea, am rămas în relații bune cu Școala de Artă din Kolomyia. Aveam o relație bună cu fostul președinte, dar și cu actualul președinte al Uniunii Ucrainenilor din Moldova; am participat la mai multe evenimente organizate la Chișinău (la unul dintre ele, a fost și președintele Uniunii Ucrainenilor din România, iar, la altele, membrii filialei noastre și membrii Consiliului UUR).

În urma prezentării raportului de activitate, s-au înscris la cuvânt mai multe persoane, acestea apreciind pozitiv activitatea desfășurată atât de către membrii Comitetului, în particular, cât și de Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, în ansamblul ei. În același fel a fost apreciată colaborarea cu instituțiile municipale și județene. Ca urmare, în unanimitate de voturi, participanții la Conferință au apreciat activitatea ca fiind foarte bună.

La finalul Conferinței, au fost aleși nominal președintele Filialei și membrii Comitetului UUR Iași. Noua conducere are următoarea componență: Victor Hrihorciuc, președinte; Daniel Serdenciuc, prim-vicepreședinte; Sorin Scalschi, vicepreședinte; Timofte Macovei, secretar; Ioan Leiba, membru.

În ceea ce privește participanții Filialei Iași a UUR la Congresul al VIII-lea al Uniunii Ucrainenilor din România, care se va desfășura la Cluj-Napoca, au fost propuși și aleși nominal următoarele persoane: Daniel Serdenciuc – delegat; Sorin Scalschi și Ioan Leiba – invitați.

Lucrările Conferinței s-au încheiat într-o atmosferă destinsă și cu certitudini că pe viitor activitatea Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România va progresa, iar multe din problemele rămase la stadiul de proiecte se vor materializa cu sprijinul deputatului și președintelui UUR, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, al celorlalte minorități, al Ambasadei Ucrainei la București, al organelor locale și, desigur, cu o implicare mai susținută a membrilor organizației noastre.

[„CU”, nr. 393-394, octombrie 2019]

FESTIVALUL INTERETNIC „CONFLUENȚE” – IAȘI, 2019

În cadrul parteneriatului încheiat între Consiliul Județean Iași, Asociația Italienilor din România – RO.AS.IT. și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară EURONEST, în perioada 4-5 octombrie, la Muzeul Unirii și în complexul Palas s-a desfășurat Festivalul Internațional Interetnic „Confluente” – 2019.

Ajuns la cea de-a XII-a ediție, Festivalul Interetnic „Confluente” are ca obiectiv principal promovarea valorilor și tradițiilor minorităților naționale din România, prin muzică și dansuri tradiționale, fiind realizat cu finanțarea Ministerului Culturii și Identității Naționale.

Prin cântecele și dansurile tradiționale prezentate, artiștii proveniți din rândul minorităților naționale din Iași și din țară (italieni, germani, eleni, ruși lipoveni, romi, ucraineni, polonezi, ruteni, evrei, tătari), alături de cei din Italia și de câteva ansambluri de dansuri tradiționale românești din Iași, au valorificat potențialul cultural într-o suită de manifestări autentice care plasează Festivalul „Confluente” în rând cu alte festivaluri specifice de cel mai înalt nivel precum „ProEtnica” sau „Alfabetul Conviețuirii”.

Proiectul intercultural a cuprins atât manifestări cultural-artistice și conferințe, cât și dezbateri pe teme care țin de problematica de interes pentru minorități, diasporă și migrație.

Programul manifestărilor urma să fie deschis în ziua de 4 octombrie, începând cu ora 17.00, prin parada portului tradițional, care trebuia să se desfășoare pe traseul Piața Unirii – Palas, dar, din cauza condițiilor meteo, parada portului popular nu a mai avut loc.

În aceeași zi, de la ora 18.00, pe scena amenajată în cadrul Complexului Comercial Palas, în aer liber, festivalul a continuat cu un spectacol sincretic de muzică și dansuri tradiționale, moment care a dat și denumirea festivalului „Confluente”.

În ziua a doua a evenimentului, la 5 octombrie, ansamblurile s-au deplasat în comunele Ciurea și Victoria (județul Iași), unde, pentru prima dată, a avut loc un spectacol de acest gen.

Masa rotundă și workshopurile, reunite sub titlul „Istoria care ne desparte, istoriile care ne unesc”, au constituit un bun prilej de dezbateri a unor teme precum „Experiințe antreprenoriale în Diaspora”, „Promovarea colaborărilor comerciale dintre românii din țară și cei din străinătate”, „Colaborări de afaceri între etnii diferite”, „Rolul administrației în susținerea antreprenoriatului”, „Dezbatere pe tema nediscriminării”, „Provocări actuale: sănătate, schimbări demografice și bunăstare”, „Vom reuși doar împreună: promovarea egalității de gen și accesibilitatea persoanelor cu dizabilități”, „Bune practici privind implementarea temelor orizontale – exemple de bune practici în lucrul cu copiii din comunități marginalizate / defavorizate”. La aceste acțiuni, au luat parte reprezentanți ai minorităților participante la festival, invitați speciali (istorici, profesori, sociologi, jurnaliști etc.), precum și persoane direct interesate de subiect.

În cadrul aceluiași eveniment, reprezentanții Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) EURONEST au prezentat proiectul „Re-Connect Diaspora. Promovarea oportunităților culturale în afaceri. Rolul multiculturalismului în dezvoltarea sustenabilă a comunităților”.

Uniunea Ucrainenilor din România a fost reprezentată la acest eveniment de ansamblul de dansuri naționale ucrainene „Veselka”, sub conducerea coordonatorului și coregrafului prof. Rodica Fălișteanu, cu un program bine primit și apreciat cu îndelungi aplauze atât de organizatori, cât și de publicul spectator.

[„CU”, nr. 393-394, octombrie 2019]

UUR IAȘI A SĂRBĂTORIT ZIUA LIMBII UCRAINENE

După câteva zile mai friguroase și ploioase, ziua de 17 noiembrie s-a dovedit a fi o zi frumoasă și chiar însoțită, parcă anume pregătită pentru acțiunea care sta să înceapă, cu o săptămână întârziere, dar din motive obiective (delegația filialei noastre nu putea lipsi de la sărbătorirea acestui eveniment la nivel central). În această atmosferă plăcută, mica, dar inimoasă comunitate a ucrainenilor din Iași, alături de oaspeți de seamă și invitați, s-au întâlnit la Clubul Medicilor, gazda noastră tradițională pentru astfel de evenimente și foarte primitoare de fiecare dată, în vederea sărbătorii, pentru al doilea an consecutiv, a Zilei Limbii Ucrainene în România. Nu pentru că n-am mai sărbătorit această zi în anii anteriori, doar că atunci omagiam Ziua Limbii și a Scrierii Ucrainene, potrivit calendarului sărbătorilor oficiale din Ucraina. De data aceasta, ca urmare a demersurilor făcute de deputatul nostru în Parlamentul României, domnul Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, avem o zi a limbii ucrainene, legiferată de Parlament printr-o lege, pentru care îi suntem recunoscători.

Deși în intenția noastră era ca la această acțiune să participe mai mulți reprezentanți din partea organelor locale și alți invitați, din motive obiective (pregătiri pentru alegeri), aceștia nu au putut onora invitația noastră. La

eveniment, au participat reprezentanți ai Primăriei Iași, din partea Universității „Alexandru Ioan Cuza”, a Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, din partea unor școli și altor instituții, cu care filiala noastră colaborează. Activitatea a început cu salutul din partea UUR și al filialei noastre, cu un scurt expozeu privind implicarea deputatului minorității ucrainene în ce privește legiferarea Zilei Limbii Ucrainene în România, urmate de câteva considerente referitoare la istoricul și locul limbii ucrainene în contextul celorlalte limbi din Europa, și nu numai. Au fost prezentate câteva lucruri inedite (curiozități) legate de alfabetul ucrainean.

În continuare, dna profesoară Carmen Zaharia-Danilov a prezentat un scurt eseu despre literatura ucraineană în contextul literaturii universale și a recitat poezia „Testamentul” în limba ucraineană, iar doctoranda Universității „Alexandru Ioan Cuza” Natalia Burduja a recitat două poezii în limba ucraineană, dedicate limbii ucrainene. Cuvinte frumoase la adresa Filialei Iași a UUR și a modului cum reușim să atragem la evenimentele noastre diverse categorii de persoane și bunele intenții manifestate de filială în organizarea unor acțiuni comune cu Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” au fost rostite de către lector dr. Natașa Manole. Programul a continuat cu un strălucit colaj de melodii clasice la chitară, interpretate de elevul Matei Coriciuc de la Colegiul „Octav Băncilă” din Iași și s-a încheiat cu un moment de dansuri populare ucrainene, prezentat de ansamblul nostru „Veselka”, sub îndrumarea prof. Rodica Fălișteanu.

Invitații la acest eveniment au avut posibilitatea să viziteze o expoziție de carte cu volumele poeților și scrii-

torilor ucraineni din România, publicate în ultimii doi ani, cu finanțarea Uniunii Ucrainenilor din România, o expoziție de publicații editate de UUR și portretele celor mai iubiți scriitori de limbă ucraineană din Bucovina de Sud.

Evenimentul s-a desfășurat într-o atmosferă prietenoasă, relaxată, într-un spirit de înțelegere reciprocă și cu un profund respect.

[„CU”, nr. 395-396, noiembrie 2019]

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ „UCRAINENII DIN ROMÂNIA – ISTORIE, CONTEMPORANEITATE ȘI PERSPECTIVE”

În perioada 4-10 noiembrie 2019, Bucureștiul a sărbătorit Săptămâna Culturii Ucrainene, care a inclus Zilele Filmului Ucrainean, Ziua Limbii Ucrainene în România și lucrările celei de-a III-a ediții a Conferinței internaționale „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate și perspective”. Organizatorul prezentării filmelor a fost Ambasada Ucrainei în România, iar sărbătorirea Zilei Limbii Ucrainene în România și, respectiv, a conferinței – Uniunea Ucrainenilor din România. Parteneri au fost Ambasada Ucrainei în România, Facultatea de Litere a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Muzeul Județean Satu Mare, Televiziunea Publică Română (TVR) și Serviciul Radio România Internațional (RRI). Tematica acestei conferințe, deosebit de variată, a cuprins problematici din diferite domenii de interes general.

La conferință, au venit scriitori, critici literari, muzicologi, folcloriști, lingviști, istorici, profesori ai Universităților din București și Cluj, președinții de filiale, organizații locale și membri ai UUR, oameni de știință, profesori și cercetători din Ucraina.

Partea oficială a conferinței a fost deschisă de inițiatorul principal al conferinței, vicepreședinte al UUR și

președintele Comisiei de Cultură a UUR, domnul Mihai Traista, care i-a salutat pe participanți și pe invitați, iar după ce publicul a audiat imnurile României, Uniunii Europene și Ucrainei, i-a rugat să ia cuvântul pe domnul Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele Uniunii Ucrainenilor din România și deputat în Parlamentul României, pe ambasadorul Ucrainei în România și pe alți invitați din țară și din Ucraina.

După deschiderea oficială, lucrările conferinței s-au desfășurat timp de două zile pe trei secțiuni: literatură și cultură, dialog intercultural, interferențe etnografice. Cele două zile au fost deosebit de fructuoase, timp suficient pentru a se lega prietenii și a fi discutate proiecte ce pot fi dezvoltate în viitor.

Prima zi a conferinței, când a fost sărbătorită și Ziua Limbii Ucrainene în România, s-a încheiat cu un concert de muzică și dansuri populare ucrainene, interferate de prestația unor soliști de certă valoare, veniți din aproape toate filialele UUR, precum și din Ucraina.

Personal am avut posibilitatea să particip la lucrările secțiunii „Interferențe etnografice”, în cadrul căreia au fost abordate probleme care mă interesau în mod direct, referindu-se la zona de unde provin, unde m-am născut și trăit mult timp, și anume Bucovina de Sud. Dintre lucrările prezentate în cadrul acestei secțiuni, mi-au stârnit un interes deosebit următoarele trei: 1. „Rolul muzeelor în promovarea și conservarea moștenirii etnoculturale a regiunilor din munții Carpați”, prezentată de doctoranda, profesor asociat, Inna Bogdanovna Chervinska (Ucraina); 2. „Influențe românești în olăritul din prima jumătate a secolului al XX-lea” (pe baza materialului expedițiilor

etnografice din Rezervația Națională „Halyciul vechi”, prezentat de colaboratorii acestei rezervații, doamna și domnul Mariana și Andrii Bațvin (Ucraina); 3. „Sărbătorile de iarnă. Colinde ucrainene de Crăciun din satul Bălcauți, județul Suceava”, prezentat de domnul Roman Petrașuc (România).

În prima comunicare, doamna Inna Bogdanovna a abordat problema revitalizării muzeelor etnografice pentru a le face mai atractive pentru copii și elevi. Din experiența acumulată de-a lungul anilor, experții au descoperit că interesul copiilor și elevilor pentru astfel de muzee a scăzut dramatic. Astfel, în unele cazuri, s-a ajuns până acolo, încât elevii sau copiii (mai ales atunci când nu erau însoțiți de profesorii lor) cumpărau bilete de intrare la muzeul recomandat, dar, în fapt, nu mai vizitau muzeul, nefiind interesați de explicațiile seci și reci, fără a fi și ei antrenați, într-un fel sau altul, în discutarea temei pentru care a fost organizată excursia la muzeu. În consecință, specialiștii s-au preocupat de elaborarea unor principii de bază și strategii de acțiune pentru îmbunătățirea acestei activități, fiind orientate spre creșterea rolului muzeelor în domeniul educației, prin utilizarea activă a expozițiilor muzeale, introducerea rapidă în activitatea muzeelor a unor tehnologii de informare și comunicare, includerea unor forme interactive de promovare și, ca urmare, creșterea valorii componente emoționale a muncii cu vizitatorul, introducerea de noi tehnologii, mecanisme și forme organizatorice, care să permită păstrarea obiectelor de muzeu, organizarea masterclass-urilor direct în muzee, învățarea și implicarea copiilor în realizarea unor mici obiecte de artizanat cu care să poată pleca acasă.

Cel de-al doilea referat, prezentat de colaboratorii Rezervației „Halyciul vechi”, doamna Mariana și domnul Andrii Bațvin (Ucraina), la care am adus și noi o contribuție (subsemnatul și domnul Ioan Leiba) a reliefat în oglindă interferențe româno-ucrainene în domeniul meșteșugurilor populare, având ca rezultat final obiecte și ustensile de uz gospodăresc și casnic, din ceramică și lemn, împletituri și diferite țesături. A fost interesant să vedem obiectele folosite în timpuri străvechi de către oamenii din satele regiunii Ivano-Frankivsk și, respectiv, ale județului Suceava, acestea făcând parte din patrimoniul unor muzee reprezentative din cele două regiuni menționate. Referatul nu s-a limitat doar la o prezentare seacă și rece a asemănarilor și a diferențelor, ci a fost însoțit de proiecția unor fotografii ale obiectelor menționate, astfel încât ascultătorul să poată aprecia interferențele motivelor reprezentate pe marea majoritate a acestora, precum și în ce privește formele exponatelor prezentate.

A treia lucrare, prezentată de dl Roman Petrașuc, a fost marcată de o abordare mai științifică a problemei ritualurilor de iarnă și a colindei ucrainene de Crăciun în satul Bălcăuți, județul Suceava, realizând și o clasificare a colindelor ucrainene vechi, cu referire la cele ce s-au păstrat până în zilele noastre și care răsună cu ocazia sărbătorilor de iarnă în satele din Suceava cu populație preponderent ucraineană.

Șeful comitetului de organizare le-a promis participanților că referatele prezentate în cadrul conferinței vor fi adunate într-un volum care va vedea lumina tiparului cu sprijinul financiar al UUR, devenind, astfel, baza și impulsul pentru activitatea de cercetare în acest domeniu.

Lucrările conferinței au fost rezumate de Volodymyr Antofiiciuk, profesor la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava și la Universitatea Națională „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți. El a subliniat faptul că fiecare temă prezentată la sesiunile din cadrul diferitelor secțiuni constituie o parte de sine stătătoare a problematicii referitoare la istoria ucrainenilor din România. Ca urmare a referatelor prezentate la conferință, se pune o bază excelentă pentru sintetizarea istoriei ucrainenilor din România. Este important ca astfel de activități să fie continuate, deoarece subiectele discutate la conferință acoperă diferite aspecte ale vieții ucrainenilor din țara noastră în ce privește limba, obiceiurile, viața de zi cu zi, arta populară, folclorul și literatura, create de ucrainenii din România.

Conferința s-a încheiat cu prezentarea cărților publicate de Uniunea Ucrainenilor din România în anul 2019.

În opinia mea, astfel de evenimente trebuie organizate cât mai des, deoarece permit participanților să se cunoască, să interacționeze și să împărtășească tuturor celor prezenți din experiența lor, iar istoria ucrainenilor din România va fi completată cu noi lucrări interesante și utile.

[„CU”, nr. 395-396, noiembrie 2019]

COMEMORAREA VICTIMELOR HOLODOMORULUI DIN UCRAINA, LA IAȘI

„**M**ulte dintre ororile lumii sunt legate de totalitarism. Regimul totalitar stalinist a încercat să distrugă statul ucrainean și națiunea noastră. Dar am rezistat, pentru că suntem puternici spiritual. Nu trebuie să uităm, niciodată, de acele evenimente teribile care reprezintă, fără doar și poate, cea mai mare tragedie din istoria Ucrainei”.

La 23 noiembrie, ucrainenii din Ucraina, precum și din țările în care trăiesc etnici ucraineni – diaspora ucraineană, au comemorat victimele Holodomorului din anii 1932-1933. Cu ocazia împlinirii a 86 de ani de la Holodomorul din Ucraina, filialele Uniunii Ucrainenilor din România au organizat acțiuni de cinstire a memoriei victimelor foametei create în mod artificial și a represiunilor politice la care a fost supus poporul ucrainean. Anul acesta, acțiunile au fost organizate având ca motto „Memoria care salvează vocile adevărului”. Sensul acestui motto a fost explicat de către vicepreședintele Institutului Ucrainean al Memoriei Naționale, Volodymyr Tilișceak, care a afirmat: „Proiectul «Memoria care salvează vocile adevărului» este o încercare de a auzi aceste voci, în mod personal, doar unele dintre milioane de voci, care dezvăluie diferite aspecte ale Holodomorului și care luate împreună creează o imagine completă a acestei crime a regimului comunist. Voci care vorbesc despre deposedere de bunuri

și colectivizare forțată, strategii de supraviețuire, de omenie într-un timp inuman, despre suferință și tristețe, frică și speranță, despre crimă și luptă. Acestea sunt vocile oamenilor adevărului și ale celor care au rezistat și pe care Holodomorul nu i-a putut birui. Și astăzi, aceste voci ale adevărului ne amintesc că pe poporul care a supraviețuit Holodomorului nimic și nimeni nu-l va putea înfrânge”.

La 24 noiembrie 2019, Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat o seară tematică, pentru a comemora victimele foametei din 1932-1933. Aceasta a început cu un moment de reculegere.

Președintele Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a prezentat un material sintetizat, dar complex, pe tema Holodomorului, în special, și a genocidului, în general.

Cu alocuțiuni s-au prezentat în fața participanților la eveniment dra Natalia Burduja, doctorandă la Facultatea de Litere din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza”, regizorul ieșean Ovidiu Lazăr și dl Petro Rotar, o veche cunoștință a noastră din Ucraina.

La final, cei prezenți la eveniment au putut vedea fotografii și videoclipuri cu ororile Holodomorului din Ucraina, s-au putut documenta asupra cauzelor și consecințelor foametei artificiale care a provocat moartea a milioane de ucraineni, au putut auzi relatări ale martorilor oculari ai acestor drame teribile și să privească o expoziție de carte dedicată acestui eveniment.

La sfârșitul acestei acțiuni cu o incontestabilă încărcătură „istorică”, președintele Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a propus participanților să continue comemorarea acestei zile în fiecare an, în a patra sâmbătă

a lunii noiembrie prin aprinderea de candelă în casele lor. Celor prezenți le-a fost adresată invitația de a participa și la alte acțiuni organizate de Filiala Iași a UUR.

Astfel de evenimente nu au ca scop trecerea în revistă a ororilor istoriei, ci să trezească în noi acea conștiință care va face imposibilă repetarea unor astfel de tragedii. De aceea, credem cu tărie că și copiii noștri trebuie să cunoască adevărul despre Holodomor. Trebuie să le spunem ce s-a întâmplat atunci și să le insuflăm acele valori care se opun cu fermitate oricărei manifestări de tip rasial, antisemit, intolerant și discriminatoriu. Școala, comunitatea, organizațiile neguvernamentale, mass-media trebuie să își aducă propria contribuție la educarea generațiilor de mâine. Și un lucru este incontestabil: această tragedie nu trebuie să se mai repete vreodată în istoria omenirii.

[„CU”, nr. 397-398, decembrie 2019]

PREZENTAREA FILMULUI UCRAINEAN „INTERZIS”, LA IAȘI

În ziua de 20 noiembrie 2019, în cadrul proiectului „Multiculturalitatea în arta cinematografică – proiecție de film și dezbateri”, care se desfășoară sub egida Primăriei municipiului Iași, în sala de spectacole „Diadema” a Casei de Cultură „Mihai Ursachi”, Filiala Iași a UUR a prezentat filmul ucrainean „Interzis”, regizor Roman Brovko.

La eveniment, au fost prezenți reprezentanți ai organelor locale, din partea Facultății de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, cu care avem încheiate acorduri de colaborare, reprezentanți ai altor minorități din Iași, studenți și profesori ucraineni (sau de etnie ucraineană) care studiază în Iași, reprezentanți ai altor instituții cu care colaborăm, aproximativ 90 de persoane. Invitații de onoare la acest eveniment au fost: Svitlana Pryhodko, secretar I al Ambasadei Ucrainei în România, Maryna Movcean, atașat al aceleiași ambasade, și regizorul ieșean Ovidiu Lazăr, realizator a peste 50 de spectacole, cu care a participat și obținut numeroase premii la diferite competiții teatrale naționale, precum și la numeroase turnee internaționale: Freiburg (Germania), Paris (Franța), Casablanca (Maroc), Chișinău (Republica Moldova).

Publicului prezent la eveniment i-au fost adresate cuvinte de bun venit de către dna Maria Bilașevski, șeful

Biroului programe culturale al Casei de Cultură „Mihai Ursachi”, dna Svitlana Pryhodko și președintele Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România.

Evenimentul a fost deschis cu un mesaj video adresat spectatorilor de către regizorul Roman Brovko și scenariștii Serhii Dziuba și Artemii Kirsanov. Ei au evocat motivele care i-au determinat să scrie scenariul și, respectiv, să realizeze acest film. Pentru spectatori, au fost de interes detaliile referitoare la conceperea și producerea filmului. Autorii s-au apucat de treabă după ce s-a dovedit, potrivit sondajului realizat în rândul elevilor, studenților, profesorilor și al altor segmente de populație, că personalitatea lui Vasyl Stus nu este cunoscută pentru mai bine de 90% dintre respondenți, mulți dintre ei nu cunoșteau datele din biografia acestuia și nu erau în măsură să recite câteva versuri din poeziile lui. De-a lungul celor 28 de ani de independență a Ucrainei, acesta este primul film adevărat despre V. Stus. Înainte de proiecția filmului, regizorul ieșean Ovidiu Lazăr a spus, printre altele, că „...ucrainenii, în acest film, prezintă adevărul”. Merită remarcat faptul că pelicula, deși se concentrează pe personalitatea lui Stus, prezintă o întreagă pleiadă de oameni de cultură din anii '60-'80 ai secolului trecut, luptători pentru libertatea și independența poporului ucrainean. Filmul se adresează unui public larg, și nu doar specialiștilor, și este relevant prin faptul că e dedicat deținuților politic ai acelor vremuri.

Potrivit autorilor filmului, ei și-au atins obiectivul propus, deoarece filmul a trezit interesul tinerei generații, și nu numai pentru a se apleca doar asupra personalității lui Stus, ci și asupra contemporanilor săi. După vizionarea acestui film, spectatorii au început căutările pe internet,

fiind interesați de personalitatea lui Stus și, în genere, de perioada respectivă din istoria Ucrainei. Vizionarea filmului a generat emoții pozitive și în rândul spectatorilor români, prezenți la eveniment.

Dorim să mulțumim, în mod deosebit, Ambasadei Ucrainei în România, regizorului filmului, Roman Brovko, autorilor scenariului Serhii Dziuba și Artemii Kirsanov pentru mesajul video transmis publicului din Iași și pentru sprijinul acordat Uniunii Ucrainenilor din România în desfășurarea acestui eveniment.

Filmul a captat atenția publicului prezent, care a rămas până la sfârșit, iar comentariile multora dintre ei, la finalul filmului, au fost foarte frumoase și laudative.

Notă:

Vasyl Stus s-a născut la 6 ianuarie 1938, în satul Rahnivka, raionul Haisyn, regiunea Vinnyțea și a murit la 4 septembrie 1985 (în tabăra BC-389 / 36-1), în apropierea satului Kuhnino, regiunea Perm, RSFSR.

Vasyl Stus este un poet ucrainean de seamă al secolului al XX-lea, critic literar, activist pentru drepturile omului, luptător pentru independența Ucrainei și unul dintre cei mai activi reprezentanți ai mișcării disidente ucrainene. A obținut Premiul de Stat „Taras Șevcenko” (1991) și a fost decorat cu Ordinul Erou al Ucrainei (2005, postum).

Pentru propria credință în necesitatea păstrării și dezvoltării culturii ucrainene, a fost supus diverselor represii din partea autorităților sovietice, opera sa fiind interzisă, iar el condamnat la închisoare pentru foarte mulți ani, unde a și murit.

[„CU”, nr. 397-398, decembrie 2019]

ZIUA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE, LA IAȘI: LA 100 DE ANI DE LA SEMNAREA TRATATULUI MINORITĂȚILOR

La împlinirea a 100 de ani de la semnarea Tratatului Minorităților la Conferința de Pace de la Paris, care institua un sistem de protecție a minorităților, Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a sărbătorit Ziua Minorităților Naționale într-un mod inedit, în trei „reprize”. Astfel, la invitația conducerii Casei de Cultură „Mihai Ursachi” a municipiului Iași, în ziua de 14 decembrie 2019, o parte dintre membrii filialei au participat la un program artistic, care a cuprins recitări de poezie, cântece și dansuri populare ale principalelor minorități din Iași, printre care amintim: comunitatea evreilor, comunitatea armeană, comunitatea elenă, comunitatea romă, comunitatea rușilor lipoveni și comunitatea ucrainenilor.

Filiala noastră a fost reprezentată la acest eveniment de ansamblul de dansuri populare ucrainene „Veselka”, sub conducerea d-nei Rodica Fălișteanu. Deși a avut loc schimbul de generații în rândul dansatorilor, coordonatoarea ansamblului, în timp scurt, a reușit să pregătească câteva dansuri ucrainene, bine primite și apreciate de publicul spectator și de către organizatori.

Sărbătoarea a continuat la Palatul Roznovanu, sediul Primăriei municipiului Iași, în ziua 18 decembrie 2019, când micii noștri dansatori au evoluat alături de formații

de prestigiu, precum ansamblul artistic „Orpheas” al comunității elene și de grupul vocal „Floralia”, în cadrul unui program mai amplu ce s-a extins pe mai multe zile, 16-22 decembrie, la care a participat un număr de 15 formații de copii, recunoscute și apreciate ca fiind dintre cele mai bune din municipiul Iași. Programul de dansuri populare ucrainene, prezentat de ansamblul Filialei Iași a UUR, fiind și singurul ansamblu de dansuri invitat la acest eveniment a fost bine primit de publicul spectator și susținut cu îndelungi aplauze. După terminarea programului, reprezentanții unor instituții, asociații, societăți și organizații s-au arătat interesați ca ansamblul nostru să participe la unele acțiuni ce urmează a fi organizate cu ocazia unor evenimente. Propunerea a fost în principiu acceptată, urmând a se pune de acord detaliile și cu conducerea școlii, prin coordonatorul ansamblului.

Sărbătoarea s-a finalizat în ziua de 22 decembrie 2019 cu un miniconcert de colinde prezentat de dna profesoară Otilia Zaharov, sub acompaniamentul la chitară și la tamburină asigurat de către prof. Ilie Gorovei, urmat de un recital de muzică clasică la chitară, în interpretarea elevului Matei Coriciuc.

În deschiderea programului, participanții au ținut un moment de reculegere în memoria Gildei Scalschi, soția vicepreședintelui Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România și responsabilă cu probleme de femei, care a plecat mult prea de timpuriu dintre noi, după o lungă și grea suferință. În continuare, au rostit alocuțiuni despre importanța și semnificația momentului sărbătorit președintele Filialei Iași și dra doctorandă Natalia Burduja de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

La terminarea programului, copiilor din cadrul ansamblului „Veselka” le-au fost oferite cadouri din partea Uniunii Ucrainenilor din România, cu ocazia sărbătorilor de iarnă.

În încheiere, participanții au făcut schimb de urări cu ocazia sărbătorilor de iarnă și a Noului An 2020 și au propus o serie de acțiuni, care ar dori să fie organizate de Filiala Iași a UUR.

[„CU”, nr. 399-400, ianuarie 2020]

NAȘTEREA DOMNULUI – SĂRBĂTOAREA BUCURIEI ȘI A FAMILIEI, LA IAȘI

Crăciunul ucrainean este renumit pentru tradițiile și obiceiurile deosebit de frumoase, cum ar fi colindatul, pregătirea unor simboluri specifice „Diduh”, prepararea mâncărilor tradiționale și multe altele. Atmosfera unică, specifică acestei sărbători poate fi resimțită doar vizitând satele în care se sărbătorește Crăciunul după calendarul iulian sau participând la festivaluri tematice, care au loc atât la nivel local, cât și la cel național, iar, acum, putem spune că și la nivel internațional, prin festivalul din orașul Sighetu Marmăției, județul Maramureș, sau luând parte la astfel de sărbători „în familie” în cercul prietenilor, care se organizează în multe dintre filialele Uniunii Ucrainenilor din România. Sărbătoarea bucuriei și a familiei, Nașterea Domnului Iisus Hristos, generează emoții înălțătoare, liniște sufletească, momente plăcute și vesele în sânul familiei, bucurie în ochii copiilor, mai ales atunci când primesc cadouri din partea celor dragi.

În România, Ucraina și în alte câteva țări, Nașterea Domnului Iisus este sărbătorită oficial în două rânduri, o dată la 25 decembrie și a doua oară la 7 ianuarie, conform calendarului gregorian și, respectiv, iulian. Alegerea datei depinde de opțiunile religioase și de tradițiile familiale. Cu toate acestea, esența respectivei sărbători nu se schimbă în raport de data ei, mii de credincioși merg la biserică

cu această ocazie pentru a preamări Nașterea Fiului lui Dumnezeu.

A intrat deja în obișnuință ca în această perioadă a Anului Nou și a sărbătorilor de Crăciun, Iașul să se pregătească cu un spirit de creativitate și inventivitate aparte. Orașul este „îmbrăcat” într-un decor sărbătoresc și o atmosferă care prevestește venirea Anului Nou, invitându-i pe toți doritorii să petreacă această mare sărbătoare într-un mod plăcut, liniștit, cu tradiții străvechi și colinde specifice momentului.

La evenimentele care au avut loc la Iași cu această ocazie, a luat parte și ansamblul nostru de dansuri populare ucrainene „Veselka”, în zilele de 14 și 18 decembrie, iar, acum, a venit și rândul membrilor filialei noastre de a sărbători Seara Sfântă în mica, dar inimoasa familie a ucrainenilor din Iași, împreună cu prietenii și simpatizanții noștri.

Pentru a 12-a oară la rând, și anul acesta, la data de 5 ianuarie, ne-am bucurat împreună la o masă festivă ca într-o familie adevărată. Invitații de onoare la sărbătoarea ucrainenilor din Iași au fost: dl Petro Rotar, fost viceprimar al orașului Cernăuți, cu care a început și s-a finalizat înfrățirea orașelor Iași și Cernăuți, dl Sorin Iacoban, președintele Federației Române de Șah, dl Adrian Ardeleanu, directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, dna Monica Nănescu, muzeograf, expert, șeful Muzeului Științei și Tehnicii „Ștefan Procopiu”, profesori de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, dl Lucian Arhire, vicepreședintele Societății „Astra” Iași, Petre Frățilă, jurnalist, scriitor, realizator TV, membru al Uniunii Scriitorilor din România, directori

și profesori ai Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă”, reprezentanți ai minorităților naționale, alte personalități ale Iașului.

Conform bunelor tradiții statornicite de mai mulți ani, soțiile membrilor Comitetului filialei noastre (de data aceasta, fiind ajutate și de alți membri) au pregătit o masă de mâncăruri tradiționale, identice cu cele pe care le găteau, cu mai mulți ani în urmă, împreună cu mamele și bunicile lor, în satele din Bucovina de Sud, de unde, de altfel, provine majoritatea membrilor „familiei ucrainene” din Iași. Invitații de onoare și participanții la această sărbătoare au avut ocazia să se familiarizeze cu rețetele preparatelor pe care ucrainenii le pregătesc pentru Seara de Crăciun și, în același timp, să le deguste.

Sărbătoarea a început cu un cuvânt al președintelui filialei, care a felicitat pe cei prezenți la eveniment cu ocazia sărbătorii Nașterii Domnului Iisus și a Anului Nou și a urat invitaților și tuturor celor prezenți la mulți ani, pace și liniște în fiecare casă, bunăstare și bună înțelegere, iubire și fericire. În continuare, a explicat de ce Crăciunul este sărbătorit în întreaga lume la 25 decembrie, iar, în Ucraina, Georgia, Rusia, Serbia și alte țări, la 7 ianuarie. De ce datele de naștere ale lui Iisus Hristos sunt diferite? Societatea modernă trăiește după calendarul gregorian, introdus de Papa Grigore al XIII-lea, în 1582. Acest calendar a dat, de altfel, și denumirea acestei sărbători după „stil nou”. Diferența, în timp, între cele două stiluri crește cu o zi la fiecare 100 de ani. Acum, calendarul iulian rămâne în urma celui gregorian cu 13 zile. În Europa, a fost adoptat și se utilizează noul calendar gregorian, pe când cel iulian continuă să fie folosit în Ucraina și în țările

sus-menționate. Conform ultimelor date, se poartă discuții și în Ucraina pentru a se trece la calendarul gregorian.

Reprezentantele sexului frumos au fost foarte interesate de rețetele mâncărilor specifice, pregătite pentru această sărbătoare. Fiind deosebit de aspectuoase și apetisante, dar și foarte bune la gust, acestea au fost apreciate în unanimitate de cei prezenți la eveniment.

Dar sărbătoarea nu ar fi fost completă, dacă nu ar fi răsunit și colindele noastre ucrainene, dar și cele românești, de data aceasta fără doamna Otilia Zaharov, profesor la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, din motive obiective. Absența domniei sale a fost suplinită de corul constituit ad-hoc din participanții la eveniment. Și putem spune că ne-a reușit, fapt ce ne dă imbold pentru a folosi același sistem și cu alte ocazii.

Sărbătoarea s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, ca într-o adevărată familie, plină de magie și spiritul Crăciunului. Invitații de onoare, reprezentanți ai organizațiilor și instituțiilor cu care colaborează filiala noastră, și-au exprimat recunoștința și ne-au adresat cuvinte de mulțumire pentru invitație, urând organizatorilor realizări mai mari în activitatea lor, în anul în care tocmai am intrat.

[„CU”, nr. 399-400, ianuarie 2020]

FESTIVALUL DE COLINDE, LA BOTOȘANI

Anul Nou, aproape întotdeauna, este asociat cu dorința unui viitor mai bun, iar sărbătoarea Nașterii Domnului Iisus Hristos reprezintă ocazia de a ura unii altora fericire, sănătate, mulți ani și bunăstare în familiile noastre, ale prietenilor și cunoscuților noștri. De altfel, în colindele de Crăciun este întruchipată și cântată atracția eternă a oamenilor spre fericire, bunăstare, frumusețe, spiritualitate și prosperitate. În timpul sărbătorilor de Crăciun, s-a statornicit o bună tradiție la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România de a organiza la nivel local, regional și național festivaluri de colinde și obiceiuri cu ocazia sărbătorilor de iarnă. Scopul evenimentelor este de a reînvia și de a populariza obiceiurile ucrainene populare străvechi care reprezintă specificul zonei, căci nu degeaba se spune câte poame, atâtea colinde și fiecare dintre ele este unică în felul ei și unește modernul cu trecutul.

Hristos se naște! Să-L slăvim! Cu aceste cuvinte se salutau reciproc ucrainenii, participanți la cea de-a XV-a ediție a Festivalului de colinde, care a avut loc la 27 decembrie 2019, începând cu ora 11.00, în parcul central al orașului Botoșani. Victor Semciuc, președintele Filialei Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din România, a salutat pe toți cei prezenți și le-a urat sănătate, bunăstare, pace și înțelegere în familiile lor și în marea familie a ucrainenilor din România. La evenimentul festiv din acest an, au

participat reprezentanți ai autorităților locale, ai unor instituții cu care colaborează Filiala Botoșani, un public destul de numeros venit din satele învecinate și din orașul Botoșani, precum și invitați din Ucraina. Inițiatorul și susținătorul financiar al evenimentului a fost Uniunea Ucrainenilor din România prin filiala sa din Botoșani.

După încheierea părții oficiale, pe scenă, s-au rânduie grupuri corale și ansambluri vocale binecunoscute publicului din Botoșani ce au interpretat diverse piese muzicale, printre care un loc special le-au ocupat colindele – parte integrantă a sărbătoririi Nașterii Domnului și a Anului Nou.

Festivalul a fost deschis de ansamblul folcloric de copii „Tinerii huțuli” din Valea Vișeuului, județul Maramureș, îndrumător artistic Maria Papariga, care a interpretat colinde vechi, cum ar fi: „Нині настала дивна новина”, „Нині нам ся з’явила”, „Вефлієм, Вінчужання”, „E seara de Crăciun”.

În continuare, i-au încântat pe cei prezenți colindele bisericesti ale grupului folcloric „Verbycenka” din satul Sterce, raionul Hlyboka, regiunea Cernăuți, îndrumător artistic Marina Iarciuk, precum: „Алелуя”, „Адаме”, „Нова радість стала”.

Mai apoi, în interpretarea grupului vocal „Bila roza” din satul Petia, județul Tulcea, coordonator Ivan Maxim, au răsunat atât colinde mai vechi, transmise din generații în generații, cât și cele mai moderne: „Як уродилось”, „Пресвята Варвара”, „На Сіонській горі” și „Galbenă gutuie”.

Înălțător, maiestuos, inspirat și solemn au vibrat colindele interpretate de ansamblul „Vyșyvanka” din satul

Saryi Volcineț, raionul Hlyboka, regiunea Cernăuți, îndrumător artistic O. V. Belon: „Нова радість стала”, „Свята Варвара”, „Ой сів Христос вечеряти”.

La închiderea festivalului, primarul satului Saryi Volcineț, domnul Petro Radulovyci Ostaficiuk, primarul satului Sterce, doamna Natalia Vasilievna Budyi, și primarul din Hlyboka au transmis celor prezenți urări de pace, prosperitate, armonie și bunăstare în casele lor. Invitații din Ucraina au remarcat rolul extrem de important al festivalului pentru renașterea și revigorarea tradițiilor naționale ucrainene. Scopul acestuia este unul nobil – să reamintească și să restaureze vechile colinde și obiceiuri cu ocazia sărbătorilor de iarnă, și nu numai. Oaspeții din Ucraina și-au exprimat convingerea că acest festival va acumula noi valențe, an de an, și lucrul acesta va duce la repunerea în drepturi a multor tradiții și obiceiuri populare, unele de mult uitate, și la descoperirea în tezaurul inepuizabil al artei ucrainene a unor colinde și obiceiuri mai puțin cunoscute astăzi.

Cu un cuvânt de salut s-a adresat asistenței și vicepreședintele Uniunii Ucrainenilor din România, Victor Hrihorciuc, care a subliniat importanța Nașterii Domnului Hristos pentru întreaga omenire, spunând: „Domnul să fie printre noi prin aceste colinde pe care le-am auzit astăzi. Fie ca locuințele noastre să fie întotdeauna luminoase, pacea și înțelegerea să domnească în ele. Fie ca toate necazurile să ne ocolească, iar iubirea să se înmulțească și să locuiască în inimile noastre. Fie ca lumina sărbătorii Nașterii lui Iisus Hristos să ne ofere o minune – capacitatea de a ierta și de a ne bucura alături de cei dragi. În final, doresc să reamintesc că nu trebuie să uităm în aceste zile

cum și pe cine sărbătorim – pe nimeni altul decât pe Iisus Hristos, iar lucrul acesta ne obligă”.

Spectacolul prezentat de colectivele participante la eveniment a generat o stare de spirit pozitivă publicului spectator. Fiecare colind și cântare au fost însoțite de ovații și aplauze puternice atât în sala unde a avut loc spectacolul, în prima zi a festivalului, cât și, în ziua a doua, pe scena din parcul central al orașului. Organizatorii festivalului, membrii Filialei Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din România, și-au atins obiectivul – să prezinte crâmpeie din cultura ucraineană, neasemuit de frumoasă și bogată, să continue tradițiile străvechi, care, din generație în generație, aduc un omagiu Nașterii Mântuitorului. Participanții la eveniment și-au exprimat dorința de a se reîntâlni cu aceste grupuri de colindători, dar și cu alte ansambluri și în anul următor.

Sărbătoarea a adunat mulți oameni care s-au salutat reciproc, urându-și cu această ocazie sănătate, fericire și un an prosper, iar colindele și cântecele au răsunat în această zi într-un mod mai inedit. A impresionat varietatea lor, ne-au bucurat melodiile și felicitările adresate pe tot parcursul festivalului, iar toate acestea au creat o atmosferă de bucurie, extrem de caldă și primitoare. Costumele ucrainene, interpretările scenice cu elemente din tradițiile populare și simbolul – steaua Betleemului, au adăugat o culoare unică sărbătorii.

Buna dispoziție, emoțiile și impresiile plăcute – aceasta a fost atmosfera evenimentului sărbătorit. Toți participanții și spectatorii prezenți la eveniment au primit mulțumiri din partea organizatorilor, iar cel mai minunat cadou pentru spectatori au fost colindele de Crăciun, in-

terpretate cu căldură și frenezie, care au umplut inimile celor prezenți cu bucurie și voie bună.

Sărbători fericite! Vă doresc tuturor ca Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos să aibă loc zilnic în „ieslea” inimilor voastre calde!

[„CU”, nr. 401-402, februarie 2020]

„PE URMELE LUI MIHAI EMINESCU, LA CERNĂUȚI”

Când visurile coincid cu planurile, evenimentele se vor întâmpla cu siguranță. Astfel, conducerea Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a răspuns solicitărilor și dorințelor mai vechi ale membrilor săi de a vizita Cernăuțiul. Și acum, la ceas aniversar, visul s-a împlinit cu dorința de a fi și a simți puțin din atmosfera locurilor în care a trăit și a studiat poetul român Mihai Eminescu. Zis și făcut. În Planul de acțiuni culturale pe anul 2020, am prevăzut o vizită de studiu și documentare, „Pe urmele lui Mihai Eminescu, la Cernăuți”, acțiunea fiind dedicată sărbătoririi a 170 de ani de la nașterea geniului literaturii române, care a trăit mai mulți ani în Bucovina.

În ajunul acestei călătorii, profitând de evenimentele organizate de Filiala Iași a UUR, în ultimele două-trei luni, membrii organizației noastre au avut ocazia să viziteze câteva dintre locurile din Iași care ne amintesc de Mihai Eminescu, cum ar fi: Muzeul „M. Eminescu”, teiul și bustul lui Mihai Eminescu din parcul Copou, Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” și statuia poetului, amplasată lângă bibliotecă, și altele.

La 10 ianuarie, delegația Filialei Iași a pornit pe urmele lui Mihai Eminescu spre Cernăuți. Intenția noastră a fost să vizitam și complexul muzeal din satul Ipotești, județul Botoșani, și să facem și o vizită la Filiala Botoșani,

dar, din motive obiective, nu a fost posibil acest lucru. După o călătorie plăcută și fără probleme, iată-ne în Cernăuți. De la bun început, trebuie să precizez că marea majoritate a participanților la această vizită nu a mai fost în Cernăuți, așa că ascultau cu multă atenție și înregistrau orice informație pe care o primeau pe parcursul călătoriei.

În prima zi, am vizitat Primăria orașului Cernăuți și am avut o discuție interesantă și utilă cu primarul orașului, domnul Oleksii Pavlovyci Kaspruk, și cu directorii departamentelor cultură și, respectiv, învățământ, despre viitoarea cooperare a departamentelor Consiliului Municipal din Cernăuți cu filiala noastră, precum și cu unele instituții educaționale și de cultură din Iași. Participanții la discuții au făcut schimb de date de contact și au convenit ca într-o scurtă perioadă de timp să își împărtășească opiniile, prin mijloacele de comunicație existente, cu privire la un posibil acord de colaborare în domenii de interes pentru ambele părți.

Șederea delegației noastre la Cernăuți a continuat cu o vizită la Centrul Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești, unde membrii delegației noastre, reprezentanți ai instituțiilor de învățământ din Iași, au avut ocazia să discute cu președintele Centrului, domnul Iurii Levchik, de la care au aflat lucruri interesante privind activitățile acestuia și dificultățile cu care se confruntă instituția condusă de domnia sa în prezent. Pe timpul discuțiilor, au fost identificate posibile domenii de colaborare, având în vedere faptul că numeroși elevi, care se pregătesc la această instituție, își continuă studiile în România, la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” și la Universitatea de Arte din Iași, pre-

cum și în alte centre universitare din România. La finalul întâlnirii, în numele Uniunii Ucrainenilor din România, delegația noastră a dăruit elevilor Centrului cărți și reviste publicate de UUR, iar membrii delegației noastre, fiind sensibili la dificultățile pe care le întâmpină conducerea Centrului, din proprie inițiativă, au strâns și au oferit acesteia un mic sprijin financiar.

A doua zi, delegația noastră a vizitat Universitatea Națională „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți, însoțită fiind de un ghid, un foarte bun cunoscător al limbii ucrainene și române, dar și a altor limbi, un adevărat profesionist în domeniul său de activitate; o persoană preocupată să transmită cât mai multe informații ascultătorilor săi, presărate, pe ici-colo, cu glume de bun gust. A fost o bună ocazie pentru membrii delegației noastre de a afla o mulțime de date și informații utile despre istoricul clădirii, sistemul și procesul de învățământ din Ucraina, despre unele dintre personalitățile din România care au studiat sau au locuit o perioadă la Cernăuți (Mihai Eminescu, Ciprian Porumbescu, Aron Pumnul, Părintele Stăniloae etc.).

În cele două zile de ședere la Cernăuți, participanții la această acțiune au putut, de asemenea, să facă cunoștință cu partea veche a orașului, să se plimbe pe străzile pavate cu piatră cubică, să admire construcții și clădiri vechi, multe dintre ele din vremea Imperiului Austro-Ungar. Cu ocazia acestui tur, am putut admira, în partea centrală a orașului, Piața Teatrului, Piața Centrală, monumentul lui Taras Șevcenko și cel al lui Mihai Eminescu, Piața Filarmonicii, Piața Sf. Maria, str. Olha Kobyleanska, Catedrala Sfântului Duh, Centrul Cultural Român „Eudoxiu Hurmuzachi”.

A treia zi, la invitația primarului orașului Cernăuți, delegația noastră a fost prezentă la parada formațiilor participante la Festivalul internațional „Malanka Fest – Cernăuți 2020”, la ceremonia de deschidere a festivalului și la programul prezentat de câteva ansambluri artistice.

După masa de prânz, în drum spre casă, la cererea participanților, am vizitat Mănăstirea Sfânta Înălțare din Bănceni a Eparhiei Cernăuți-Bucovina din cadrul Bisericii Ortodoxe Ucrainene.

Deplasarea a fost un succes. Participanții la această acțiune au fost plăcut impresionați de ceea ce au văzut și auzit, mulțumindu-le organizatorilor și conducerii Uniunii Ucrainenilor din România, care a finanțat această activitate. Astfel de acțiuni trebuie continuate și în ideea cunoașterii istoriei, a tradițiilor, a obiceiurilor ucrainenilor și a personalităților din diferite domenii de activitate cu care ne mândrim.

[„CU”, nr. 401-402, februarie 2020]

18 APRILIE – ZIUA INTERNAȚIONALĂ A MONUMENTELOR ȘI A SITURILOR ISTORICE

În anul 1983, din inițiativa Consiliul Internațional al Monumentelor și a Siturilor (ICOMOS), aprobată de Conferința Generală UNESCO, Centrul UNESCO pentru Patrimoniul Cultural a declarat data de 18 aprilie drept Ziua Internațională a Monumentelor și a Siturilor (International Day of Monuments and Sites). Scopul acestei sărbători este de a reaminti încă o dată comunității mondiale despre diversitatea patrimoniului cultural creat prin eforturile multor popoare de-a lungul istoriei omenirii, vulnerabilitatea acestuia și despre nevoia de a-l păstra pentru generațiile viitoare. Deviza Zilei Internaționale a Monumentelor și a Siturilor Istorice este: „Să ne păstrăm patria istorică”. Principalul motiv pentru aceasta l-a constituit nevoia de a proteja bunurile de patrimoniu în domeniul arhitecturii, fortificațiilor, a rezervațiilor și parcurilor aparținând culturii mondiale împotriva tendințelor de modernizare, specifice civilizației contemporane.

În întreaga lume, în această zi, se organizează vizite la obiective turistice și situri, se desfășoară conferințe și mese rotunde și se editează materiale pe probleme de actualitate. (În actualele condiții, lucrul acesta nu mai este posibil. Și filiala noastră avea în plan desfășurarea unei mese rotunde pe această temă, care, însă, a fost amânată

pentru o perioadă ce va fi mai propice pentru desfășurarea unor acțiuni cu participarea unui număr mai mare de membri și invitați.)

Fiecare epocă ne lasă o moștenire arhitectonică sau istorică, care păstrează amintirea unui anumit eveniment sau a unei personalități. În fiecare regiune, pot fi descoperite monumente reprezentative – bogății de neprețuit pentru țară. Până în zilele noastre, s-au păstrat cetățile medievale, palatele și conacele, mănăstirile și templele antice (unele dintre ele se folosesc și în prezent) și multe alte opere de artă arhitecturală, unice, care și-au glorificat pentru totdeauna realizatorii lor.

România este o țară cu multe secole de istorie, urmele mai multor epoci culturale și istorice păstrându-se mai bine sau mai puțin bine, în raport de interesul celor puși să le protejeze.

Din vremea comunei primitive, au fost descoperite rămășițe de oase, petroglife din epoca de piatră, sculpturi din piatră și obiecte arheologice din perioada antică, cultura sciților și sarmaților este reprezentată prin movile și așezări antice. Moldova și Bucovina de Sud sunt bogate în situri istorice și culturale diverse: rămâne întrebarea dacă urmașii noștri vor avea ocazia să le admire, să se atingă de urmele trecutului, iar acest lucru depinde în totalitate de noi.

Patrimoniul mondial UNESCO din România include, în prezent, în lista sa, șase situri culturale (bisericele din Moldova, Mănăstirea Horezu, satele cu biserici fortificate din Transilvania, cetățile dacice din Munții Orăștiei, centrul istoric al Sighișoarei și bisericele de lemn din Maramureș) și două situri naturale (Delta Dunării și pădurile

seculare și virgine de fag din Carpați, ca, de altfel, și din alte regiuni ale Europei).

România are și șapte elemente pe Lista Patrimoniului Imaterial (ritualul călușului, doina, ceramica de Horezu, colindatul de ceată bărbătească, dansul Feciorescul de Tîcuș, meșteșugul covoarelor tradiționale de perete și practicile culturale asociate zilei de 1 Martie).

Pe lângă obiectivele înscrise pe lista Patrimoniului Mondial, statele membre pot păstra o listă de obiective indicative pe care le consideră potrivite pentru o viitoare nominalizare. De menționat că nominalizările pentru lista Patrimoniului Mondial sunt acceptate doar dacă obiectivul respectiv a fost înscris pe o listă indicativă. Până în 2016, România a înscris 14 obiective în lista sa indicativă, dintre care 2 sunt din Moldova: Mănăstirea Neamț și Biserica „Sfinților Trei Ierarhi” din Iași.

„Ținutul Iași”, menționat astfel la 1716 în scrierile lui Dimitrie Cantemir, a cunoscut o istorie cu perioadele zbu-ciumate și epoci de o reală strălucire, despre care amintesc numeroase cronici, vestigii și monumente.

Mărturii ale existenței „Țârgului Iașilor” și evoluției sale istorice se desprind din descoperirile arheologice de la Cucuteni, care, în mileniile III-II î.Hr., au format aici una dintre cele mai strălucite culturi neolitice din Europa.

Încă din Evul Mediu, localitățile Iași, Hârlău și Țârgu Frumos erau renumite pentru curțile domnești construite din piatră, iar, începând din secolul XVI, Iașul devine cetatea de scaun a domnilor Moldovei.

La Iași, Mihai Viteazul a consfințit la 1600 unirea celor trei țări românești, Iașul a dat semnalul Revoluției Române de la 1848 și tot la Iași a fost ales, la 5 ianuarie

1859, Alexandru Ioan Cuza ca domn al Moldovei, prelu-
diu al marelui act istoric de unire a Principatelor.

Oraș al primei școli de ingineri (1814) și al primei
universități românești din țară (1860), prin numeroasele
sale obiective istorice, culturale și economice, Iașul deține
în egală măsură statutul de „oraș-muzeu”, prestigios cen-
tru universitar și importantă zonă economică, constituind
o atracție deosebită pentru cei interesați de cultură: turiști,
studenți, cercetători și oameni de afaceri.

Județul Iași este unul dintre cele mai vechi și mai
dezvoltate regiuni din nord-estul țării, orașul Iași fiind
capitala regiunii istorice Țara Moldovei. Acesta este locuit
încă din anii 5500 î.Hr., dovadă stând vestigiile arheo-
logice ale Culturii Cucuteni (5500-2750 î.Hr.), dar și cele
ale așezărilor grecești din secolele IV-III î.Hr.

În evidențele organismelor competente ale Ministeru-
lui Culturii din România, potrivit Listei Monumentelor
Istorice (LMI), realizate în 2010 și actualizate în anul
2015, în județul Iași, există 1.634 monumente istorice,
după cum urmează: 828 de situri arheologice, dintre care
24 sunt monumente istorice cu semnificație națională și
universală (aparținând neoliticului – cultura Cucuteni,
epocii romane, secolele II-III, perioadei daco-romane, epo-
cii medievale); 707 monumente de arhitectură din secolele
XVII-XIX, din care 103 sunt situri istorice cu semnificație
națională și universală; 53 de monumente de interes pu-
blic; 45 de memoriale și pietre de mormânt.

O prezentare a Iașului, oricât de succintă, nu poate să
nu cuprindă celebrele cuvinte ale marelui istoric Nicolae
Iorga: „Sunt români care n-au fost niciodată la Iași, deși
n-ar trebui să fie nici unul, căci cine n-a fost aici nu poate

să străbată cu înțelegere foile celor mai frumoase cronici, nu se poate pătrunde după cuviință de spiritul trecutului nostru care trăiește în acest loc mai viu și mai bogat decât oriunde... În conștiința lui națională ar fi o lipsă dacă el n-ar fi văzut orașul care a fost și-și zice încă astăzi, cu mândrie, capitala Moldovei”.

Vă încurajăm să studiați, să vă mândriți și să apărați istoria poporului nostru! Călătorind pe itinerariile țării, în mod fizic sau virtual, acum, când situația deocamdată nu permite efectuarea unor excursii reale pe anumite trasee, veți descoperi o mulțime de lucruri noi și interesante pentru dumneavoastră.

[„CU”, nr. 405-406, aprilie 2020]

310 ANI DE LA ADOPTAREA CONSTITUȚIEI LUI PYLYP ORLYK

Ce m-a determinat să scriu despre Pylyp Orlyk?

În primul rând, faptul că în aprilie marcăm 310 ani de la adoptarea Constituției lui Pylyp Orlyk. În al doilea rând, Pylyp Orlyk a trăit și și-a desfășurat activitatea, ca hatman exilat, mult timp în Moldova și Țara Românească și a murit la Iași. În al treilea rând, Pylyp Orlyk și Constituția sa sunt mai puțin cunoscute cititorilor noștri.

În urmă cu 310 ani, hatmanul Pylyp Orlyk a semnat documentul „Tratat și instituirea drepturilor și libertăților Armatei Zaporjene și a întregului popor liber al Malorusiei (Ucrainei) între iluminatul hatman Pylyp Orlyk și comandantul general, polcovnicii, precum și Armata Zaporjeană, care, conform obiceiurilor străvechi și regulilor militare, a fost aprobată de ambele părți prin vot liber și întărite de către prealuminatul prin jurământ solemn”. Documentul scris în latină și în ucraineana veche, a fost aprobat în cadrul unei ședințe a cazacilor din 5 aprilie 1710, lângă orașul Tighina, pe malul drept al râului Nistru (denumirea turcească, Bender, acum, pe teritoriul R. Moldova) și a fost dat publicității cu 77 de ani mai devreme decât Constituția SUA (care, cu mici modificări este în vigoare și astăzi), și cu 81 de ani mai devreme decât Constituția Poloniei (în Europa, „prima constituție oficială” este considerată a fi Constituția Poloniei din anul 1791).

Denumirea modernă larg răspândită de „constituție” provine din traducerea literală a numelui latin al documentului original: „Pacta et Constitutiones legum libertatumque exercitus zaporoviensis” („Convenții și Constituții ale drepturilor și libertăților Armatei Zaporojene”).

Istoricii au opinii diferite cu privire la faptul dacă acest document poate fi considerat a fi o constituție, în sensul modern al cuvântului, sau o creație progresistă politică, filosofică și juridică, care a apărut înaintea timpului său.

În cele ce urmează, voi prezenta câteva fapte interesante cu privire la Constituție și la autorul acesteia.

Constituția nu a intrat în vigoare pentru că a fost scrisă în condițiile exilului și aprobată de către reprezentanții unei singure părți a cazacilor ucraineni, de guvernul din exil, cu care niciuna dintre „marile puteri ale lumii” nu a intenționat să aibă probleme serioase; documentul este păstrat în rusa veche la Moscova și în latină în Suedia; originalul Constituției în limba ucraineană, precum și diploma originală a lui Carol al XII-lea al Suediei de confirmare a alegerii lui Pylyp Orlyk ca hatman au fost găsite în Arhivele rusești cu acte vechi de către specialiștii în domeniu din Ucraina, în octombrie 2008; textul Constituției a fost pregătit pentru editare și publicat în octombrie 2010, în revista „Arhivele Ucrainei”, nr. 3-4; copia în limba latină din secolul al XVIII-lea este păstrată în Arhivele Naționale ale Suediei (actul „Dosarele căzăcimii”). Documentul a ajuns la arhivă în urma unor săpături efectuate pe terenuri agricole. El a fost găsit într-un vas de lut sub forma unui sul. Potrivit oamenilor de știință suedezi, documentul a fost transcris de Pylyp Orlyk pen-

tru a fi înmănat diplomaților unor state europene, dar din cauza unor circumstanțe necunoscute a fost îngropat; constituția se compune dintr-un preambul și 16 articole; documentul a fost adoptat în timpul alegerii lui Pylyp Orlyk pe postul de hatman, după moartea lui Mazepa; constituția din 1710 avea scopul de a îmbina armonios interesele hatmanului, comandantului general, și ale căzăcimii. Preambulul oferă o imagine de ansamblu asupra istoriei caza-cilor, ca expresie a dorinței de libertate a întregului popor ucrainean; constituția prevedea existența unui stat liber și independent, bazat pe dreptul poporului la autodeterminare; documentul conținea principiile responsabilității funcționarilor privind cheltuirea proprietăților statului, independența justiției, separarea atribuțiilor hatmanului și a Consiliului general. A fost o abordare complet inovatoare în organizarea puterii de stat.

Referitor la autorul primei Constituții: realizatorul acestui document politic important din istoria ucraineană nu s-a născut în Ucraina și a murit în străinătate. Pylyp Orlyk a văzut lumina zilei la 21 octombrie (31) 1672, în Kusut, județul Oșmiany, voievodatul Wilno (în prezent, Kusut face parte din raionul Oșmiany, regiunea Grodno – Republica Belarus) și a murit la 24 aprilie (4 mai) 1742, la Iași, România; provine dintr-o familie de baroni cehi ai Orlikovilor, o ramură care, chiar în timpul războaielor husite din secolul al XV-lea, a emigrat în Regatul Poloniei și s-a stabilit ulterior în Belarusul de Vest; a studiat la Colegiul Iezuit din Vilnius, precum și la Colegiul Kievo-Movilean, pe care l-a absolvit cu diploma de excelență în anul 1694. În timpul studiilor, a dat dovadă de talent în domeniul oratoriei și poeziei, fiind interesat de filosofie și

literatură; pe lângă ucraineană, el vorbea cu ușurință polona, bulgara, araba, suedeza, germana, latina și slavona bisericească; Pylyp Orlyk a lăsat în urmă multe scrisori și un manuscris de călătorie cuprinzător. A publicat volume de poezie: „Prognosticul fericit”, dedicat colonelului Daniel Apostol (1693); „Alkyd Ruski”, dedicat lui Ivan Mazepa, și „Hipocesă a Sarmatiei”, dedicată colonelului Ivan Obidovski. După bătălia de la Poltava, a emigrat în Imperiul Otoman. Rămânând în exil pentru tot restul vieții sale, Pylyp Orlyk a încheiat acorduri de alianță cu Suedia (1710), cu hanul Crimeii (1711, 1712), a negociat cu otomanii, încercând să convingă aceste țări să ducă război cu statul moscovit pentru a elibera Ucraina.

Pylyp Orlyk este primul hatman al Ucrainei din exil, fiind ales hatman de către cazacii care au emigrat cu el, după înfrângerea în bătălia de la Poltava. Întreaga sa viață, Pylyp Orlyk a fost un adevărat luptător împotriva corupției, condamnând puternic fenomenul și considerându-l inacceptabil. Șase articole din Constituție, scrise de el, sunt dedicate, în special, luptei împotriva corupției; conform ultimelor cercetări în acest domeniu, în viața și activitatea sa publică, în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, se evidențiază șase perioade când acesta a fost în Moldova și Valahia; rămâne deschisă întrebarea cu privire la locul unde a fost înmormântat Pylyp Orlyk, nu se știe dacă este vorba despre Mănăstirea „Golii” sau Catedrala Mitropoliei din Iași.

În onoarea hatmanului Pylyp Orlyk, a fost denumită una dintre străzile raionului Pecersk din capitala Ucrainei; a fost instalat un semn memorial în Christianstad, Suedia, în anul 2011; la 9 aprilie 2010, la Bender (R. Moldova), a

fost ridicat un monument al Constituției, pentru a marca 300 de ani de la adoptarea acesteia. Semnul comemorativ este realizat sub forma unei cărți care conține informații despre istoria redactării Constituției și numele complet al acesteia în limbile ucraineană și latină; a fost denumit unul dintre aeroporturile Parisului (Paris-Orly, al doilea ca mărime, din Franța). (Numele aeroportului provine de la cel al localității omonime, dar, potrivit unei versiuni, denumirea a fost atribuită imediat după cea de-a 200-a aniversare a primei constituții ucrainene.)

Pylyp Orlyk a fost printre primii ucraineni care au fugit din țara natală din motive politice. A locuit pe teritoriile actualelor state, precum Suedia, Austria, Republica Cehă. A trăit în Turcia, la Salonic, între 1722 și 1734, sub supravegherea autorităților turce. Totodată, el a viețuit în Republica Moldova și în România. Dar chiar și în străinătate, se considera un hatman și și-a continuat activitățile de construire a statului și lupta pentru independență.

Citind documentul, ne întrebăm involuntar cât de progresist și democratic ar fi fost statul ucrainean dacă lupta pentru independență sub conducerea lui Ivan Mazepa, Pylyp Orlyk și a altor figuri proeminente ale vremii s-ar fi încheiat cu victorie și dacă prevederile Constituției ar fi fost puse în practică...

[„CU”, nr. 405-406, aprilie 2020]

21 MAI – ZIUA MONDIALĂ A DIVERSITĂȚII CULTURALE

La 21 mai, este marcată Ziua Mondială a Diversității, în numele dialogului și a dezvoltării. În acest sens, directorul general UNESCO, Koichiro Matsuura, s-a adresat comunității internaționale cu următorul mesaj care, deși a fost rostit cu mai mulți ani în urmă, își păstrează valabilitatea și în zilele noastre:

„Pe 20 decembrie 2002, Adunarea Generală a Națiunilor Unite, în rezoluția cu numărul 57249, «Cultura și dezvoltarea», a decretat ziua de 21 mai drept Ziua Mondială a Diversității Culturale, în numele dialogului și a dezvoltării și a invitat toate statele membre, organisme interguvernamentale, organizații ale sistemului Națiunilor Unite și organizațiile nonguvernamentale corespunzătoare, ca printre alte activități specifice, să informeze publicul despre valoarea și importanța diversității culturale și să faciliteze promovarea și conștientizarea rolului pozitiv al diversității culturale prin educație și mass-media.

Cu toate acestea, în lumea actuală, acest tip de cultură este amenințat de o varietate de factori, pe de o parte, protecția excesivă a identității naționale reprezintă o amenințare pentru cultura diferitelor minorități; pe de altă parte, religia pune presiune asupra culturii. În cele din urmă, aproape peste tot, sub influența globalizării galopante, limbile dispar, tradițiile se pierd, culturile vulnerabile sunt

marginalizate și unele dispar cu totul. Pericolul reducerii puternice a paletei diversității culturale este foarte grav. Întregul spectru al curcubeului de pe planeta noastră nu poate fi redus la una dintre culorile sale constitutive, fără ca prin aceasta să amenințe moștenirea culturală a generațiilor viitoare și supraviețuirea omenirii.

Conștientizarea acestui fapt a dus la adoptarea, în anul 2001, a Declarației universale a UNESCO privind diversitatea culturală, care este însoțită de douăzeci de direcții principale cuprinse în Planului de acțiune, care oferă o nouă înțelegere a relației dintre diversitate, dialog și dezvoltare. Aceste trei concepte sunt interconectate și permit să ia în considerare și să optimizeze resursele culturale ale omenirii. Adoptând această declarație, statele membre UNESCO s-au angajat să recunoască, să protejeze și să promoveze în mod activ avantajele diversității culturale la nivel local, național și internațional”.

Deciziile adoptate de UNESCO în acest sens impun și organizațiilor minorităților naționale din țara noastră obligația de a promova „conservarea identității culturale” a țărilor pe care le reprezintă comunitățile respective.

În opinia noastră, filialele UUR au sarcina să se implice în toate inițiativele în această direcție, prin stabilirea unor parteneriate veritabile cu societatea civilă și minoritățile care locuiesc în județele noastre.

Declarația universală UNESCO privind diversitatea culturală este un excelent instrument pentru dialog și dezvoltare. Fiecare dintre minoritățile reprezentative într-un anumit județ ar trebui să depună eforturi pentru ca pluralismul culturilor, prin realizarea unui dialog autentic între ele, să devină moștenirea noastră comună. Doar astfel vom

putea evita conflictele tragice și vom realiza o dezvoltare durabilă, garantând continuitatea diversității culturilor și continuitatea unui dialog constructiv și eficient.

În anii precedenți, cu ocazia Zilei Mondiale a Diversității în numele dialogului și dezvoltării, împreună cu reprezentanții minorităților naționale din Iași, am organizat o serie de acțiuni specifice, ocazie cu care am analizat rezultatele cooperării dintre comunitățile noastre și am stabilit unele măsuri privind activitatea de viitor. În acest an, în contextul pandemiei determinate de virusul COVID-19 și a imposibilității organizării unor astfel de acțiuni, am propus președinților comunităților naționale din Iași să facem schimb de opinii cu privire la unele probleme de interes reciproc. În această privință, le-am sugerat o serie de întrebări și, deși nu au răspuns în scris toți președinții (unii au spus că rămân la punctul de vedere exprimat cu ocazia întâlnirilor anterioare), se pot trage următoarele concluzii importante privind colaborarea în viitor, când condițiile vor permite acest lucru.

1. Colaborarea dintre organizațiile minorităților din județ și organele locale, în mod deosebit, în ultima perioadă de timp, nu se ridică la nivelul cerințelor, existând loc de mai bine. În acest sens, nu au fost inițiate și nu s-au încheiat protocoale și acorduri de colaborare, exceptând pe cele punctuale pe acțiuni, și acestea în număr foarte redus.

2. Modul de reprezentare la nivel local este ca și inexistent. Nu s-a găsit un sistem prin care minoritățile dintr-un județ să fie prin rotație la conducerea unor organisme din cadrul Prefecturii, al Consiliului Județean sau Municipal, ci se perpetuează reprezentanții aceleiași minorități pe parcursul mai multor legislaturi.

3. Colaborarea pe orizontală la nivelul minorităților încă nu a ajuns la standardele cerute. Multe din acțiuni sunt ocazionale, nu există un plan comun de activități, deși unele încercări, în acest sens, au existat. S-au făcut prea puține acțiuni pe linia cunoașterii reciproce prin activități diversificate, de interes pentru părțile implicate, dat fiind faptul că avem afinități și convergențe pe care poate nici nu le-am descoperit la adevărata lor valoare.

4. Se conturează necesitatea constituirii unui cadru legal, a unei uniuni a minorităților la nivel județean, conduse de un organism colectiv, reprezentativ, care să susțină interesele minorităților în relațiile cu organele locale, în cazul în care nu se acceptă reprezentativitatea prin rotație a tuturor minorităților pe parcursul unei legislaturi în organele de conducere ale celor locale, acolo unde reglementările în vigoare prevăd implicarea minorităților.

Acestea sunt doar niște deziderate ale noastre, care am dori să fie analizate la nivelul conducerilor centrale și al reprezentanților în cadrul Grupului Minorităților Naționale din Parlamentul României și să se găsească o soluție unitară și legală pentru toate județele (în prezent, se pare că sunt județe care au astfel de structuri) privind reprezentarea, în mod echitabil, a minorităților la nivelul organelor locale.

[„CU”, nr. 407-408, mai 2020]

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A MUZEELOR

Ziua Internațională a Muzeelor e sărbătorită, anual, în peste 150 de țări. Principalele evenimente de diplomatie culturală se desfășoară în jurul muzeelor, ca depozitari ai patrimoniului istoric mobil, dar și administratori ai patrimoniului istoric imobil, relevant la nivel local, regional, național și universal. Evenimentele sunt inițiate și organizate de asociații precum Consiliul Internațional al Muzeelor – Ziua Internațională a Muzeelor, Ministerul Culturii din Franța – Noaptea Europeană a Muzeelor, sub patronajul UNESCO. În această zi, majoritatea muzeelor își deschid porțile pentru vizitatori, programează tururi gratuite prin sălile muzeului, organizează expoziții tematice, festivaluri și sunt ținute prelegeri tematice și alte evenimente specifice.

Obiectivul principal al acțiunii constă în creșterea interesului pentru muzee ca important vehicul de schimburi culturale, îmbogățirea culturilor și dezvoltarea unei înțelegeri mutuale, de cooperare și pace între oameni.

Ziua Internațională a Muzeelor a apărut în calendar, în anul 1977, când, la ședința Consiliului Internațional al Muzeelor (ICOM), a fost aprobată propunerea de a institui această sărbătoare culturală. În fiecare an, începând cu 1992, sărbătoarea are propria temă, referitoare la activitățile muzeale precum exportul ilegal de valori ale muzeului, rolul muzeelor în îmbunătățirea culturii societății și

multe altele. Anual, tema Zilei Internaționale a Muzeelor este concepută de rețeaua de experți a Consiliului Internațional al Muzeelor (ICOM). În 2009, tema dedicată Zilei Internaționale a Muzeelor a fost definită prin sloganul „Muzeele și turismul”. În anul 2010, motivul acestei sărbători a fost „Muzeele în numele armoniei sociale”, în 2011 – „Muzeele și memoria”. În anul 2012, s-a sărbătorit cea de a 35-a aniversare a Zilei Internaționale a Muzeelor, tema fiind „Muzeele într-o lume în schimbare. Noi provocări, noi inspirații”. Anul 2013 a fost marcat cu tema „Muze (Memorie + Creativitate) = Schimbare Socială”, sloganul anului 2014 a fost „Colecțiile muzeelor unesc”, în 2015 – tema a fost „Muzeele și dezvoltarea durabilă a societății”, iar în anul 2016 – „Muze și peisaje culturale”. Tema dedicată Zilei Muzeelor din 2017 a fost „Muze și istorie controversată: să discutăm despre greutățile muzeelor”, în anul 2018 – „Muzeele în era hipercomunicării: noi abordări, noi segmente de public”, iar în anul 2019 – „Muzeele ca centre de cultură: viitorul tradiției”. Tema anului 2020 a fost „Muzeul ca spațiu pentru egalitatea de șanse: diversitate și incluziune” / „Museums for Equality: Diversity and Inclusion”.

În această zi de sărbătoare, multe muzee din diferite țări ale lumii își deschid larg porțile pentru toți doritorii absolut gratuit, pregătesc noi expoziții, prelegeri tematice, excursii, lecturi științifice. În prezent, peste 20.000 de muzee în întreaga lume sunt implicate în această sărbătoare. România s-a înscris în acest demers încă de la prima ediție, iar numărul muzeelor implicate crește în fiecare an. Rețeaua Națională de Muze din România este partener oficial al evenimentului la nivel internațional și își

coordonează organizarea și promovarea acestuia pe teritoriul ei.

Una dintre componentele Zilei Internaționale a Muzeelor este „Noaptea muzeelor”, un eveniment internațional care, în condiții normale, permite vizitarea expozițiilor muzeelor implicate în această acțiune de mare anvergură și participarea la diferite evenimente cultural-artistice organizate în această noapte. Scopul principal al acțiunii este de a arăta resursele, oportunitățile și potențialul muzeelor contemporane, de a atrage tinerii în a participa la evenimentele muzeelor. Sărbătoarea a devenit foarte populară în ultimii ani și se desfășoară în multe orașe din lume, de obicei de sâmbătă sau duminică, în jurul datei de 18 mai. Evenimentele de sărbătoare pot dura o zi, întreg weekendul sau chiar și o săptămână întreagă. Fundamental este ca esența acestor acțiuni să corespundă principiului: „Muzeele sunt un mijloc important de schimb cultural, de îmbogățire a culturilor și de dezvoltare a înțelegerii reciproce, a cooperării și a păcii între oameni” etc. Acțiunea „Noaptea muzeelor”, în prima fază, a fost dedicată muzeelor de toate tipurile (de istorie, artă, etnografie, științe naturale, tehnice etc.), iar, ulterior, li s-au alăturat numeroase universități, organizații neguvernamentale, fundații și asociații culturale. Organizațiile neguvernamentale și asociațiile profesionale au contribuit, de asemenea, în special în ultimii ani, la conservarea, restaurarea și îmbunătățirea patrimoniului cultural în unitate și diversitate, prin implicarea minorităților la aceste acțiuni.

Timp de opt ani la rând, filiala noastră a participat la acest eveniment cu spectacole antrenante, prezentate de ansamblul de dansuri „Veselka”, coordonator prof. Rodi-

ca Fălișteanu, și de membrii comunității noastre, înveșmântați în costume populare naționale ucrainene, care i-au întâmpinat pe oaspeții de onoare din țară și din străinătate, veniți la acest eveniment.

Pandemia provocată de COVID-19 a determinat ca organizatorii acțiunii „Noaptea Muzeelor Europene” să schimbe data desfășurării evenimentului pentru ziua de 14 noiembrie 2020, dacă condițiile vor fi favorabile pentru desfășurarea acestuia.

Muzeele sunt locuri în care te poți întâlni cu trecutul, să vezi prezentul și să privești spre viitor. Aici, facem cunoștință cu evenimente și figuri istorice importante, aflăm mai multe despre ținutul nostru, despre poporul nostru, răsfoind pagini importante ale istoriei neamului nostru, dar și ale omenirii, în genere.

[„CU”, nr. 407-408, mai 2020]

NE ESTE DOR DE PRIETENII ȘI DE COLABORATORII NOȘTRI

În condițiile măsurilor luate ca urmare a pandemiei determinate de extinderea fără precedent a coronavirusului, am făcut puțină „ordine” printre multe materiale și fotografii, realizate pe parcursul a mai multor ani, și am rememorat cu multă plăcere, dar și cu nostalgie colaborarea și frumoasele momente petrecute împreună cu partenerii și prietenii noștri fie la Iași, fie la Vinnyțea. Acum, când nu demult, am sărbătorit Ziua Copilului în condiții cu totul neobișnuite atât pentru părinți, cât și pentru copii, îmi aduc aminte de cele câteva întâlniri ale copiilor, membri ai formațiilor artistice ale Școlii de Arte pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea și, respectiv, ai ansamblului de dansuri populare ucrainene „Veselka” a Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România. Rememorez cu plăcere clipele de neuitat trăite alături de copii, de lacrimile sincere ale acestora, atunci când trebuiau să revină în țară, la încheierea acțiunilor. Au fost momente deosebit de emoționante și chiar și acum, după mai mulți ani, unii dintre foștii membri ai formației noastre „Veselka”, angajați, în prezent, la Opera Națională Română din Iași, își amintesc cu plăcere de acțiunile la care au participat în cadrul evenimentelor organizate de către filiala noastră sau cu ocazia participării la evenimente similare, organizate în afara granițelor, iar acestea au fost nenumărate. Distanțarea so-

cială impusă la noi în țară, și nu numai, a făcut să ne „distanțăm” și de prietenii și partenerii noștri cu care am conlucrat atât de frumos de-a lungul anilor. Nu am putea spune că, în această perioadă, nu am menținut deloc legătura cu colaboratorii și prietenii noștri, din țară și din afara granițelor, prin mijloace de comunicare în masă, dar se simte nevoia unor acțiuni mult mai concrete, fizic, cuvânt care se folosește din ce în ce mai des. M-am gândit că este timpul să reluăm, într-un mod mai vizibil, socializarea cu prietenii și colaboratorii noștri. În acest sens, vă propun, stimată doamnă Tetiana Zaiciko, director al Școlii de Arte pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea, un scurt interviu, care va fi publicat în ziarele editate de UUR.

Victor Hrihorciuc: În primul rând, aș dori să ne confirmați faptul că familia dvs., membrii colectivului dvs. sunt bine, sănătoși.

Tetiana Zaiciko: *Așa este, domnule Victor, mulțumesc Domnului, toți colaboratorii școlii noastre, rudele acestora, inclusiv membrii familiei mele sunt bine – nimeni nu a avut de suferit de pe urma pandemiei. Sănătatea este un lucru de neprețuit și, în consecință, doresc să transmit tuturor prietenilor noștri români, membri ai Uniunii Ucrainenilor din România, conducerii UUR și, bineînțeles, membrilor ansamblului „Veselka”, dar și celorlalte colective artistice ale Uniunii, multă sănătate și optimism!*

V. H.: În al doilea rând, aș dori să transmitem familiei dvs., colectivului de profesori și elevilor multă sănătate, să treceți cu bine de acest necaz, prin care trece omenirea întreagă și să-mi exprim convingerea că vor veni vremuri mai bune și că, până la sfârșitul acestui an, ne

vom mai întâlni, așa cum am făcut-o de atâtea ori. Dacă nu va fi posibil într-un format mai larg, poate în unul mai restrâns, pentru a putea pune la punct planul de acțiuni pentru anul viitor.

T. Z.: *Mulțumesc pentru urări! Și noi credem că, în curând, totul va trece, iar colectivele noastre de profesori și elevi vor putea să-și desfășoare, din nou, o viață creativă completă, să se întâlnească, vom putea să ne vizităm, să comunicăm, să avem schimb de opinii și în ceea ce privește creațiile din folclorul țărilor noastre, cu bunele practici în domeniul învățământului etc. Pentru a ne putea întâlni chiar și în format restrâns, trebuie să așteptăm momentul când se vor deschide din nou granițele.*

V. H.: La ședințele Consiliului (Radei) UUR, aproape lunar, discutăm problemele legate de organizarea și desfășurarea procesului de învățământ în limba ucraineană în localitățile cu școlile în care se predă limba ucraineană, greutățile cu care se confruntă și chiar am găsit unele forme de sprijin pentru aceste școli, în principal, a copiilor mai nevoiași. La noi, toate școlile și grădinițele au fost închise și nu se vor mai redeschide, probabil, până la sfârșitul acestui an școlar. Ca urmare a acestor condiții, procesul de învățământ se desfășoară, în principal, în sistem online sau în alte forme specifice. În acest context, ar fi interesant ca cititorii ziarelor editate de UUR să afle cum se desfășoară procesul de învățământ în instituția pe care, cu onoare, o conduceți, în condițiile impuse de pandemia declanșată de COVID-19.

T. Z.: *Noi, ca toți ceilalți, a trebuit să ne adaptăm la noile condiții de viață, de muncă și de studiu. Ne-am trezit că nu suntem pregătiți pentru aceste condiții noi. Ne-a*

fost destul de dificil să ne adaptăm la noua formă de învățământ, la distanță, deoarece principalele componente ale învățământului în școala noastră sunt creativitatea și comunicarea directă. Totuși, având în vedere faptul că aproape toți copiii din ziua de azi folosesc gadgeturi funcționale, tehnic a fost destul de ușor să organizăm învățământul la distanță. Marea majoritate a cadrelor didactice au folosit platformele de comunicare SKYPE, VIBER, ZOOM, HANGOUTS, și, în unele cazuri mai izolate, am utilizat comunicarea prin telefonie mobilă uzuală.

A fost mult mai dificil să-i convingem pe elevii noștri de faptul că izolarea nu înseamnă vacanță, ci este o perioadă de studiu într-o nouă formă și este necesar să lucreze / învețe, să-și facă temele pentru acasă – uneori, chiar mai mult decât de obicei. Astfel, profesorii au trebuit să găsească noi abordări pentru elevii lor, o nouă motivație pentru a-i determina să muncească cu eficiență maximă. În afară de aceasta, poate cei mai nepregătiți pentru învățământul la distanță au fost părinții elevilor noștri, care a trebuit să se implice pe deplin în procesul de învățământ al copiilor lor, deoarece se simțea nevoia nu doar de a-i controla pe copii dacă își fac lecțiile, cum o făceau și înainte, ci să învețe efectiv alături ei.

V. H.: *Având în vedere experiența dvs. în organizarea și desfășurarea unor acțiuni de anvergură, cu participarea invitaților din țară și din străinătate, în condițiile normale, am în vedere sărbătorirea unor scriitori, sărbătorile tradiționale și naționale etc., acum, în condițiile pandemiei, ați renunțat să mai organizați astfel de acțiuni sau, după cum vă știu, nu abandonați niciodată realizarea scopurilor propuse? Am văzut câteva din astfel de acțiuni*

organizate de școala dumneavoastră, în aceste condiții, postate pe internet. Ați putea să detaliați câteva dintre acțiunile organizate în ultimul timp?

Și ca un schimb de experiență, vă rog să ne împărtășiți câteva dintre secretele dvs. legate de desfășurarea activităților școlare teoretice și practice, de măsurile care au fost luate la nivelul instituției dumneavoastră de învățământ pentru contracararea propagării pandemiei cu coronavirus. Am în vedere desfășurarea unor concursuri, festivaluri la nivelul școlii și a celor interșcolare.

T. Z.: *În timpul carantinei, nu am avut dreptul să ne privăm elevii de activități de tipul concursuri-festivaluri, deoarece noi suntem convinși că participarea la concursuri și festivaluri, la diferite niveluri este, poate, cea mai bună motivație pentru dezvoltarea creativă și creșterea profesională a elevilor și profesorilor noștri. De aceea, în timpul carantinei, un număr mare de elevi au participat la diferite competiții și festivaluri online și au fost premiați. Perioada de primăvară este un răstimp plin de acțiuni, în acest sens, deoarece la sfârșitul anului școlar potențialii concurenți ating cea mai bună formă de performanță, fiecare în domeniul său, și, în consecință, de mulți ani la rând, am organizat festivalul internațional „Artă fără frontiere” și s-a dat startul competiției republicane „Tânărul dirijor”. Apropo, festivalul nostru „Artă fără frontiere” a devenit tradițional și binecunoscut și datorită colaborării fructuoase pe termen lung cu organizația dvs. – Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România și acest lucru a fost posibil ca urmare a preocupării constante pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie româno-ucrainene din partea dvs., domnule Victor, și ale dom-*

nului Daniel Serdenciuc. Având o oportunitate atât de minunată, aş dori ca în numele meu şi al întregului colectiv al Şcolii de Arte „Vyşenka”, dar şi al tuturor fanilor acţiunii „Artă fără frontiere” să vă mulţumesc sincer pentru prietenia şi colaborarea noastră. Să sperăm că, în curând, se va încheia distanţarea şi noi vom avea, din nou, posibilitatea să ne întâlnim oaspeţii la Vinnyţea. Competiţia republicană „Tânărul dirijor” a fost amânată pentru luna septembrie 2020.

Pentru a nu trece cu vederea evenimentele tradiţionale desfăşurate, anual, în luna mai, „Ziua Victoriei împotriva nazismului în al Doilea Război Mondial” şi „Ziua Europei”, şcoala noastră a lansat noi concursuri online: Concursul de desene pentru copii „Niciodată să nu se repete” şi primul concurs interşcolar de artă vizuală „Călătorind prin Europa”. Copiilor noştri le-au plăcut foarte mult aceste competiţii, avem o mulţime de lucrări minunate, care pot fi vizualizate pe site-ul oficial şi pe pagina de Facebook a şcolii. O expoziţie cu lucrările câştigătorilor a fost deja organizată în filiala teritorială a centrului de servicii administrative „Biroul Transparent” (Vyşenka). Aşteptăm oportunitatea de a premia câştigătorii. Şcoala noastră este singura şcoală de copii din Vinnyţea, care are şi o secţie de artă teatrală. Această secţie a folosit perioada de carantină şi a promovat o nouă formă de activitate – postarea unei reviste video „Cherry Smiles” (toate postările pot fi vizualizate pe pagina noastră de Facebook).

V. H.: Îmi amintesc cu multă plăcere de vizitele pe care le-am făcut la Vinnyţea, personal, dar şi membrii filialei noastre, cu ocazia manifestărilor organizate în cadrul

acțiunii „Artă fără frontiere” și de colaboratorii dumneavoastră din alte țări, prezenți la aceste manifestări. În condițiile actuale dictate de pandemie, ce metode ați găsit pentru a continua colaborarea cu aceștia, în vederea pregătirii viitoarelor acțiuni?

T. Z.: *Vă mulțumim foarte mult pentru înalta apreciere a activităților noastre, și anume pentru organizarea și desfășurarea festivalului nostru preferat „Artă fără frontiere”. Vreau să spun, de la bun început, că reușim să organizăm astfel de evenimente, de anvergură, la un nivel suficient de ridicat, doar datorită faptului că întregul colectiv didactic implicat în aceste acțiuni reprezintă o echipă de oameni care au aceeași viziune, gândire și ideal, sunt foarte creativi și dedicați meseriei pe care și-au ales-o, iar Primăria orașului nostru susține întotdeauna eforturile noastre creative, în toate modurile posibile, inclusiv prin finanțarea unor acțiuni. În condițiile de pandemie, astăzi, ne rezumăm doar la socializare, schimb de experiențe, discuții despre diverse probleme în regim online. Este vorba despre seminarii și conferințe științifice și practice, mese rotunde, întâlniri etc. Cred că și astfel de forme de activitate și comunicare sunt necesare pentru a nu pierde legătura între parteneri, pentru a găsi noi forme de dezvoltare a relațiilor interculturale internaționale, deoarece pandemia a adus ajustări în viața noastră și cu toții înțelegem că va trebui să ne adaptăm la noile condiții în toate domeniile activității noastre.*

V. H.: *Și, totuși, înainte de a încheia acest interviu, am dori să auzim părerea dvs. despre organizarea unei acțiuni online de promovare a rețetelor tradiționale de mâncăruri ucrainene, organizată de Filiala Iași a Uniunii*

Ucrainenilor din România, cu participarea altor filiale din România, Ucraina și Moldova, până când vom putea desfășura astfel de acțiuni așa cum am făcut în anii anteriori.

T. Z.: *Probabil, un astfel de eveniment, un festival gastronomic tradițional ucrainean, are de suferit cel mai mult de pe urma noii formule de desfășurare, „de nevoie”, online. La urma urmei, nici cea mai bună conexiune pe internet nu ne va putea transmite gustul, aroma sau atmosfera de a găti mâncarea națională ucraineană. Prin urmare, în timpul carantinei ne putem pregăti foarte bine teoretic – putem face schimbul de informații cu privire la istoricul mâncărilor ucrainene și la caracteristicile regionale ale acestora, putem face schimb de rețete și tehnologii de gătit și multe altele. Dar pentru a organiza un adevărat eveniment cu degustare, în sunetul muzicii ucrainene, cred că va trebui să mai așteptăm până se va încheia carantina.*

La final, aș dori să le urez tuturor prietenilor noștri români sănătate, optimism, credință în viitor, pace și prosperitate în fiecare familie. Sunt încrezătoare că împreună vom găsi oportunități și modalități de a ne dezvolta, în continuare, relațiile de prietenie, pentru a păstra tradițiile noastre naționale ucrainene.

V. H.: Vă mulțumesc pentru disponibilitatea de a ne acorda acest scurt interviu și de a ne da posibilitatea să reafirmăm, la rândul nostru, disponibilitatea de a colabora și în continuare cu instituția dumneavoastră, de îndată ce condițiile vor permite acest lucru.

[„CU”, nr. 411-412, iulie 2020]

PROIECT TRANSFRONTALIER „TEZAUURUL ETNIC SPECIAL AL BUCOVINEI”

Aflându-mă la Negostina, în satul meu natal, pentru a pregăti un interviu cu poetul, pictorul și compozitorul Mihai Voloșciuc, consăteanul nostru atât de apreciat de săteni, și nu numai, am aflat că urmează să aibă loc mai multe filmări în comuna Bălcăuți, respectiv în satul Negostina, în cadrul unui proiect transfrontalier finanțat de Uniunea Europeană. Consătenii mei, poetul Mihai Voloșciuc și scriitorul Ivan Chideșciuc, știind că sunt pasionat de artă și de meșteșugurile tradiționale autentice, precum și faptul că am creat un colțisor cu mai multe obiecte tradiționale, rămase de la părinții și socrii mei, au propus ca printre locurile unde se vor face aceste filmări să fie inclus și acest mini-muzeu pe care l-am botezat „Colțul bunicului și al bunicii”. Ulterior, nepotul meu, Codrin, acum, student în anul III la Stomatologie, mi-a propus să facem ceva împreună, în antiteză – vechi și nou –, astfel făcându-și apariția un nou colțisor, pe care, azi, îl numim „Colțul bunicului, al bunicii și al nepotului”. Propunerea consătenilor mei am acceptat-o cu plăcere, sub rezerva că nu e un muzeu, ci doar un loc de relaxare și meditație, în concediu sau cu alte ocazii, și unde îmi place să scriu articole pentru periodicele UUR.

Președintele Fundației de Caritate și Întrajutorare „Ana” din Suceava și managerul de proiect Nelu Todoreanu a fost impresionat de cele înfăptuite de mine, realizând un filmuleț cu exponatele din acest mini-muzeu și un interviu cu subsemnatul. Coordonator din partea română a fost dl prof. Petru Șoiman. De la organizatori, am aflat că s-au mai realizat filmări la biserica ucraineană din Bălcăuți, apoi, în fața bustului poetului Taras Șevcenko din Negostina, unde a fost prezentat un scurt program artistic, susținut de grupul vocal „Vocile Negostinei”, dirijor și coordonator dl Petru Șoiman. A urmat locuința pictorului Mihai Voloșciuc, unde a fost filmată o parte din cele peste 150 de tablouri ale colecției personale, familia apicultorului negostinean Ilie Abramiuc, și, în final, pensiunea unui întreprinzător ucrainean autohton, de la marginea satului Negostina.

De la inițiatorul acțiunii și de la Petru Șoiman, am aflat că denumirea proiectului este „Tezaurul etnic special al Bucovinei”, iar scopul acestuia îl reprezintă promovarea tradițiilor, obiceiurilor, ocupațiilor și a folclorului etniilor din sudul și nordul Bucovinei, care urmează să fie cercetate și incluse în circuitul turistic internațional. În acest sens, la Suceava și la Cernăuți, a fost lansat un proiect comun, finanțat de Uniunea Europeană, în cadrul căruia, timp de un an și jumătate, se vor desfășura activități de documentare și se vor crea baze de date digitale.

În cadrul proiectului, vor fi propuse și dezvoltate cinci produse și servicii turistice cultural-tradiționale și multi-etnice comune. Vor fi proiectate 12 filme documentare și vor fi organizate târguri și festivaluri interetnice la Cernăuți și la Suceava.

Proiectul „Tezaurul etnic special al Bucovinei”, finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Operațional Comun România – Ucraina 2014-2020, va fi implementat de Fundația de Caritate și Întrajutorare „Ana” din Suceava, în parteneriat cu Liga Tineretului Român „Junimea” din regiunea Cernăuți, Asociația „Juventus” din Suceava și Centrul „Media BucPress” din Cernăuți, în perioada 1 ianuarie 2020 – 30 iunie 2021. La coordonarea și realizarea proiectului, pe lângă Programul Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020, va participa și Instrumentul European de Vecinătate (ENI).

Obiectivul general al proiectului îl reprezintă „Dezvoltarea turismului cultural în Bucovina istorică, prin facilitarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial al etniilor conlocuitoare din județul Suceava și regiunea Cernăuți”.

Obiectivele specifice constau în: „Conservarea patrimoniului cultural imaterial a șapte grupuri etnice din județul Suceava și cinci grupuri etnice din regiunea Cernăuți, prin activități de cercetare, documentare și crearea de baze de date digitale cu patrimoniul cultural imaterial specific acestor etnii”; „Promovarea și revitalizarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial cu potențial turistic a șapte grupuri etnice din județul Suceava și cinci grupuri etnice din regiunea Cernăuți, prin evenimente culturale transfrontaliere și materiale tipărite, audio-video și online”, precum și „Introducerea elementelor de patrimoniu cultural imaterial al celor 12 etnii în circuitul turistic intern și internațional, având ca scop creșterea numărului de turiști”.

Beneficiari finali ai proiectului sunt: organizațiile grupurilor etnice, instituțiile publice de învățământ și din do-

meniul cultural, precum și locuitorii din județul Suceava și regiunea Cernăuți, implicați în activități sau conștientizați cu privire la importanța păstrării patrimoniului cultural imaterial multiethnic transfrontalier.

E un început bun. Astfel de acțiuni trebuie continuate și extinse. Mult succes inițiatorilor!

[„CU”, nr. 415-416, septembrie 2020]

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A TRADUCĂTORULUI

În fiecare an, la data de 30 septembrie, se sărbătorește Ziua Internațională a Traducătorului. Pentru reprezentanții uneia dintre celei mai vechi profesii, sărbătoarea lor a apărut abia în anul 1991, fiind instituită de către membrii Federației Internaționale a Traducătorilor în ziua morții Sfântului Ieronim, cel care a tradus Biblia în latină, fiind considerat patronul traducătorilor.

Meseria de traducător este printre cele mai importante din lume, deși, în ultimul timp, se încearcă înlocuirea celor care o practică cu dispozitive de traducere automată și chiar sincron. Fără traducători, multe opere literare și din cinematografie, multe din realizările științei și ale tehnologiei ar fi inaccesibile publicului larg. Traducătorii sunt cei care fac ca oamenii din diferite țări și de pe diferite continente să găsească o limbă comună, cu ajutorul lor, de exemplu, încheindu-se acorduri între state, instituții etc. Și, cu toate că au existat mai multe încercări de a crea o limbă universală, niciuna dintre acestea nu s-a materializat. La urma urmei, fiecare dintre limbile „native” posedă propriile sale caracteristici și propria sa înțelepciune. De exemplu, în chineză, caracterul care înseamnă „probleme”, „necazuri” și „certuri” este reprezentat prin „două femei sub același acoperiș”.

Din păcate, de cele mai multe ori, subtilitățile traducerilor nu se supun unor reguli stricte (cum ar fi normal), cu precădere, în cazul traducerilor online. Specialiștii în domeniul traducerilor zâmbesc când aud declarațiile laudăroase ale dezvoltatorilor IT cum că, în viitorul apropiat, inteligența artificială îi va lăsa fără obiectul muncii, întrucât ei știu foarte bine că este puțin probabil ca un program să poată transmite corect un joc de cuvinte sau să citească subtextul (printre rânduri).

Traducerea mesajului oral sau a textului scris dintr-o limbă în alta este o artă. Multe depind de acuratețea și integritatea semantică a traducerii. De la căderea Turnului Babel, a existat o altă nevoie stringentă în viața umană: înțelegerea reciprocă între diferite popoare a devenit o problemă urgentă, dar Dumnezeu nu l-a abandonat pe om, oferind multora dintre noi un adevărat dar pentru a înțelege și a (re)comunica din / în discursurile străinilor noștri. Unii au dificultăți în a înțelege diferite limbi, alții înțeleg totul din mers, dar, până în prezent, în ciuda tehnologiilor moderne și a progreselor în automatizarea proceselor de traducere dintr-o limbă în alta, avem, adesea, nevoie de un traducător calificat, profesionist, a cărui muncă merită o atenție specială. Nu este de mirare că celebrul poet rus Alexandr Pușkin i-a numit pe acești oameni înzestrați „caii progresului”.

Se crede că profesia de traducător, mai ales în cazul traducerii sincron, este a doua cea mai dificilă din lume după cea de pilot. Această opinie este împărtășită chiar de către profesioniști. În cele din urmă, fiecare nouă rostire / comandă este un fel de test, în special pentru memorie și inteligență.

Dacă ești traducător cu adevărat, ești în același timp și deținător de secrete, fiind strict interzis să dezvălui terțelor persoane conținutul negocierilor la care ai participat. În plus, trebuie, pur și simplu, să fii interesat de finalizarea cu succes a cauzei în care ești implicat ca traducător. Pentru a face acest lucru, apropo, trebuie să faci tot posibilul și, uneori, chiar imposibilul, pentru a adăuga o dispoziție specială traducerii, a o colora emoțional și intonațional și, în același timp, pentru a transmite cu precizie mesajul interlocutorilor participanți la negocieri.

De Ziua Internațională a Traducătorului, vă transmitem felicitările noastre, *congratulations, saludos, salutations, Grüße, complimenti, ๖๗๙, 祝贺* și *поздравления*!

[„CU”, nr. 415-416, septembrie 2020]

UN PROIECT CU FINANȚARE EUROPEANĂ ÎNCHEIAT CU SUCCES

La data de 6 august, în municipiul Iași, a avut loc conferința de închidere a proiectului „Integrarea străinilor în România: un proces continuu”, implementat, în perioada august 2019 – august 2020, de Fundația ICAR, în parteneriat cu Asociația Ecumenică a Bisericilor din România – AIDRom. Acest proiect, realizat la nivelul Regiunii 3, care cuprinde județele Suceava, Botoșani, Iași și Neamț, a fost finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Național – Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare. Pe parcursul derulării proiectului, la Conferințele semestriale au fost invitați și reprezentanții minorităților naționale din Iași, care ar putea beneficia de aceste facilități pentru cetățenii din țările lor de origine (studenți sau alte categorii de persoane), ce se află legal pe teritoriul României, în ideea de a disemina informațiile în rândul celor interesați.

Proiectul a avut ca scop integrarea socială a beneficiarilor unei forme de protecție, iar obiectivul general al proiectului s-a axat și pe contribuția la integrarea socială a beneficiarilor unei forme de protecție și a străinilor cu ședere legală în România, prin consolidarea unui model de integrare regională, conform cerințelor Programului Național – Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare. Obiectivele specifice proiectului au inclus contribuția la integra-

rea în societatea românească a beneficiarilor de protecție internațională și a resortisanților țărilor terțe cu ședere legală din județele Suceava, Botoșani, Neamț și Iași, precum și promovarea unui mediu favorabil procesului de integrare prin diseminarea de informații relevante și întărirea dialogului dintre toți actorii regionali implicați.

Deși nu a avut o legătură directă cu Uniunea Ucrainenilor din România, la solicitarea organizatorilor, Filiala Iași a UUR a participat activ la acțiunile derulate, venind, astfel, în întâmpinarea beneficiarilor acestui proiect.

Organizatorii au adus mulțumiri Uniunii Ucrainenilor din România și Filialei Iași a UUR pentru implicarea activă în derularea proiectului, prin prezentarea de propuneri organizatorilor și transmiterea de informații referitor la persoanele venite din Ucraina și din Republica Moldova (studenți și alte categorii), care se încadrau în categoria persoanelor ce puteau beneficia de ajutorul acordat din partea AIDRom.

În cuvântul rostit, am prezentat situația studenților din Ucraina care învață în instituțiile de învățământ superior din Iași, faptul că, în anii precedenți, unii dintre ei au beneficiat de sprijin din partea organizației pentru rezolvarea unor probleme specifice (de la asistență juridică, până la cele sociale de zi cu zi: cazare, transport etc.) și am exprimat disponibilitatea de a colabora, în continuare, în limitele atribuțiilor și ale mandatului ce-l vom primi în a participa la alte proiecte ale organizației. Informațiile și materialele obținute, precum și datele de contact ale reprezentanților instituțiilor implicate au fost puse la dispoziția studenților ucraineni care au participat la acțiunile derulate.

Am arătat că vom putea participa ca parteneri și la viitoarele proiecte ale AIDRom, dar fără a implica organizația financiar. Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România va lua parte la medierea discuțiilor, diseminarea informațiilor în rândul studenților și a altor beneficiari din Ucraina.

[„CU”, nr. 415-416, septembrie 2020]

HOLODOMORUL ANILOR 1932-1933 DIN UCRAINA, COMEMORAT LA IAȘI

De la apariția vieții pe Pământ și până în zilele noastre, tragedii umane de tipul celor care au avut loc în secolul al XX-lea nu au mai fost niciodată de la Potop încoace. Dar, atunci, la Potop, Dumnezeu a pedepsit pe fiii Săi care, deși promiseseră de nenumărate ori, nu au respectat Legea lui Dumnezeu. Desigur, au exista tragedii umane și înainte, și după referirea biblică, dar nu de aceeași anvergură. De fiecare dată, pedeapsa venea de la Dumnezeu pentru nerespectarea Legii și a avut un singur scop: salvarea omenirii de la pieire. Dar după toate aceste tragedii, Dumnezeu nu a împuternicit pe nimeni să mai omoare oameni, cu atât mai mult popoare sau națiuni, căci singurul Dumnezeu este cel ce dă viață și care are dreptul de a o lua. Dar să vedem ce s-a întâmplat între timp. Pe Pământ, au apărut diferite categorii de conducători, care s-au considerat „dumnezei” și și-au arogat dreptul și curajul de a nimici popoare întregi, creații ale lui Dumnezeu. Exemple în acest sens sunt nenumărate și pe toate continentele globului pământesc. Ce va urma? Este o întrebare care merită atenția noastră. Unii caută răspunsul în spiritism, alții în vrăjitorii, alții în stele, alții în știință, alții..., cât despre mine, după cum spunea la timpul său Iosua: „eu și casa mea căutăm și găsim răspunsul la aceste întrebări în Car-

tea Cărților – Biblia”, și vă îndemn și pe dumneavoastră să faceți lucrul acesta.

Este trist când oamenii uită să-și mai aducă aminte de tributul de sânge, pe care l-au adus înaintașii noștri, pentru ca noi să trăim într-o lume mai bună, mai dreaptă, așa cum a creat-o și a lăsat-o bunul Dumnezeu. „Un popor care nu-și cunoaște istoria e ca un copil care nu-și cunoaște părinții”, afirma, în secolul trecut, cunoscutul erudit Nicolae Iorga. Când unui popor îi slăbește puterea de a-și iubi și de a-și respecta valorile, tradițiile și obiceiurile, atunci acesta se află în declin; când viața lui se macină din pricina rățăcirilor, a goanei după bogății, a luptelor interne pentru putere, uitându-și credința și istoria, atunci patria se stinge, iar, sub ochii noștri, nu rămâne decât un popor neputincios și dezorientat, alături de o țară în declin. Dar este și mai trist când ne folosim de diferite justificări, mai mult sau mai puțin reale, pentru a ne scuza neputința sau inactivitatea. În aceste circumstanțe, am considerat că este de datoria noastră să marcăm evenimentele petrecute acum mai bine de 88 de ani, și cunoscute sub denumirea de Holodomor sau Moartea prin înfometare din Ucraina.

Desigur, nu am putut să comemorăm acest episod deosebit de greu în istoria poporului ucrainean (amintim că, în timpul Holodomorului, în Ucraina, au murit peste 10 milioane de oameni), la același nivel cum o făceam în anii anteriori, ca urmare a restricțiilor impuse de autorități, determinate de situația epidemiologică din țară, în general, și din Iași, în particular. De bună seamă, am fi dorit să organizăm această activitate într-o locație mai potrivită desfășurării unor astfel de evenimente, să avem ca invitați pe reprezentanți ai organelor locale, ai mino-

rităților din Iași, care au o istorie asemănătoare (armenii, evreii, romii), dar, în condițiile date, ne-am rezumat la o acțiune mai restrânsă, deși ușile filialei au rămas deschise pentru doritori mai multe zile, așa cum am procedat și în cazul marcării Zilei Limbii Ucrainene din România.

Programul pregătit pentru acest eveniment a constat din prezentarea unei expoziții de carte, care rememorează evenimentele acelor vremuri și o expoziție de fotografii, care ilustrează greutățile și chinurile prin care a trecut populația Ucrainei în perioada 1932-1933. Oaspeții noștri au avut posibilitatea să vizioneze câteva filme documentare despre atrocitățile săvârșite de mai marii țării de atunci împotriva populației, care ajunsese atât de săracă încât, în materialele documentare despre acea perioadă, sunt menționate chiar și cazuri de canibalism.

Nicolae Bălcescu era de părere că „Istoria este cea dintâi carte a unei nații. Într-însa, ea – națiunea își vede trecutul, prezentul și viitorul”, ne ajută să știm cine suntem, de unde venim. Ne dezvăluie vremurile apuse, ne arată parcursul înaintașilor noștri, greșelile lor, trecutul cu bune și rele. Așa putem învăța că am fost și încă mai suntem un popor greu încercat, dar plin de resurse.

Trăim cu speranța că, nu peste mult timp, această situație determinată de pandemie va fi depășită, și lucrurile vor reentra în normalitate, iar activitățile planificate pentru anul 2021 se vor desfășura cel puțin la nivelul la care au fost organizate în anii precedenți. Să ne ajute bunul Dumnezeu!

[„CU”, nr. 421-422, decembrie 2020]

ZIUA LIMBII UCRAINENE

În condițiile cauzate de situația epidemiologică din țară, în general, dar și din Iași, în special, și stimulați de invitația primită din partea Comisiei pentru cultură a Uniunii Ucrainenilor din România și a Filialei București a aceleiași Uniunii, în perioada 08-12.11.2020, am organizat și desfășurat, la sediul Filialei Iași, acțiuni dedicate marcării Zilei Limbii Ucrainene din România. Programul pregătit pentru acest eveniment, având un format hibrid (prezență fizică și înregistrări video), pentru a se putea respecta recomandările în condițiile pandemiei de SARS-COV-2, a cuprins o expoziție de carte și de manuale școlare (mai noi și mai vechi) în limba ucraineană, un stand cu ziarele editate în limba ucraineană de către UUR, un fotomontaj cu fotografiile scriitorilor ucraineni din România, dar și cu cei mai reprezentativi scriitori ucraineni din toate timpurile. De asemenea, programul a mai inclus și o prezentare a unor date și informații interesante privind apariția limbilor pe Pământ și, în mod special, a celei ucrainene, fiind subliniat, printre altele, și locul pe care-l ocupă în lume, sub aspectul bogăției lexicale, al frumuseții ei, precum și aprecierile de care se bucură aceasta din partea cercetătorilor din întreaga lume.

Având în vedere spațiul restrâns din sediul filialei noastre, am optat pentru desfășurarea acestei sărbători pe parcursul mai multor zile, pentru a se evita prezența, în

același timp, a unui număr mai mare de persoane, având în vedere că, în actualele condiții, localurile tradiționale, unde ne puteam desfășura astfel de acțiuni, au fost închise.

Pentru a-i atribui un pronunțat caracter festiv, nu ne-am limitat doar la prezentarea expozițiilor sus-menționate, ci am înregistrat mai multe materiale (dansuri, recitări de poezie, cântece), care puteau fi vizionate pe laptop de către toți cei care ne-au trecut pragul în această perioadă. Unele dintre ele au fost trimise la sediul central al Uniunii Ucrainenilor din România, fiind prezentate în cadrul acțiunii inițiate și conduse de președintele Filialei București a UUR, dl Mihai Traista, președintele Comisiei pentru cultură a Uniunii Ucrainenilor din România.

Sunt primii pași făcuți în acest sens, și, ca orice început, a fost mai anevoios, dar suntem convinși că, ușor, ușor, și acest mod de a desfășura unele acțiuni va fi îmbrățișat și promovat de tot mai multe filiale. Dar... Există și un *dar*. Pentru ca lucrurile să meargă din ce în ce mai bine, este nevoie de o implicare cât mai numeroasă a tinerilor noștri (acolo unde există disponibilitate), având în vedere că ei sunt mult mai familiarizați cu folosirea mijloacelor tehnice moderne, deosebit de utile în astfel de momente, pentru realizarea unor asemenea evenimente în sistem online sau combinat. În acest sens, considerăm că nu ar fi lipsit de interes să se realizeze o pregătire practică (un schimb de experiență) între tinerii din filiale care ar dori să se implice într-o astfel de activitate.

Organizarea acestei acțiuni pe o durată de mai multe zile are și partea sa pozitivă, în sensul că noi, cei din conducerea Comitetului filialei, avem posibilitatea să stăm de vorbă cu vizitatorii noștri (membri organizației sau cola-

boratori), atât pentru a discuta despre activitățile de viitor, cât și a afla problemele care-i preocupă, căutând împreună soluții în rezolvarea unor chestiuni de interes pentru filială și pentru colaboratorii noștri.

Apreciem că această acțiune a fost o experiență utilă și de bun augur pentru activitățile noastre viitoare.

[„CU”, nr. 421-422, decembrie 2020]

FILIALA IAȘI A SĂRBĂTORIT NAȘTEREA DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

De-a lungul anilor, chiar de la înființare, am încercat și, de cele mai multe ori, am reușit să petrecem Ajunul Crăciunului în felul nostru, ucrainește, în familia noastră care, la început, era foarte mică, apoi, an de an, a crescut, s-a maturizat și a devenit o comunitate cunoscută și respectată nu numai în țară, ci și în Ucraina. În Seara Sfântă, potrivit obiceiului, întreaga familie ar trebui să fie „acasă”. Și în acest an, am reușit să păstrăm tradiția întâlnirii la sediul filialei noastre, cu ocazia uneia dintre cele mai mari și mai așteptate sărbători ale anului. Majoritatea membrilor filialei noastre, prezenți la acțiune, fiind născuți în familii de ucraineni, încă din copilărie, au experimentat frumusețea magică a sărbătorilor de iarnă în satul lor natal, experiență pe care noi am încercat să le-o reamintim, cu posibilitățile avute la îndemână. Și acest lucru, în opinia noastră, ne-a reușit într-o oarecare măsură. Rămân o mulțime de necunoscute și multe lucruri de neînțeles în spate: De ce COVID-19?; De ce suferă atât de mulți oameni acum?; De unde a început totul?; Cine este vinovat de această stare de lucruri? Multe dintre respectivele întrebări își găsesc răspunsul în Scriptură, unde se afirmă că cel ce are ochi să vadă, și cel care are urechi ar trebui să asculte și să înțeleagă. În ultimul timp, în condițiile unor

incertitudini și a unor zvonuri alarmiste, s-a supraestimat totul și se uită că cea mai mare valoare a vieții este viața însăși – capacitatea de a respira, de a trăi, de a vedea, de a iubi, de a ajuta etc.

Oricât de dificil i s-ar părea cuiva să fie în carantină, trebuie să știm că există cazuri în care virusul insidios nu le-a lăsat unora aproape nicio șansă la viață. În astfel de cazuri, toată lumea se gândește: De n-aș fi eu în situația aceasta. Prin urmare, vă îndemn să aveți grijă de voi, de familia voastră și de cei dragi, dar să nu-i uităm nici pe cei săraci, ai nimănui, neputincioși.

Anul acesta, din cauza restricțiilor impuse de autoritățile centrale și locale, apărute ca urmare a pandemiei, Filiala Iași a UUR a organizat o acțiune pentru a sărbători Crăciunul pe stil vechi sau, mai bine spus, nu pentru a sărbători, ci a marca acest eveniment, căci, iată, a trecut un an de zile, și noi nu am reușit să desfășurăm decât câteva din acțiunile planificate pentru anul ce tocmai s-a scurs. Ne-am fi dorit ca acest eveniment să aibă loc în cu totul alte condiții, dar situația actuală nu ne-a permis acest lucru. Am fi dorit să avem mult mai mulți invitați din partea autorităților locale, de la organizațiile și instituțiile cu care colaborăm, de la alte minorități, pentru a putea împărtăși frumusețea și bogăția tradițiilor ucrainenilor care locuiesc în Iași, așa cum o făceam în anii trecuți.

Cu toate aceste impedimente și neajunsuri, la sediul filialei, decorat festiv, comunitatea noastră a sărbătorit Crăciunul pe stil vechi. Urmând regulile impuse de autorități și având în vedere spațiul limitat al filialei noastre, ne-am adaptat la condițiile existente și am „sărbătorit” în siguranță. Cei prezenți au fost feliciți de către președin-

tele Filialei ieșene a UUR, care a trecut în revistă primele întâlniri ale etnicilor ucraineni la Iași după 2008, ce au avut loc cu ocazia acestei mari sărbători.

Cu acest prilej, soțiile membrilor Comitetului filialei noastre au pregătit o expoziție culinară cu mâncărurile tradiționale de post, aceleași feluri de mâncare pe care le pregăteau, cu mulți ani în urmă, pe când erau „la mama acasă”, în satele de unde provin, mulți membri ai „familiei ucrainene” de la Iași. Acestea sunt feluri de mâncare pe care ucrainenii, oriunde s-ar afla, le pun pe masă în Ajun: kutia (grâu fiert cu fructe uscate, mac și miere), rulouri de legume, borș ucrainean, varză călită, pește prăjit și marinat, mâncare de ciuperci, fasole, bob, păstăi, sarmale, colțunași, uzvar (compot din fructe uscate) etc.

Pe timpul șederii în incinta filialei, oaspeții noștri, veniți pe rând, în grupuri mici, după măsurarea temperaturii, dezinfectarea mâinilor și schimbarea măștii, au avut ocazia să admire banere pe tema sărbătorii, să studieze și să discute despre rețete, să asculte cele mai frumoase colinde ucrainene, dar și românești ori să citească versurile unor colinde ucrainene, adunate într-o colecție și editate pentru uzul filialei. Tot în acest timp, am purtat o discuție interesantă și constructivă cu oaspeții noștri privind acțiunile Filialei ieșene în perioada următoare atât în situația în care circumstanțele se vor schimba în bine, cât și ceea ce nu ne dorim, în mai rău. Din motive de securitate, de data aceasta, întâlnirea noastră nu s-a încheiat cu o masă „în familie”, cum se obișnuiește, ci, la plecare, am înmânat oaspeților pachete individuale comandate prin catering. După ce s-au făcut mai multe fotografii comune, individuale și pe grupuri, participanții la eveniment au plecat

spre casele lor triști, dar cu speranța că peste un an totul va fi bine și vom putea sărbători Crăciunul ucrainește și într-o locație mai potrivită pentru astfel de acțiuni.

A sărbători ziua Nașterii Domnului nostru, indiferent dacă o facem pe stil vechi sau nou, reprezintă o mare responsabilitate și este un prilej de a medita la multe lucruri. În această zi, nu trebuie doar să curățăm casa ori sediul sau oricare altă locație, unde se desfășoară acțiunea, ci trebuie să fim conștienți că e nevoie, mai mult ca oricând, să menținem și sufletul nostru curat, să „măturăm” gândurile negre, neconforme Cuvântului lui Dumnezeu și să trăim într-un mod nou, după cum ne-o cere Domnul Dumnezeu nostru.

Hristos s-a născut! Dați-I slavă!

[„CU”, nr. 423-424, ianuarie 2021]

UUR IAȘI A MARCAT ZIUA MINORITĂȚILOR ÎN CONDIȚII DE PANDEMIE

Începând cu anul 2008, primul de după constituirea Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, am sărbătorit Ziua Minorităților Naționale, an de an, considerând că această sărbătoare reprezintă atât un bun prilej prin care minoritățile din Iași își pot reafirma adeziunea față de principiile Declarației ONU, din 1992, privind drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, etnice, religioase și lingvistice, cât și o oportunitate pentru comunitățile din Iași de a se apropia mai mult și de a-și cunoaște reciproc tradițiile, obiceiurile și istoria. Diversitatea etnică, religioasă și lingvistică, identitatea națională, valorile fiecărei minorități se constituie în componente esențiale ale culturii românești, toate acestea formând o inestimabilă moștenire pentru generațiile viitoare ale fiecărei comunități în parte.

În condiții cu totul altele de cum ne-am fi dorit, determinate de situația epidemiologică din țară, în general, dar și din Iași, în special, Filiala ieșeană a UUR a conceput, organizat și desfășurat, în perioada 18-21.12.2020, la sediul Filialei Iași, o acțiune dedicată marcării Zilei Minorităților Naționale. Programul pregătit pentru acest eveniment a avut un format hibrid (prezență fizică și înregistrări video și foto), urmărindu-se respectarea recomandă-

rilor autorităților în condițiile pandemiei de SARS-CoV-2, în scopul protejării participanților la această acțiune, care a cuprins expoziții: de obiecte meșteșugărești tradiționale ucrainene, de carte, la care au contribuit comunitățile minorităților naționale din Iași, prin donații sau prin împrumuturi, de publicistică ale minorităților, precum și un fotomontaj cu fotografii de la acțiunile la care au participat, de-a lungul timpului, minoritățile din Iași. Cei care au trecut pragul filialei noastre în această perioadă, în afara vizitării celor trei expoziții, au avut posibilitatea să vizioneze înregistrări ale acțiunilor la care au participat formațiile artistice ale minorităților cu care am colaborat în anii anteriori și să audieze cele mai îndrăgite melodii populare în interpretarea acestora.

Pe durata acțiunii, membrii Comitetului filialei au avut discuții cu reprezentanții celorlalte minorități, fiind vizate modalitățile de colaborare în condiții de pandemie și de organizare a unor acțiuni comune, exprimându-și convingerea că, atunci când situația o va permite, vom putea relua activitățile în condiții normale.

Marcarea acestei zile în România reprezintă o dovadă a respectului și acceptării celuilalt – definit printr-o identitate etnică, religioasă, culturală și lingvistică distinctă –, este o mărturie a maturității societății românești, care a înțeles că dialogul și buna conviețuire între populația majoritară și minoritățile naționale din România reprezintă pilonii unei democrații durabile.

Notă:

Acum 28 de ani, la 18 decembrie 1992, Adunarea Generală a ONU a adoptat Declarația cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, etnice, lingvistice

și religioase, fiind primul document internațional care oferă o garanție a respectării drepturilor minorităților în cadrul general de apărare a drepturilor omului, declarație la care au aderat mai multe state din toată lumea.

Acest document internațional constituie garantul drepturilor minorităților în general, astfel încât o serie de state au declarat data de 18 decembrie a fiecărui an ca Zi a Minorităților Naționale. România s-a raliat acestui context internațional prin aprobarea HG nr. 881/1998, prin care data de 18 decembrie a fost declarată Ziua Minorităților Naționale. În anul 2017, cei 17 deputați aparținând Grupului Parlamentar al Minorităților Naționale au inițiat un proiect de lege pentru ridicarea la nivel de sărbătoare națională a acestei tradiții. Astfel, proiectul de lege privind instituirea Zilei Minorităților Naționale din România ca sărbătoare națională a fost adoptat de Senat, la 23 octombrie 2017, și de Camera Deputaților, la 21 noiembrie 2017, iar decretul privind promulgarea Legii nr. 247/2017 pentru instituirea acestei zile a fost semnat de președintele Klaus Iohannis la 7 decembrie 2017. Manifestările dedicate sărbătoririi acestei zile „pot fi organizate cu sprijinul autorităților administrației publice centrale și locale, precum și al organizațiilor neguvernamentale interesate, iar Societatea Română de Televiziune și Societatea Română de Radiodifuziune, în calitate de servicii publice, vor include în program emisiuni ori aspecte de la manifestările ocazionate de această zi”.

Potrivit site-ului Departamentului pentru Relații Interetnice, în România, sunt recunoscute ca minorități naționale, cu toate drepturile care decurg de aici, următoarele comunități: albanezi, armeni, bulgari, croați, greci, evrei, germani, italieni, maghiari, macedoneni, polonezi, romi, ruși lipoveni, ruteni, sârbi, cehi, slovaci, tătari, turci, ucraineni. Dintre acestea, în Iași, se regăsesc următoarele minorități: armeni, bulgari, croați, greci, evrei, germani, italieni, maghiari, polonezi, romi, ruși lipoveni, sârbi, cehi slovaci, turci, tătari, ucraineni, la care

se mai adaugă și alte comunități mai mult sau mai puțin organizate. În anul 2011, pe teritoriul României, 50.920 de persoane s-au declarat ucraineni, populația ucraineană fiind a treia cea mai numeroasă minoritate națională din țara noastră. Numărul ucrainenilor, potrivit recensămintelor din anii anteriori, a crescut vizibil între anii 1930 și 1992, ajungând la 65.472, dar, începând cu anul 1992, acesta a înregistrat o scădere ușoară. Dintre cele 396 de localități unde trăiesc etnici ucraineni, în 48 dintre cazuri, proporția lor depășește 50%, ajungând chiar la 98%, iar, în 44 de localități, această proporție se situează între 20-50%.

În Iași, numărul etnicilor ucraineni, conform recensământului din anul 2011, este de 60 de persoane, în creștere față de cele anterioare: 48 în 1992 și 33 în 1977. După aprecierea noastră, numărul etnicilor ucraineni din Iași este mult mai mare, dar din diferite motive, la recensământ, aceștia nu s-au declarat ucraineni, tendință care, de altfel, se manifestă la aproape toate celelalte minorități. Am prezentat această situație având în vedere faptul că, în anul 2021, vom avea un nou recensământ, iar mobilizarea de care am dat dovadă la alegerile ce au avut loc în anul 2020 trebuie să persiste și pentru acest moment important din viața comunității noastre.

[„CU”, nr. 425-426, februarie 2021]

TREI ZILE DEDICATE CULTURII

Luna martie este una încărcată de semnificații și bogată în evenimente, cu sărbători religioase și laice (profesionale), care, la rândul lor, sunt însoțite de o suită de tradiții și de obiceiuri. Dacă ar fi să ne referim la sărbătorile profesionale internaționale din această lună, din totalul de 21, nu ar trebui, în primul rând, să uităm de: 3 martie – Ziua Mondială a Scriitorilor; 8 martie – Ziua Internațională a Femeii; 21 martie – Ziua Internațională a Poeziei și Ziua Internațională a Teatrului. Dar să nu omitem faptul că, tot în luna martie, îl sărbătorim și pe Taras H. Șevcenko, poetul nostru național. Ne-ar fi fost imposibil să marcăm separat chiar și cele patru sărbători mai importante.

Astfel, Filiala Iași a Uniunii Ucrainenilor din România a stabilit ca, în prima parte a lunii martie, să celebreze primele trei sărbători profesionale, care, în majoritatea cazurilor, privesc și activitatea noastră, atenția fiind dirijată către doamnele noastre, fără de care nu am fi putut organiza niciuna din activitățile propuse, urmând ca, în ultima decadă a lunii martie, să-l sărbătorim pe Taras Șevcenko. În consecință, în zilele de 5 și 6 martie a.c., activitățile s-au desfășurat la sediul filialei, constând în prezentarea unei expoziții de carte privind aportul femeilor, reprezentante ale diferitelor minorități, în viața științifică și cultural-artistică a țării noastre și a lumii, în general.

În același context, am organizat încă o expoziție de carte (întrucât am sărbătorit, în același timp, și Ziua Internațională a Scriitorului și a Poeziei) a scriitorilor ucraineni din țară și din Ucraina, iar, în ziua de 7 martie 2021, într-o altă locație din Iași, s-a desfășurat acțiunea propriu-zisă, în cadrul căreia președintele filialei a prezentat un material documentar despre diferite lucruri inedite (aforisme și citate despre femei), afirmate, de-a lungul timpului, de diverse personalități din domeniu. Cu această ocazie, a avut loc un program literar-muzical, pregătit și susținut de profesori și elevi ai Colegiului de Artă „Octav Băncilă” din Iași, și prezentat de către doamna Carmen Zaharia-Danicov. Acesta a inclus un moment artistic, constând din recitarea unor poezii cu dedicație, prezentate de elevul din clasa a XII-a Sebastian Pricop, clasa de teatru a profesoarei Erica Moldovan, fiind urmat de un recital de muzică clasică, interpretat de elevul din clasa a X-a Matei Coriuc, clasa de chitară a profesorului Vasile Gavriș.

O latură neconvențională pentru sărbătorirea Zilei Femeii, dar cu atât mai interesantă, l-a reprezentat sceneta prin care două talentate eleve de la actorie, Marinela Chibăr și Dumitrița Băcăoanu, au redat, într-un mod parodic, aspecte din viața cotidiană a femeii, cu tot ceea ce presupune aceasta.

Ca de obicei, un moment mult așteptat și aplaudat a fost recitalul susținut de dna profesoară Otilia Zaharov de la Colegiul „Octav Băncilă”, cu nelipsita-i chitară, care a cucerit asistența prezentă la eveniment. Mulțumim pe această cale conducerii Colegiului, domnilor directori, profesorilor și elevilor care au făcut ca acest moment să devină de neuitat pentru cei ce au hotărât să fie alături de

membrii filialei noastre în această zi, când am marcat cele trei sărbători importante și specifice activității noastre. La finalul acțiunii, membrii Comitetului Filialei Iași a UUR au oferit domnișoarelor și doamnelor, invitate de onoare la această acțiune, flori și câte o felicitare.

Pentru a pătrunde și mai bine în sărbătorirea Zilei Internaționale a Scriitorului și a Poeziei, reproducem câteva citate, mostre ale puterii cuvintelor, aparținând unor scriitori renumiți:

- *Dacă vrei să te faci romancier, deschide miezul și scoate din călimară Universul.* – Tudor Arghezi;

- *Arta scrisului înseamnă arta de a descoperi ceea ce crezi.* – Gustave Flaubert;

- *Sunt două feluri de scriitori: cei care te fac să gândești și cei care te fac să îți pui întrebări.* – Brian Aldiss;

- *Ca să fii scriitor, trebuie „să ai ceva de spus și să o spui cât de clar poți”. Acesta este singurul secret.* – Matthew Arnold;

- *Nu e mare lucru să știi, cel mai greu este să îți imaginezi.* – Anatole France;

- *E mai bine să scrii despre lucrurile pe care le simți și nu despre lucrurile pe care le știi.* – L. P. Hartley;

- *Un scriitor nu își ia niciodată vacanță. Viața înseamnă pentru el fie să scrie, fie să se gândească la ce va scrie.* – Eugène Ionesco;

- *Cuvintele sunt cel mai puternic medicament (sau drog) al umanității.* – Rudyard Kipling;

- *Sunt trei reguli ale scrisului. Din păcate, nimeni nu poate spune care sunt acelea.* – Somerset Maugham;

- *Arată-mi un scriitor autentic care să nu fi iubit. Niciunul. Cei care n-au iubit din prudență nu mai sunt*

scriitori, fiindcă scriitorul ca și eroul e prea nebun ca să poată fi prudent. Cei care n-au iubit din înțelepciune sunt filozofi, și încă! – Ionel Teodoreanu;

- Scriitorul adevărat este un om care nu-și găsește cuvintele. Atunci le caută. Și căutându-le, găsește ceva mai bun. – Paul Valery;

- În America, doar scriitorii de succes sunt importanți; în Franța, toți scriitorii sunt importanți; în Anglia, niciun scriitor nu este important, iar, în Australia, trebuie să explici ce este un scriitor. – Geoffrey Cottrell;

- Cea mai mare scriitoare din toate timpurile este viața. – Ioana Pârvulescu;

- Destul de des, omul e un fel de romancier ratat al propriei sale vieți. – Octavian Paler;

- Un scriitor slab trăiește mai mult decât opera sa. – Mihail Matarînga;

- Ne naștem poeți, trăim prozatori, murim critici... – Dorel Schor;

- În viața unui om de știință și a unui scriitor, principalele fapte biografice sunt cărțile, cele mai importante evenimente sunt gândurile. – Vasilii Osipovici Kliucevski;

- Luați aminte că pe această planetă, de când Dumnezeu a creat-o, nu a existat epocă pentru poeți, dar au existat poeți pentru epoci. – Lina Kostenko.

[„CU”, nr. 427-428, martie 2021]

SĂRBĂTOAREA LIMBII MATERNE, LA IAȘI

Cu ocazia Zilei Internaționale a Limbii Materne, sărbătorită, anual, la 21 februarie, începând cu anul 2000, la inițiativa UNESCO, având ca scop protejarea diversității lingvistice și culturale, filialele comunităților etnice din Iași, în parteneriat cu conducerea Casei de Cultură „Mihai Ursachi” din același oraș, au organizat cea de a III-a ediție a simpozionului dedicat Zilei Internaționale a Limbii Materne. Moderatorul programului, dna dr. Maria Bilașevski, critic de artă, a reamintit faptul că acest eveniment a fost lansat, în urmă cu trei ani, la propunerea Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România. La acțiune, au fost invitați reprezentanți ai autorităților locale, profesori de la Catedra de Slavistică din cadrul Facultății de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, cadre didactice de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, cu care avem un acord de cooperare, reprezentanți ai altor organizații și instituții cu care colaborăm, în total, aproximativ 120 de persoane.

În zilele de 19 și 20 februarie, festivitățile s-au desfășurat la sediul filialei. Printre altele, în biblioteca noastră, am organizat expoziția de carte, având ca motto „Oda scriitorilor” și „Cuvântul va salva lumea”, care conținea o varietate de publicații, dicționare, manuale, colecții, o serie de articole jurnalistice, dedicate limbii materne, cărți

de beletristică etc. O altă expoziție a fost consacrată alfabetelor limbilor și abecedarelor etniilor din România, iar cea de-a treia cuprindea postere, fotografii, reproduceri ale scriitorilor din Ucraina, precum și ale scriitorilor ucraineni din România.

Oaspeții care ne-au călcat pragul în ziua evenimentului au avut ocazia să viziteze biblioteca noastră, care cuprinde un bogat fond de carte: volume pentru copii, de proză și poezie în limba ucraineană, precum și cele mai bune traduceri ale unor opere din literatura universală. La noi, există cărți, dacă putem spune așa, pentru toate vârstele și pentru toate gusturile.

În ziua de 21 februarie 2021, la Casa de Cultură „Mihai Ursachi” a municipiului Iași, a avut loc simpozionul propriu-zis, cu participarea reprezentanților minorităților naționale și a oaspeților, oameni de cultură și artă din Iași. În cadrul acestuia, au prezentat referate și informații mai mulți reprezentanți ai comunităților etnice ieșene: dl Avelis Stepaniant – președintele Organizației Tineretului Armean, dl Albert Loznianu – secretarul Federației Comunităților Evreiești din Iași, dna Doina Tofenescu – reprezentant al comunității elene, dl Frederik Klusko – din partea comunității poloneze din Iași, dna Lenuța Neacșu – reprezentanta comunității de romi, dl Valeriu Ivanov – președintele Comunității Rușilor Lipoveni și Victor Hrihorciuc – președintele Filialei Iași a Uniunii Ucrainenilor din România, concentrându-se, în special, asupra păstrării și promovării tradițiilor culturale și a limbii materne.

Firul roșu al prelegerilor susținute, mai pregnant subliniat în comunicarea reprezentantului rușilor lipoveni, l-a constituit „Sfânta treime” a educației copiilor noștri:

familia, biserica și școala. Dacă acestor trei domenii li se va acorda o atenție sporită, atunci vom avea și rezultatele scontate: copiii noștri vor continua să vorbească în limba maternă. Limba reprezintă unul dintre cele mai importante daruri pe care noi, părinții, îl dăm copilului nostru. Dar cum i-l dăm? Răspunsul este simplu: Să vorbim zilnic cu copilul nostru în limba maternă! Limba prin care vom comunica cu copiii noștri va fi prima limbă pe care o vor învăța. E cea dintâi legătură a lor cu părinții, cu familia și, în final, cu comunitatea căreia îi aparțin. Este, sau ar trebui să fie, limba pe care o folosesc prima oară în a învăța despre lumea care îi înconjoară. Este limba care îi ajută să „pornească în viață”, iar noi, părinții, în afara programului școlar, suntem partea centrală a acestui proces, care reprezintă una dintre multiplele căi prin care părinții sunt primii profesori ai copiilor lor!

Discursurile reprezentanților minorităților naționale au fost împletite, în mod reușit, cu recitarea unor poezii, interpretarea de cântece, vocal și instrumental, și de dansuri din folclorul național. (Dansurile au fost interpretate de ansamblul filialei noastre „Veselka”, coordonator prof. Rodica Fălișteanu.)

Un moment special al evenimentului l-a constituit lansarea cărții „Baro Manus – Omul cel mare”, autoarea acesteia fiind (reprezentanta comunității de romi) doamna Lenuța Neacșu, absolventă a trei facultăți (Teologie, Litere și Biblioteconomie).

O pledoarie pentru necesitatea existenței unor relații amicale între membrii tuturor comunităților, dar și a importanței recuperării limbilor materne, căzute într-un colț de umbră din cauza tehnologiilor media, și nu numai, a

fost susținută de către domnul Ovidiu Lazăr, regizor la Teatrul Național din Iași.

În cuvântul său, consilierul primarului municipiului Iași pentru relația cu comunitățile etnice a menționat că a început acțiunea de identificare a problemelor cu care se confruntă minoritățile, intenționând ca, la final, în baza propunerilor acestora să fie întocmit, pentru perioada următoare, un program de acțiune comun. Printre demersuri, se vor avea în vedere: evenimente realizate în colaborare cu Opera și Palatul Culturii din Iași, emisiuni radio și TV cu minorități, inițierea unor festivaluri noi, specifice Iașului, crearea unei platforme Zoom pentru minorități etc.

De menționat faptul că, în cadrul simpozionului, fiecare comunitate a prezentat publicului un bogat material documentar, format din cărți, reviste, fotografii etc. Sărbătoarea Zilei Internaționale a Limbii Materne a devenit un eveniment semnificativ în viața comunităților etnice trăitoare în Iași. Impresii plăcute și amintiri vii vor rămâne mult timp în memoria participanților la eveniment.

Din discuțiile purtate cu oaspeții noștri, am aflat de concluzia acestora, conform căreia acțiunea nu a fost doar una de divertisment, ci a constituit o oportunitate de a promova tradițiile, obiceiurile, cântecele și dansurile naționale, precum și frumusețea și specificul limbii materne. Singurul regret a fost acela că, în condițiile pandemiei, evenimentul trebuia să se desfășoare la un nivel mai restrâns, cu mai puține colective artistice și personalități invitate.

[„CU”, nr. 427-428, martie 2021]

TARAS ȘEVCENKO, SĂRBĂTORIT ALTFEL LA IAȘI

Multe momente plăcute, revederea cu vechii prieteni, clipe de socializare, dar și posibilitatea de a asigura invitaților o stare de bună dispoziție și bucurie, așa cum am făcut-o de atâtea ori, și-au dorit organizatorii festivităților privind celebrarea celor 207 de ani de la nașterea Marelui Cobzar, poetului ucrainean „nepereche”, pictorului, personalității publice și politice remarcabile, Taras Hryhorovyci Șevcenko. De data aceasta, soarta ne-a fost potrivnică, din cauza trecerii municipiului Iași în scenariul roșu, ca urmare a pandemiei de COVID-19. În aceste condiții, Filiala Iași a UUR a „marcat” cea de-a 207-a aniversare a nașterii poetului ucrainean prin acțiuni organizate la sediul filialei, constând dintr-o expoziție cu operele marelui scriitor, dar și cu cărțile scrise despre el. În același timp, cei care ne-au trecut pragul au avut posibilitatea să se familiarizeze cu viața și opera lui Șevcenko din materialele de promovare (roll-up-uri, postere, fotografii etc.) și să asculte melodii ucrainene pe versurile marelui poet. A fost un moment, când am putut rememora acțiunile dedicate marelui Șevcenko, rânduite de filiala noastră, începând cu cel de-al doilea an de la constituirea organizației UUR la Iași, din 2008 și până în prezent, vizionând frumoasele evenimente organizate împreună cu celelalte filiale și cu invitați din Ucraina și răsfoind albumele cu foto-

grafii cu multă plăcere, dar și cu tristețea că nu am putut să-l omagiem așa cum se cuvine pe poetul neamului nostru. Membrii filialei noastre și colaboratorii noștri, totuși, nu și-au pierdut speranța și sunt convinși că vor veni vremuri mai bune, poate chiar și în acest an, când îl vom putea sărbători așa cum se cuvine pe Marele Cobzar.

Locul principal în creația lui Taras Șevcenko îl ocupă tema patriotismului, care se dovedește a fi mai actuală ca niciodată. Dragostea de patrie, nutrită de faptele de vitejie ale strămoșilor ucraineni, animă dorința acestuia de a-și revedea țara liberă și suverană. Prin operele sale fără egal, Șevcenko devine aliatul poporului său, năpăstuit de cotorpitori, insuflându-i acestuia putere în lupta cea dreaptă, din care, într-o bună zi, va ieși învingător.

Și ieșenii au aflat mult mai multe despre Taras Hryhorovyci Șevcenko, în special, în ultimii zece ani, de când, anual, au fost invitați să participe la evenimentele dedicate marelui poet, ocazie cu care am evidențiat polivalența în vocații, talentul deosebit în tot ce a creat și, desigur, literatura căreia i s-a dedicat cu toată ființa sa, fiind considerat fondatorul limbii și literaturii ucrainene moderne, câștigând titlul de poet național al Ucrainei. Pentru ucrainenii din România, dar și pentru cei din lumea întreagă, Taras Șevcenko este un simbol al credinței neșovăitoare într-un viitor mai bun.

Încă de la începutul lunii martie și, în mod special, cu ocazia organizării acțiunilor dedicate zilei femeii, invitații noștri se întrebau și ne întrebau dacă în acest an îl vom sărbători pe Șevcenko, pentru că își aduceau aminte de programele deosebit de reușite, organizate în ultimii ani cu sprijinul invitaților din celelalte filiale și din Ucraina.

Chiar și în acest format prescurtat, acțiunea organizată de filiala noastră pentru marcarea celei de-a 207-a aniversări de la nașterea poetului ucrainean a fost apreciată pozitiv. Sperăm să aibă loc și o continuare.

Participanții la acest eveniment au rămas cu impresii deosebite și au avut posibilitatea ca încă o dată să se atingă cu corzile sufletului de cuvintele profetice ale geniului ucrainean – Taras H. Șevcenko: „Iubiți-vă Ucraina. / Iubiți-o... în vremuri de restriște, / În ultimul minut rămas / Domnului rugați-vă pentru ea”.

[„CU”, nr. 429-430, aprilie 2021]

RELAȚIILE BILATERALE: O PUNTE FUNDAMENTALĂ ÎN DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR DIN UCRAINA ȘI DIN ROMÂNIA

La 16 aprilie 2021, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, deputat în Parlamentul României, împreună cu președintele Filialei Iași a UUR, dl Victor Hrihorciuc, și vicepreședintele aceleiași filiale, dl Daniel Serdenciuc, au participat la întrevederile pe care însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, dl Paun Rohovei, însoțit de Secretarul II al Ambasadei Ucrainei, dl Oleksandr Zlatin, le-au avut, în timpul vizitei de lucru în județul Iași, cu prefectul județului, dl Marian Grigoraș, cu președintele Consiliului Județean, dl Costel Alexe, cu secretarul general al Consiliului Județean, dna Lăcrămioara Vernică-Dăscălescu, și cu primarul municipiului Iași, dl Mihai Chirica.

În cadrul discuțiilor cu reprezentanții autorităților regionale și municipale, au fost abordate aspecte privind colaborarea județului și a municipiului Iași cu regiunile, respectiv orașele din Ucraina, fiind remarcată necesitatea intensificării cooperării economice și cu alte regiuni ale celor două țări, nu doar cu cele situate în zona lor de frontieră. În acest sens, a fost subliniat faptul că ambele țări au un potențial ridicat în mai multe domenii de acti-

vitare, în care cooperarea poate fi materializată și îmbunătățită în folosul ambelor părți.

De asemenea, au fost discutate diverse aspecte legate de comunitatea ucrainenilor din județul Iași și derularea unor proiecte comune, cu participarea Uniunii Ucrainenilor din România, a autorităților regionale și municipale din Iași și a Ambasadei Ucrainei în România. La propunerea Filialei Iași a UUR, dl Paun Rohovei a promis că va sprijini demersurile Uniunii Ucrainenilor din România, în vederea dezvelirii la Iași a bustului poetului ucrainean Taras Hrehorovycki Șevcenko și amplasarea unei plăci comemorative dedicate lui Pylyp Orlyk (autorul primei Constituții din lume, hatman al Oștii Zaporojene în exil, om politic, diplomat, ofițer superior și un apropiat al hatmanului Ivan Mazepa), manifestându-și, în același timp, dorința de a organiza unele acțiuni cu sprijinul Ambasadei (ca, de exemplu, „Ziua filmului ucrainean”).

Președintele UUR, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, a evidențiat buna colaborare existentă între Uniunea Ucrainenilor din România, respectiv conducerea Filialei Iași a UUR, atât cu organele administrației de stat și locale, cât și cu diversele instituții și organizații din județul Iași, cu care au fost încheiate acorduri de colaborare, precum și cu Ambasada Ucrainei în România, prezentând succint paleta largă de activități și acțiuni pe care le desfășoară Uniunea Ucrainenilor din România.

În încheierea discursului, dl deputat Nicolae Miroslav Petrețchi a subliniat faptul că Uniunea Ucrainenilor din România își reafirmă totala disponibilitate de a conlucra și în viitor cu organele locale ale administrației de stat, precum și cu structurile subordonate acestora, în baza unor

acorduri de colaborare care vor putea fi încheiate în perioada imediat următoare.

Printre altele, în cuvântul său, însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei la București, dl Paun Rohovei a făcut o scurtă informare referitoare la situația pandemică critică din Ucraina, cauzată de COVID-19 (numărul celor infectați atingând cote foarte ridicate).

Domnia sa a insistat și pe deteriorarea situației de securitate din regiune, în urma acțiunilor amenințătoare ale Federației Ruse în estul Ucrainei și în apropierea granițelor acesteia, subliniind faptul că Rusia a concentrat trupe masive în respectiva zonă, sub pretextul pregătirii unor exerciții strategice comune. Referitor la politica externă a Ucrainei, dl Paun Rohovei a arătat că țara pe care o reprezintă, în ciuda escaladării și tensionării situației de la frontiera de est, este ferm hotărâtă de a merge în continuare pe linia integrării euroatlantice.

Partea română a reafirmat susținerea privind suveranitatea și integritatea teritorială, aspirațiile Ucrainei de integrare europeană și euroatlantică, precum și interesul pentru intensificarea cooperării cu aceasta.

La finalul prezentării, însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România a solicitat sprijinul organelor locale și Uniunii Ucrainenilor din România în organizarea acțiunii de comemorare a militarilor ucraineni, căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial, pe Frontul 2 Ucrainean, înmormântați în cimitirul Eternitatea din Iași.

După ce și-au exprimat cuvinte de grațitudine pentru interesul de a dezvolta în continuare relațiile diplomatice și de cooperare umanitară, socio-culturală și economică între județul Iași și unele regiuni din Ucraina, președintele

Consiliului Județean, dl Costel Alexe, respectiv prefectul județului Iași, dl Marian Grigoraș, și-au manifestat deschiderea și disponibilitatea de a consolida și dinamiza relațiile bilaterale nu doar cu localitățile din zona frontaliară, ci și cu alte regiuni care prezintă potențial și interes pentru cooperare informațională, comercială și economică. În prezent, Ucraina este pe locul 16 din numărul total al țărilor care au investiții în Iași (aici, în prezent, existând un număr de 19 firme ucrainene ce își desfășoară activitatea în domeniul construcțiilor, comerțului, transportului, imobiliar etc.). Reprezentanții celor două structuri administrative s-au angajat să sprijine pe mai departe dialogul și relațiile antreprenoriale atât dintre Camerele de Comerț ale celor două state, cât și dintre investitorii interesați să valorifice oportunitățile oferite de cele două țări. Președintele Consiliului Județean Iași a informat că, în spiritul celor prezentate în expozeul său, este pregătit un acord de cooperare dintre județul Iași și nou înființata regiune Cernăuți, proiectul urmând a fi supus spre aprobare în ședința Consiliului Județean Iași din 28 aprilie a.c.

La finalul discuțiilor, cei doi reprezentanți ai organelor județene și-au exprimat deschiderea de a susține manifestările și evenimentele pe care comunitatea ucraineană din Iași le va organiza și desfășura în spațiul ieșean, în perioada următoare, în vederea cultivării diversității culturale și a valorilor comunității.

[„CU”, nr. 431-432, mai 2021]

IMPORTANT E SĂ NU UITĂM!

Iată că și luna aprilie a fost bogată în sărbători internaționale care merită a fi amintite, căci a le sărbători pe toate, și, mai ales, în condițiile actuale, ar fi imposibil. Să amintim pe cele mai importante: 2 aprilie – Ziua Internațională a Cărții pentru Copii; 18 aprilie – Ziua Internațională a Monumentelor și a Siturilor Istorice; 23 aprilie – Ziua Internațională a Cărții și a Dreptului de Autor; 24 aprilie – Ziua Internațională a Solidarității Tineretului; 26 aprilie – Ziua Internațională a Proprietății Intelectuale și lista ar putea continua cu alte sărbători internaționale și naționale ale românilor și ucrainenilor de pretutindeni. Să amintim, în câteva rânduri, despre respectivele sărbători.

2 aprilie – Ziua Internațională a Cărții pentru Copii. Cărțile pentru cei mici nu reprezintă doar literatură de amuzament, ci, cu ajutorul imaginilor artistice, accesibile copiilor, ele relatează despre viață în general, fiind, de asemenea, o imagine vie a lumii, a diferitelor situații concrete ale existenței noastre. Începând cu anul 1967, la inițiativa și decizia Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii (CICC), la data de 2 aprilie, ziua de naștere a marelui povestitor Hans Christian Andersen, întreaga lume sărbătorește Ziua Internațională a Cărții pentru Copii, subliniind, prin aceasta, rolul important al cărților pentru copii în modelarea spirituală și intelectuală a noilor generații.

18 aprilie – Ziua Internațională a Monumentelor și a Siturilor Istorice. Indiferent de starea monumentelor din zona lor de răspundere, autoritățile se simt, de obicei, datorate să marcheze discursiv data de 18 aprilie, această zi a anului constituind un prilej de organizare de conferințe, dezbateri, ceremonii de premiere a unor inițiative, semnări de acorduri și reînnoirea angajamentelor pentru promovarea patrimoniului cultural. În restul de 364 de zile, trecem cu toții grăbiți și indiferenți față de aceste simboluri ale istoriei noastre. Nu vedem și nu știm. Mai grav, ne facem că nu vedem și că nu știm. Monumentele aflate în stare de ruină sunt doar niște umbre golite de orice sens, interesante, cel mult, pentru fotografi și câțiva turiști nedumeriți.

23 aprilie – Ziua Internațională a Cărții și a Dreptului de Autor. Aceasta este una dintre zilele semnificative din calendarul internațional. Talentul scriitorului reprezintă o demonstrație vie a începutului spiritualității omenirii. Capacitatea de a-și exprima sentimentele și experiențele, gândurile și imaginile, evenimentele și atitudinile și multe alte lucruri care sunt, oarecum, legate de viziunea proprie asupra existenței umane reprezintă un adevărat dar, specific fiecărui scriitor în parte. Scopul oricărui scriitor este să vorbească, indiferent sub ce formă, și să fie auzit, să găsească înțelegere și un feedback în inimile cititorilor, recunoscători pentru munca lui. Nu toți au reușit să realizeze lucrul acesta. Dar unii au fost chiar înaintea timpului lor, fiind inspirați și deschizători ai unor noi abordări și noi puncte de vedere în domeniul literaturii. Cartea reprezintă un mijloc de informare indispensabil. Într-o lume cu o bogată diversitate culturală, cartea reprezintă o fereastră către spațiu și timp, care ne descoperă diferite civilizații

și culturi, răsturnări istorice de situații și progresul ce-și urmează implacabil cursul.

24 aprilie – Ziua Internațională a Solidarității Tineretului. Pe planeta noastră, în prezent, trăiesc aproximativ 1,8 miliarde de oameni cu vârste cuprinse între 10 și 24 de ani, în unele țări, peste 50% din populație reprezentând-o tinerii care nu au împlinit vârsta de 18 ani. Această sărbătoare constituie un bun moment pentru a atrage atenția organelor de stat, a comunității, a mass-mediei referitor la problema tineretului zilelor noastre. Unind eforturile tinerilor cu cele ale organizațiilor publice, a populației de vârste diferite, a persoanelor cărora le pasă de viitorul copiilor și nepoților lor va fi consolidat controlul public asupra drepturilor tinerilor, va fi ridicat nivelul de organizare și va fi impulsionată activitatea creativă a tinerilor și implicarea acestora în activitățile economice, sociale, științifice, tehnice și etice ale societății, în consolidarea transmiterii prin succesiune a celor mai importante valori ale omenirii.

26 aprilie – Ziua Internațională a Proprietății Intellectuale oferă ocazia de a sublinia importanța inovației în viața de zi cu zi și în dezvoltarea omenirii de-a lungul veacurilor. Brevetele, mărcile comerciale, drepturile de autor și drepturile conexe, ca rezultate ale creativității și cunoștințelor, sunt instrumente puternice pentru a promova dezvoltarea economică și culturală a fiecărei țări, în parte, și a lumii, în general.

În acest context, cu o oarecare întârziere, ca urmare a situației epidemiologice, nici Filiala ieșeană a Uniunii Ucrainenilor din România nu a ratat ocazia de a marca, măcar în parte, aceste sărbători, pregătind o serie de eve-

nimente atât la sediul filialei, cât și în sala unde s-a desfășurat partea principală a acestei acțiuni. Astfel, în perioada 07-09.05.2021, au avut lor evenimentele dedicate Zilei Internaționale a Monumentelor și a Siturilor Istorice, precum și Ziua Mondială a Cărții și a Drepturilor de Autor, desfășurate la sediile participanților și într-un local din Iași.

La eveniment, au participat reprezentanți ai autorităților locale, profesori de la Catedra de Slavistică din cadrul Facultății de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, cadre didactice de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, cu care am încheiat acorduri de cooperare, reprezentanți ai altor minorități din Iași, studenți și profesori, membri ai filialei, invitați ai instituțiilor cu care colaborăm.

În zilele de 7 și 8 mai 2021, la sediul Filialei Iași a UUR, am organizat o expoziție de carte și fotografie, dedicată scriitorilor ucraineni din România, o fotoexpoziție cu cele mai frumoase monumente închinat poetului ucrainean Taras H. Șevcenko și o videoprezentare consacrată Zilei Internaționale a Monumentelor și a Siturilor Istorice din Ucraina și din România.

La 9 mai 2021, a avut loc partea oficială a evenimentului, ținută în unul din restaurantele din Iași. În deschidere, președintele Filialei ieșene a Uniunii Ucrainenilor din România a prezentat un material documentar despre semnificația celor două evenimente sărbătorite, acesta fiind urmat de un scurt program artistic, susținut de ansamblul de dansuri „Veselka” al Filialei Iași a UUR și de un moment muzical, interpretat de profesoara Otilia Zaharov, membră a colegiului sus-menționat.

Pentru a da evenimentului nostru un caracter și mai atractiv și de a-i implica și mai mult pe invitații noștri în program, organizatorii au pregătit câteva surprize pentru toți participanții: aceștia au putut lua parte la un concurs de cunoștințe, referitor la cele două evenimente sărbătorite, prilej cu care au fost rugați să răspundă la 15 întrebări legate de lumea cărților și să recunoască monumentele istorice ale României care sunt incluse în lista celor aflate sub protecția UNESCO. La sfârșitul evenimentului, conform tradiției, în numele UUR, participanții au primit în dar, la alegere, câte o carte din cele editate de Uniunea Ucrainenilor din România și câte o crenguță de liliac.

Organizatorii s-au bucurat de aprecieri din partea participanților, cei din urmă exprimându-și dorința de a reveni, cât mai curând, la condiții normale, la modul în care se organizau și se desfășurau acțiunile noastre în anii precedenți, cu invitați de la celelalte filiale ale UUR și din Ucraina, cu o prezență mai consistentă din partea organelor locale.

[„CU”, nr. 431-432, mai 2021]

FILIALA BOTOȘANI A UUR L-A SĂRBĂTORIT PE TARAS ȘEVCHENKO

În istoria fiecărei națiuni, există câte un nume care este prețuit ca „lumina ochilor” și transmis din generație în generație cu mare drag și respect. Pentru ucrainenii din Ucraina, pentru etnicii ucraineni din alte țări și pentru cei din diaspora acest nume este Taras Șevcenko. Ucraina nu a avut un fiu, un poet care să-și iubească atât de tandru și devotat poporul și să sufere atât de mult pentru acesta, cum a făcut-o Șevcenko. El a fost cel care a păstrat și i-a redat oamenilor „glasul”, limba ucraineană. Întreaga creație a Marelui Cobzar este pătrunsă de compasiune pentru soarta Ucrainei și a locuitorilor ei. Pentru fiecare dintre noi, ucrainenii, numele Șevcenko e sacru. Iubitorii artelor vizuale din majoritatea țărilor lumii se desfată cu picturile, desenele și gravurile lui acestuia, iar poezia sa a deschis ușa ucrainenilor spre o lume necunoscută lor până atunci.

Filiala Botoșani a UUR, împreună cu organizațiile locale din Rogojești, Botoșani și Căndești, au organizat acțiunea culturală „Taras Hrehorovycki Șevcenko – poet național ucrainean”, cu ocazia celei de a 207-a aniversări de la nașterea poetului.

Acțiunea s-a desfășurat în zilele de: vineri, 28 mai 2021, în localitatea Rogojești, comuna Mihăileni, la sediul Filialei Botoșani a Uniunii Ucrainenilor din România, unde a participat președintele UUR, dl deputat Nicolae Miro-

slav Petrețchi; sâmbătă, 29 mai 2021, în sala de conferințe a Complexului Belvedere din Botoșani, unde a fost prezent și prefectul județului Botoșani, dl Dan Nechifor, și duminică, 30 mai 2021, la Căminul Cultural din Căndești.

La eveniment, au fost invitați și au participat reprezentanți ai autorităților locale și județene, primari, consilieri locali, inspectori școlari, reprezentanți ai unor organizații și instituții, cu care Filiala UUR Botoșani colaborează. Pe parcursul celor trei zile de festivități, au fost prezente circa 200 de persoane.

Au participat etnici ucraineni din localitățile Rogojești, Căndești, Mihăileni, Oroftiana, Vârfu Câmpului, Bucecea, Tudor Vladimirescu și din municipiul Botoșani.

Invitații de onoare din Ucraina au fost dl Hryhorii Vanzureak, primarul orașului Hlyboka; dna Natalia Budai, primarul comunei Sterce; dna Lilia Zabolotniuk, primarul comunei Volcineții Vechi; dl Nekolai Bodnariuk, directorul școlii cu predare în limba română din Oprișeni, iar, din partea Uniunii Ucrainenilor din România, a participat dl Victor Hrihorciuc, vicepreședinte al UUR.

Festivitățile au fost deschise de președintele filialei, cu prezentarea oaspeților de onoare, după care a urmat intonarea imnurilor de stat ale celor două țări vecine, al României, respectiv al Ucrainei, și alocuțiuni ale invitaților care s-au referit la semnificația momentului și la bunele relații de colaborare, statornicite între diversele instituții și organizații din cele două state.

Moderatorii evenimentului, dl profesor Paul Bilocopetiuc și dna profesoară Cozmina Maidaniuc, folosind mijloacele electronice, au prezentat publicului spectator aspecte din viața și opera marelui poet ucrainean, geniul

literaturii ucrainene și unul dintre cei mai mari scriitori ai literaturii universale – Taras Șevcenko.

Programul artistic a inclus poezii și cântece pe versurile lui Taras Hryhorovyci Șevcenko, și nu numai, recitate, respectiv interpretate de Denisa Anițulesei, Codrin Anițulesei, Denisa Antica, Denisa Chelimandra și Paula Ciornodoli, Georgiana Petrașciuc, George Petrașciuc, elevi ai școlilor gimnaziale din Cândești și Rogojești.

Membrii grupurilor populare de amatori „Vesna” („Primăvara”), „Bukovynski kvity” („Florile Bucovinei”) – seniori (coordonator Cozmin Iavorenciuc) și „Bukovynski kvity” – juniori (coordonator dr. Aurel Grămadă) din cadrul Filialei Botoșani a UUR, alături de grupurile vocale „Vyșyvanka” din Staryi Vovcynec și „Verbycenka” din Sterce – Ucraina, au prezentat un potpuriu de cântece ucrainene și românești. La finalul spectacolului, octogenarul rapsod popular Vasile Scutelnicu, acompaniat la acordeon de Sorin Șeucaliuc, a încântat audiența cu o suită de doine și melodii populare în limba ucraineană.

Memoria lui Taras Șevcenko, preceptele sale profetice și testamentul spiritual trăiesc și în rândul comunității ucrainene din România. El este și va rămâne actual, e un model pentru ucrainenii care locuiesc în România, deși s-a născut acum 207 ani. Avem convingerea că Șevcenko va continua, de-a pururi, să „trăiască” și să „vorbească” ucrainenilor de pretutindeni în același mod actual și adevărat.

Evenimentul acesta a constituit o ocazie de a prezenta însemnătatea personalității lui Taras Șevcenko pentru ucrainenii din județul Botoșani, și nu numai, ca un izvor din care ne tragem credința, puterea, speranța și dragostea.

[„CU”, nr. 433-434, iunie 2021]

„IAȘI – MULTICULTURALITATEA – ACTE ȘI DOCUMENTE”

În perioada 14 mai 2021 – 15 iunie 2021, la Galeriile de Artă „Dan Hatmanu” din Iași, Primăria municipiului Iași împreună cu Muzeul Municipal „Regina Maria” Iași și în colaborare cu Uniunea Armenilor din România, Federația Comunităților Evreiești din România, Uniunea Democrată Turcă din România, Asociația „Pro Roma”, Uniunea Elenă din România, Comunitatea Rușilor Lipoveni din România (organizația din Târgu Frumos), Uniunea Ucrainenilor din România – Filiala Iași, Direcția Județeană a Arhivelor Naționale ale României Iași au organizat expoziția „Iași – Multiculturalitatea – acte și documente”.

La realizarea evenimentului, care a constat în expunerea de documente, stampe, fotografii legate de fenomenul multiculturalității, s-au implicat cadre didactice de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” și cercetători de la Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” din Iași.

Deschiderea oficială a expoziției a avut loc în ziua de vineri, 14 mai, ora 11.00, cu o alocuțiune dedicată evenimentului, prezentată de către cercetătorul științific dr. Marius Chelu, în care a fost subliniat faptul că dacă, în anii precedenți, s-a manifestat un oarecare interes pentru păstrarea memoriei viețuirii pe aceste meleaguri a mai multor minorități, în ultimii ani, interesul în acest sens a scăzut considerabil. Prin urmare, este nevoie ca minoritățile, deși

au rămas în număr mai redus, din cauza emigrării, să se implice mai mult atât în cercetarea privind rădăcinile comunității lor, cât și în promovarea tradițiilor și valorilor specifice.

În continuare, reprezentanții minorităților participante la eveniment au avut scurte luări de cuvânt cu referire la istoricul comunității din care provin, iar, în final, primarul municipiului Iași, dl Mihai Chirica, a concluzionat: „Iașul a reușit să fie o casă bună pentru toate etniile. *Nihil sine Deo* nu este un dicton valabil doar pentru creștini, ci pentru întreaga umanitate, de la crearea lumii și până în zilele noastre. Cine nu a înțeles aceste lucruri înseamnă că nu a înțeles nimic. Cele mai mari atrocități de-a lungul istoriei s-au desfășurat acolo și atunci când nu era prezent și Dumnezeu. Trebuie să dispară din comportamentul nostru principiul superiorității majorității, dar și principiul minorității cu drepturi mai multe. Trebuie să ne comportăm și să ne tratăm semenii echitabil. Timpul o să ne demonstreze că adevărul, frumosul, iubirea și înțelegerea sunt principii ale vieții, prin care, dacă le promovăm, ne îmbogățim reciproc”.

Încă o dată, apare ca o necesitate, pentru minoritatea noastră, de a fi realizată mult așteptata istorie a ucrainenilor din România, iar aceasta cu atât mai mult, cu cât, pe zi ce trece, numărul celor din generațiile care au trăit și au cunoscut istoria ucrainenilor din România se diminuează, rămânând, din păcate, tot mai puține izvoare scrise, stampe și fotografii.

[„CU”, nr. 433-434, iunie 2021]

SĂ LĂȘĂM IMAGINILE SĂ VORBEASCĂ

*Ucrainenii se implică în viața cultural-spirituală
a Iașului (2011)*

*Perseverența aduce roade.
Ansamblul de dansuri „Veselka” din cadrul Filialei Iași
a UUR, în noile costume tradiționale (2012)*

*La Sărbătorile Iașului și la înfrățirea dintre
municipiul Iași și orașul Cernăuți (2012)*

*Se pun bazele unei noi colaborări dintre
Vinnyțea (Ucraina) și Iași (România) – (2012)*

*Manifestări dedicate poetului național ucrainean
Taras Șevcenko, la Iași (2013)*

*UUR Iași contribuie la întărirea relațiilor
româno-ucrainene (2013)*

*Iașul – gazda Festivalului Internațional
de Literatură și Traducere (2013)*

Taras H. Șevcenko – omagiat la Iași (2014)

Ansamblul „Veselka” al UUR Iași, la Ziua Minorităților Naționale din Iași (2015)

La semnarea Acordului de colaborare în domeniul educației, al culturii și al administrației publice între orașele Iași, Cernăuți și Chișinău (2015)

Omagiindu-i pe Mihai Eminescu și pe Ștefan Tcaciuc (2015)

*De Ziua Europei, la Festivalul „Artă fără frontiere”
de la Vinnyțea (Ucraina) – (2016)*

UUR Iași, la Noaptea Muzeelor (2016)

*Cicliști din Ucraina – „cucerind” Europa
s-au oprit la Iași (2016)*

Limba maternă și poezia și-au dat mâna la Iași (2017)

Filiala Iași a UUR a marcat sărbătoarea primăverii (2017)

*UUR Iași, la Festivalul „Confluențe” – Iași, 2017
la cea de-a X-a ediție*

De Ziua Minorităților Naționale, la Iași (2017)

*Profesorii de limba ucraineană din România,
la celebrarea lui Taras Șevcenko de la Iași (2018)*

*La Festivalul ucrainenilor de la Plosci (Suceava)
(2018)*

Hlyboka (Ucraina), la 580 de ani de la prima atestare documentară (2018)

UUR Iași, la Festivalul Internațional de Folclor pentru Copii și Tineret „Cătălina”, Iași, ediția a XXIV-a (2018)

*655 de ani de la atestarea oraşului Vinnyţea (Ucraina)
(2018)*

*Filiala ieşeană a UUR, la Festivalul
„Confluente” – Iaşi, 2018*

Filiala Iași a UUR, la Festivalul „Confluente” – Iași, 2018

UUR Iași participă la Conferința „Contribuția minorităților naționale la dezvoltarea României – trecut, prezent, viitor” de la Iași (2018)

*Prezentarea comunicării în fața comunității
ucrainenilor din Iași, cu ocazia sărbătoririi
Crăciunului pe stil vechi (2019)*

8 Mai, Ziua Memoriei și a Reconcilierii (2019)

*La revederea de 50 de ani de la absolvirea liceului
din Siret (2019)*

*Conferința județeană Iași a UUR.
Membrii Filialei Iași și-au ales noua conducere. (2019)*

Conferința internațională „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate și perspective” de la București (2019)

Comemorarea victimelor Holodomorului din Ucraina, la Iași (2019)

La Festivalul de Colinde de la Botoșani (2019)

„Pe urmele lui Mihai Eminescu, la Cernăuți” (2020)

De Ziua Limbii Ucrainene, la Iași (2020)

UUR Iași a dedicat trei zile culturii (2021)

Sărbătoarea Limbii Materne, la Iași (2021)

La omagierea lui Taras Șevcenko de la Botoșani (2021)

Relațiile bilaterale: o punte fundamentală în dezvoltarea comunităților din Ucraina și din România – I (2021)

Relațiile bilaterale: o punte fundamentală în dezvoltarea comunităților din Ucraina și din România – II (2021)

CUPRINS

<i>Cuvânt înainte</i>	5
Ucrainenii se implică în viața cultural-spirituală a Iașului	11
Perseverența aduce roade	15
Taras Șevcenko, sărbătorit la Iași	19
Campionatul Mondial Școlar de Șah, la Iași	23
Trofeul municipiului Iași la popice	27
Sărbătorile Iașului – înfrățirea dintre municipiul Iași și orașul Cernăuți	31
Se pun bazele unor noi colaborări	37
De Ziua Națională, alături de prieteni	39
Ziua Minorităților Naționale, sărbătorită la nivel înalt la Iași	42
Bunele relații continuă, oamenii nu se uită	46
Rodica Fălișteanu, îndrumător artistic al ansamblului de dansuri „Veselka” din cadrul Filialei Iași a UUR, la ceas aniversar	49
Manifestări dedicate poetului național ucrainean Taras Șevcenko, la Iași	53

Un util schimb de experiență	58
„Maratonul” ansamblului de dansuri „Veselka” din cadrul Filialei UUR Iași	61
Festivalul Internațional al Educației, la Iași	64
O delegație din Iași, la „Iarmarocul Sfântului Petru” din Cernăuți	67
„Diplomația populară” câștigă tot mai mult teren în relațiile româno-ucrainene	71
Spiritul lui Taras Șevcenko a reunit Tulcea, Iașul, Botoșaniul, Suceava și Kanivul	75
Sărbătorile Iașului 2013	81
Festivalul Internațional de Literatură și Traducere, la Iași	86
UUR Iași – de Ziua Minorităților Naționale	90
Taras Șevcenko, la Iași	93
Filiala Iași a UUR se implică în acțiuni caritabile	97
Ziua Minorităților Naționale, la Iași – o dublă sărbătoare	99
Semnarea Acordului de colaborare în domeniul educației, al culturii și al administrației publice între orașele Iași, Cernăuți și Chișinău	103
Mihai Eminescu și Ștefan Tcaciuc, la ceas aniversar	107
„Ambasadorii Unirii”, la Iași	111
Taras Șevcenko, din nou, la Iași	113
Festivalul Interetnic „Confluente” – Iași 2015, la cea de-a VIII-a ediție	117

O inedită manifestare cultural-artistică, dedicată „Zilei Internaționale a Minorităților”, la Iași	120
Ziua Internațională a Limbii Materne, la Iași	123
Sărbătorirea poetului Taras Șevcenko, la Iași	127
„Artă fără frontiere”.	
Ziua Europei 2016, la Vinnyțea	132
Noaptea Muzeelor, la Iași	136
Cursa ciclistă „Ucrainenii în Europa” a trecut prin Iași	140
Sărbătorind Ziua Internațională a Traducătorului	144
Limba maternă și poezia și-au dat mâna la Iași	148
UUR Iași a marcat sărbătoarea primăverii	152
Taras Șevcenko a revenit la Iași	155
Unde sunt profesorii de altădată?	160
Festivalul „Confluente” – Iași, 2017, la cea de-a X-a ediție	165
Ziua Scrierii și a Limbii Ucrainene, la Iași	169
Ziua Minorităților Naționale, la Iași	173
Filiala UUR Iași a celebrat Ziua Internațională a Limbii Materne	177
Profesorii Școlii de Arte pentru Copii „Vyșenka” din Vinnyțea au onorat sărbătorirea poetului ucrainean Taras Șevcenko, la Iași	181
Celebrarea lui Taras Șevcenko, la Iași	183
Gust, culoare și muzică, la Iași	189
Festivalul ucrainenilor, la Plosci	193

Hlyboka, la ceas aniversar	198
Festivalul Internațional de Folclor pentru Copii și Tineret „Cătălina”, Iași, ediția a XXIV-a	203
Vinnyțea în sărbătoare	207
Ansamblul „Veselka”, invitat de onoare la Festivalul Internațional pentru Tineret „Crystal Stars Music Fest” din Iași	214
Festivalul Interetnic „Confluente” – Iași, 2018, la cea de-a XI-a ediție	216
Ziua Limbii Ucrainene, sărbătorită la Iași	219
Conferința „Contribuția minorităților naționale la dezvoltarea României – trecut, prezent, viitor”, la Iași	223
Concert de gală al minorităților etnice, la Iași	228
Comunitatea Ucrainenilor din Iași a sărbătorit Crăciunul pe stil vechi	231
Să nu lăsăm să se stingă lumânarea memoriei!	235
8 Mai, Ziua Memoriei și a Reconcilierii	238
Studentii ucraineni care studiază la Iași ar putea beneficia de sprijin din partea <i>AIDRom</i>	241
Ucrainenii din România, Ucraina și Republica Moldova l-au sărbătorit pe Șevcenko la Iași	243
Revedere după 50 de ani, la Siret	248
Congresul extraordinar al Uniunii Ucrainenilor din Republica Moldova	252
Un eveniment gastronomic tradițional ucrainean, la Iași	254

Festivalul cântecului ucrainean, în memoria lui Nazari Iaremciuk	258
Copiii participanților la luptele din estul Ucrainei și ai eroilor căzuți la datorie din regiunea Vinnyțea, în vacanță la Iași	262
„Rogojești, vatră a tradițiilor și a obiceiurilor ucrainene”	265
Istorie și spiritualitate humoreană, la Iași	268
Membrii Filialei Iași a UUR și-au ales noua conducere	270
Festivalul Interetnic „Confluente” – Iași, 2019	275
UUR Iași a sărbătorit Ziua Limbii Ucrainene	278
Conferința internațională „Ucrainenii din România – istorie, contemporaneitate și perspective”	281
Comemorarea victimelor Holodomorului din Ucraina, la Iași	286
Prezentarea filmului ucrainean „Interzis”, la Iași	289
Ziua Minorităților Naționale, la Iași: la 100 de ani de la semnarea Tratatului Minorităților	292
Nașterea Domnului – sărbătoarea bucuriei și a familiei, la Iași	295
Festivalul de Colinde, la Botoșani	299
„Pe urmele lui Mihai Eminescu, la Cernăuți”	304
18 aprilie – Ziua Internațională a Monumentelor și a Siturilor Istorice	308
310 ani de la adoptarea Constituției lui Pylyp Orlyk	313

21 mai – Ziua Mondială a Diversității Culturale	318
Ziua Internațională a Muzeelor	322
Ne este dor de prietenii și de colaboratorii noștri	326
Proiect transfrontalier „Tezaurul etnic special al Bucovinei”	334
Ziua Internațională a Traducătorului	338
Un proiect cu finanțare europeană încheiat cu succes	341
Holodomorul anilor 1932-1933 din Ucraina, comemorat la Iași	344
Ziua Limbii Ucrainene	347
Filiala Iași a sărbătorit Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos	350
UUR Iași a marcat Ziua Minorităților în condiții de pandemie	354
Trei zile dedicate culturii	358
Sărbătoarea Limbii Materne, la Iași	362
Taras Șevcenko, sărbătorit altfel la Iași	366
Relațiile bilaterale: o punte fundamentală în dezvoltarea comunităților din Ucraina și din România	369
Important e să nu uităm!	373
Filiala Botoșani a UUR l-a sărbătorit pe Taras Șevcenko	378
„Iași – Multiculturalitatea – acte și documente”	381
<i>Să lăsăm imaginile să vorbească</i>	383